

LOLKE DOKKUM

De briefwisseling met zijn ouders van een Friese jongen, die in 1882 op de leeftijd van dertien jaar, van Koudum naar Nijmegen verhuist om aan de Klokkenberg voor onderwijzer te studeren

Inhoud

Inhoud	pag. 3
Voorwoord	pag. 4
Gezin Dokkum	pag. 5
De Klokkenberg	pag. 7
Stamreeks	pag. 9
Leerlingenlijst	pag. 11
Brieven	pag. 12

Voorwoord

Zoals wel vaker gebeurt kwam op een onverwacht moment een verzameling van ruim honderd familiebrieven tevoorschijn uit een periode van meer dan honderd jaar geleden. Het betreft de briefwisseling tussen Lolke Dokkum en zijn ouders en enkele bekenden.

Wat deze briefwisseling zo opmerkelijk maakt is het feit dat het pakket brieven vrijwel compleet is, zodat vragen en antwoorden in opeenvolgende brieven zijn te vinden. De brieven zijn dan ook in chronologische volgorde geplaatst.

Verder geven de brieven een beeld van een gezin uit het einde van de negentiende eeuw en de ervaringen van een jongen van 12 jaar die vanuit Friesland, beneden de grote rivieren terecht komt om aan de Klokkenberg in Nijmegen voor onderwijzer te gaan studeren.

Met enige beeldbepalende informatie over het gezin Dokkum en ook over De Klokkenberg komt de lezer naar we vertrouwen dicht bij de inhoud die "tussen de regels" van de brieven geschreven is.

Alleen in het laatste deel van de brieven komt een blijk van een diepgaand geestelijk leven naar voren. Uit de andere brieven ontbreekt daarover elke aanwijzing. Evenzo is het opvallend dat er, bij uitzondering op een enkel Fries woord na, er door iedereen in het Nederlands geschreven wordt.

De toestand waarin de oorspronkelijke brieven zich bevinden laat niet toe om deze vlot te lezen. De kwaliteit van het papier is sterk achteruit gegaan en het handschrift is, mede daardoor, vaak moeilijk te lezen. Om deze reden zijn de brieven "een op een overgezet". Dit betekent dat letterlijk geen wijzingen in "taal noch teken" zijn aangebracht. Daar waar een verduidelijking nodig is, is deze tussen teksthaken geplaatst.

Bij de samenstelling van dit boekje is gebruik gemaakt van:

- publicaties van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen waarin de Klokkenberg is opgenomen
- publicaties van de Besturenbond van Chr Onderwijs
- familiearchief.

De Samenstellers

Dick van Santbrink sr. en Dick Boot

Digitale versie

Dick van Santbrink

Correspondentieadres:

D.H.W. van Santbrink

Winterstraat 14

1335 CC Almere

Dick@vanSantbrink.nl

Het gezin Dokkum

Lolke's vader is geboren in 1842 als zoon van een winkelier in Warns, het gezin telde 10 kinderen.

Vader Lolke trouwt als hij 25 jaar oud is met Jaai Fekkes Deinum.

Lolke's Lolke wordt als eerste zoon geboren in 1869, in 1872 gevolgd door broer Fekke.

In 1872 vestigt Lolke Sr. zich in Koudum in een winkelpand aan de Hoofdstraat. In hetzelfde jaar overlijdt zijn vrouw.

Vader Lolke, 30 jaar oud, blijft met twee kleine kinderen, een van 3 jaar en een van 9 maanden, achter.

Een jaar later trouwt de vader met zijn schoonzus, Akke Fekkes Deinum.

Uit dat tweede huwelijk worden 9 kinderen geboren. De oudste, Jaai, is 5 jaar jonger is dan Lolke. Daarna volgen Idtskje, Gerben, Lieuwe, Rink, Lolke II, Jacobje, Jacobje II en Meintje.

Als moeder Akke Fekkes Deinum in 1892 overlijdt, is het jongste kind anderhalf jaar.

Vader Lolke is dan 48 jaar, heeft twee huwelijken achter de rug, kreeg 11 kinderen waarvan er inmiddels 4 zijn overleden.

Hierna trouwt vader Lolke voor de derde maal, nu met Tjerkje de Vries, de huisnaaister. Uit dit huwelijk worden nog 2 kinderen geboren, Antje en Gerbrig.

Het manufacturier zijn van de vader van het gezin bestond uit twee delen, namelijk de winkel die bij zijn afwezigheid door zijn vrouw en later door zijn dochters moest worden beheerd en de buitenklanten.

Voor deze laatste categorie ging vader te voet het Gaasterland in met "het pak" dat bestond uit een zak met textielmonsters en handverkoopartikelen zoals garen, band, en andere fournituren, om aldus uitgerust zijn klanten te bezoeken. Daarbij werden tevens de bestellingen opgenomen die later per bode, of persoonlijk door een van de gezinsleden, werden afgeleverd.

Vader Lolke behoorde tot zijn trouwen tot de kerk der Vermaning of Wederdopers, hij was daarmee Mennoniet, of Mennist.

Bij zijn eerste huwelijk nam hij het geloof van zijn vrouw over en werd Gereformeerd.

Hier veranderde door zijn tweede huwelijk niets mee, zijn eerste en tweede vrouw kwamen namelijk uit hetzelfde gezin.

Bij het derde huwelijk met een Hervormde vrouw werd vader Lolke eveneens lid van de Nederlands Hervormde kerk.

Hoewel op verschillende gronden de indruk bestaat dat vader Lolke tot de meer invloedrijke inwoners van Koudum behoorde, was de financiële situatie kennelijk zo dat voor het studeren van Lolke door een beurs nodig was.

In 1937 werd het pand aan de Hoofdstraat afgebroken en werd de toenmalige woning van Lolke II aan de Hoogstraat nr. 4 verbouwd waarna de twee jongste dochters er tot 1972 woonden en hun manufacturenwinkel dreven.

Lolke, die de rode draad van het verhaal is, verlaat in januari 1882, ruim 12 jaar oud, het gezin om in Nijmegen voor onderwijzer te gaan studeren.

Op dat moment bestaat het gezin uit vader, de tweede moeder die in verwachting is van het vijfde kind en 2 broertjes en 2 zusjes.

Het simpele feit dat Lolke voor een studiebeurs in aanmerking kwam wetst de gedachte dat het een begaafde jongen was.

Ook uit de briefwisseling ontstaat de indruk dat Lolke een intelligente leerling was, naar de huidige begrippen misschien wat "ouwelijk" en "vroeg wijs".

Omdat er geen andere bronnen hierover meer beschikbaar zijn, is het aan de lezer van de brieven die hierna volgen, om daar zelf een oordeel over te geven.

De Klokkenberg

p 6 mei 1846 is in Nijmegen de eerste Christelijke Normaalschool geopend. Aanvankelijk waren er zes leerlingen, allen uit de omgeving van Nijmegen.

Al vrij spoedig werd de behoefte gevoeld hier ook andere plaatsten in te betrekken.

De enige mogelijkheid die de infrastructuur van Nederland met de toen bestaande verbindingen bood was beperkt, besloten werd om er een internaat te openen.

Het daarvoor benodigde kapitaal werd betrokken uit de kringen van het Réveil.

Onder andere verleende Groen van Prinsteren financiële steun.

Als hoofdonderwijzer trad op de heer H.A. Gerretsen, die later werd opgevolgd door zijn zoon, de heer A.L. Gerretsen die in Lolke zijn tijd hoofdonderwijzer was. Deze is later weer opgevolgd door diens schoonzoon.

De directie bestond in 1882 uit Ds. J.A. Stoop en Jhr. Mr. C.C.G. de Pesters.

Iemand die gedurende een groot aantal jaren in de beginperiode zijn geestelijke invloed aanwendde was de heer Mr. J.J.L. Van der Bruggen, (1804-1863).

De opleiding beschouwde Van der Bruggen van grote betekenis voor het Christelijk onderwijs, daarom wilde hij deze op een hoger plan brengen.

Een uitspraak uit die tijd was:

”Een kweekschoolopleiding is voor een goede vorming van groter waarde dan wanneer de voorbereidende studie voor de onderwijzersacte moet worden verbonden aan het als kwekeling staan voor een klas, waarbij een deel van de dag in beslag genomen wordt door het vermaken van pennen en dergelijke”

Van der Bruggen steunde een opleiding tot Christelijk onderwijzer, waaronder hij verstond:

”een richten van het geweten en een vorming van het karakter door de Heiligende invloed van het Evangelie”.

Reeds in 1806 werd de instelling van de onderwijzer-examens bij wet geregeld. Tot die tijd kwam de opleiding uitsluitend op de praktijk neer.

De aspirant-onderwijzer moest het in een school leren onder een schoolmeester die hem de kneepjes van het vak wel zou bijbrengen. (Het was uitsluitend een mannenberoep). Het niveau kon hierdoor per school sterk uiteenlopen. De instelling van de examens gold dan ook als een fundamentele verbetering.

De kwekelingen begonnen hun studie op de leeftijd van 13 of 14 jaar. Op hun 16e jaar konden ze examen doen voor de vierde rang en op hun 18e jaar voor de derde rang.

Om tot de eerst rang te worden toegelaten moest de kandidaat tenminste 25 jaar zijn.

De exameneisen waren als volgt vastgesteld:

Voor de vierde of laagste rang diende de kandidaat tamelijk bedreven te zijn in de beginselen der rekenkunde, met inbegrip van de ”Regel van Drieënen” moest hij enige aanleg hebben tot het geven van onderwijs.

Voor de derde rang diende men in het lezen, schrijven en rekenen, zowel met gehele als met gebroken getallen, goed ervaren te zijn en die kunnen toepassen op zaken van het dagelijks leven. Van de beginselen der Nederlandse taal diende men enige kennis en van een goede manier van onderwijzen enig begrip te hebben.

De tweede rang vereist in het gewoon en kunstmatige lezen recht bedreven te zijn, een goede nette hand schrijven, de rekenkunde theoretisch als praktisch recht verstaan, de voornaamste regelen der

Nederduitse taal beneven derzelver gronden kennen, van de aardrijkskunde en geschiedkunde enig begrip hebben en ene genoegzaame bekwaamheid en geoefendheid bezitten in het geven van een "Oordeelkundig onderwijs".

Voor de hoogste graad golden als exameneisen:

"Boven en behalve ene grondige ervarenheid in de onderscheiden vakken van het Lager Onderwijs en inzonderheid in de grondbeginselen en beoefening ener oordeelkundige leerwijze - in de aardrijks - en geschiedkunde goede bedrevenheid bezitten, met natuur- en wiskunde bekend zijn en in beschaafdeheid van verstand uitmunten".

Om eersterang's te worden moest men tenminste 25 jaar zijn. Het bezit van deze volledige bevoegdheid was slechts enkelingen voorbehouden. Voor de dorpsscholen was het bezit van de derde graad gebruikelijk. In grotere plaatsen werden bij voorkeur leerkrachten van de tweede orde benoemd. Als "vierde-ranger" was een benoeming in grotere plaatsen niet mogelijk. Met de derde of vierde rang kon men alleen in de eigen provincie benoemd worden. Voor de hogere bekwaamheden stond het hele land open.

Ook waren de scholen in standen ingedeeld. In kleinere plaatsen bestonden soms scholen van de hoogste, de middelste en laagste rang naast elkaar.

Bij de Klokkenberg begonnen in de tweede helft van de negentiende eeuw kwekelingen al op hun dertiende of veertiende jaar met hun opleiding, waarna ze met hun achttiende jaar tot de derde onderwijzersrang werden toegelaten terwijl zij op hun zestiende jaar het examen voor de vierde rang konden afleggen.

De kwekelingen kregen aan "De Klokkenberg" les in de vakken:

Bijbelse geschiedenis

Kerkelijke geschiedenis

Schrijven

Nederduitse taal

Cijferkunde, Algebra en Meetkunde

Aardrijkskunde

Vaderlandse geschiedenis

Algemene geschiedenis

Hoogduits

Frans

Muziek. (vioolspel)

Als facultatief vak werd soms Engels gegeven.

In 1882, het jaar waarin Lolke zijn studie aanvangt, gelden volgens de Christelijke Volksalmanak de volgende regels:

Het kostgeld is f 300. Het schoolgeld bedraagt f 50 's jaars. De kost-kwekelingen betalen f 15 als entree en moeten van kledingstukken enz. voorzien zijn. De kosten voor geneeskundige hulp, boeken, viool, met strijkstok, herstelling van kleederen komen voor rekening van de ouders, die daarvoor een som van f 30 bij de Directie moeten deponeren. Voor zoverre de Directie door bijdragen van belangstellende vrienden daartoe in de gelegenheid gesteld wordt, kunnen er ook kwekelingen kosteloos geplaatst worden.

In januari 1882 werd Lolke Dokkum, oud 12 jaar, afkomstig uit het Friese dorpje Koudum, als leerling onder nr 248 opgenomen in het internaat van De Klokkenberg in Nijmegen.

De afstand van Koudum tot Nijmegen, was met de toenmalige verbindingen amper op een dag te bereizen.

Stamreeks

- I. Jan Jans Dokkum, overl. ca. 15-9-1741 (kist geleverd 17.09) tr.(1) Lolkje Jelles. Verm.zoon v. Jan Doekes en Meinou Jans; leefde ca. 1720 te Sanfirden.
Uit dit huwelijk:
1. Lolke Jans, geb. Molkwerum ca. 1740, volgt II.
- Jan Jans Dokkum, tr.(2) Hebeltje Jelles.
Uit dit huwelijk:
1. Jelle Jans, geb. ca. 1735, overl. Hindelopen ca. 1-1797, tr.(1) Hiltje Willems, tr.(2) Tryntje Teunis, tr.(3) Froukje Abes.
- II. Lolke Jans Dokkum, geb. Molkwerum ca. 1740, overl. ca. 1808, tr.(1) onbekend.
Uit dit huwelijk:
1. Lolk, geb. ca. 1762, overl.ca. 1782.
2. Seike, geb. ca. 1767, ged.. 1787, tr. Roelof Ypes.
3. Jaerg, geb. ca. 1768, overl. ca. 1788.
4. Pitter, geb. 1768, ged. 1788, overl. ca. 1798, tr. Rigts Sytses.
5. Jan, geb. sca. 1769, ged. 1788, overl.. Molkwerum 4-3-1812.
- Lolke Jans Dokkum, tr.(2) Tryntje Lieuwes.
Uit dit huwelijk:
1. Lieuwe, geb. Molkwerum 28.12.1777, ged. 1798, volgt III.
- Lolke Jans Dokkum, tr.(3) ca. 1770 Sybregjen Gerbens.
- III. Lieuwe Dokkum, geb. Molkwerum 28-12-1777, ged. 1798, overl. Molkwerum 15-1-1848, tr. 2-12-1798 Eelk Ages, geb. ca. 1772, overl. 6-2-1838.
Uit dit huwelijk:
1. Tryntje, geb. ca. 1799.
2. Jantje, geb. ca. 1801.
3. Lolke, geb. Molkwerum 2.11.1803, volgt IV.
4. Hendrikje, geb. ca. 1805, tr. Hendrik Jan Keuning, geb. Molkwerum 16-12-1803.
- IV. Lolke Dokkum, geb. Molkwerum 2-11-1803, winkelier, overl. Warns 10-8-1867, tr. 30-9-1831 Idskje Teunis van der Zee, geb. Warns 30-5-1811, overl. Warns 3-12-1853.
Uit dit huwelijk:
1. Jacobje, geb. Warns 1-11-1832, overl. Warns 12-2-1860.
2. Lieuwe, geb. Warns 26-6-1834, koopman, overl. Sneek 8-2-1870, tr. Koudum 20-6-1861 Rigtje Woudstra, geb. Warns 13-8-1837, overl. Sneek 9-11-28.
3. Teunis Lolke, geb. Warns 2-5-1836, bakker, overl. Sneek 15-3-1909, tr. Sneek 5-5-1860 Janke van der Meulen, geb. Sneek 12-7-1835, overl. Sneek 15-9-1923.
4. Age, geb. Warns 4-3-1838, overl. 1-3-1839.
5. Age, geb. Warns 23-5-1840, bakker, overl. Sneek 16-4-1913, tr. Hiltje van der Meulen, geb. 22-3-1839, overl. 20-10-1902.
6. Lolke, geb. Warns 9-7-1842, volgt V.
7. Eelkje, geb. Warns 12-8-1844, overl./begr. Hemelum 1-3/28-4-1916, tr.25-4-1867,

tr.kerk 28-4-1867 Arent Gosses Visser, geb. Warns 1-1-1838, handelaar/ beurtschipper, overl. Hemelum 28-11-1915.

8. Antje, geb. Warns 7-5-1847, overl. Warns 11-2-1865.

9. Jacob, geb. Warns 14-3-1849, Hand. in thee en koffie, overl. Amsterdam ca. 8-1912, tr. ca. 1874 Neeltje Kooi, geb. Leeuwarden 15-12-1854, overl. Veenwouden 27-1-1932.

10. Hendrikje, geb. Warns 16-4-1851, overl. Sneek 5-5-1909, tr. Ruurd Stelma, geb. 11-4-1851, Gisthandelaar, overl. 12-12-1930.

- V. Lolke Dokkum, geb. Warns 9-7-1842, manufacturier, overl./begr. Koudum 15/19-1-1938, tr.(1) Koudum 17-11-1867 Jaai Fekkes Deinum, geb. Molkwerum 13-6-1845, overl. Koudum 24-9-1872.

Uit dit huwelijk:

1. Lolke, geb. Warns 14-5-1869, overl. Koudum 20-9-1883.

2. Fekke, geb. Warns 10-1-1872, overl. Koudum 17-9-1891.

Lolke Dokkum, tr.(2) Koudum 19.10.1873 Akke Fekkes Deinum, geb. Molkwerum 12-9-1851, overl. Koudum 5-1-1892.

Uit dit huwelijk:

1. Jaai, geb. Koudum 15-12-1874, overl. Sneek 29-7-1934.

2. Idtskje, geb. Koudum 8-8-1876, overl./begr. Koudum 26-2/2-3-1946 tr. Koudum 3-6-1898 Gerrit Krol, geb. Koudum 9-5-1874, winkelier.

3. Gerben, geb. Koudum 8-8-78, manufacturier, overl./begr. Sneek 19/23-1-1953, tr. 4-6-1903 Anna Geertruida Katharina de Walle, geb. Koudum 8-5-1876, overl./begr. Sneek 27/30-9-1948.

4. Lieuwe, geb. Koudum 16-7-1880, overl. Koudum 20.12.1886.

5. Rink, geb. Koudum 14-6-1882, overl./begr. Sneek 27/31-1-1950, tr. Koudum 8-6-1905 Willem Tjerkstra, geb. Sneek 15.6.1882, vertegenwoordiger, overl./begr. Sneek 14/17-3-1953.

6. Lolke, geb. Koudum 28-3-1884, Kassier Boerenleenbank, overl./begr. 28/31-5-1961, tr. Koudum 9-2-1906 Wypkje Stellingwerff, geb. Koudum 7-1-1880, overl./begr. Koudum 24/27-7-1962.

7. Jacobje, geb. Koudum 20-11-1885, overl. Koudum 14-3-1887.

8. Jacobje, geb. Koudum 28-3-1888, ged. Molkwerum, overl./begr. Voorschoten 30-7/3-8-1977, tr. Koudum/Molkwerum 2-6-1916 Jan van Santbrink, geb. Amsterdam 19-3-1885, referendaris Raad van Arbeid overl./begr. Voorschoten

9. Meintje, geb. Koudum 28-5-1890, overl. Koudum 8-9-1890, begr. Koudum.

Lolke Dokkum, tr.(3) Koudum 30-3-1893 Tjerkje de Vries, geb. Koudum 1-7-1861, overl. Koudum 29-7-1922, begr. Koudum.

Uit dit huwelijk:

1. Antje, geb. Koudum 23-1-1894, manufacturierster, overl./begr. Koudum 21/24-11-1976

2. Gerbrig, geb. Koudum 4-2-1901, manufacturierster, overl./begr. Assen/Koudum 11/14-9-1978.

Uit de leerlinglijst van de Klokkenberg 1881-1982

248	L. Dokkum	Overleden als kwekeling
253	A.F. Derksen	Overleden rustend hoofd bijz. school Oudewater
264	P.Potma	Overleden rustend hoofd bijz. school Buitenpost
265	P. van der Ploeg	Overleden rustend hoofd bijz. school Wirdum
269	Dr A. Troelstra	Overleden en. predikant Ned Herv Gemeente Den Haag
270	J.J. Floor	Overleden rustend onderwijzer bijz. school Den Haag
271	P.J. Stienstra	Overleden rustend hoofd bijz. school Amersfoort
272	E.J. Meerdink	Overleden rustend leraar kweekschool Klokkenberg
275	M.J. van Doorn	Overleden hoofd Gouvern School O.-I. te Oegstgeest
276	H. Stap	Overleden
277	A.G. van Galen	Overleden als onderwijzer bijz. school
286	G.K. Westerhof	Overleden als hoofd te Pietersburg (Zuid Afrika)

Woudum 21 Jan 82

Maand. Dood

Wanneer gy Saturday moijes
binn van Nijmegen gaat om over
Amsterdam thuis te komen, moet ge
Leiden te Amsthem overstappen. En kom
dan ongeveer 9 uur te Amsterdam gy hebt
dan noch jern tyd maar gy moet ~~dan~~
Lorger. Dat waan ge wat tyd hebt dat ge
dan niet heen gaat om nog heer of daan
Leiden want dan is een heel gaauw
verkeken. En zou het skinner. gisuren dat
ge naar te laat kwamen. ook moogt
gy daan wel goud of u zelf troosten want
algy meer hoort men dat het in Amsthem
dian. Leiden Dijk. is. Zoo moogelyk
zullen. Tekke en de u affkeken. en gy
Saturday toek na Warkum met floer
hadt ge by u plan gebleven om over Amsthem
te goen. Dacht ge daadlyk na aankomte
van't spoor met de boot na Sneek kun-
nen gaan. En daadlyk na aankomst gaat
de stoomboot Warkum Kap. de Vries
na Warkum den in den jern buur te
Warkum wy had den u over daan kunnen
opwaente. Doen verwaente u nu in

Van Doop, komt er nog
verandering in u reisplan. Ik schreef
ons dat dat vrij lag —
Het moeder en u liefste gaat het
bezoek — ook de overige huisgenooten
zijn erin gerond. Groot moeder
is gisteren avond weer thuis gekomen.
Otte Polkenton is daags nu
zijn vertrek weer thuis gekomen
door dat hij voor de deense reis
afgekeerd

Bijron dankt u en zijn hem met
den bijlonden noemen. swaam zijn
dan bij komt u nu ook eerst day's
en vernemen u & dan ook

groet, van den

Abraham

P.S.

volgens de reis gids zijn er van
het spoor waarmee u van Amstern
gaat te Amstern dan 2. Stations
waaraan teem bij Westerdok
dat is zeker niet ver van de ligplaats
van de "Levens Leeftoonboek."

gy benoeft dan niet van te
loopen, uwe Amsterdamsche reisge-
nooten zullen dit wel weten. —
~~ook~~ moet gy er om denken, dat
er naan de meer Saturday 2 stoom-
booten van Amsterdam gaan naar
Harlingen, één van de "Harlinger"
en één van de "Lunenburg" stoom-
boot maatschappij. die laatste
alleen leygen te Hinderlooper, aan
de boot van de Harlingen maatschappij
gaan recht door er leygen dus
niet aan

Aan

Brief 1

Koudum 21 Januari 82

Waarde zoon !

Wanneer gij zaterdagmorgen 6 uur van Nijmegen gaat om over Amsterdam thuis te komen moet ge zeker te Arnhem overstappen en komt dan om ongeveer 9 uur te Amsterdam gij hebt dan nog ferm tijd maar gij moet zorgen dat waar gij wat tijd hebt dat gij dan niet heen gaat om nog hier of daar te zien want dan is een uur heel gaauw verkeken en zou het kunnen gebeuren dat ge noch te laat kwaamt. Ook moogt gij daar wel goed op u zelf passen want algemeen hoort men dat het in Amsterdam zeer druk is. Zoo mogelijk zullen Fekke en ik u afhalen, ik ga zaterdag toch na Workum. Hadt gij bij uw plan gebleven om over Akkrum te gaan zoudt ge dadelijk na aankomst van 't spoor met de boot na Sneek kunnen gaan en dadelijk na aankomst vaart de stoomboot Workum, kapt. R. Visser, na Workum, deze is dan plm 6 uur te Workum wij hadden u ook daar kunnen opwachten doch verwachten u nu te Hindeloopen. Komt er nog verandering in u reisplan schrijf ons dan dat vrijdag. Met moeder en u zusje gaat het best, ook de overige huisgenooten zijn ferm gezond. Grootmoeder is gisteravond weer thuis gekomen.

Otte P. Folkertsma is daags na zijn vertrek weer thuis gekomen doordat hij voor de dienst werd afgekeurd.

Bijzonderheden zijn hier niet die bijzonder noemenswaard zijn daarbij komt gij nu toch eerstdaags en verneemt gij me dan toch

Groeten u vader

L. Dokkum

P.S.

Volgens de reisgids zijn er van het spoor waarmee ge van Arnhem gaat te Amsterdam 2 stations waarvan 't eene bij 't Westerdok; dat is zeker niet ver van de ligplaats van de "Zuiderzee Stoomboot"

Gij behoeft dan niet ver te lopen, uwe Amsterdamse reisgenooten zullen dat wel weten. Ook moet gij er om denken dat er naar ik meen zaterdag 2 stoomboten van Amsterdam gaan naar Harlingen een van de "Harlinger" en een van de "Zuiderzee Stoomboot Maatschappij" Deze laatste alleen leggen te Hindeloopen aan, de booten van de Harlinger Maatschappij gaan regt door en leggen dus niet aan.

L.D.

Mynheer.

Ik vernemen een bystijpe
van alles wat uw toon
na de vacante moet
medebrengen. Voor de vacante
is het volgende voldoende;
Behalve hetgeen by aankomst
een pak ^{huis draak en} 2 stuks onder
goed. 1 paar schuven 1 paar
pandoffels, eenige paren
housen, eenige kraagjes of
overhemdjes en eenige Lakdoeken

Tot aan de vacantie
kan hy hier wel backen
leenen. Die behoeft hy niet
mede te brengen; dan kan
hy zelf zien welke backen
hy later kan meebrengen.

Ik zou u raden een en
ander in een handhoeffje
of valiesje te pakken om
transportkosten te verminderen.
Dan kunt gy nu de
vacantie zijn gaeden
en flinke koffer daen.

Uw diens.

A. Gerretsen

6 hemden
6 bracken
6 borstrokken
6 paar Sayetten of
8 paar kataenen hosen
12 Zakdoeken
8 kraagje of overhemdjes
1 Land. pak
2 Daagsche pakken
1 paar Land. Schaenen
2 — Daagsche —
1 — pantoffels
1 Kapdoos met al wat
er in behoort en Slotje
1 kleurborstel
1 cassette of klein kistje
dat gesloten kan worden
om brieven enz. te bergen

Alles moet duidelyk
gemerkt zyn; ook elk
stuk van het Lakenſche
goed, en al het ſtrykgoed
By alles moeten flinter
lappen zyn

Als de jongens gewoon
zijn aan en ander te dragen
moeten zy minstens.

4 flanelen kernden en
ſtrinters 2 wollen
borstrokken hebben.

Brief 2

Mijnheer

Hiernevens een lijstje van alles wat uw Zoon na de vakantie moet medebrengen. Voor de vakantie is het volgende voldoende. Behalve hetgeen hij aanheeft een pak, buis en broek 2 stuks ondergoed, 1 paar schoenen, 1 paar pantoffels, eenige paren kousen, eenige kraagjes of overhemdjes en enige zakdoeken.

Tot aan de vakantie kan hij hier wel boeken leenen. Die behoeft hij niet mede te brengen; dan kan hij zelf zien welke boeken hij later kan meebrengen. Ik zou u raden een en ander in een handkoffertje of valiesje te pakken om transportkosten te vermijden, dan kunt gij na de vakantie zijn goed in een flinke koffer doen.

Uwe dienstw.

A.Gerretsen

6 hemden

6 broeken

6 borstrokken

6 paar sayetten of

8 paar katoenen kousen

12 zakdoeken

8 kraagjes of overhemdjes

1 zond. pak

2 daagsche pakken

1 paar zond. schoenen

2 -- daagsche --

1 -- pantoffels

1 kapdoos met al wat er in behoort en slotje

1 kleebrorstel

1 cassette of klein kistje dat gesloten kan worden om brieven enz. te bergen.

Alles moet duidelijk gemerkt zijn; ook elk stuk van het lakensche goed en al het strijkgoed. Bij alles moeten flinke lappen zijn.

Als de jongens gewoon zijn een en ander te dragen moeten zij minstens 4 flanellen hemden en 's winters 2 wollen borstrokken hebben.

Konstam 15 Jun 81

Waarde Loon!

1ste Eerste wat ik u schryf

moet is dat ons gisteren avond be-
swaagde, een meisje geboren is

toes wel een ferm kind my zullen
de Kind noemen moeder is tamelyk

goed gezond. Ze had anders voor ge-
nomen u eerst duays te schryven

maar dat zal nu wel wat duren

Toen ik vrijdag avond half
negen thuis kwam was reeds 2
uur te voren u telegram ont-
vangen waarmede my zeer in de strik

waren ook u schryver dat my gister
morgen ontvangen heeft ons ver-

blyft voor al dat ge goed gezond
waakt en dat ge ofsmoor den gebond-

het wel een aardig leven vindt, ~~dat~~
wanneer men met lust zijn werk
doen hebben verrijft dan vallen te vor
al zijn te vele niet moeyzelyk
als

Is als gij u bezweet om uwe onbe-
myens genoeg te doen dat er
aebondenheid niet kneller.

Wanneer het witte boord u
pynlyk is tege de klier vraag den
leens aan heper of gij voor daags ook
er ~~wilt~~ spualt of lachendz hart
Arager in deere dulle en ~~Kyng~~ Kyng
wel te hoop zyn ook daamt het ons
beter dat gij daam wat papier en
conunter koopt postzegel slukken
my hier by in

Wy vertrouwen dat onze kin-
ders vooral de meisjes byzonder niet naan
Lustenke in d stuit zullen zyn. Is nu
I nu in de morgen en niet er van de
Kleinen weet het nog. In d'm allen
best gezond.

Grootmoeder is noch altoos
de 1 perkweid doen nu verwaent en
nu wel spoezig thuis

Groet van ons heperken en heperous
er deel het de geboort van ~~oos~~ kindje men
ontvangt de groeten van uwe ouders
I Wonne

Brief 3

Koudum 15 juni 82

Waarde Zoon !

't Eerste wat ik u schrijven moet is dat ons gisteravond bij twaalfen een meisje geboren is. 't Is wel een ferm kind, wij zullen ze Rink noemen. Moeder is tamelijk goed gezond. Ze had anders voorgenomen u eerstdaags te schrijven, maar dit zal nu wel wat duren.

Toen ik vrijdagavond half negen thuis kwam was reeds 2 uur te voren u telegram ontvangen waarmee wij zeer in 't schik waren. Ook u schrijven dat wij gistermorgen ontvingen heeft ons verblijd, vooral dat gij goed gezond waart en dat ge ofschoon zeer gebonden het wel een aardig leven vindt; wanneer men met lust zijn werkzaamheden verrigt dan vallen ze ook al zij ze vele niet moeilijk en als gij u blijvent om uwe onderwijzers genoegen te doen zal de gebondenheid niet knellen. Wanneer het witte boordt u pijnlijk is tegen de klier vraag dan eens aan Mejvr. of ge voor daags ook een sjaaltje of cachenez kunt dragen en deze zullen in Nijmegen wel te koop zijn, ook dacht het ons beter dat gij daar wat papier en couverts koopt, postzegels sluiten wij hierbij in.

Wij vertrouwen dat onze kinders vooral de meisjes bijzonder met haar zusterke in 't schik zullen zijn. 't Is nu 2 uur in de morgen en niet een van de kleinen weet het nog, ze zijn allen best gezond.

Grootmoeder is nog altijd te Tjerkwerd doch we verwachten ze nu wel spoedig thuis. Groet van ons Mijnheer en Mefrouw en deel hen de geboorte van ons kindje mee.

Ontvangt de groete van uwe ouders

L.Dokkum

Nymegen, Augustus 1844

Waarde Ouders!

Ik geloof dat ik nu een beetje meer
stof heb dan de vorige keer. —

Vrijdag hebben we, evenals gisteren,
feest gehad. Vrijdag was het elhr.
schomakers Vrijdag. Wij leerden 's
middags onze lessen, namen onze
bacteriën mee naar school en daar zei
Mynheer: „jongens nu zyt ge van
middag vrij en gaan we uit wandelen”.
Wij hebben toen ook hier gebronsen
op zijn rekening. —

Mynheer Gerritsen was 6
Augustus p.l. jarig geenceest en
we kregen we gister de pree.
Hij allen om 12 uur te geyen naar
naar Meerwijk en bekende intspanning
op Duitse grenzen. Daar hebben

we hier en thue gedronke, boterham
gegeten en prutten gehad. ^{hij} ~~hij~~ ^{werd} ~~werd~~
we terug, ~~dat~~ speelde en wandelde.
Maar in 't bosch, maar de meeste aardig
nu had ik aan een spelletje dat wij
deden. Alth. Bond n.l. aan een touw
enige segaren. Daarna werden we er
voor een an eind we gekid, gebloedert,
moesten dan 3 x omdraaien en dan op zijn
meest 10 stappen voorwaarts doen
en de segaren zoeken te vinden. ^{Wend hij 20 dan vier}
^{20 van 100}
Alth. gingen achter bijna, vooral te
begrypen is een Verkeerde kant uit/ook
ik. } Later avond hebben wy vuurwerk
ontstoken, prachtig mooi.
Ik heb van Myrtheer al een
veel gekregen, en al een maal ge
speeld. Terwielende toe, ik aan de
vingers maar niet hande, zoo
als 4 toont.

Moder! Maar myn goed hebben
Ze nog goed nog kwaad gezegd,
de kousen linnen.

Graciel

Uw Zoon

Tekst wil ingezende Briefs met Lobbl.

aan Dirk geven? Maar t.c. p. postbezorg

Brief 4

Nijmegen, 6 Augustus 1882.

Waarde ouders !

'k Geloof dat ik nu een beetje meer stof heb dan de vorige keer.

Vrijdag hebben we, evenals gisteren feest gehad. Vrijdag was het Mhr.Schomakers verjaardag. Wij leerden 's middags onze lessen, namen onze boeken mee naar school en daar zei Mijnheer: jongens nu zijt ge vrij en gaan we uit wandelen. Wij hebben toen ook bier gedronken op zijn rekening.

Mijnheer Gerritsen was 6 Augustus j.l. jarig geweest en nu kregen we gister de pret. Wij aten om 12 uur en gingen toen naar Meerwijk een bekende uitspanning a/d Duitsche grenzen. Daar hebben we bier en thee gedronken en pruimen gehad. Half 8 keerden we terug. Wij speelden en wandelden daar in 't bosch, maar de meeste aardigheid had ik aan een spelletje dat wij deden. Mhr. bond n.l. aan een touw eenige sigaren. Daarna werden we één voor één een eind ver geleid, geblinddoekt, moesten dan 3 x omdraaien en dan op zijn meest 10 stappen voorwaarts doen en de sigaren zoeken te vinden, vond hij ze dan waren ze van hem.

Alle gingen echter bijna, zoals te begrijpen is een verkeerde kant uit (ook ik). Gisteravond hebben wij vuurwerk ontstoken, prachtig mooi.

Ik heb van Mijnheer al een viool gekregen, en al één maal gespeeld. Vervelende boel, ik kan de vingers maar niet houden, zoo als het hoort.

Moeder! Van mijn goed hebben ze nog goed nog kwaad gezegd, de kousen evenmin.

Groetend

Uw zoon Lolke

Fekke wil inliggende briefje aan Dirk geven ?

Stuur s.v.p. postzegels.

Nymegen, 13 Augustus 1882

Waarde Vaders!:-

Ik heb u met de meening der vader schreef om
alle Dordagen en heeft maar lange brie-
ven. Maar ook he, Dit is de eerste en ik
weet bijna niet wat ik moet schrijven!

Wij zijn Maandagmorgen, wil ik ^{thuis}
te laat vaangekomen, enre klein moest te
hulpen en heb pas op die van Ameloo
wachten. De Heeren van de van Truchsa
by ons. - Ik ben hier geheel weer in mijn
element. In veel beter op mijn schik dan
voor de vacantie. - Wij zijn van morgen
naar de zaal geweest waar de onbevind
Chr. Geref. predikanten heertelings predi-
c.

Hierby ingesloten ontvangt u de
kerktantien des 30, allen op verken van

deze kant u te laten terugkopen.

Mynheer heeft ook gezegd of hij een Ervad
voor my ~~zoude~~ moest kopen of dat ik een
van de school ^{voor} ~~moet~~ te leen moest hebben.

My dunkt van het laatste, niet?
Nochsele kan ik toch niets leeren, daar is
mijn ~~ontbrekend~~ ^{ontbrekend} meermal gehoor te
ontbrekend voor.

Mer weet ik waarlijk niets.

Na gracie Blyf ik Uw altyd

Uw lief. Zoon.

Holke.

Brief 5

Nijmegen, 13 Augustus 1882.

Waarde ouders !

Toen ik wegging zei vader schrijf ons alle zondagen en liefst maar lange brieven. Maar och hé, dit is de eerste en ik weet bijna niet wat ik moet schrijven!

Wij zijn Maandagmorgen wel 3 kwartier te laat aangekomen, onze trein moest te Zutphen een heele poos op die van Almeloo wachten. Te Heerenveen kwam Troelstra bij ons. Ik ben hier geheel weer in mijn element en veel beter op mijn schik dan voor de vakantie.

Wij zijn van morgen naar de zaal geweest waar de Chr. Geref. predikanten uit de omgeving beurtelings prediken.

Hierbij ingesloten ontvangt u de kwitantie der f 30, alleen op vertoon van deze kunt u ze later terug krijgen.

Mijnheer heeft ook gezegd of hij een viool voor mij moest koopen of dat ik een van de school voor te leen moest hebben. Mij dunkt van het laatste, niet? Vioolspelen kan ik toch niet leren, daar is mijn muzikaal gehoor te ontoereikend voor.

Meer weet ik waarlijk niet.

Na groete blijf ik als altijd

Uw liefh.zoon

Lolke

Koudum 14 Augst. De

Frauwe Lorn.

Om dat my weten dat ge gader
dadelijk een brief toe na ontvangst
van de uurtiming hebt en ik morgen
na Soudil moet, wil ik heere avon
maur even schrijven.

De tuing reis van Apprum
ging noch al goed, om 11^uur was
ik weer te Sneek en na dat ik de
familie daar had bezocht ging
ik half vier met de boot van Veen
na Workum, waar ik dadelijk P.
Jabe aantrof met wie ik velen
nu husinga aan ben. —

De familie te Sneek was
best gezond. En by de H. kreeg
ik noch een mooie commissie, zoo
dat myne reishoofden daarmee kun
nen worden gedeekt. Zy betuygen
ook dat zij fern over dekken en
de brieven waren tydens geby des
relogies waard. dat deed me

Natuurlijk genoeg, er was
in Sneek nog al wat duibelmis-
de geestelijken opening van de tram-
lijn Bolsward - Harlingen. Ik kan
even wel niet zeggen dat een en ander
mij mee viel, toen ik om 8 uur
te huis kwam verlieten de huys-
noten als spoezie dat zij gaer
waart overgekomen. Het vlieg-
was om 6.23 ontroffen, waarna
grootmoeder al gauw nachten
begaan was. — Dinsdag was
ik noch al wat verspuurd waarom
ik morgen in plaats van 7 uur om
elf uur van huis gegaan ben ook
waren er noch al van maandag west.
Maankeder over het leven die mij nog
al duikt en verlaaten te men-
daar de vloeren ontwaagt ook wel
begonnen is, Saturday ben ik
na Stavoren geweest en ga nu
Woensdag na Hains.

Byzonder heb ik van twee

^{minne} en mijn meening. Ik de Jong
in de mare by Hains waarna
wel eens prapts aebraent hebt is
de vorige week overleden. En
dinsdag avond is de prapfabriek
van oon Weesenbach te Hains
by Harlingen geheel afgebrand.
Nuud Smits is heet morgen
van hier naar Amsterdam om
Woensdag de reis naar Amster-
dam vaarten hij kwam noch die
morgen van ons afschew nemen.
Het onse huis genoot den lech
Woon. Misschien heeft Moeder
voor te den morgen midday op te
met de kar te ren. Ik heb nog wel
enige regels te

Van van de geit van u
vader
L. H. H.

Brief 6

Koudum, 14 Aug. 82.

Waarde zoon,

Omdat wij weten dat ge gaarne dadelijk een brief na ontvangen van de uwe terug hebt en ik morgen na Sondel moet wil ik heden avond maar even schrijven. De terug reis van Akkrum ging noch al gauw; om één uur was ik weer te Sneek en nadat ik de familie daar had bezocht ging ik half vier met de boot van Visser na Workum, waar ik dadelijk T. Faber aantrof met wien ik verder na huis gegaan ben.

De familie te Sneek was best gezond en bij Age kreeg ik noch eene mooie commissie, zoo dat mijn reiskosten daarmee kunnen worden gedekt. Zij betuigden ook dat ze ferm over Fekke en u tevreeden waren tijdens ge bij hen te logieren waart. Dit deed me natuurlijk genoeg. Er was in Sneek nog al wat drukte met de feestelijke opening van de tramlijn Bolsward - Harlingen. Ik kan evenwel niet zeggen dat een en ander mij mee viel. Toen ik om 8 uur te huis kwam vertelden de huisgenooten al spoedig dat gij goed waart overgekomen; uwe telegram was om 6.23 ontvangen, waarmee grootmoeder al gauw naar Minten gegaan was.

Dinsdag was ik noch al wat versjouwde waarom ik 's morgen in plaats van 7 eerst om elf uur van huis gegaan ben ook waren noch al van Maandag werkzaamheden overgebleven die mij nog al drukt veroorzaakten te meer daar de floeren ontvangst ook weer begonnen is. Zaterdag ben ik na Stavoren geweest en ga nu woensdag na Warns.

Bijzonderheden van hier zijn er nog weinig. H.R. de Jong in de Maren bij Hemelum waar ge wel eens pakjes gebracht hebt is de vorige week overleden en dinsdagavond is de panfabriek van oom Weisenbach te Mellum bij Harlingen geheel afgebrand. Ruud Smits vertrekt morgen van hier naar Amsterdam om Woensdag de reis naar Amerika te aanvaarden, hij kwam noch deze morgen van ons afscheid nemen.

Al onze huisgenooten zijn best gezond. Misschien schrijft moeder voor ze deze morgenmiddag met de kar verzendt hier nog wel eenige regels bij.

Ontvangt de groet van u vader

L.Dokkum

Koudum 22 Aug. 1872

Mw. Loo.

My ontvingen de

Morgen u ~~thryven~~ van ~~Londag~~ en ~~van~~
aestmkt dat ~~lyk~~ antwoorden omdat
ik de week myne weekstammetjes
op Koudum heb. Wanneer gij het goed
vindt wil ik in de volge dingsdag, ~~avonds~~
thryven dat ontwaagt gij wil de brief
een dag later maar heb ik het wat
beter aan tyd.

Levent ~~de~~ vora weet hebben ruz
See afwispelend ~~weken~~ moer domer
weken herfstig. buyen wispelden elstand
af ook dandend. het tusschen beuten
vry erg. vooral dingsdag midday
is het hier erg swaar ween geroeyd
Apeard met regen en wind. de blikken
heeft toe. de mast van het schip van
Gepke Taloma wat in Seemte wyk
lag. gewettelyk vermoord
de vrouw van Gepke Hoew by de
mast en Gepke Lelp meer achter op

op het smijp tou, de blinsem, Hag,
kwam welke van af de top, ^{tot aan ontkom} de muur
de heel deest stroomen, en de bijna de halve
dikte aan Spaanders Hoey. man en
vrouw bleve, beide ongedieft althans
behalve dat ze erg ongesteld waren. kreeg
de vrouwe een kleine Spaander op de arm
wat een blaauw plek v. oorzaak - over,
hebbe, hier geen byzondere plaats
aan, Het kon breezen v. oorzaak
niet al eens een loepke zoo in de
vrouwe week weer by Teffer, maar an-
ders gaat het niet al best of deze
vrouwe is zaterdag naent gestorven
en wordt heten midday begraven.
Het is hier van daay erg ~~lang~~
onweery, rekke heeft en al van ge-
proefteid Hy moest van morgen na
L. de Jong te cholkweem man
om dat het zoo regencant was beter
wy het waenten tot na schooltyd
aan heeft en een voor deel mee be-
waent want hy was nou pas weg
of hy trof een bui dat het wate

ken. a pyppa van de broek uit
leer. de gezondheid van ons allen
is best. Totste had in de vorige week
wat koude gehad en heeft dan door
de vorige week wat hoofdschmerz
maar is nu weer een heel beter

Hoe gaat het met uwe kleine?
Lijnt ze beide ayt?

Volvoet het leeren u goed en
kan hy de lesse goed volgen. Zyt ge
een of ander ook ontweent?

Isuwe hopen goed over gekomen
ik bevoel Londen besnoeying
lay de boel ook van door el kaan
~~Heft~~ ~~Heft~~ Heft ge een vraag
is eigend om of te huur? dat ge
en eerst niet op breyft hand welch graag
be gypen. maar dat gaat met alles
wat men leeren moet wanneer ge
niet getuld en mee aanhoudt vrees
ik niet of die geyen zullen zoo zacht
aan met wat eigen woorden
Schryft ons ook eens met!

Welke jongens gy in de klas
Zyt en of er by ~~vee~~ werkzaam-
heden ook nieuwe vakken zyn hu
Afhomen — Van morgen ontvingen
wy ook weer een aft. van G. A. N.
Wanneer gy dat daar verlangt
moet gy het sorry ven. maar om dat
dit dubbel vraegt geeft is het betw.
dat gy na het leen gaat en hem
vraagt om te by u te bezorgen dan
kunt gy de na. leening ons zoud een
vonn. in tante (Pietm. Kistje) dijn voornemens
binnen kort kunnen Silveren beuulofte
A. vreeen, en nu waarda door de moer
wee weg en het papen is vol ont-
vangt de groete van al de hussar
nootha

Is van uw ouders

G. W. M. M. M.

Brief 7

Koudum 22 Augs 82

Waarde zoon!

Wij ontvingen deze morgen u schrijven van Zondag en kon geschikt dadelijk antwoorden omdat ik deze week mijne werkzaamheden op Koudum heb. Wanneer gij het goed vindt wil ik in vervolg dinsdagsavond schrijven dan ontvangt gij wel de brief een dag later maar heb ik het wat beter aan tijd.

Sedert de vorige week hebben we zeer afwisselend weder, mooi zomerweer en herfstige buyen wisselen elkaar af, ook donderde het tussen en beiden vrij erg, vooral dingsdagmiddag is het hier erg zwaar weer geweest. Gepaard met regen en wind. De bliksem heeft toen de mast van het schip van Oepke Talsma - wat in Siemkewijk lag - gedeeltelijk vermorzeld. De vrouw van Oepke stond bij de mast en Oepke zelf meer achter op het schip toen de bliksemslag kwam welke van af de top tot aan onder de mast geheel deed scheuren en bijna de halve dikte aan spaanders sloeg. Man en vrouw bleven beide ongedeerd althans behalve dat ze erg ontsteld waren kreeg de vrouw een kleine spaander op de arm wat een blauwe plek veroorzaakte. Overigens hebben hier geen bijzonderheden plaats gehad. Het hooibroeien veroorzaakt noch al eens een loopke. Zoo in de vorige week bij Festa, maar anders gaat het noch al best af, de vrouw is Zaterdagnacht gestorven en wordt heden middag begraven.

Het is hier vandaag erg onweerig. Fekke heeft er al van geprofiteerd. Hij moest vanmorgen na G.S. de Jong te Molkwerum maar omdat het zoo regenachtig was lieten wij het wachten tot na schooltijd, doch heeft er geen voordeel mee bewacht want hij was noch pas weg of hij trof een bui dat het water hem de pijpen van de broek uit liep. De gezondheid van ons allen is best. Idtskje had de vorige week wat kou gevat en heeft daardoor de vorige week wat koorts gehad, maar is nu weer geheel beter.

Hoe gaat het met uwe klieren? Zijn ze beide dicht?

Voldoet het leeren u goed en kunt gij de lessen goed volgen, zijt gij een of ander ook ontwend? Is uwe koffer goed overgekomen, ik bedoel zonder beschadiging, lag de boel ook weer door elkaar.

Hebt ge een viool in eigendom of te huur? Dat gij er eerst niet op teregt kunt wil ik graag begrijpen maar dat gaat met alles wat men leeren moet, wanneer gij met geduld er mee aanhoudt vrees ik niet of die grepen zullen zo zacht aan wel wat eigen worden.

Schrijf ons ook eens met welke jongens gij in de klas zijt en of er bij uwe werkzaamheden ook nieuwe vakken zijn bij gekomen.

Vanmorgen ontvingen wij ook weer een afl. van Oud en N. Wanneer gij dat daar verlangt moet gij het schrijven maar omdat dit dubbel vracht geeft is het beter dat gij na Milborn gaat en hem vraagt om ze bij u te bezorgen dan kunt gij ze na lezing ons zenden.

Oom en Tante (Pieter en Hittje) zijn voornemens binnen kort hunne zilveren bruiloft te vieren. En nu waarde zoon, ik moet weer weg en het papier is vol, ontvangt de groeten van al de huisgenooten en van uwe ouders

L.Dokkum en A.Deinum

Nymegen, 27 Augustus 1882

Waarde Ouders..!

I Gaat my zoo met het schrijven,
als ik ~~in~~ ⁱⁿ de week is, liet ik de
geheele brief ~~als~~ ^{als} aan mijn hoofd en
Zondags ben ik alles weer vergeten
en weet niets.

Ik zal eerst maar eens op uwe
vragen antwoorden. —

Wat de kluren betreft, zy zijn
beide digt, die aan den hals bene
eekter altemet eens door.

Het bere. bevat my hier oppe-
best al heb ik ^{het} wel eens wat dron.
Het eten is goed, maar ik heb
wel eens honger.

Wt koffer is goed aangekomen
I zal er zoo nept in als wat.

Ik heb een vrul van de school
gekregen. Ik heb echter niets met
spelen op, ik kan de handen niet
goedhouden en allerlei nareteuten
meer.

De jongens waarbij ik in de klas
zit wil ik u wel opnoemen, maar
wat hebt ge er aan. Er zijn echter
ik, Steenstra, Floor, J. Hardenberg
en een van mijn kamarade. J. Galen uit
Amsterdam ook een nieuweling.

Ik ben nu ook aan het Duitsch be-
gonnen.

Stuur mij s. v. p. de afsluiving van
Cleden N. hier maar, ik zal dan
wel eens naar Melbom gaan. Tenke
maakt goed op de afsluipasser en
anders moet Melbom te maar be-
waarden.

Feliciteren om en tante van mij

Ik ben hier best gerond

Ik heb de thuis ook allen gerond
Ik heb ook alleen aan Dirk
geschreven, zouds ge weet, hoe
Teppe die al beroupt, en dan moet
hy Dirk ook eens vragen of hy
nu ook eens schrijft. Tante
Eelke heb ik ook al geschreven.
Maar weet ik niet.
Gegroet, allen

Lolkhe

P.S. Ik zou het gewestigste
noch bijna vergeten hebben!
Ik heb van morgen in de Afgeen-
kerk geweest waar D. Bos met
Velp preekt

Ldy

Brief 8

Nijmegen, 27 Augustus 1882

Waarde ouders!

't Gaat mij zoo met het schrijven als ik het in de week is, heb ik de geheele brief in mijn hoofd en Zondags ben ik alles weer vergeten en weet niets.

Ik zal eerst maar eens op uw vragen antwoorden.

Wat de klieren betreft, zij zijn beide dicht, die aan de hals breekt echter altemet eens door.

Het leeren bevalt mij hier opperbest al heb ik het wel eens wat druk. Het eten is goed, maar ik heb wel eens honger.

De koffer is goed aangekomen, 't zat er zoo netjes in als wat. Ik heb een viool van de school gekregen.

'k Heb echter niets met spelen op, ik kan de handen niet goedhouden en allerlei nareteiten meer.

De jongens waarbij ik in de klas zit wil ik u wel opnoemen, maar wat hebt ge er aan. Er zijn echter ik, Stienstra, Floor, 't Hardenberg en een van mijn kameraden, van Galen uit Amsterdam ook een nieuweling.

Ik ben nu ook aan het Duitsch begonnen.

Stuur mij s.v.p. de aflevering van Oud en N. hier maar, ik zal dan wel eens naar Melborn gaan . Fekke moet goed op de afleveringen passen en anders moet Moeder ze maar bewaren.

Feliciteer Oom en Tante van mij

Ik ben hier best gezond. Zijn ze thuis ook allen gezond. Ik heb ook aleens aan Dirk geschreven, zooals ge weet, heeft Fekke die al bezorgd, en dan moet hij Dirk eens vragen of hij nu ook eens schrijft. Tante Eelkje heb ik ook al geschreven.

Meer weet ik niet.

Gegroet, allen

Lolke

P.S. Ik zou het gewichtigste noch bijna vergeten hebben. Ik heb vanmorgen in de Afgesch.kerk geweest waar Ds. Bos uit Velp preekte.

LDJr.

Vrijdag 29 Sept. 182

Jaar. Loom!

Vanmorgen was het

ons dat wy met u streeven van
Zondag. wat wy die morgen ont-
vingen - vernamen dat gij best u
Afhoud waart. en ~~de~~ te schrijven
Het eten is goed. maar ik heb soms
wel eens honger, is daar van een
goed bier. en dat is ^{ook} genoege als
men dan ten minste een maal daags de
Aanvegen kan. Ik eet. en dat kunt gij
Leven wel niet waan;

Gij streeft dat ik u niet
aan had dat gij me streeft met een
gij in de klas zit. maar daar is u gesh.
gij u, nie ik weet het lakaal. Ik waar
in gij leeft en ook eenige van de jongen
waarmee gij in de klas zit kan ik
mij in mijn ~~examinat~~ dan heel goed
lees vertigen woordigen en u hooft
u met de leerlingen. we hooft. ten.
niet merkt, my daarent op dat

Howe schreef
Ook schreef u dat u bij
D. Bos, dat moet zijn W. de Jong,
uit hulp in kerke geweest zijt
was dat nou, dezelfde bewegelyk
persoon als toen hy hier was, alles
beweging en leven. ^{zals} als hy preekt
Het is anders maar zoo'n klein magen
manniken niet waan.

De afgelopen week hebben
wij hier veel storm en regen gehad

De aarappel woeght is in
deze omstreken wat de winteraan-
appels betreft mislukt veel
akkers loonen met de ^{kosting} ~~moeth~~
van rooijen dan by is de kwaliteit
als in 1879 zegt: ook vernemen
wy dat het in de klein streken in
met best uit doet. — of nu
Duitsen land als in 79 het te kort
kan aanvullen is men noch onbekend.

In mijn gewone beregken
 had ik deze week wat afleiding
 door dat ik tegen woensdag moest
 zijn by het examen van soldaats
 naar de betrekking van knechteling
 aan de Opperbaan School alhier.
 Slechts 2 waren van de vier soldaats
 tants op gekomen. Ook 1 examen zelf.
 Althoof ik maar niet te heb daarvoor
 ook geen ruimte men. De knechteling
 van de School te Molhuizen is op

Brief 9

Koudum, 29 Augs. 82

Waarde zoon!

Aangenaam was het ons dat wij uit u schrijven van Zondag, wat wij deze morgen ontvingen vernamen dat gij best gezond waart en u schrijven "Het eten is goed, maar ik heb soms wel eens honger" is daarvan een goed bewijs en dat is ook genoeglijk als men dan tenminste eenmaal daags zijn genoegten kan eten en dat kunt ge zeker wel, niet waar?

Gij schrijft dat ik er niet aan had dat gij mij schreeft met wie gij in de klas zit, maar daar in vergist gij u, nu ik het lokaal ken waarin gij leert en ook eenige jongens waarmee gij in de klas zit kan ik mij in mijne gedachten dan heel goed eens vertegenwoordigen en u tuschen uwe medeleerlingen werkzaam zien, noch maakten wij daaruit op dat gij een Amsterdammer onder uwe kameraden hebt, hieruit zien wij dat het ook dwaas is wanneer wij ons troosten dat jongens uit de buurt bij u waren, en wij weten 't eigenlijk ook wel dat niet de plaats van herkomst maar juist het persoonlijke in iemand ons bijzonder aantrekt. Zorg evenwel vooral dat gij u goede kameraden zoekt.

Ook schrijft gij dat gij bij Ds. Bos, dat moet zijn ds. de Jong uit Velp in de kerk geweest zijt. Was dat noch dezelfde bewegelijke persoon als toen hij hier was, alles beweging en leven als hij preekt. 't Is anders maar zoo'n klein mager manneke, niet waar?

Het Oud en N. hebben wij deze middag per post verzonden, de B[anier] zullen wij ook zoo mogelijk u geregeld toezenden.

De afgelopen week hebben wij hier veel storm en regen gehad, wat mij nog al hinderlijk was vooral woensdag toen ik na Nijega geweest ben, ook op de veldvruchten is het zeer nadelig. De zaden en vruchten hebben er veel door geleden.

De aardappeloogst is in deze omstreken wat de winteraardappels betreft mislukt, veele akkers loonen niet de kosten van rooijen, daarbij is de kwaliteit als in 1879 slecht. Ook vernemen wij dat het in de kleistreken er niet best uitziet. Of nu Duitschland als naaste het tekort kan aanvullen is hier noch onbekend.

Naast de gewone bezigheden had ik deze week wat afleiding door dat ik tegenwoordig moest zijn bij het examen van sollicitanten naar de betrekking van kweekeling aan de Openbare School alhier. Slechts 2 waren van de 4 sollicitanten op gekomen. Over het examen zelf schrijf ik maar niet, 'k heb daarvoor ook geen ruimte meer. De kweekeling van de school te Molkwerum is of wordt geplaatst aan de Rijksskweekschool te Nijmegen.

Gij zult het zeker reeds gelezen hebben dat de laagste inschrijvers voor het aanleggen van 't spoor van Sneek na Stavoren waren heeren uit Nijmegen en Lent. Met de werkzaamheden is nog geen aanvang gemaakt. Met onze gezondheid is het best. Lieuwe is wel wat verkouden maar het hindert hem niet, Grootmoeder is ook best.

't Is nu bij half tien en ze is noch niet thuis. Zij heeft het altijd noch al druk met courant lezen en uitgaan en vandaag ook met het lezen van u brief.

Fekke heeft vandaag - 't is nu woensdag morgen - pret, het zanggezelsschap waarvan hij lid is zal namiddag onder geleide van Reyenga, Hobma en Dirk uit rijden.

Uwe brief heeft Fekke dadelijk Dirk bezorgd. Grootmoeder zei gisteravond - zij had bij Jetske geweest - dat Hobma wou wel dat ge hem ook eens schreeft.

Groete u van het huisgezin en vader

L.Dokkum

Koudumden 1 September 1822

Haare broeder!

Ik zou u schrijven dat wij Vrij-
dag feest gehad hebben van de zang-
school.

Wij hebben nu reien gewest en men heeft
vragen naar H. G. K. en naar B. K.
hoen naar H. A. R. alwaar wij wijn
gedronken hebben.

Wij hebben veel feest gehad. Ik en

Luitje en Hobma en een paar meis-
jes zagen in de wagen van W. H. e.
Stegen ga.

De voormelde u eerom reis dronken
zoodat hij het keel raar deed. Hij
zou den haast inde sloot geraakt
hebben indien een man het niet
zei. Wij hebben met onze wagen in
een andere wagen geschermd zoodat
die haast om veel drie mannen ste-
ten er uit en een oude man viel in
een sloot. Je alwaar hij niet zonder
moeite weer uit komen konde
hoch is het hem gelukt.

Te Hylkel hebben wij een grafhambe
gezien in de kerk. Hylgonden hem heel
maai daar ik het nog nooit gezien had.
Wij gingen nu wij weer in de kerk keken
en in het bosch alwaar ik Poëbe en
Zehse in kannel hies en tam bessen
hoekten.

Hobma en Dirk maakten kransen
van bladeren voor de meisjes
einde lyk gingen nu wij weer in de wagen.
Toen reden wij naar Balk door heb-
ben wij niet stil gehouden maar we
hebben wel daar hebben wij van het
bij hebben geweest en gezongen voor
die menschen. Toen moesten wij
weer naar hies en nu waren wij
weer weer thuis en een uur waren
wij hier weg gaandus hebben wij
lang ver hoekt.

Er komen Woensdag a. s. weerne-
men op daar Jauwer dan ook op
komt.
Ik heb Dirk gezegt dat we eens schrijven
moet ~~dat~~ dat dat goed was. xijde hies
Ik heb gezegt dat we de vier bank van
de langste klas in de kleine school.

Ik maak heel wat gebruik van de
boek hangere en van boekendruk
bruiken kan zo als dit schrijven
dica nog niet uit hukt daar chen
Jauwer daar wel in schrijven konden.
Maar de boeken lees ik wel eens in de
als ~~van de kerk~~ Priesher en Kon
De scherming, Trede set machter
Hek jenge Toltje en en en.

Als u de afleveringen van Oud en
Nieuw weer om schuchdanzal
ik er goed op passen. Maar als ik
dande negende en tiende jaargang
hebaarmacht ik ze dan en b on
den laten opkocht dat niet.

U krijgde Banica nu ook daar
vader dan voor twee zal behalen.
Hij grijn maandag a. s. weer hiin
da gengeleden ~~gezet~~ uitge
~~plak~~ photografeerd de gehele
school.

De vorstrekkenalwaar was o~~ft~~
kinderen vrydan zyn bekrygen we
nen schuivers icken gancien Idhschtje
krygen met ons deelen eev. Maar
wy hebben de nog niet.

Gfles ge graed nam am

broederen zuster
Tetje, Janien Idhschtje
Dokkum

Brief 10

Koudum de 1 September 1882

Waarde broeder

Ik wou u schrijven dat wij Woensdag feest gehad hebben van de zangschool. Wij hebben naar reien geweest met vijf wagens naar Wijckel toen naar Balk toen naar Harich alwaar wij wijn gedronken hebben.

Wij hebben veel feest gehad. Ik en Luitje en Hobma en een paar meisjes zaten in de wagen van Okke Stegenga.

De voerman mende weerom reisdronken zoodat hij het heel raar deed. Wij zouden haast in de sloot geraakt hebben indien een man het niet zei. Wij hebben met onze wagen in een andere wagen gezeten zoodat die haast omviel, drie mannen vielen er uit en een oude man viel in een slootje alwaar hij niet zonder moeite weer uit komen konde, toch is het hem gelukt.

Te Wijckel hebben wij een graftombe gezien in de kerk. Wij vonden hem heel mooi daar ik het nog nooit gezien had. Toen gingen wij weer uit de kerk, keken eens in het bosch al waar ik Piebe en Jetze inktappeltjes en frambessen zochten. Hobma en Dirk maakten kransen van bladeren voor de meisjes. Eindelijk gingen wij weer in de wagen. Toen reden wij naar Balk, daar hebben wij niet stil gehouwen maar te Harich wel daar hebben wij aan het biljetten geweest en gezongen voor die menschen. Toen moesten wij weer naar huis en wij waren negen uur weer thuis en één uur waren wij hier weggegaan dus hebben wij lang vertoefd.

Er komen Woensdag a.s. weer nieuwen op daar Jaai er dan ook op komt.

Ik heb Dirk gezien dat u eens schrijven moest dat dat goed was zijde hij. Idtskje zit al op de vierbank van de laagste klas in de kleine school.

Ik maak heel wat gebruik van de boekenhanger en uw boeken die ik gebruiken kan zoals die schriften die u nog niet uit hebt daar ik en Jaai daar wel in schrijven kenden. Mooie boeken lees ik wel eens in zooals Priester en Non, De Schepping, Frederik wachter, Het jonge Folkje enz enz enz.

Als u de afleveringen van Oud en Nieuw weerom stuurt dan zal ik er goed oppassen. Maar als ik dan de negende en tiende jaargang heb waar moet ik ze dan inbinden laten of moet dat niet.

U krijgt de Banier nu ook daar Vader dan voor twee zal betalen.

Wij zijn maandag a.s. weer tien dagen geleden uitgephotografeerd de geheele school. De portretten alwaar wij als kinderen opstaan zijn te krijgen voor zeven stuivers, ik en Jaai en Idtschkje krijgen met ons drieen een. Maar wij hebben ze nog niet.

Wees gegroed van Uw broeder en zusteren

Fekke, Jaai en Idtschkje Dokkum

Nijmegen, 3 Sept. 1882.

Lieve Ouder!

Schreef ik de vorige week
ik ben goed gerond, deze week
ben ik zoo half en half ziek geweest.
Maandagmorgen was ik heel
d' pijn in mijn keuf en was zoo
misselijk als ik kan. Mr. K. vraeg
toen of ik thuis mocht blijven
van school, en toen ging ik naar
het ziekenkamertje, waar ik tot half
vijf heb gelager, toen kreeg ik een beesp
lijst met flink suiker. 's Avonds om
7 uur ging ik naar bed, en sliep tot
's morgens 9 uur, ^{en half 10} ~~'s avonds~~ beacht
men mij een kop thee met suiker en
twee dunne boterhammetjes, 's morgens
was melk en fyf welbekend. Dinsdag
heb ik ook niet naar school gegaan.

ging 's avonds / ten over te bed.
Alind 's morgens op geheel hersteld
W. H. Jong was precies zoals
U geschiedt hebt, ik had me in de
ruim vergest.

Tekke is brief ontving ik
gisteravond. 't doet my afnemen,
dat hy plezier heeft gehad
U te heb al van Melbourn,
en brieven gebrucht, dat hy voortaan
Ud in deelen maar maekt
Linden hier by U. Gernissen

Onze aardappels hier
zijn ook slecht, wy hebben hier
ook nog geen Ruissische, wat ook
wel spoedig het geval zal wezen.

Tekke schryft me dat ^U
L. Daniëls zoudt hetalen is dat
waar. My dunkt 't is onnoodig.
Wanneer Simonides de Daniël Laffert
middag krygt dan kan hy ja
de kranse Dinsdag, 's ochtends wel
zijn. En al krygt Tekke Donderdag
dat is niets.

Wie U ben nu over gecom.
Hoe is met Grootmoeder.

Groete aan allen:
Grootmoeder, Jouke en
U. H. Jong

Brief 11

Nijmegen, 3 Sept. 1882.

Lieve Ouders !

Schreef ik de vorige week ik ben goed gezond, deze week ben ik zoo half en half ziek geweest.

Maandagmiddag had ik zulk n' pijn in mijn hoofd en was zoo misselijk als 'n kat. Ik vroeg toen of ik thuis mocht blijven van school, en toen ging ik naar het ziekenkamertje, waar ik tot half vijf heb geslapen, toen kreeg ik een beetje rijst met flink suiker. 's Avonds om 7 uur ging ik naar bed, en sliep tot 's morgens 9 uur. Om half 10 bracht men mij een kop thee met suiker en twee dunne boterhammetjes, 's morgens weer melk en fijn wittebrood. Dinsdag heb ik ook niet naar school geweest, ging 's avonds 7 uur weer te bed en stond 's morgens op geheel hersteld.

Ds. de Jong was precies zooals ge geschreven hebt, ik had me in de naam vergist.

Fekke's brief ontving ik gisteravond, 't doet mij genoegen, dat hij plezier heeft gehad.

Ik heb al aan Melborn een briefje gebracht, dat hij voortaan Oud en Nieuw maar moest zenden hier bij Mhr. Gerritsen.

Onze aardappels hier zijn ook slecht, wij hebben hier ook nog geen Pruisische, wat toch wel spoedig het geval zal wezen.

Fokke schrijft me dat U 2 Banieren zoudt betalen, is dat waar? Mij dunkt 't is onnoodig. Wanneer Simonides de Banier Zaterdagmiddag krijgt, dan kan de krant Dinsdags toch wel rond zijn. En al krijg ik hem Donderdag, dat is niets.

Ik ben weer gezond. Hoe is het met Grootmoeder ?

Groeten aan allen: Grootmoeder, Joukje enz.

Uw liefh. zoon

L.Dokkum Jr.

Koninkum 5 Sept 82

Waarde Lieve

Uw schrijven van
Sunday versamen en dat gy de
vorige week weer brocht een eest tijt
met u oude knaaf. Hoofds pyn. gy
zult zeker maandag voormiddag u rool
te veel ingespannen hebben waarvoor
gy al wat moest oppassen gy hebt nog
lang t~~id~~ dat gy er moet u ~~over~~ in
dingen die gy niet best kunt begrijpen
niet al te veel willen indringen laet
het dan maar liever elks voorby gaan
later kom! gy met scherpe mannelijk in
Antwerpen voor een paar weken knaaf
en ik op het gemeentehuis vergaderen
over de bewaarschool. de burgemeester
brant te spreken de Tröbel methode
F. verkleen. dien daer zeer tegen en toen
de burgemeester Fr. zocht te verdedigen
met ook door dat te een stand beeld voor
hem Fr. oprecht willes. die "i" dat bij
daar aan wilt mee doen wanneer het

voorstelt ik aan de gelyk omgekeeten
van ik een nadeling was voor ^{van} kinderen
daar de ~~veel~~ jonge kinderen ~~moesten~~
~~niet voor~~ ^{as} te veel van het denken
verwachten. Kinderen moesten volgen
hem "i niet voor hun 11 en 12 jaar
veel denken, dingen waar te op jereyden
leeftijd zijn by nu dat over prekeende
viele op rijpe leeftijd soms heel
armatkelijk, en zijn eigen ~~thee~~
teus bracht hy als bewys voering
by, dat hy toen hy op de Hoogeschool
was hy ~~en~~ ^{en} ~~amen~~ moest doe in de
meest kunte, ofstroom hy daaraan op
het gymnasium reeds wat gedaan was
Hooft hem dat niet slagen ook spand
hy des niet in toe het examen nadel-
ing. ~~Hy~~ ^{Hy} hy nu een persoon die
wel men jongens ~~was~~ ^{was} ~~klare~~ ^{klare} ~~maakt~~
ook hy "i kwam daar voor klare of-
stroom hy en niets van begreep. —

~~Hy~~ ^{Hy} toe hy op vaden leeftijd lutt
kreeg in sterve kunte had hy ~~en~~ ^{en} ~~be~~
hoefte aan meekunte en moest het toe
ook goed weten maar ten kon hy best in
een korte tyd en had nu voor en dan

toe versente thesch en formules
niet men dan een kwant vel post
niet by om dat hy het nu te greep -
ik wil nu hiermee met seggen dat ge
u best niet moet doen maar den ge
die dwaan zijn om te verstaen moet
ge u niet te veel in dingen. / Doch
ons genoeg dat ge teken ge ~~met~~
ongesheid waart ik nog al goed ge had
hebt. Taaf seke dat ge teken vut. act.
onkwing. / I couldlyt ons dat ge nu
wel beter lyk.

My zijn allen best gerson de vroom
wech. hebben wy noch al wat lutt ge had
van het beugen - weer i heb nog al wat
nott papjes g. nuald. ge hebt teken
wen ook weeny g. nuald ge had van een
wants lingen. / ge hebt ons inde tyd en
stroom over ferssen en prunon
Zijn en ook me vrucht. ryppe die dan
groep. So als appels pene of zoo
ets. / I zal dan me voor hy u wel
stroom zijn niet? van day. hebben
wy hun kooklyk weder ik heb te wans
dweeth daar hebben te nog geen onk
wyden in plaats van Solm. ook hier

is geen hulp ontvarena in de Ombare School
M^r. Smeets gaat nu W. Maasom voor de
Juffers van herna gaan ons verlaten. en
is besloten dat de byzondere school zal
worden overgoot 't spraak der kinderen
en stuk later en letter maar 't zal wel
zijn dat u en een stuk aan bouwen -
Sunday is 't 't vee de vader van
M^r. van der groote, en, en teering
Nieuw avond hadden my een een matje
Chonker heden 't was Wolkman prand
maakt en dan smygh dat zoo te maekt
de floer, onvangt is byna een af-
loopen naar vijf posts onbreken mei -
't is nog al goed gegaan.

Ik nu waande doos + propen is vol. en
 waensdag mysbay by deen in de volgende
 week smyft moede oot. eer naa regels.
 onwaerft onre allen groet en om en vaden
 Begroot moede is op bruloft De prokners
 by Pieter + Kette

Brief 12

Koudum 5 Sept 82

Waarde Zoon

Uit u schrijven van Zondag vernamen wij dat gij de vorige week weer bezocht geweest zijt met u oude kwaal hoofdpijn, gij zult zeker maandag voormiddag u wat te veel ingespannen hebben waarvoor gij al wat moest oppassen. Gij hebt nog lang tijd en moet u in dingen die gij niet best kunt begrijpen niet al te veel willen indringen. Laat het dan maar liever eens voorbij gaan, later komt gij misschien gemakkelijk er achter. Voor een paar weken hadden wij, - de Burgemeester, Tinholt, de Walle en ik - op het gemeentehuis vergadering over de bewaarschool, de Burgemeester bracht ter sprake de Fröbel-methode.

T. [Tinholt] verklaarde zich daar zeer tegen en toen de Burgemeester Fr. [Fröbel] zocht te verdedigen ook door dat ze een standbeeld voor hem Fr.[Fröbel] oprichten wilden, zei T. dat hij daar aan wilde meedoen wanneer het voorstel Fr.[Fröbel] aan de galg omdat de methode van Fr.[Fröbel] zeer nadeelig was voor de kinders daar ze van jonge kinderen te veel van het denken vorderen

Kinderen moesten volgens hem ”-T-” [Tinholt] niet voor hun 11 en 12 jaar veel denken, dingen waar ze op gezegde leeftijd zich bijna dol over prakiseerde vielen op rijpe leeftijd soms heel gemakkelijk; uit zijn eigen studietijd bracht hij als bewijsvoering bij, dat hij toen hij op de Hoogeschool was hij examen moest doen in de meetkunde, ofschoon hij daaraan op het gymnasium reeds wat gedaan had wou hem dat niet slagen ook spande hij zich niet in toen het examen naderde ging hij na een persoon die wel meer jongens klaar maakte, ook hij

”T” [Tinholt] kwam daardoor klaar ofschoon hij er niets van begreep. Toen hij op latere leeftijd lust kreeg in sterrekunde had hij behoefte aan meetkunde en moest het toen ook goed weten, maar toen kon hij het in zeer korte tijd en had nu en voor een daartoe vereiste stelsels en formules niet meer dan een kwartvel post nodig omdat hij het nu begreep. ’k Wil daarmee niet zeggen dat ge u best niet moet doen, maar dingen die zwaar zijn om te verstaan moet ge u niet te veel indringen.

’t Doet ons genoegen dat gij tijdens gij wat ongesteld waart ’t nog al gauw gehad hebt. Trof zeker dat gij toen Oud & N. ontvingt, ’t verblijdt ons dat gij nu weer beter zijt.

Wij zijn allen best gezond, de vorige week hebben wij noch al wat last van het buyige weer. ’k Heb nog al wat natte pakjes gehaald.

Gij hebt toen ook weinig genot gehad van uwe wandelingen? Gij hebt ons indertijd geschreven over kersen en pruimen. Zijn er ook nu vruchten rijp die daar groeien, zooals appels, peren of zoo iets?

’t Zal daarmee ook bij u wel schaars zijn niet? Van dag hebben wij hier kostelijk weder .

’k Heb te Warns geweest, daar hebben ze nog geen onderwijzer in plaats van Lolke. Ook hier een hulponderwijzer in de Openbare School. Mr. Smits gaat na Witmarsum. Ook de juffers Frankena gaan ons verlaten en is besloten dat de bijzondere school zal worden vergroot.

”T” [Tinholt] sprak zij zouwen er een stuk laten in zetten maar ’t zal wel zijn dat ze er een stuk aan bouwen.

Zondag is J.J. v.d. Veer, de vader van M. en Broertje gestorven aan de teering. Gisteravond hadden wij hier een massa dronken lieden, t was Workumer paardemarkt en dan schijnt dat zoo te moeten.

De Floreen ontvangst is bijna weer afgeloopen, noch vijf posten ontbreken me.

’t Is nog al gauw gegaan.

De Banier zenden wij na dat ze door ons gelezen is, dus geen nieuwe. Fekke heeft dat zeker niet goed begrepen gehad, zaagt gij niet vreemd tegen zijn brief op? Herkende gij aan het adres ook zijn hand? En kondt gij zijn schrijven wat begrijpen?

En nu waarde zoon ’t papier is vol en woensdag middag bij 2-en en de volgende week schrijft moeder ook een paar regels.

Ontvangt onzer aller groet en van u vader

Ps grootmoeder is op bruiloft bij Pieter en Hitje

L.Dokkum

Eymegen, 10 Sept. 1882

Lieve Anders!

Is al weer Zondag, en de
tyd die vliegt hier voorby, ik ben
hier nu al weer 5 weken en 1 week
16 hier gester ben gekomen.

Gy schreef ik moest mij
maar niet overwerken, maar och
het is toch wat moeijlyk, ik moet op
schaal mijn lessen toch kunnen
anders krijg ik strafwerk.

Dy gingt van morgen al
weer naar de zaal, nu preekt
Prof. Brummelkamp, de oude,
hy was ^{had} ook wit haar als
dyke Alberts. Is Jacques ook
nog te Koudeven?

Van preken heb ik niet veel ^{vermogen}
maar ik weet wel dat hy heel
natuurlijk deed.

Appels en peeren zijn hier
wel niet veel, en ik heb nog maar
een paar gehad. Pruimen, Kruizen
en alle Zondagen eetster.

Tekkes brief kon ik nog
zooveel ontcyferen, 'dag het da.
dijis wel wie het was.

Donnerdags ont een goede
dag voor mij. Ten eerste ontving
ik uw brief, den 2de Smiddags
krygen we dan Gert met Kruizen,
en Salade en op gew. aard.

Soms eten we ook hadde
dat ik neegus beter mee kan ver-
gelegen, als er zoo als we thuis
wel halfverbruik opstoven, en
met open

Brummelkamp leek en boec
op dat postkoffje der koffers
laatst ons uit een Almanac
heeft geknept.

Het waerlyk niet meer
Gracend

Uw liefhebbende
Lofke

Brief 13

Nijmegen, 10 Sept. 1882

Lieve Ouders !

't Is al weer Zondag, en de tijd die vliegt hier voorbij, ik ben hier nu al weer 5 weken en 't is of ik hier gister ben gekomen.

Gij schreeft ik moest mij maar niet overwerken, maar ook 't is toch wat moeielijk,

'k moet op school mijn lessen toch kennen, anders krijg ik strafwerk.

Wij gingen van morgen al weer naar de zaal, nu preekte Prof. Brummelkamp, de oude, hij had zulk wit haar als Wybe Alberts. Is Jacques ook nog te Koudum?

Van preeken heb ik niet veel verstand maar ik weet wel dat hij heel natuurlijk deed.

Appels en peeren zijn hier wel niet veel, en ik heb er nog maar een paar gehad. Pruimen krijgen we alle Zondagen echter.

Fekkes brief kon ik nog zoowat ontcijferen, 'k zag het dadelijk wel wie het was.

Donderdags is 't een goede dag voor mij. Ten eerste ontvang ik uw brief, ten 2de

's middags krijgen we dan Gort met Rozijnen en Salade en opgew. aard. Soms eten we ook hachee, dat ik nergens beter mee kan vergelegen als zoo als we thuis wel kalfsvlees opstoven, n.l. met uien.

Brummelkamp leek een boel op dat portretje dat beppe laatst eens uit een almanak heeft geknipt.

'k Weet waarlijk niet meer.

Groetend

Uw liefh. Zoon

Lolke

- Lolke

Toen wij gister morgen opstonden
zei ik tegen ze vader het zal mij eens
luster of lolke ook aan mijn vergaarding
denkt en ga wel onder eeten en drinken
ontd'ing ik een haartje van de waar ik
de vlindeligte voor bedank wij vonden
het zeer netjes heeft u dat bely getuigen
wij hebben de vergaarding niet heel
geestlijk kunnen vieren om reden groot
moeder Gerben Rink en ik naar tante
Eelkje zijn geweest vader had dat vrij
dag bevestigd telligt wij reden met garij
van cum toen zou lolke ons weer thuis
brengen met hen het maar dat vertoud
ik niet best toen sprak in onderwey
met garij of dat hij moest ons ook
maar teruy halen en zei tegen hem

dat hij thuis aan ging om ons
kinders dat die dan moei met konden
om ons terug te halen nu dat gebeende
nu kan ik begrijpen dat die heeren en
dames in hun schik waren dat was
gaght voor hun voor Gerben bij zonder
den geheelen dag met moeder bij tante
Eelthi het zeyende gister morgen erg
maar het hinderde ons niets om dat wij
in een dichter wayen zaten tante
kon nu ook schrijven maar de duubte
verhinderde haar telken zij waren
best gezond om en de zonen waren
natuurlijk maar sneek tante eelthi
is nog niet goed maar hoe slim het
wisten zij ook niet ik zal tante hinte
er eens over schrijven dan zal die ons
wel op de hoogte brengen.

Wat ons huis houding betreft mij
dijne stem gezond onse Rink is wat ver
kouden maar dat is de nog al vaak als
het moei over is gaand ik met haar
eren te wandelen buiten door omring
dij wel over dat ver zeker ik nu zij beyn
al lief te groeijen onse leunke is een
babeleer oetoe zoutke Pak mus op
of heit of men dat is niet eender wie
het hem maar doet hij piest nog alle
dagen wel 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Vader is nu eeten nog onley gezann
maer het is nog niet eerlyk. Drweg

onse bloemen gaun de hiet mit
het is wat te nut en te houd en
onse Konijntje za za die hebben
in de wat verloren het gras snijzen
leest ^{vekke} (werkelijk een broeder verloren
die loeter prant hem er altijd vrij
van en wij vergeten het dan out. met
dan snijde den eene dan den andere het
is best voor hun dat het in de ~~tehort~~

Kool tijd is dan krijgen ze dat het
wat helpt nu jonge nu houd ik op
gg heb dan nu al wat te lesen
4 hant van vader 4 van elboeden en
de Banier

Constantijn mijne
hastelijc Groete
van moeder
A. Dokken Deim

Brief 14

13 september 1882

Lolke

Toen wij gistermorgen opstonden zei ik tegen je vader het zal mij eens lusten of Lolke ook aan mijn verjaardag denkt en jawel onder eeten en drinken ontving ik een kaartje van u waar ik u vriendelijk voor bedank. Wij vonden het zeer netjes, heeft u dat zelf gedaan? Wij hebben de verjaardag niet heel feestelijk kunnen vieren om reden grootmoeder, Gerben, Rink en ik naar tante Eelkje zijn geweest. Vader had dat Vrijdag bewerkstelligt. Wij reden met Jarig van Dam, toen zou Lolke ons weer thuis brengen met hun hit maar dat vertrouwde ik niet best. Toen sprak ik onderweg met Jarig af dat hij moest ons ook maar terug halen en zei tegen hem dat hij thuis aan ging om ons kinders dat die dan mooi met konden om ons terug te halen, nu dat gebeurde. Nu kan u begrijpen dat die heeren en dames in hun schik waren, dat was jagt voor hun voor Gerben bijzonder den geheelen dag met moeder bij tante Eelkje, het regende gistermorgen erg maar het hinderde ons niets omdat wij in een digten wagen zaten. Tante zou u ook schrijven maar de drukte verhinderde haar telkens, zij waren best gezond, oom en de jongens waren natuurlijk naar 't werk. Tante Hiltje is nog niet goed maar hoe slim het is wisten zij ook niet, ik zal tante Hinke er eens over schrijven en dan zal die ons wel op de hoogte brengen.

Wat ons huishouding betreft wij zijn verm gezond, onze Rink is wat verkouden maar dat is ze nog al vaak, als het mooi weer is gaan ik met haar even te wandelen buiten daar mag ze wel over dat verzeker ik u. Zij begint al lief te groeijen, onze Lieuwe is een babelaar, oetoe Joukje pak mar op, of heit of mem dat is net eender wie het hem maar doet; hij piest nog alle dagen wel 2, 3, ja soms 4 maal in de broek, ook loopt hij de sokken al vlinke gaten in dat ik weet nog altijd wel wat ik doen moet.

Nu Lolke ik moet maar uitscheije want Idtskje zeurt wat zij doen moet en Gerben en Lieuwe komen telkens voor de deur en speelen elk op een haarkam, ik hoor het even graag als een doedelzak, jou ook niet ? Fekke en Jaay zijn naar de zangschool. Vader is na eeten nog wegggegaan, maar het is nog niet eerlijk droog. Onze bloemen gaan de keet uit, het is nog wat te nat en te koud en onze konijntjes , ja, ja, die hebben in u wat verloren, het gras snyjen heeft Fekke werkelijk een broeder verloren, die loeder praat hem er altijd vrij van en wij vergeten het dan ook wel, dan snijd den eene dan den andere, het is best voor hun dat het in de koeltijd is dan krijgen ze dat het wat helpt. Nu jonge nu hou ik op, gij heb dan nu al wat te lezen, 4 kant van vader, 4 kant van moeder en de Banier.

Ontvangt mijne
hartelijke Groete
uw moeder

A.Dokkum -Deinum

Koudum 13 Sept 82

Waarne Doon.

Ik heb wel de gesterde de
Aankomst dag thuis geweest ben
moet ik noch de morgen brief-
schryven. maar naar de ziele
aan zien heb ik nu veel aan tyd
want I zegent dat het stroom
wanneer I doo blyft heb ik ook heb
thuis arrest of lieve ben ik veel om
op reis. en wanneer het niet was
dat onze zaken het redden nood da
helpt maken en ten overvloede onze
Levens behoefte. het voorlezen zou ik
my zeer goed in thuis blyven kunnen
schikken.

Gy schryft ons dat ge al
weer na de "Zaal" geweest hebt
kerkt gy niet meer by Moulton
Smith en Hoops of prediken alle
thuis

Heer, op mijnne gesterde thuis.
dat gy dan met al de ontvangers
de kost leerlingen naar de kerk
of dat dan het hoeghe verbeelt
dat de eene hier en de andere naar
in ander kerk gaat?

De vorige week ik geloof
van Donvray. I. Meginga wil
Hendrik na Doekken. gyaan. Ik heb
niet met gien of hy menom is en
of Hendrik gebleven is. voor een
weken sprak ik toe hy had en hoe
genaamd een bewaard en of Hendrik
Zoo dan wel komen. nu is ~~gebleven~~
ik dat bevestigings namen ~~met~~
~~me~~ voor I gymnasium. ook met
moeylyk en moet hy al dan toe
niet in staat zijn dan is er dan en
inrichtingen van. vdyt ook nog ver-
bonden een opleiding plaats voor
I gymnasium ~~en~~ en kon hy daarop

Geplaatst in volgende jaren op 7
Hunnasum. overgaan

Ely schryft dat de twee
by u voorby vliegh dat gaat ook
hier zoo en by enkele gelegenheden
merkt men dat best zoo vooral
dare morgen de lucht betrokken
en het regent is het als of in de
heeft den en is er waandyk ook
veel meer af want afstroomt het
schijnt als of nou pas de somer
beyon ~~ten~~ en de vruchten en daren
geplant en gesaaid werden. Zyn om
al veel vruchten en daren ween in
huis. Help ~~en~~ men in Gyaashulams
waar ik de vorige week even ge-
weest ben al weer dunkt berey-
om de winter rogge in de grond
te krygen. Ook in ons vak ver-
toonen zich de teekenen van de

naderend winter wechelyk
ontvangen my kleine berendingen
en in het laatst van den week
verwachten my de reisigen van
Zandmann om onze aheele winter
voornam in te hoogen

Wat na toe mogen we
ons in een best gezond hew verheugen
en waargen in u laatste brief daarover
met schryft veronwachtte was dat
ook gy weer best gezond zyt. en
waar my u toestemming dat het wel
maagelyk zal zyn by het leeren
by London de or in aent te nemen. dunkt
my het twee best wanneer gy gevoelt
dat ge hoofsdyg krygt dan maar
het voort te werken, maar op te houden
als het zoo ver gaat kunt gy tal-
met meer goed werken en my dunkt
in de regel kunt gy tegen twee hame-
raden met nu werk wel iust niet?

Ontwylst ge groot van u vake Lovvillius

Brief 15

Koudum 13 Sept. 82

Waarde Zoon,

Alhoewel ik gister de geheele dag thuis geweest ben moet ik noch deze morgen briefschrijven, maar daar 't zich laat aanzien heb ik nu wel aan tijd want 't regent dat het stroomt, wanneer het zoo blijft heb ik ook heden huisarrest of liever ben ik vrij om op reis en wanneer het niet was dat onze zaken het reizen noodzakelijk maken en ten overvloede onze levensbehoeften het vorderen zou ik mij zeer goed in thuis blijven kunnen schikken.

Gij schrijft ons dat ge al weer na de "zaal" geweest zijt; kerkt gij niet meer bij Moulijn Smits en Stoop of prediken deze Heren op minder geschikte uren? Gaat gij dan met al de onderwijzers en kostleerlingen naar één kerk of zit dan het troepje verdeeld dat de één hier en de ander naar een andere kerk gaat?

De vorige week ik geloof van Donderdag is P. Stegenga met Hendrik na Doetinchem gegaan. 'k Heb noch niet gezien of hij weerom is en of Hendrik gebleven is; voor eenige weken sprak ik Ane , hij had er hoegenaamd geen bezwaar in of Hendrik zou daar wel komen. Nu is meen ik dat toelatingsexamenvoor 't gymnasium ook niet moeilijk en mocht hij al daartoe niet in staat zijn dan is er aan de inrichtingen van v. Dijk ook nog verbonden een opleidingsklasse voor 't gymnasium en kon hij daarop geplaatst en volgende jaren op 't gymnasium overgaan.

Gij schrijft dat de tijd bij u voorbij vliegt, dat gaat ook hier zoo en bij enkele gelegenheden merkt men dat best, zoo vooral deze morgen, de lucht betrokken en het regent is het alsof wij in de herfst zijn en 't is waarlijk niet ver meer af, want ofschoon het schijnt als of nou pas de zomer begon en de vruchten en zaden geplant en gezaaid werden zijn nu al veele vruchten en zaden weer in huis. Zelfs is men in Gaasterland waar ik de vorige week even geweest ben al weer druk bezig om de winterrogge in de grond te krijgen. Ook in ons vak vertoonen zich de teekenen van de naderende winter, wekelijks ontvangen wij kleine bezendingen en in het laatst van de week verwachten wij de reiziger van Bahlmann om onze wintervoorraad in te koopen.

Tot nou toe mogen we ons in een beste gezondheid verheugen en waar gij in u laatste brief daarover niet schrijft veronderstellen wij dat ook gij weer best gezond zijt en waar wij u toestemmen dat het wel moeilijk zal zijn bij het leeren bijzonder zich in acht te nemen, dunkt mij het toch best wanneer gij gevoelt dat gij hoofdpijn krijgt dan maar niet voort te werken, maar op te houden. Als het zoo ver gaat kunt gij toch niet meer goed werken en mij dunkt in de regel kunt gij tegen uwe kameraden met uw werk wel uit, niet?

Ontvangt de groet van u vader

L.Dokkum

Nijmegen, 17 Sept. 1808.

Lieve Ouders!

Gy vraagt in de vorige brief
waarom wy naar "de kaul" gaan
in hoe naar kerk. Ontkent het
eerste, heb ik allen te zeggen dat
wanneer we naar de kaul gaan,
de madame domenis in de Groote
kerk preekt. Dan gaan de jongsten
die het Fransch of Duitsch niet verstaan,
naar de kaulen of meer onderwijpen
gaan mee. De ouders gaan dan
naar vertuizing naar de Fransche
of Deutsche. .
Wy hebben nu eene prestege week
achter den rug. Gf mocht weten, 1 de

Kermis. Wanneer de nu 12 uur
boterhammetjes hadden gegeten omgaf
we tot half 3 studeeren, dan tot
4 uur wandelen en hadden dan de
heele avond vrij. Mr. had een
stuk of vijf spellen gekocht waaraan
we dan heel genoechelyk de togt
doorbeachten. Gisteren kwam echter
het beste. Om quier stonden 3 groot
rytuigen, waar en we gingen opreis
eerst, ^{elk met 2 paarden} door Deutschl. naar het Nederl.
dorpje Groosbeek, waar we boterh.
^{broodjes met vespert} aten en koffje dronken, toen naar
Mook waar we uchtapten in de ylung
naag den eind verder nieuw het lagen
ment de Plas molen veld en zelf
langs een anderz. weg, door het
praachtige park van het land
van de Gf. van Leyden gingen. Daar
in de Plas molen kregen we weer

Krenten en andere broodjes, keir,
kannetmakken met suiker, appelen,
noten enz. Wy zochten beemden, wa.
delden, voerden in een schuyl op
der vyver te Wamden half de terug
aan en kwamen 's avonds om 7 uur
thuis.
Op een avond in de week hadden
we ook nog ons wafels gegeten,
krijgt we bijna iederen day
appels, peren of noten kregen.

Ik ben goed gezond, maar
weet niet wat ik meer
zal schrijven en volen my
groetend W. H. J. J. J.

Holken
P.S. Verder: Ik wint & alzo van
my met schrijven, ik kan' velley
nooit volkrygen. L.

Brief 16

Nijmegen, 17 Sept. 1882.

Lieve ouders !

Gij vraagt in de vorige brief waarom wij naar "de zaal" gaan en hoe naar kerk. Omtrent het eerste, heb ik alleen te zeggen dat wanneer we naar de zaal gaan, de moderne domine's in de Groote Kerk preeken. Dan gaan de jongsten die het Fransch of Duitsch niet verstaan naar de zaal één of meer onderwijzers gaan mee. De ouderen gaan dan naar verkiezing naar de Fransche of Duitsche.

Wij hebben nu een prettige week achter de rug. Ge moet weten, 't was kermis. Wanner we nu 12 uur boterhammetjes hadden gegeten gingen we tot half 3 studeeren, dan tot 4 uur wandelen en hadden dan de hele avond vrij. Mhr. had een stuk of vijf spellen gekocht waarmee we dan heel genoegelijk de tijd doorbrachten. Gister kwam echter het beste. Om 9 uur stonden 3 groote rijtuigen elk met 2 paarden voor en we gingen op reis, eerst door Duitschl. naar het Nederl. dorpje Groesbeek, waar we broodjes met vleesch aten en koffie dronken, toen naar Mook waar we uitstapten en de rijtuigen nog een eind verder naar het logement de Plasmolen reden en zelf langs een anderen weg door het prachtige park van het buiten van de Gr. van Zuylen gingen. Daar op de Plasmolen kregen we weer krenten en andere broodjes, hier pannekoeken met suiker, appels, noten enz. Wij zochten bramen, wandelden, voeren in een schuitje op de vijver. Namen half 5 de terugkeer aan en kwamen 's avonds om 7 uur thuis.

Op een avond in de week hadden wie ook nog eens wafels gegeten, terwijl we bijna iedere dag appels, peren of noten kregen.

Ik ben goed gezond, maar weet niet wat ik meer zal schrijven en noem mij groetend Uw liefh. Zoon

Lolke

P.S. Vader: U wint 't altijd van mij met schrijven, ik kan 't velletje nooit volkrijgen. L

Londrum den 19 September

Vriend welke ik neem de pen
op om u ook eens te schrijven
u wilt er wel mal tegen op sien
maar dat kan ik niet helpen ik
kan niet best schrijven en ik weet
ook haast niet wat ik schrijven moedt
maar het moedt log maar wezen
wantt u vader en moeder syn er
nog al op gesteld ik ben wat
hunnerig wantt het is hier van
daag wat stot reegenig en waneer
het zoo wat volhoudt kan men er
wel nat van worden wantt de bak
loopt de gelalde doeg het water uit
zoo hardt het er in komt ik moedt
ook de koonijnen niet vergeeten
wantt die syn zoo set dat alsy kunnen
haast niet meer loopen maar dat

komt meestal van honger dat
kunt gy wel denken
nuus is hier niet veel
er kwam van de morgen een
moer by ons die wou grootmoeder
heben te wonen voor huisvrou
maar dat leek haar niet
goedt toe nu daar is ook
niet meer voor geschikt
hier is tegen woordig wel drukt
met die mensen die op de kermisen
reizen woensdag beginnen se al met
het spoor de aaneemer tol Hier
in het stot woneen nu welke
ik weet niet meer het is al
over eland uer ik moedt nu
maar bed ik wel dat gy ook
eens schrijft maar ik heb
nu aan slaapen ik lees des
dons noijt meer ~~noijt~~

zie de routen over
en lag mij niet al te
veel uit stand / dat kan
ik hier hooren welke
ik ben blij dat gy
veel plezier hebt gehad gy
gaat de weert maar bezien
het is hier ook spoedig kermis
maar het zal wel spanen
dat wij met twee paarden
voor de wagen op reis gaan
denk ik. Tekke jrai en
als gy gaan vrijdag naar
het elke Donderdag zullen zij

marcott en worden nu
ook geen boeken voor mij
klaar gezegd eren als toen
gy hier naar mijn oogen
woorden besmaard ik moeolt
naar bed wij hebben de gerechtigheid
hier op de tafel een schaal met
een wijser eren als een klok
nu ik weet niet meer
gijt van mij geyvedt
jouke P Stegeng
het nieuwe lokaal in Wyden
voor de Jongedochters Vereeniging
meer weet ik niet

nu dag elke

Brief 17

Koudum den 19 septeber [1882]

Vriend Lolke ik neem de pen op om u ook eens te schrijven u zult er wel mal tegen op zien maar dat kan ik niet helpen ik kan niet best schrijven en ik weet ook haast niet wat ik schrijven moedt maar het moedt tog maar weezen wandt u vader en moeder zijn er nog al op gesteld ik ben wat huiverig wandt het is hier vandaag wat stofreegenig en wanneer het zoo wat volhoudt kan men er wel nat van worden wandt de bak loopt de geheelle dag het watter ut zoo hardt het er in komt ik moedt ook de konijnen niet vergeeten wandt die zijn zoo vet dat zij kunnen haast niet meer loopen maar dat komt meestal van honger dat kunt gij wel denken nieuws is hier niet veel er kwam van de morgen een man bij ons die wou grootmoeder hebben te wonen voor huisvrouw maar dat leek haar niet goedt toe daar is zij ook niet meer voor geschikt hier is tegenwoordig wel drukte met die mensen die op kermessen reisen woensdag beginen ze al met het spoor de aanneemer zal hier in het slot wonen nu Lolke ik weet niet meer het is al over acht uur ik moedt nu naar bed ik wil wel dat gij ook eens schrijft maar ik heb zin aan slaapen ik lees des avons nooit meer zie de vouten over en lag mij niet al te veel ut wandt dat kan ik hier hooren lolke ik ben blij dat gij veel plusier hebt gehadt gij gaat de weerelt maar bezien het is hier ook spoedig kermis maar het sal wel span[n]en dat wij met twee paarden voor de wagen op reis gaan denk ik

Fekke Jaai en Idskje gaan vrijdag naar tante Eelkje Donderdag zulen zij wandt er worden nu ook geen boeken voor mij klaar gelegd even als toen gij hier waar mijn oogen woorden beswaard ik moedt naar bed Wij hebben de geregtigheid hier op tavel een schaal met een wijser even als een klok nu ik weet niet meer zijt van mij gegroedt

Joukje P Steegenga

Het nieuwe lokaal inwijden voor de jongedogters vereeniging meer weet ik niet, nou dag lolke

Nousum 19 Sept. 82

Haar Loom,

vermoeer van het claywerk
— myn reis strekte zich heden uit van
hier over Hemelum. Vandaagten Mr.
Muns na Oudemuseum en terug
en zoofust na de maaltyd. 't is nu
negen uur — heb ik ~~geen~~ lutt meer
dan het wech en kan nu geschikt nog
een paar regels u schrijven. 't begint
nu ook wat mistig ~~om~~ my heen te
woulen. Kent, Leuwe ^{Aerben}, Telske en Jaar
liggen lekker te slapen en Telske is
by my en 't kamertje beregt om wat
maken en oogen op papier te leggen
die is ook op 't oogen blik naar al
samelyk gesluyt slegt een enkele
maal ~~het~~ stampvoete hier dat het
hem niet wou slagen. —

allen d'm wy best gerone, en eten en
drinken op de daarvoor bestemde tyd
allen even lekker althans wannen
het geene erpts of boone d'm, hoe
gaat het u daar met de rost. smacht
het u in de regel goed en kunt gy heten

Loof al zoo wat tiger de dagen
aan want 't gaat niet zoo best om
't jonge volk dan een beetje hiel
hand te houden en uitspannen
als waar gij van Haryft valt niet
aan te denken. Mij dunkt Mr. G.
maakt u het leve, daar zeer aangenaam
my kunnen onze vrienden dat aange-
ken zoo niet geven.

Maar gaat het met de hoofdprijs
hebt gij hopen beken u noch ook
last van en kunt gij tegen uw
kameraden op de helfte klas op
werken. Begint het met de vrod vol
wat te winnen? Kunt gij het met Mr.
G. de onderwijzers wat stellen en
hebt gij ook ~~ook~~ de jongens waar
gij kameras en snappels, mee om-
gaat? Schryft dat eens? en nu waars,
Loon het papier is alwen vol en de
klak slaat half tien ontvang en
groet van al de huisgenooten
P.S. en van u vader. L. W. O. K. H. M.,
hoe gaat het met u zacht?

Brief 18

Koudum 19 Sept 82

Waarde Zoon !

Vermoeid van het dagwerk - mijn reis strekte zich heden uit van hier over Hemelum, Bakhuizen en Mirns na Oudemirdum en terug en zoo juist na de maaltijd, 't is nu negen uur

- heb ik geen lust meer aan het werk en kan nu geschikt nog een paar regels u schrijven. 't Begint nu ook wat rustig om mij heen te worden, Rink, Lieuwe. Gerben, Idtskje en Jaai liggen lekker te slapen en Fekke is bij mij in 't kamerke bezig om wat haken en oogen op papier te rijgen, die is op 't oogenblik noch al tamelijk geduldig slegt een enkele maal stampvoete hij dat het hem niet wou slagen. Allen zijn wij best gezond, en eten en drinken op de daarvoor bestemde tijden allen even lekker althans wanneer het geen erwten of boonen zijn; hoe gaat het u daar met de kost smaakt het u in de regel goed en kunt gij het er mee doen?

Toen ik deze morgen bij Tante Eelkje kwam vroeg ze mij hoe het u ging en zei toen dat ze er maar niet aan toe kon komen om u te schrijven, al verscheiden Zondagen was zij het van plan geweest maar er kwam telkens weer wat tusschen beiden en daarbij heeft tante Eelkje behalve de gewone bezigheden thans ook nog vrij wat drukte met het nieuwgebouwde lokaal voor zondagsschool en vergaderplaats van jongelings en meisjesvereniging, dit is nog al een knap gebouw. Morgen (woensdag) avond zal het worden ingewijd, waarbij Ds. Eisma een feestrede zal uitspreken.

Met de vergroting van de bijzondere school zal nu eerstdaags een aanvang worden gemaakt, gisteravond is hij aanbesteed en werd J. de Jong alhier aannemer voor de som van naar ik meen f 725,-, de kinders zullen waarschijnlijk een poosje vacantie krijgen.

Hendrik vd Zee is weer niet geslaagd met het examen, 't is jammer. Om die jongen van Jan Tinholt hoort men niets, of hij aan het examen heeft deelgenomen, ik denk het haast niet. De vorige week schreef ik dat Hendrik Stegenga na Doetinchem was. Zijn vader vertelde mij dat hij geplaatst was op de opleidingsschool en dat hij daar 2 of 3 jaar moest blijven voor hij op 't gymnasium kwam. Algemeen gaat hier een gerucht dat Lolke Lieuwes weer solliciteert om de door zijn vertrek opengevallen onderwijzersbetrekking te Warns. Het tractement is daar nu 625,--, hoe verre dat gerucht evenwel waarheid is kan ik niet beoordelen, van hemzelf hebben wij noch geen berigte ontvangen en met zijn schoonvader J v d Meulen heb ik er ook niet over kunnen spreken.

Donderdag en vrijdag hebben wij hier ook kermis, ik moet drie dagen na Nijemirdum en Sondel als het goed weer is, dat moeder zorgt al zoo wat tegen die dagen aan want 't gaat niet zoo best om 't jonge volkje dan een beetje bij elkander te houden. en uitspanningen als waar gij van schrijft valt niet aan te denken. Mij dunkt Mhr. G. maakt u het leven daar zeer aangenaam, wij kunnen onze kinderen dat genoegen hier zoo niet geven.

Hoe gaat het met de hoofdpijn, hebt gij tusschen beiden er noch ook last van en kunt gij tegen uwe kameraden op de zelfde klas op werken, begint het met de viool ook wat te wennen? Kunt gij het met Mhr. G. en de onderwijzers wat stellen en hebt gij ook jongens waar gij kameraadschappelijk mee omgaat? Schrijf dit eens? En nu waarde zoon het papier is alweer vol en de klok slaat half tien ontvangt een groet van al de huisgenooten

en van u vader

L.Dokkum

P.S. Hoe gaat het met u zakgeld ?

Nijmegen, 24 September 1882.

Lieve Vaders!

Ik zal maar beginnen met te zeggen, dat ik geheel gerand ben, alleen een beetje verkouden, de neus loopt mij als een brandspuit.

Het eten smaakt mij heerlijk, 'is dan ook best en de boterhammetjes zijn mij nog nooit te groot geweest.

Verder slaap ik als een os. Wanneer ik 's avonds boterhammetjes eet, val ik bijna in slaap en na vijf minuten nadat ik te bed ben gegaan, slaap ik reeds. 's Morgens ben ik bijna niet uit mijn bed te slaan; zoo slaperig ben ik.

Ik ben deze week ook huange-
knijpt. De 2 jongens die van
1 voerjaar zijn gedroepen, hebben
in 11 maanden zijn nu geslagen. Kan
Bekke dat Hobma even zeggen.

Voor de prijsver. in Oud en Nieuw,
over Bethlehem, heb ik de prijs niet
gekregen, wel den prijs:

Samuel Gobat, van hier tot bisschop.
Dij schrijft dat de kinderen
thuis die prejes als ik hier niet
kunnen krijgen; maar met dat
al, moeder mag evenwel lachen.
Al te wil, ik wou dat ik thuis
was. Ik heb, ik zal mijn onrecht
bekennen, veel gezegd, dat ik wou
dat ik weg was; maar I geveel
het. Oost West, thuis best.

Ik vind de Oudemeyers aan-
dig menschen; by de jongens
kan ik wel gelijk opwerken, in
tekenen ben ik de baas. Er zijn
echter ook wel stormmerken
op de klas. Ploer, is geloof ik
de beste, ik geloof dat hij een baal
weet. Ik niet zoo slim hy was
van 4 jaar nog 11 jaar.

Ante Eelke moet mij ook den
schryven, ik verveelt me zoo; Dix
heeft me ook nog niet teruggegeven.
Wen. —————

En eindelijk den gte punt
in de geschiedenis: het rijkgele.

Ik u hoeft. Ik mij niet te
steven; maar ik moest duidelijk
voor mijn verval, by de stug. Colly
luz. I flink mijn Theus afansprez,
Vrees echter niet dat ik I vorm.

Verdane, wy handen. allemant,
zakhaetjes, die wy alth. per maand
laten zien. -

De hartelyke groete

Van Willelm Hoon
Volker

R.S. Ik hoop dat dekke
voorzichtig is met de achter
gelaten Thacken, er zijn veelte,
dat ik op een ander jaar kan gebruiken.

Junge zal ik schryven,
wanneer ik eens iets nieuws
trekt.

Brief 19

Nijmegen, 24 Septembet 1882.

Lieve Ouders,

Ik zal maar beginnen met u zeggen, dat ik geheel gezond ben, alleen een beetje verkouden, de neus loopt mij als een brandspuit.

Het eten smaakt mij heerlijk, 't is dan ook best en de boterhammetjes zijn mij nog nooit te groot geweest. Verder slaap ik als een os. Wanneer ik 's avonds boterhammen eet, val ik bijna in slaap en vijf minuten nadat ik te bed ben gegaan, slaap ik reeds.

's Morgens ben ik bijna niet uit mijn bed te slaan, zoo slaperig ben ik.

Ik ben deze week ook haargeknipt. De 2 jongens die van 't voorjaar zijn gedropen, Lubbers en Claeys zij nu geslaagd. Kan Fekke dat Hobma even zeggen. Voor de prijsvr. in Oud en Nieuw over Bethlehem, heb ik de prijs niet gekregen, wel een prijsje: Samuel Gobat, Van boer tot bisschop. Gij schrijft dat de kinderen thuis die pretjes als ik hier niet kunnen krijgen; maar met dat al, moeder mag zooveel lachen als ze wil, ik wou dat ik thuis was. Ik heb, 'k zal mijn onrecht bekennen, wel gezegd, dat ik wou dat ik weg was; maar 't gevoel trekt.

Oost West, Thuis Best.

Ik vindt onderwijzers aardige mensen; bij de jongens kan ik wel gelijk opwerken, in rekenen ben ik de baas. Er zijn echter ook wel stommerikken op de klas. Floor is geloof ik de beste, 'k geloof dat hij een boel weet. 't Is niet zoo slim hij wordt van 't jaar nog 15 jaar.

Tante Eelkje moet mij ook eens schrijven, 't verveelt me zoo en Dirk heeft me ook nog niet teruggeschreven.

En eindelijk een gek punt in de geschiedenis: Het zakgeld.

Nu, u hoeft mij nog niet te sturen, maar 'k moest nog dadelijk voor mijn viool, bij de Aug.collecte enz. flink mijn beurs aanspreken. Vrees echter niet dat ik 't onnut verdeel, wij houden allemaal zakboekjes, die wij Mhr. per maand laten zien.

De hartelijke groete van Uw liefh. Zoon

Lolke

P.S. Ik hoop dat Fekke voorzichtig is met de achtergelaten boeken, er zijn wel bij die ik op een ander jaar kan gebruiken.

L.

Joukje zal ik eens schrijven wanneer ik eens iets nieuws weet.

Brief 20

[ongedateerd]]

Waarde Neef !

Uwen brief hebben wij in den besten welstand ontvangen, welken wij volgens afspraak zeer verlangend tegemoet zagen, ge hadt zeer goed woord gehouden, 't heeft er aan dat wij zoo goed op onze plaats waren, maar ge zult ook wel bij u zelven gedacht hebben: Eelkje-meu heeft het altijd zoo druk, en anders komt er niemand aan schrijven toe, 't is waar als gij zóó denkt hebt gij het niet zoo ver mis, want toen het uwe moeders jaardag was en dat was 12 Sept. nietwaar? toen liet ze mij uwe felicitatie zien, ze hebben toen beppe en Moeder, Gerben en Rinkje bij ons geweest toen was het mij al weer tot een herinnering om te schrijven maar dan was er dit en dan weer andere drukte maar ik moet het altijd op Zondag halen zoo dat het er telkens bij bleef, doch nu is het mij niet uit het hoofd te praten, of zegt oom al 't is bedtijd, ik zeg: ja maar, dit eerst. Ik weet niet of u vader het u ook heeft geschreven, maar wij hebben hier een nieuwe flinke groote zondagschool gekregen, daar kunnen met gemak 200 personen geplaatst worden, dat is een heel gemak dat zeg ik u, nu behoeven ze niet zoo meer boven op elkaar te zitten. De dominé van Oudega heeft bij de inwijding gesproken, toen waren er nagenoeg 300 menschen in, dat was flink zegt ge ook, niet. Ja, 't is een heel groot gemak zulk een ruime zaal. Overigens kan ik u niet veel nieuws mededeelen, want de mensen in Hemelum kent ge allemaal niet en wat onze eigen huishouding aan belangt, daar valt op 't oogenblik niet veel uit mee te deelen. Lolke; dat moet ik u even schrijven, die heeft van morgen een groot verdriet geleden, ik kwam de tuin in pas vòòr kerktijd en (Jelle, Lolke en Gosse stonden net gereed naar kerk) daar vond ik zijn oudste witte konijn dood met bebloede huid op de grond, uit voorzorg heb ik Jelle geroepen, opdat voor hem de slag niet al te onverwachts zou komen, doch werd het hem ook aangezeid. En toen ik hem opmerkzaam maakte dat het oude dier zoo mager was kwamen zij op de gedachte of hij ook misschien jongen had en bij onderzoek; jawel daar waren acht jonge konijntjes in 't nest. De oude was wel wat ondeugend en had in zijn vrije uren een der tralies doorgeknaagd, en had in den nacht van zaterdag op zondag eens een wandeling gemaakt, welke ze helaas met den dood moest bekoopen. Bij de ontdekking van dit alles was de droefheid van Lolke ten top gestegen, dat kunt gij wel raden, hij heeft een uur lang geschreid, althans naar de kerk gaan kon hij onmogelijk niet, 't welk ik nog al hem heb aangeraden. Ds. Huizenga kon hem soms wat getroost hebben, doch Lolke weigerde getroost te worden. (Nu kon ik zondagavond mijn brief niet afgedaan maken, 'k werd te slaperig, nu maandagavond zal ik voltooiën en morgen dinsdag in de bus, dan hebt ge mijn letteren donderdag)

Nu van morgen is de witte konijn, want ik moet nu er ook alles van zeggen, heel plegtig begraven, dat was nog heel wat een optocht. Gosse heeft het grafje gemaakt en Lolke had ze in een kistje geplaatst en Gosse heeft de aarde er weer opgedaan. Lieuwe en Reinder, Jouke en Idskje, Teunis en Hinke, hebben aan de plechtigheid deelgenomen, bij beurten hebben Idskje en Reinder de bel geluid.

Ik wist er niet eerder van als toen mij dat eentonig gebel verveelde, onderzocht ik wat er gaande was, en werd mij aldus de geheele geschiedenis opgehelderd, dat ging mij waarlijk grof genoeg, en heb het hun toen voorgesteld, zoo maar goed te laten zijn.

Een heele konijnengeschiedenis nietwaar, hier mede eindig ik dezen brief en zullen elkaar eens weer wat vertellen, gij in alle geval nu maar eerst, mogelijk krijg ik de jongens dan ook nog zoo ver dat ze de pen nog ook eens leeren hanteeren.

Onze gezondheid laat niets te wenschen over, wenschende dat gij een ongestoorde gezondheid geniet ben ik Uwe L.h. Tante

Eelke

Tymegen, 1 October 1877.

Lieve Ouders!

En huigste werd ik gisteren
middag verrast, door de photogra-
fie van de schoolkinderen.

Mij dunkt 4 kon veel beter gestaan
zijn, sommigen, of byna allen ko-
men slecht uit. Maar dit ver-
heutend niet dat ik het prettig
vind om al de jongens eens weer,
te zien dan ken ik mij weer thuis
op school verplaatst.

Wat houdje dat jaar in de hand
horen ken ik heel goed, het is zelf
bij Sepke Derks gekomen niet?

In het meesten van den dag was
maar eens schrijven.

Voor 't overige is het eenig
minus (Hede ledge). En de week
was het water zoo hoog, dat de
spoorweg bag te veel wel, al de
pylons, waarvan er anders 5 of
6 draag staan, in het water stonden,
de Waal was 1200 breed als gewoonlyk
(Kies op zijn Obe Tekes).

Gisteren was er ~~veel~~ ^{medelenen}
Wij hebben er al een bygereid,
en was nu echter lang zoo veel
volk niet als gewoonlyk ^{de} vorige maal

In het spelen kryg ik nog
geen lust maar het teekenen, ² ~~1~~ ^{swaart}
~~1~~ ² geeft my een heel uitspanning.
De ene keer maakt ik 12 ^{schoten}
eng. van der standaard eenen

teekenen, op het gerucht of, met
juiste verhoudingen tusschen de
lynen byv. 1:1 $\frac{1}{2}$ eng.

De andere maal teekenen
ik van voorbeelden. De teeken-
meester heeft gezegd, dat ^{hij bij} ~~ik~~ ^{my}
niet dat de vingers kon kryg,
dare ik onder goede beding
wel goed kon leeren. —

Verder

Arhartselyke groeten

L. D. O. K. u. m. f.

Brief 21

Nijmegen, 1 October 1882

Lieve Ouders!

Ten hoogste werd ik gisterenmiddag verrast door de photographie van de schoolkinderen.

Mij dunkt 't kon wel beter geslaagd zijn, sommigen, of bijna allen komen slecht uit. Maar dit verhindert niet dat ik het prettig vindt om al de jongens eens weer te zien dan kan ik mij weer thuis op school verplaatsen. Dat bordje dat Jaai in de hand houdt ken ik heel goed, het is zeker bij Sipke Dirks gebeurd meester vandaag ook maar eens schrijven. Voor 't overige is hier weinig nieuws ('t Oude liedje) Van de week was het water zoo hoog, dat de spoorweg-brug, u weet wel, al de pijlers, waarvan er anders 5 of 6 droog staan, in het water stonden, de Waal was 3x zoo breed als gewoonlijk. (Niet op zijn Obe Iekes)

Gisteren was er wedrennen. Wij hebben er al even bijgezeten, er was nu echter lang zoo veel volk niet als de vorige maal.

In het spelen krijg ik nog geen lust maar het teekenen 2x 's weeks $1\frac{1}{2}$ u geeft mij een heele ontspanning. De eene keer moet ik zeshoeken enz. van een standaard leeren teekenen, op het gezicht of, met juiste verhoudingen tusschen de lijnen bijv. $1 : 1\frac{11}{12}$ enz.

De andere maal teeken ik van voorbeelden. De teekenmeester heeft gezegd dat hij bij mij niets door de vingers kan kijken daar ik onder goede leiding wel goed kan leeren.

Verder de hartelijke groeten

L.Dokkum Jr.

Konink 4 Octob. 82

Maan. Loon.

Gy schreeft dat het water
in de waal hoog geweest is. ook uit
de courant kuisden wy dat gelezen. maar
wat is daarvan de oorsaak? gy ant-
woordt misschien ja vader om dat de
aanvoer zoo veel meer is dan de ont-
lasting en daarom hebt gy gelyk, maar
waarom is die afvoer minder? de
reversen hebben toch hare en watting in
Zee en Saloma Zee - reeds al de beken
gaan naar de Zee noythans wordt de
Zee niet vol - wel is nu de eenen tyd
in Zee het water hooger dan de andere
maar waar naar de meer dat de vroe-
wech het water in Nymegen 11 keten
boven Amsterdam? jell was. was en
Zee en de Genoege saame nu met dat
het water tot an de bodem de waal te
Nymegen kon afstroomen. ook is
en tegenwoordig natuurlijk geen oortouw,

van 1/2 tot als in de winter.

Langenaam was het ons
dat gy het daa ook met het teeken en
goed maakt. wie is uw teeken
onder wijzen is hy aan de Smoot van
bonden? of is het iem and die alleen
het van van teeken en beoefent en
alleen op bipsalen nae aan de twee
kelingen de Smoot les geeft. Zyn u aan
de inreghing ook die het familijke van
het teeken gebruint hebben?

Mr. Keeynga vroeg my gister
avond na u hy had uw brief waan
van gy ons schryft dat gy hem zoudt
afkrygen met ontvanger. moent het
zyn dat gy het noch niet gesaan hebt
dan moet gy het voor al als het leeny
sins kan Lunday u s. doen. schied
dat Mr. u wel opgesteld is en gy zyt
het aan hem wel versendigd

Keeynga vertelt my over Leuten dat
die voor den zelfde zyn besteed
man dat hy in Smoot weeny aan hem
had, een conflict was en ~~trudde~~ L

en Mr. doo wat geweest in aan was
wie wat verffend het bestant
daan in dat L. by Keeynga gekomen
was met een briefkaart van de
directeur de Normuulschool te
Horkun, quabetsen aan Gerneraad
de schoolmeester en inhoudende dat
wanneer L. aan de N. te W. ge
plaatst wilde worden, hy dan vrydag
daa moest komen. L. gaf voor
dat L. me voogden. het verlanget
de Gerneraad op het verzoek den
voogden het had bewerkstelligd.
toes ik? Ik het onbeschoont bleek
dat met de voogden, ~~men~~ het aan
de moeder van L. maar L. heb
aan de voogden gevraagd had
gy begrypt dat Mr. daan slyt
over gesteyt was.

Hoe gaat het met uw kleen
en uw gezeyt? sündet het u ook
in het werk

My zyn aller best gezond
van de kleenst tot de grootst

om de Lieve Jozeph noch beter
althans verstaanbaar. den 7den
de vorige week heeft Lieve van
Boosheid weer even buiten wet geweld
dat was nu in Lee langer tijd nu
Arbuis. en nu meer moet ik eindigen
Het woensdag midday een een
moet de Bansen noch in praktijk
en dan nogy weer met het pat. de
bou op

Ontvangt ons allergraet
en van u vader

L. H. H. H.

Brief 22

Koudum 4 October 82

Waarde Zoon !

Gij schreeft dat het water van de Waal hoog geweest is, ook uit de courant hadden wij dat gelezen. Maar wat is daarvan de oorzaak? Gij antwoordt misschien: ja, vader, omdat de aanvoer zooveel meer is dan de ontlading en daarin hebt gij gelijk, maar waarom is de afvoer minder? De rivieren hebben toch hare uitwatering in zee en Salomo zeide reeds: al de beken gaan naar de zee nogthans wordt de zee niet vol.

Wel is nu de eene tijd in zee het water hooger dan de andere, maar waar, naar ik meen, dat de vorige week het water te Nijmegen 11 Meter boven Amsterdams peil was , was er zeker in zee genoegzaam ruimte dat het water tot aan de bodem van de Waal te Nijmegen kon afstroomen. Ook is er tegenwoordig natuurlijk geen oorzaak van ijs zooals in de winter.

Aangenaam was het ons dat gij het dan ook met het teekenen goed maakt. Wie is uw teekenonderwijzer, is hij aan de School verbonden? of is het iemand die alleen het vak van teekenen beoefent en alleen op bepaalde uren aan de kweekelingen der School les geeft; zijn er aan de inrigting ook die het tamelijk ver in het teekenen gebracht hebben?

Mr. Reyenga vroeg mij gisteravond na u hij had uwen brief waarvan gij ons berigte dat gij hem zoudt schrijven niet ontvangen. Mocht het zijn dat gij het noch niet gedaan hebt dan moet gij het vooral als het eenigsins kan Zondag a.s. doen. Ik geloof dat Mr. er wel op gesteld is en gij zijt dit aan hem wel verschuldigd. Reyenga vertelde mij over Luitjen dat die voor zijn zelf deeg zijn best deed maar dat hij in school weinig aan hem had, een conflict was er tusschen L. Mr. zoo wat geweest maar was weer wat vereffend, het bestond daarin dat L. bij Reyenga gekomen was met een briefkaart van de directeur van de Normaalschool te Workum, geadresseerd aan Germeraad te Molkwerum en inhoudende dat wanneer L. aan de N. te W.geplaatst wilde worden hij dan Vrijdag daar moest komen. L. gaf voor dat zijn voogden het verlangden en Germeraad op het verzoek der voogden het had bewerkstelligd. Toen Mr. het onderzocht bleek dat niet de voogden het aan de moeder van L. maar L. het aan de voogden gevraagd had. Gij begrijpt dat Mr. daar slegt over gestigt was.

Hoe gaat het met uwen klieren en uw gezigt? Hindert het u ook in het werk?

Wij zijn allen best gezond van de kleinste tot de grootste. Onze Lieuwe praat noch beter althans verstaanbaarder dan Gerben. De vorige week heeft Lieuwe van Koosteren weer even buiten weten geweest, dat was nu in zeer langen tijd nu gebeurd en hier moet ik eindigen, 't is woensdagmiddag en nu moet de Banier noch inpakken en dan nodig weer met het pak de boer op.

Ontvang ons aller groet
en van u vader
L.Dokkum

18 ymegen, 6 October 1822.

Liaarde Ouderh.

Ik ben goed gezond geweest in
de verlopen week. Wy hebben nog
een Duitche les gekregen. Ik ben nu
een beetje ~~mak~~ de vool bekend, Iquat
nog wel oekel maar de verbeterde Lach
Alte tekenen ben ik van de overvindingen
het verst
Ik Ben heel blij dat ik Kerstijf thuis
Rak komen, maar de gelegenheid verzoekt
nog hoofs breken. Ik leer met de Diner
leest zoo gek. U moet ons begrepen
erst om G. 45 naar de grote Leijna.
Arnhem.

Zeijn ze al een eind met 't spoor gevorderd
— begonnen de niet van Stavoren.

I. P. begint heel herfstig te wint^{er},
Daar is byna gel, blad meer aan de boom^{en},
En de wind giert den ^{en} men zoo queer.
Onze wandelingen bezalen rijk het de
waasle onstrekken der stad ~~naar~~ ^{en} vooel
langs de Vanlouw. Daar is de zee.
Vaart erg durt, onophoudelyk ~~naar~~ ^{en} booten
af en aan. Er is van de meek den
onathous verdronken. H^{ij} zat den boog
en meer door een sleepboot, overvare.

De liefhebberige Loon

Lolke

En Onzes onderwijzers heeft de ark en,
leeruar in de bekenkuns, ~~en~~ ^{en}

Brief 23

Nijmegen, 6 October 1882.

Waarde Ouders !

Ik ben goed gezond geweest in de verlopen week. Wij hebben nog een Duitsche les gekregen. Ik begin nu een beetje met de viool bekend, 't gaat nog wel akelig maar 't verbetert toch. Met teekenen ben ik van de medeleerlingen het verst.

'k Ben heel blij dat ik Kersttijd thuis kan komen, maar reisgelegenheid vereischen nog hoofdbreken. 't Is hier met de Winterdienst zoo gek. U moet eens begrijpen: eerst om 9.45 gaat de eerste trein naar Arnhem. Zijn ze al een eind met 't spoor gevorderd of beginnen ze niet van Staveren?

't Begint heel herfstig te worden. Daar is bijna geen blad meer aan de boomen en de wind giert, denkt men zoo guur. Onze wandelingen bepalen zich tot de vaste omstreken der stad en vooral langs de Waaloever. Daar is de scheepvaart erg druk; onophoudelijk varen booten af en aan. Er is van de week een matroos verdronken. Hij zat in een bootje en is weer door een sleepboot overvaren.

Uw liefhebbende Zoon

Lolke

Een onzer onderwijzers heeft de akte van Leeraar in de teekenkunst gehaald.

Nijmegen; 4 Oct. 1802.

Lieve Ouders!

Gij vraagt me, Vader, hoe
het komt dat de Waal zoo hoog was,
en ik heeft dat de zee zich altyd plaats
heeft. My dunkt echter 't is nog al
klaar, wanneer het hevig regent kunne,
de gooten het immer ook „verzuolgen”.
Het is ook met de Waal. Het water
staat nu erg hoog wel $2\frac{1}{2}$ ell.
boven A.P. — —

Onze tekenonderwijzer is thans
de Groot, iemand die er zijn bestaan
van maakt en op bepaalde uren
komt. Ik heb er van Vrijdags van
 $12\frac{1}{2}$ - 2 en Zaterdags mededags
om die tijd.

De crulle jongens tekenen ^{naar} busten ^{busten}
af of gaan maar busten ongeruikt
te tekenen.

Wat die brief van Mr Reyenga
betreft, ik zou hem schrijven, maar
wij moesten eten, en ik had geen tijd,
hy is echter nu geschreven hoor!

Dat huyzen naar Warkum was
had hy al lang over geruikt, 't was
niet zoo leerend voor hem was meester
van hem lei. Is hy nu ook geyaar

voet van tante Ellyer nog
van Dirk nog van Toema, ontvang
ik den brief.

Mijn kinderen blijven velyk of naar
ik zeggen ze beteren. Er zijn hier nog
al jongens die leverhaan gebruiken,
wanneer ik kan navolgen wil
ik 'deren orinten ook wel eens
afbraken want 't zal wel goed
voor me zijn.

Hy is er u thuis ook Prinseling
derpels; de onse zijn goed ???

Ik weet maar lijk wees niet
meer, wanneer komt de
School klaar, zijn ze met
spoor begonnen.

Wat vraagt

Van

Holkey

Brief 24

Nijmegen, 7 Oct. 1882.

Lieve Ouders !

Gij vraagt me, Vader, hoe het komt dat de Waal zoo hoog was en U zegt dat de zee toch altijd plaats heeft. Mij dunkt echter 't is nog al klaar, wanneer het hevig regent kunnen de gooten het immers ook "verzwolgen", zoo is 't ook met de Waal. Het water staat nog erg hoog, wel 9½ M. boven A.P.

Onze tekenonderwijzer is Mhr. de Groot, iemand die er zijn bestaan van maakt en op bepaalde uren komt. Ik heb les vrijdags van 12½ - 2 en zaterdagsmiddags om die tijd. De oudste jongens teekenen naar busten/beelden of gaan naar buiten om gezichten te teekenen.

Wat die brief aan Mr. Reyenga betreft, ik zou hem schrijven, maar wij moesten eten, en ik had geen tijd, hij is echter nu geschreven, hoor!

Dat Luitjen naar Workum wou had hij al lang over gezanikt, 't was niet zoo vereerend voor hem wat Meester van hem zei. Is hij ook gegaan?

Noch van tante Eelkje, nog van Dirk nog van Hobma ontvang ik een brief.

Mijn klieren blijven gelijk of laat ik zeggen ze beteren. Er zijn hier nog al jongens die levertraan gebruiken. Wanneer ik 't kan doorkrijgen wil ik 't dezen winter ook wel eens gebruiken want 't zal wel goed voor me zijn.

Zijn er bij u thuis ook Rudelinger aerpels: de onze zijn goed ???

'k Weet waarlijk weer niets meer, wanneer komt de school klaar, zijn ze met het spoor begonnen,
dat vraagt

Uw
Lolke

Konstum 10 Octob 82

Maar Toon!

Over uwe kleine streept
gy dat de niet minder woude man
toen blykt dat in noten niet weg der
ook weten wy niet of die aan uw
voet en ~~dit~~ ~~streept~~ noch deint den
wy had den hoop te Louder geheel
beter. gy mocht ons eens gow streept
hoe of het en niet gaat en of gy en ook
veel last van hebt wanneer gy en
over den ik om leven traan te gebruiken
Zou ik maar niet te lang daan men
warmte de zomer is over my dunkt
de warmte hundert nu niet meer en
moest gy het dadelijk maar niet en
blijft probeeren. — mispoken dat
het anders voor u als het ook niet
gou is. —

Wat betreft de onseny herd
Jussien M. en L. ik geloof dat die
is bygeleyt en dat bepaalt is dat L
nu weer blijft

Grote kwam by on Melk
of die welke ons mede deelde dat

het vry zeker was dat Kaa Loon
Hendrik ~~ook~~ naa by u op Smool
kwam. hy kwam eerst daags thuis
en zou dan ook al spoedig heen
en juist tyd wisten en nuin niet
wanneer hy heen ging en my boodschap
aan u hadden zou hy dat wille over
brengen. — is het nu dat ge
hier of daar behoefte aan hebt wat
aangaat uwe kleeen, of zoo iets
streeft ons dat verlanget ge soms ook
in wollen ondergoed? kunt ge wat
bepenten wat ge graag hebt bereyft dat.
my dromen wel mee in t schrik want
ofsmoon het wel oude is dan ge t is
doen eigenlyk uwe oude kamers

Deze morgen ontvingen my
Samuel Gobath van boer tot
Dinstag ~~just~~ pu posth. postmeester
Nymegen ~~stade~~ onopengestreeken
Londen eeng bereyft waarvoor my
zijn eigenlyk van aellante dat het
voor u bestemd is wanneer dat het
geval is streeft dat. dat zullen we
het zenden. —

Er hebben in ons dorp de vromen
wech noch al wat veranderingen
plaats gehad. Haarmen de Jong
en Trouwe Linn met de huishouding
na Amsterdam verlucht. voor a
— — — — — seniterst.
vanne de Plaeg heeft zyn deuten
ook geheel veteend en is van armoud
reeds de slayery ent. waaren Jan
Kamstra nu woont in het Hagens
bedryf ent de fers. in het huis van
Jan Kamstra wonen nu Geiben Bak
en vrouw. den gevalles geve de vromen
wech noch al wat op schuld
behalve den men aangen aarde had
en een verhuizing plaats waaren
men eigenlyk veel in t schrik is
ofsmoon het ons persoonlijk of
rechtstreeks nog geen voordeel an
brant t is namelyk dat het oud
slot „Grovestras Hatt.“ als woning
betrokken is door een der aarste
van t spoor met zyn hupst gereu
den zullen hier waastmelyk wel
elk jaar jaar moeten blijven. en dat

— al geeft het wel met veel — voor
het dorp toen nooch smadelijk was
wat de weersnam heen aan het spoor
beteft kunnen wy van hier noech
met dien naam men zegt den
beginnen van af Sneek en van af
Worrum. De bevoel van weers
heden moet den groot den
met de vergroeting den smool vordith
het goud van het nieuwe gedeelte hebben
de de muren op de hooyt

de aardappels die wy hier krygen
den duen en zoo wat best —
preusen hebben wy hier noech met de
den. de best klein aardappels an
den komen wordt 2,50 per halve 1/2
voor aircangs Saturday haest
ik een kof jammer van groot 1/2
van 2.30 en die den maan matig
Ik zou wel graag willen dat ik een
partijtje best winke aardappels voor
met al te veel geld den krygen.

Wy hebben altyd noech het grote voorrecht
dat wy alle best gezond en in
ontvangt van ons alle de hartelykste Greete
en van u vader Antoon

Brief 25

Koudum, 10 October 82

Waarde Zoon !

Over uw klieren schrijft gij dat ze niet minder worden maar toch blijkt dat ze noch niet weg zijn, ook weten wij niet of die aan uw voet en kraag noch dicht zijn. Wij hadden de hoop ze zouden geheel beteren. Gij moet ons eens gouw schrijven hoe of het er met gaat en of gij er ook veel last van hebt, wanneer gij er over denkt om levertraan te gebruiken zou ik maar niet te lang daar mee wachten, de somer is over, mij dunkt de warmte hindert nu niet meer en moest gij het dadelijk maar met een beetje probeeren, misschien dat het anders voor u gestel ook wel goed is.

Wat betreft de oneenigheid tusschen M. en L., ik geloof dat die is bijgelegd en dat bepaald is dat L. nu weer blijft.

Gister kwam bij ons Ubelke v.d. Zee welke ons mede deelde dat het vrij zeker was dat haar zoon Hendrik bij u op school kwam. Hij kwam eerst daags thuis en zou dan ook al spoedig heen, de juiste tijd wisten ze noch niet wanneer hij heen ging en wij boodschappen aan u hadden zou hij dat willen overbrengen. Is het dat gij hier of daar behoefte aan hebt wat aangaat uwe kleeren of zoo iets schrijft ons dat, verlangt gij soms ook uw wollen ondergoed? Kunt gij wat bedenken wat ge graag hebt bericht dat. Wij zijn er wel mee in 't schik. want ofschoon H. wel ouder is dan gij 't is doch eigenlijk uwe oude kameraad.

Deze morgen ontvingen wij Samuel Gobath Van boer tot Bischoep per post, postmerk Nijmegen onopengesneden zonder eenig berigt waarvoor, wij zijn eigenlijk van gedachte dat het voor u bestemd is; wanneer dat het geval is schrijf dat, dan zullen we het zenden.

Er hebben in ons dorp de vorige week noch al wat veranderingen plaats gehad. Harmen de Jong en Froukje zijn met de huishouding na Amsterdam gevlugt voor de schuldeisers. Nanne vd Ploeg heeft zijn duiten ook geheel verteerd en is van armoede reeds de slagerij uit, waarin Jan Kamstra nu woont en het slagersbedrijf uitoefent; in het huis van Jan Kamstra wonen nu Gerben Bakker en vrouw. Deze gevallen gaven de vorige week noch al wat opschudding, behalve deze min aangename had er eene verhuizing plaats waarmee men eigenlijk wel in 't schik is, ofschoon het ons persoonlijk of regtstreeks nog geen voordeel aan bracht, 't is namelijk dat het oude slot "Grovestins State" als woning betrokken is door een der aannemers van 't spoor met zijn hele gezin; deze zullen hier waarschijnlijk wel een paar jaar moeten blijven en dat - al geeft het ons wel niet veel - voor 't dorp toch nooit schadelijk zijn. Wat de werkzaamheden aan 't spoor betreft kunnen wij van hier noch niet zien. Naar men zegt zijn ze begonnen van af Sneek en van af Workum. De toevloed van werklieden moet zeer groot zijn.

Met de vergrooting der school vordert het gauw, van het nieuwe gedeelte hebben ze de muren op de hoogte.

De aardappels die wij hier krijgen zijn duur en zoo wat best, pruisen hebben wij hier noch niet gezien, de beste klei aardappels die hier komen wordt 2,511 per halve HL voor gevraagd Zaterdag bracht ik een korf jammen van groote Ebeltje voor 2.30 en die zijn maar matig. 'k Zou wel graag willen dat ik een partijtje beste winteraardappels voor niet al te veel geld kon krijgen.

Wij hebben altijd noch het groote voorrecht dat wij allen best gezond zijn.

Ontvang van ons allen de hartelijke groeten
en van u vader

L.Dokkum

Jongenheer L. Dokkum

p.v.a.

Koudum 11 Oct. '82.

Vriend Lolke!

Gje hebt wel wat lang moeten wachten, niet waar? En dat, omdat gje mij zulk een dienst hadt beweren. Nu, beter laat dan nooit, moet gje maar denken. In allen gevallen heb ik weinig bijzonders te schrijven, en had ik dus, als ik daarop had moeten wachten, nog lang geduld moeten hebben. Weinig bijzonders. Dat de school verbouwd wordt, zult gje weten. Meesters heeft nu school van 8-10 en van 1-3 en ik van 10-12 en van 3-5. Als jernet Kerstmis thuis komt, zal je eens zien wat eene kolossale verandering er heeft plaats gehad. Eerstdaags hebben een veertien dagen vacantie. Dat komt ons dan ook wel toe, zult gje mij, en met recht, verzekeren. Ik zou wel graag eens te Nymegen willen kijken, maar de klinkende specie komt ook in Koudum niet uit de wolken vallen, en ik ga met de schoolmeesters mede mee, en lijd geloftebrek aan alle kanten. Anders kroem ik zeker eens, want ik heb grooten trek. Gje krijgt daar nog eens Koudumer, naar ik

verneem, en wel U. wd. Lee, bij U welbekend.
De arme jongen is weer gesakt en zal het nu
eens te Gynnezen gaan beproeven. Toevals men mij
verrekeet met hij zelf een kosthuis zoeken,
50 gulden leergeld betalen, en mag niet zonder
toestemming van een directeur examen doen.
Ge zult het wel prettig vinden ten minste
een bekend gericht te zien.
Ge schrijft me het een en ander over de
kermisweek. Nu, ik heb dat ook immer
een prettige week gevonden. Maar als het weer
kermis wordt en Ge zegt dat nog te Gynnezen,
dan heb ik een commissie van U, help het
mij s. v. p. ont houden. De kermis met zijne
openbare vergaderingen is hier vrij kalme
gepasseerd, ik heb er de opmerking bij
gemaakt, dat hoe de menschen klagen
over slechte tijden, de kermis nog immer
geld in overvloed greept vindt, op in eenige
weinigte dagen te worden vermorst.
Wij hebben dat te een, bij U wel bekend,
feest van de rangschool. We zijn naar
Wytchel, Balken en Haren geweest, en
hebben ons goed vermaakt. Als het te gas
komt, moet Ge de meisjes, die mee geweest
zijn, maar eens vragen, of ze geen plezier
met mij hebben gevonden.

Noch zoover mij bekend is zijn al Uwe bekenden
en vrienden te Houding zeer welvarende.
Uw briefje is voor het ong klein, maar
ech staat toch nog al aardig wat in,
en daar mijnne hof totaal is uitgeput,
eindig ik na U te keeren bestaanszinnen
tegenwenscht te hebben.

Uw toegeweyde Vriend

J. Vloem

Brief 26

Koudum 11 Oct.'82.

Vriend Lolke !

Gij hebt wel wat lang moeten wachten, niet waar? En dat, nadat Gij mij zulk een dienst hadt bewezen. Nu, beter laat dan nooit, moet Ge maar denken. In allen gevallen heb ik weinig bijzonders te schrijven, en had ik dus, als ik daarop had moeten wachten, nog lang geduld moeten hebben. Weinig bijzonders. Dat de school verbouwd wordt, zult Ge weten. Meester heeft nu school van 8 - 10 en van 1 - 3 en ik van 10 - 12 en van 3 - 5. Als je met Kerstmis thuis komt zal je eens zien wat eene kolossale verandering er heeft plaats gehad. Eerstdaags hebben een veertiendagen vacantie. Dat komt ons dan ook wel toe, zult gij mij, en met recht, verzekeren. Ik zou wel graag eens te Nijmegen willen kijken, maar de klinkende specie komt ook in Koudum niet uit de wolken vallen en ik ga met de schoolmeesters mode mee en lijd geldgebrek aan alle kanten. Anders kwam ik zeker eens, want ik heb grooten trek. Ge krijgt daar nog een Koudumer, naar ik verneem, en wel H.vd. Zee, bij U wel bekend. De arme jongen is weer gezakt en zal het nu eens te Nijmegen gaan beproeven. Zooals men mij verzekert moet hij zelf een kosthuis zoeken, 50 gulden leergeld betalen, en mag niet zonder toestemming van den directeur examen doen. Ge zult het wel prettig vinden ten minste een bekend gezicht te zien.

Ge schrijft me het een en ander over de kermisweek. Nu, ik heb dat ook immer een prettige week gevonden. Maar als het weer kermis wordt en Gij zijt dan nog te Nijmegen dan heb ik eene commissie voor U, help het mij s.v.p. onthouden. De kermis met zijne openbare vergaderingen is hier vrij kalm gepasseerd; ik heb er de opmerking bij gemaakt, dat hoe de mensen klagen over slechte tijden, de kermis nog immer geld in overvloed gereed vindt, om in eenige weinige dagen te worden vermorst. Wij hebben laatst een, bij U wel bekend, feestje ook recht prettig gevierd, n.l. het feest van de zangschool. We zijn naar Wyckel, Balk en Harich geweest, en hebben ons goed vermaakt. Als het te pas komt, moet Ge de meisjes, die mee geweest zijn, maar eens vragen, of ze geen plezier met mij hebben gemaakt.

Voor zoover bekend is zijn al Uw bekenden en vrienden te Koudum zeer welvarende.

Mijn briefje is voor het oog klein, maar er staat toch nog al aardig wat in, en daar mijne stof totaal is uitgeput, eindig ik na U's Heeren beste zegeningen toegewenst te hebben

Uw toegenegen Vriend

J.Hobma

Nymegen, 15 October.—

Lieve Ouders!

Ik zal maar beginnen met alles van mijne klieren naar waarheid te vertellen. Wie aan mijn hals, heeft nog wel eens door, maar de kleur ver-
beterd veel. Mijnheer zei, klierenkonde-
soel een halfjaar of een jaar loopen. Van-
nu men maar gezond bleef, dan wast
niets. Daarin kan ik mij nog al ver-
heugen. Wie aan mijn voet is beter, de
toevan zijn er af en 't vertoont nog wel
het bekende litteken en de kleur maar pijn
heb ik niets meer.

Ik heb nu echter een nieuwe bal-

De vrouw zei ik moest ze maar
goed warm houden, dan verdove-
nen ze van zelf. Hij vermindert nu
alleen heeleboel. Er zijn een heel veel
jongens hier die klieren hebben of ge-
had hebben. Ontrent de levertaan
verkeert in besluiteloosheid. Koop ik
een half flesche en ik kan't niet door
krijgen of het den komt er weer uit
dan is het nog vergeefs.

Wat H. hier komt, verblyft me,
als hij 't hier maar uithoudt. ^{vroede} Hij is
zijn tegenbeelde van hem. 't Blyven jongen.

Als hy komt dan wou ik graag:

- 1^e 1 pr. handschoenen
- 2^e Een paar knien en onderbroeken
- 3^e Wat spelden, naalden en garen
- 4^e Dat dikke oprecht en er by doe
Korndaren, bloemering van werges ^{met} dat
zoode vmdag waerop een schoofkornen
Oke Ule, waarom en Ondat? II
- 5^e Een of andere versnapering

6^e Een beetje zacht (niet zo veel);
7^e 1 kleine kam, de myne is kaputt,
en als ik se by de vrouw bestel,
dan krijg ik zeelt 'n duit.

8^e Samuel Gobaru. —

Heb je ook G. e. N. Ontvange,
anders vind ik het mal, want ik heb
leeringen krijg ik wel; Ik heb geen
2 Antw postkapsels anders zou ik ze
wel eens zenden.

't Heeft hier ^{gans} ~~gans~~ dagavond ver-
schrikkelijck gewoend. Door de berge,
is de donder altyd zeer zwaar.
Gisteren avond is hier een huis afge-
brand, wy lagen reeds op bed. —

By eine vergadering hebben
wy hier, zaturdags van half tot half
die vereeniging is van jongens
toven de 15 jaar. Hy stelt zich ten
doel om sprekken te leren

Men draagt stukjes voor,
of maekt roof de vuis over en ge-
geve onderwerp klesse.

Lie hier onze spyslyst:

^{leijfjes}
~~Kartoffelen~~ Maandags, Aardappels, Andelyvie
^{Koolen} { Wensdays, " Wortelen
Wensday, " Spruitkool
Geham (Wednesday, Gort met roynen, beete.
Gest. aardappels.
^{Koolen}
^{Koolen} Vrydag, Aardappels, rode kool
W vleesch zaterdag. - Poteten.
Biefstuk, zondag, Aardappelen, boonges, rijst
Alles smaakt me leker behalve
zaterdag's eten, en de bieten.

Ha hartelyke groete, lieve Ouders
ben ik uw hoflyk

Hendrik maek toch een kist med gade hiernaar
kemen, stuur my dus ook wat dank over;
vle jongens hebben het hier

Brief 27

Nijmegen, 15 oktober

Lieve Ouders !

Ik zal maar beginnen met alles van mijn klieren naar waarheid te vertellen. Die aan mijn hals, breekt nog wel eens door, maar de kleur verbetert veel. Mijnheer zei, klieren konden wel een halfjaar of een jaar lopen. Wanneer men maar gezond bleef, dan was 't niets. Daarin kan ik mij nog al verheugen. Die aan mijn voet is beter, de roven zijn er af en 't vertoont nog wel het bekende litteken en de kleur maar pijn heb ik niets meer.

Ik heb nu echter een nieuwe bult. De juffrouw zei ik moest ze maar goed warm houden, dan verdwenen ze vanzelf. Hij vermindert nu al een heeleboel. Er zijn een heele boel jongens hier die klieren hebben of gehad hebben. Omtrent de levertraan verkeer ik in besluiteloosheid. Koop ik een een half fleschje en ik kan 't niet door krijgen of het eten komt er weer uit dan is 't nog vergeefs.

Dat H. hier komt, verblijdt me; als hij 't hier maar uithoudt. De oudste jongens zijn tegenbeelden van hem, 't blijven jongens.

Als hij komt dan wou ik graag :

1e 1 pr. handschoenen

2e een paar truien en onderbroeken

3e wat spelden, naalden en garen

4e dat Fekke opzoekt en er bij doet Korenaren,
bloemlezing van versjes met dat roode omslag waarop
een schoof korenaren en Otte Ule, Waarom en
Omdat ?

5e een of andere versnapering

6e Een beetje zakgeld(niet zoo veel !)

7e 1 kleine kam, de mijne is kapot en als ik ze bij de
juffrouw bestel, krijg ik zulk een dure

8e Samuel Gobath.

Hebt ge ook O. en N. ontvangen, anders vind ik het mal, want de afleveringen krijg ik wel; Ik heb geen 2 cents postzegels anders zou ik ze u wel eens zenden.

't Heeft hier Woensdagavond verschrikkelijk geonweerd. Door de bergen is de donder altijd zeer zwaar. Gisterenavond is hier een huis afgebrand, wij lagen reeds op bed.

Nog een vergadering hebben wij hier, Zaterdags van half 6 tot half 7. Die vereeniging is van jongens boven de 15 jaar. Hij stelt zich ten doel om spreken te leeren.

Men draagt stukjes voor of moet voor de vuist over een gegeven onderwerp kletsen.

Zie hier onze spijslijst:

Maandags, Kluifjes, Aardappels, Andijvie

Dinsdags, K.vleesch, Aardappels, Wortelen

Woensdags, K.vleesch, Aardappelen, Spruitkool

Donderdags, Gehakt, Gort met rozijnen, beetw.
en Gest. aardappels

Vrijdags, Hachee, Aardappels, Roode kool

Zaterdags, Vet vleesch, Poteten

Zondags, Biefstuk, Aardappelen, boontjes, rijst.

Alles smaakt me lekker behalve 't Zaterdags eten en de bieten.

Na hartelijke groeten, lieve ouders,
ben ik uw Lolke

Hendrik moet toch een kist met goed hier naar toe nemen, stuur mij dus ook wat kalk over; vele jongens hebben dat hier.

Konink 17 Oct. 82

Naar de Loon.

Hendrik vd Lee is
gister avond hier aangekomen om
naar de reis gelegenheid te in-
formeerden, ik heb hem gisteren
om vrijdag morgen met de Har-
de boot te gaan waartoe hij
mijn ~~aan~~ voorloper besloot de goeder
die gij graag hebt zullen wij zien
by die tyd klaar te krijgen, mevrouw
is er al dank mee aan de gans
maar wij vreesden dat H. er niet best
alle kan meenemen omdat hij te
dat am- het reeds wist was
kan het niet dan geven wij een ge-
leeth met H. en het andere te doen
wij zijn van Gend en Loos
het de levetraan moet gij al
beginnen koop maar een half fles,

In byen daer eerst met een belyf
dat q. er wat aan gewent is is
al ghot q. het int geheel niet kans
hebben wel nu dan is nog niet zoo
heel slim,

Ook hier heeft het verleven
woensdag gevonden maar van
Lagen en hoorden het hier in
de vete der Hryft dat de donder
door de bingen een swaan is.
weerkastet het geluid dan tye
de bingen zoo dat het eigenlyk
snyen bren is, of verzoeken
inddaad de bingen swaanen ween?

De zaterdag hebben we
hier won het koudt wy hebben ghot
morqen de hagenel geplaatst
den brief is de eerste welken ik
by de hagenel u Hryft.

Ben van dary om mijn awwen
Lage, naar Wains awwest daer

was bygefenis van Gerke K.
de Dries, diens vrouw. myn
nicht Kornelien Taber. Hierf
me zo weke, geleden. It is een
moeylyk aaval 27 late. I wege
nu in arm moeylyc om stand by
heben. I daavan 27 van 3 tot 15
jaar tot zoo nu kwam ik ghot
avond. It is nu woensdag morgen
6 uur. Jours heeft de hofly blaas
aemaakt en maekt doet nu juist
een klontje in 't hofly dat de dol
insmenken wy hebben lekheden
austapen en alleen slein klink
heeft ons naachtent ~~ghot~~
een ghot, voor een paar dagen
streen het als of Gerke en
Lieve met al te wel ware
maakt lyt nu alles een best
wy denken haast dat het van
deylke een en vloet op ghot
heeft of liever om te spreken zoo

als wy gewoon Zyn — de Hout
was haer wat te nu gequaen
maer des Zyn nu een goudpypen
uwe spyslyst bevolk my wel
Zelfs Zaterdag wanneer uw Poteten
niet te veel op d'ze Gedeus is
Zou ik wel met uweller mee eten
maer beter, als de Zyn zoo als
wy u eens genad hebben, dan lukt
ik die ook niet, nu wy tott over
de kost aan te verineeren Zyn maer
ik u eens vragen, wat Zyn metworst
herhaalt smyft + Lentenhou
dkan over in + Vost, maer ik weet
niet of die de gewone Gelverse
worst is of een ander soort,
Ouv en Nieuw hebben wy met
onloan ges

ontwongt van ons alken en
partlysk groet is van u van
Amsterdam

Brief 28

Koudum 17 October 82

Waarde Zoon !

Hendrik vd Zee is gisteravond hier geweest om naar de reisgelegenheid te informeeren, ik heb hem geraden om vrijdagmorgen met de Stavorense boot te gaan waartoe hij nu ook voorlopig besloot de goederen die gij graag hebt zullen wij zien bij die tijd klaar te krijgen, moeder is er al druk mee aan de gang, maar we vreezen dat H. ze niet best alle kan meenemen omdat hij zei dat zijn kist reeds weg was. Kan het niet dan geven wij een gedeelte met H. en het andere zenden wij per van Gend en Loos.

Met de levertraan moest gij al beginnen. Koop maar een halffleschje en begin dan eerst met een beetje, dat ge er wat aan gewent en is 't al dat gij het in 't geheel niet kunt hebben, wel dan is dat nog niet zoo heel slim.

Ook hier heeft het verleden woensdag geonweerd maar we zagen en hoorden het hier in de verte; gij schrijft dat de donder door de bergen zeer zwaar is. Weerkaatst het geluid dan tegen de bergen zoo dat het eigenlijk schijnbaar is, of veroorzaaken inderdaad de bergen zwaarder weer?

Sedert saturday hebben we hier winterkoude, wij hebben gistermorgen de kagchel geplaatst, deze brief is de eerste welke ik bij de kagchel schrijf.

'k Ben vandaag om mijn gewoone zaken naar Warns geweest daar was begrafenis van Gerben H. de Vries; diens vrouw, mijne nicht Korneliske Faber stierf nu 20 weken geleden.

't Is een moeilijk geval, zij laten 8 weezen na in armmoedige omstandigheden, 6 daarvan zijn van 3 tot 15 jaar.

Tot zoo ver kwam ik gisteravond, 't is nu woensdagmorgen 6 uur. Joukje heeft de koffy klaar gemaakt en moeder doet nu juist een klontje in 't kopje dat ze zal inschenken. Wij hebben lekkertjes geslapen en alleen kleine Rink heeft onze nachtrust even gestoord, voor een paar dagen scheen het als of Gerben en Lieuwe niet al te wel waren maar 't lijkt nu alles weer best.

Wij denken haast dat het veranderlijke weer er invloed op gehad heeft - of liever om te spreken zoo als wij gewoon zijn - de koude was haar wat te na gegaan, maar zij zijn nu weer goed gezond. Uwe spijslijst bevalt mij wel, zelfs zaterdag wanneer uw Poteten niet te veel op zijn Gelders is zou ik wel met u willen mee eten maar bieten, als die zijn zoo als wij ze eens gehad hebben dan lust ik die ook niet. Nu wij toch over de kost aan 't redeneeren zijn moet ik u eens vragen wat zijn metworsten; herhaald schrijft 't Lindenhout daarover in 't Oosten maar ik weet niet of dit de gewone Gelderse worst is of een ander soort.

Oud en Nieuw hebben wij niet ontvangen.

Ontvangt van ons allen de hartelijkste groeten voor u
van

L.Dokkum

Trouwam den 18 Oct 82.

Lotke!

Ibet is nu reeds half elf ik heb al
goed nu krekkt te lazen en nu nader het
inspakken en ik nog een klein lettertyf
schrijven ik geloof dat mij alles erin
hebben waar al om schreef

2 broeken

2 truijer

1 p handschoenen

garen maulden spelden

1 kam

en de boeken

3 Gulden heeft 26 Voor al in de Zuis

en boken dit alles nog een pakje met

een rood laktje wies door Voor Zigtig

pak dat in een eensaamheid zit dat

al dat ook alleen houd anders moet ten

Ze al het ontvreemde schrijf ons eens

hoe of al alles nu genoeven is

het saktje van elbarenga is van beppe

Ik hoop dat het u lekker smaakt
ik wist niet wat ik anders voor u wou
prutkeren. Hou ik dat een stukje
13 centse doch. Hou u wel bevallen
door houd u immers wel van niet want
hier over maar niet meer. Gij schrijft
over Levertuur heb je ook zoo goed
bij de gijfers staan dat jij om een
weinig ziele duistelingen en het
zoo te preberen bevalt u dat koop
dan een 1/2 bonelt en bewaars dat in u
kisse of nemen de andere jongens het
zoo maar? het is zoo goed voor u
zijn welke krijg & het ook weer hebben
en leuven lusten het ook wel dan
krijger die ook een weinig
vlecke goud en zeltsche waren van clung
naar hemeluum en waren om buur om
niet thuis wij waren al ongerust dat
goudje het haar op haalt en eind
wees de weg op en hnamen deftig

op stappen die welke ik moet maar
eindigen de begingen allen om mij
ken niet te kleden en ik wil de brief
er garm in hebben want vader moet
morgen vroeg weg en neemt den
koffer mee maar welke vander de

Antonyt mijne

hartelike Groete

Van uw moeder & Leinum

Weg einde lyk een weening oud dvel
was dat het lusten niet maar u om
scheef?

Welke jij moet goed op u kofm
passen. Hou hij niet in u groote
staun. Kennen wij dat het
wel. Hou ook staun wij u nog een
ons lag dvel als het eens houd wor ik
weet niet of u die door nodig hebt
jij moet niet al te veel te gelijk van
u versnapering eten anders is het zoo saur
als u eens niet veel honger heeft

Brief 29

Koudum den 18 Ocht 82

Lolke !

Het is nu reeds half elf, ik heb u goed nu krekt klaar en nu vader het inpakken en ik nog een klein lettertje schrijven, ik geloof dat wij alles er in hebben waar u om schreef.

2 broeken

2 truijen

1 p handschoenen

garen naalden spelden

1 kam

en de boeken

3 Gulden heeft H. voor u in de zak en boven dit alles

nog een pakje met een rood lakje. Wees daar

voor zigtig, pak dat in uw eenzaamheid uit dat u dat

ook alleen houd anders mogten ze u het ontvreemden.

Schrijf ons eens hoe of u alles naar genoegen is, het sakje van Marenga is van beppe. Ik hoop dat het u lekker smaakt, ik wist niet wat ik anders voor u uitprakkezeere zou, ik dagt een stukje 13 centse koek zou u wel bevalle daar houd u immers wel van, niet waar? hierover maar niet meer. Gij schrijft over levertraan. Heb je 't ook zoo goed bij de Jufver staan dat gij om een weinig zuiker durft vragen en het zoo te preberen, bevalt u dat koop dan een ½ pondt en bewaar dat in u kisje of nemen de andere jongens het zoo maar? Het zou zoo goed voor u zijn. Fekke krijgt het ook weer, Gerben en Lieuwe lusten het ook wel dan krijgen die ook een weinig.

Fekke, Jaay en Idtskje waren vandaag naar Hemelum en waren om 6 uur nog niet thuis, wij waren al ongerust dat Joukje het haar opgehaalt een eindweegs de weg op en kwamen deftig opstappen. Nu Lolke ik moet maar eindigen. Ze beginnen allen om mij heen uit te kleden en ik wil de brief er garn in hebben want vader moet morgen vroeg weg en neemt den kofver mee naar Ulke van der Zee.

Ontvangt mijne hartelijke Groeten

van uw moeder A.Deinum

Nog eindelijk een weinig oud doek, was dat het laatste waar u om schreef ?

Lolke gij moet goed op de kofver passen; zou hij niet in u groote staan kunnen. Wij dagten dat het wel kon, ook sturen wij u nog een omslag doek als het eens koud word, ik weet niet of u die daar nodig hebt. Gij moet niet al te veel te gelijk van de versnaperingen eten anders is het zoo zuur als u eens niet veel honger heeft.

Nymegen 14 Oktober 1882.

Waarde Ouders!

Ik ben nog goed gezond, dochter
van mijn sprecht ertoe nog wel eens
maar lastig is het niets, want pijn
doet ze my niets. Levensaan gebruik
in opbouw raad gekond.

Wij hebben hier deze week stonperwing
gehad. Het heeft flink gesneeuwd,
ook gevoren. Het is deze week over
ongeluk gebeld. Doordat sneeuw die
op het dak liep, lekte het zo allerover
schrikkelijker dat de sneeuw van het
dak gedruan moest comen. Twee
arbeiders belasten zich hiermee. We
kwamen nu donderdag om 12 uur
uit school en de eerste die thuis was,
Zey past en de mannen van het

dan vallen. Grohuis is 3 verdiepingen
hoog. Hy werd dodelijk in het badom
kammerge geknust en nu bleef het
dat zijn aangerichtscheenderen, enige
tijden in de beide beenen gebroken was.
Hy is vrijdag overleden.

Dit vermeente nogelconstelle
nis in de stille slaolmerette

U moet eens vragen wat of Hendy
Aginga's adres is of wanneer hy
precies thuis komt, dan kan ik te
mij "van inrichten

Stoelsta gaat misschien alle
andere jongens zeker naar huis.

Ik teken nu den kuis die
voor mij op tafel staat

W. de. L. de. L.
Volke

Brief 30

Nijmegen 19 October 1882.

Waarde Ouders !

Ik ben goed gezond, de klier aan mijn gezicht ettert nog wel eens maar lastig is het niets, want pijn doet ze mij niets. Levertraan gebruik ik op uw raad getrouw.

Wij hebben hier deze week streng winter gehad. Het heeft flink gesneeuwd en ook gevoren. Hier is deze week ook een ongeluk gebeurd. Door de sneeuw die op het dak lei, lekte het zoo allerverschrikkelijkst dat de sneeuw van het dak gedaan moest worden. Twee arbeiders belasten zich hiermee. We kwamen nu donderdag om 12 uur uit school en de eerste die thuis was, zag juist een der mannen van het dak vallen. Ons huis is 3 verdiepingen hoog. Hij werd dadelijk in het braaderij kamertje gebracht en nu bleek dat zijn aangezichtsbeenderen, eenige ribben en de beide beenen gebroken waren. Hij is vrijdag overleden.

Dit verwekte nogal ontsteltenis in de stille schoolwereld.

U moet eens vragen wat of Hendrik Stegenga's adres is of wanneer hij precies thuis komt, dan kan ik er mij naar inrichten.

Troelstra gaat misschien alle andere jongens zeker naar huis.

Ik teken nu een kubus die voor mij op tafel staat.

Uw zeer liefh. Zn.

Lolke.

Koudum 19 October 82.

Haarde Oud-leerling!

Het deed mij genoegen, dat ik eens een brief van U ontving. Het wist ik van Uren Vader, dat Gy het goed naar den Zin hadt; maar een schryver van U zelven als in de vorige week getuigt van Ure blyvende attentie onwaars.

Daar H. vd hee morgen naar Nymegen vertrekt, zal ik die gelegenheid waarmemen U een enkel woord terug te zenden, als blyk van myne ingenomenheid met Ure schryven.

Het is mij aangenaam te vernemen, dat Gy by Ure medekweekelingen van dezelfde klas

niet

niet behoeft achter te staan en
het zal mij steeds groot genoegen
doen, te mogen hooren, dat gij
ook daar 't steeds met onvermoei-
de vlijt toelegt om flinke voor-
ringen te maken. De Heere,
onze God, geve 't daartoe be-
stendig de noodige gezondheid,
lust & krachten. Vergeet voor-
al niet alles, wat gij nodig hebt,
van Hem te vragen, in den naam
Zijns lieven, Zoons Jesus Christus,
en 't zal het 't gewisselyk
schenken. By den aanvang
Uwer aardse loopbaan heeft 't
't alreede veel gegeven; 't
zal en wil 't ook verder
gaaf slaan. He op den Heere
hopen, Kornen nimmer beschaamd
uit.

Of jette by een volgend jaar
ook zal dingen naar een beurs
te N. durf ik nog niet te zeggen.

't wil wel. Ik zou
wel wenschen, dat Luitje
het nog eens beproefde, maar
ik vrees, dat zyn moeder het
niet weer zal toestaan. 't
leert met vlijt en met hark
gaat het ook bert.
Gy zult zeker met Kerstmis
wel overblijven, even als H.
v.d. Lee, en dat is maar goed
ook.
Onze school wordt vergroot,
wy hebben daarom thans va-
cantie voor onbepaaldt tyd,
kele nieuwe leerlingen wacht
op plaatsing, zoodat wy de-
zen winter, W. V. zeker meer
dan 200 leerlingen zullen hebben.
En nu, beide jonges! het ga
't steeds goed. Groei op als
Samuel & zyft aangenaam bij
de, Heere & by de menschen.
Ontvang de groete van myn vrouw
van Jette & Aaltje & van Mien
& Jandje leermeester, vriend Leijenga

Brief 31

Koudum 19 october 82

Waarde Oud-leerling !

Het deed mij genoegen, dat ik eens een brief van U ontving. Wel wist ik van Uwen Vader, dat Gij het goed naar den zin hadt; maar een schrijven van U zelven als ik in de vorige week getuigt van Uw blijvende attentie onswaarts.

Daar H.vd Zee morgen naar Nijmegen vertrekt, zal ik die gelegenheid waarnemen U een enkel woord terug te zenden, als blijk van mijn ingenomenheid met Uw schrijven.

Het is mij aangenaam te vernemen, dat Gij bij Uwe mede-kweekelingen van dezelfde klas niet behoefte achter te staan en het zal mij steeds groot genoegen doen, te mogen hooren, dat Gij ook daar U steeds met onvermoeide vlijt toelegt om flink vorderingen te maken. De Heere, onze God, geve U daartoe bestendig de noodige gezondheid, lust en krachten. Vergeet vooral niet alles, wat Gij noodig hebt, van Hem te vragen, in den naam Zijns lieven Zoons Jezus Christus, en Hij zal het U gewisselijk schenken. Bij den aanvang Uwer aardsche loopbaan heeft Hij U alreede veel gegeven; Hij zal en wil U ook verder gadeslaan. Die op den Heere hopen, komen nimmer beschaamd uit.

Of Jetse bij een volgend jaar ook zal dingen naar een beurs te N. durf ik nog niet te zeggen. Hij wil wel. Ik zou wel wenschen, dat Luitje het nog eens beproefde, maar ik vrees, dat zijne moeder het niet weer zal toestaan. Hij leert met vlijt en met Dirk gaat het ook best.

Gij zult zeker met Kerstmis wel overblijven, even als H.v.d. Zee, en dat is maar goed ook.

Onze school wordt vergroot. Wij hebben daarom thans vacantie voor onbepaalde tijd. Vele nieuwe leerlingen wachten op plaatsing, zoodat wij dezen winter, D.V. zeker meer dan 200 leerlingen zullen hebben.

En nu, beste jongen! het ga U steeds goed. Groei op als Samuel en zijt aangenaam bij den Heere en bij de menschen. Ontvang de groeten van mijne vrouw, van Jetse en Aaltje en van Uwen ouden leermeester en vriend

J.Reijenga

Sydney 22 Oktober 1882

Lieve broders!

Vrijdagavond kwam Hendrik heel.
Ik & Mier toen de andere jongen studeerde,
mocht ik met hem gaan en mijn goed
bergen. Ik heb het getoewangerd.
Leuk dank daarvoor en ook voor
wat des meer zij. Ik kan u verzekeren
dat dat juist naar mijn zin was. Ik
ben er heel zinnig mee, al wou de koe
was oud dat I niks, wanneer men 'an
ders nooit kryge. Blyft ze wel lekker.
Ik hoef niet bereed te zijn dat ze t' mij
onthopen, ik heb t' in mijn kistje t'
naar t' niemand bekomen.

Ik heb ik die avond nog een
soep met Hendrik gevoand, maar
hy was erg moe en wist g'angst.

By ons is t even kund als by u, ik heb
als lens van mijn jas gebruikt gemaakt,
de kachels zijn geplaatst en wy hebben nu
de wollen deken by de kachels gezet.

Fransje zei, mijn ondergoed
was best. De Caches kan ik misschien
niet gebruiken, misschien ook wel.

Ik zal morgen met leverhaan de
Gannen.

Metwoosten zijn gewone woosten maar
ongerookt. —

Donderdag hebben wy nu poteten
gehad en gestoken, gewone erwten, de
ik hier graag lust en opgewarmde
appels met een er door. —

5 Oude Nieuw ontvangt u hiernevens,
met Nieuwjaar wil ik er maar mee uit
scheiden als u het ten minste thuis
niet wilt lezen.

Aldo heeft weten, ik weet niet
meer daarom eindig ik, gaetende

Uw Lokaal

Tekke moet Dorkens vragen waarom hy niet
schrijft L.

Brief 32

Nijmegen 22 October 1882

Lieve Ouders !

Vrijdagavond kwam Hendrik hier. Om 7 uur toen de anderen gingen studeren mocht ik met hem gaan en mijn goed bergen. Ik heb het geld ontvangen. Hartelijk dank daarvoor, en ook voor wat des meer zij. Ik kan u verzekeren dat dat juist naar mijn zin was. Ik ben er heel zuinig mee, al wordt koek wat oud dat is niks, wanneer men

't anders nooit krijgt blijft ze wel lekker. Ik hoef niet bevreesd te zijn dat ze 't mij ontkapen, ik heb 't in mijn kistje en daar kan niemand bij komen.

Toen heb ik die avond nog een poosje met Hendrik gewandeld, maar hij was erg moe en wilde graag slapen.

Bij ons is 't even koud als bij u, ik heb al eens van mijn jas gebruik gemaakt, de kachels zijn geplaatst en wij hebben nog een wollen deken bij de katoenen gekregen.

Juffrouw zei, mijn ondergoed was best. De cachenez kan ik misschien niet gebruiken, misschien ook wel. Ik zal morgen met levertraan beginnen. Metworsten zijn gewone worsten maar ongerookt. Donderdag hebben wij poteten gehad en gisteren grauwe erwten, die ik hier graag lust en opgewarmde aardappels met uien er door.

5 Oud en Nieuw ontvangt u hiernevens, met nieuwjaar wil ik er maar mee uitscheiden als u het tenminste niet wil lezen.

Nood breekt wetten, ik weet niet meer daarom eindig ik, groetend

Uw Lolke

Fekke moet Dirk eens vragen waarom hij niet schrijft

L.

Houdem by Certe 02

Macht Loon!

Ik moet ons genoege dat
de Lending ju Hoor Lee ~~Stagel~~
door u ontvangen en jeem nu
of hem is. Hoeveel had alles al
by elkanen geboort hoe u. wat
ly den Lending, maar by ontschanden
Laken, deken, deken by de Lending moet
al bevoor van waarom de Lending
lyk voring tot dat je wat de
deken. en die is er reyt bly mee dat
de Lending zoo goed heeft getroffen

't Is van daag hier den on weeny
keken, avand, storm meer en, het
regen an bye ween voegt me
met best, want ik heb bye woon
dag weer vry wat by groots

De vorige week hebben wij de
Stroelen te Buitenzorg en Kijeg
betroffen, gisteren voormiddag
de openbare school te Koudin
gisteren namiddag Koudin. Wij
vergaafsen van het korabel
en notabelen en den avond terug
naar de vergadering moesten
verwachten van den heer van
deenvanden en vrijdag welk
de grangreeds te Koudin de school
beveken. De hant dus met de grangreeds
dat de grangreeds wel dat het moen
weer is om wat behoortlyk mijn
Nieuwne werkzaamheden te
kunnen waarnemen.

De bezoeken in de openbare
Stroelen in den gemeente gaven
mij de indruk dat onze hygionische

School best bij de openbare
in den gemeente te Koudin dan te
Kijeg kan wederom ja de
meest overtreft en wanneer men
dan in aanmerking neemt dat het
openbare onderwijs minstens 2 maal
zoo veel kost als het hygionische dan
is er veel reden om er mee te ver-
keeren, de openbare school alken
is de slechtste in de gehele gemeente
en heeft geenmaal van over
de jongen prater. Jongen en volghet
in het een gedeelte van het Lokaal.
De wijl Kemser met een andere klas
onderwees en ~~en~~ was zoo
veel rumoer dat Kemser zijn
stem met hardint moest maken
om de school te doen als een
Koudin en las en de 3 of 4
banken van hem afstond kon de
van een lezing met de helderste

Ik met verstaan Herre
Neynga was de verth gevoelen
de groth man cheynga stond dan
een bestmaam om dat hy zelf moeth
weten dat by nu alles een Hecht was
Gy moet ons eens Stroven
of gy noch wel eens last van hoop
zyn hebt of u de weksaamheid
behoorlyk van de hand velle, dan
of gy u by zonden moeten spannen
My zyn best gesond ook on-
derken maar dat der want waelig
daarby hebben ^{des} om dat de Strool
wordt vertimmerd vacante
de misken, ook noch de volgen
wech een hout in de solk en moet
sindelyk is wat chstia Hecht en
Stroven maar my dunkt gy zult
het wel zoo want kunnen leren

Hechtlyk gequyt van ons allen
In van u vader Stroven

Brief 33

Koudum 24 October 82

Waarde Zoon !

't Doet ons genoegen dat de zending per H vd Zee goed door u ontvangen en ferm na 't zin is. Moeder had alles al bij elkander gedacht hoe en wat zij zou zenden maar bij onderscheiden zaken deden zich bij verzending noch al bezwaren voor waarom ze eindelijk overging tot deze dingen en zij is er regt blij mee dat ze het zoo goed heeft getroffen.

't Is vandaag hier zeer onweurig, hedenavond stormweer en het regenachtige weder voegt nu niet best, want ik heb tegenwoordig weer vrij wat bij postjes. De vorige week hebben we de scholen te Oudega en Nijega bezogt en gister voormiddag de openbare school te Koudum. Gister namiddag hadden we vergadering van kerkvoogden en notabelen en die avond kerkeraadsvergadering, morgen verwachten wij hier Suven van Leeuwarden en vrijdag wilde ik graag eens te Sneek de familie bezoeken; gij kunt dus wel begrijpen dat ik graag wil dat het mooi weer is om wat behoorlijk mijn gewone werkzaamheden te kunnen waarnemen.

De bezoeken in de openbare scholen in de gemeente gaven mij de indruk dat onze bijzondere school best tegen de openbare in deze gemeente behalve die te Nijega kan wedijveren, ja de meeste overtreft en wanneer men dan in aanmerking neemt dat het openbaar onderwijs minstens 2 maal zooveel kost als het bijzondere dan is er wel reden om mee tevreden te zijn, de openbare school alhier is de slegtste in de geheele gemeente; er heerscht bepaalde wanorde; de jongens praten, zongen en voghten in het eene gedeelte van het lokaal terwijl Hemser een andere klas onderwees, en er was zoo veel rumoer dat Hemser zijn stem met kracht moest verheffen om verstaanbaar te zijn als er een las en ik 3 of 4 banken van hem af stond kon ik van een lezer met de helderste stem hem niets verstaan. Herre Stegenga was de verst gevorderde. De grote man A.Stegenga stond daar zeer beschaamd omdat hij zelf moest getuigen dat bijna alles er slecht was.

Gij moet ons eens schrijven of gij noch wel eens last van hoofdpijn hebt en of u de werkzaamheden behoorlijk van de hand willen dan of gij u bijzonder moet inspannen. Wij zijn best gezond ook onze kinders maar zij zijn wat woelig daarbij hebben ze omdat de school wordt vertimmerd vacantie die misschien ook noch de volgende week aanhoudt. Nu Lolke ik moet eindigen, 't is wat extra slecht geschreven, maar mij dunkt gij zult het wel zoo wat kunnen lezen.

Hartelijk gegroet van ons allen
en van u vader

L.Dokkum

Nymegen, den 29 Oct. 1882.

Lieve, beste Ouders!

Wat vliegt de tijd hard om.
Ik ben hier nu reeds 16 weken en
nog 8 dan valt de plezuraantie in.

Ik begin haast al te denken of
ik met Kerstmis naar huis zal gaan
of niet. Wat zegt u er van?

Ik gebruik hier nu ook ~~laag~~
Curaçuan; ik kan niet helpen maar
'smaakt akeij. Ik moet heel vaak
barbaarsse gebruiken. Ik d'andere jongens
naar bed zijn zetten we met onverschillen
elk de fles maar aan de mond en
dan hege klare. Bij besparen en
bruid in den dan dan op.

Hendrik Wree is in de hoogste
klas, hij de meerkunde en algebia
zit hij leeren te ons op de laagste klas.
Hanselpeijns is my tegenwoordig
onbekend. De lessen gaan wel aardig
vande hand. 'Komt weder niet van 'thoorn
weer ivant 'regent langer alge. Welken
desen meest niet eens. Gisteren avond
heb ik het volkomen aangevaren.
Kerker door!

Vanse Elke heeft mij uws geschied,
Hij zijn Nederlandsgaard naar een soort
van concert geweest. De weesmeesters
zongen zoo prachtig en een blinde man
met goede draeg stukjes voor opzong
en speelde op de piano. Het was een
voordeel der wezenreuking. Hierneus
quaat het programma.

Opgevoet, allen het beste toewenst
te ik an volker

Groot heppe vaaral, te multier
neunen dat te haan vergeet.

Brief 34

Nijmegen, den 29 Oct. 1882

Lieve, beste Ouders !

Wat vliegt de tijd hard om. Ik ben hier nu reeds 12 weken en nog 6 dan valt de kerstvacantie in.

Ik begin al te denken of ik met Kerstmis naar huis zal gaan of niet. Wat zegt u er van?

Ik gebruik hier nu ook levertraan; ik kan niets helpen maar 't smaakt akelijk. 'k Moet het ook zoo barbaarsch gebruiken. Als 'd andere jongens naar bed zijn zetten we met ons vijfen elk de flesch maar aan de mond en zuipen een beetje klare. Wij besparen een stukje brood en eten dat dan op.

Hendrik vd Zee is in de laagste klas, bij de meetkunde en algebra zit hij echter bij ons op de laagste klas.

Hoofdpijn is mij tegenwoordig onbekend. De lessen gaan wel aardig van de hand. 't Komt zeker niet van het schoone weer want 't regent langer altijd. We wandelen meest niet eens. Gisterenavond heb ik het wollen goed aangekregen. Lekker hoor!

Tante Eelkje heeft mij ook geschreven. Wij zijn Donderdagavond naar een soort van Concert geweest. De weesmeisjes zongen zoo prachtig en een blinde man uit Gouda droeg stukjes voor of zong en speelde op de piano. Het was ten voordeel der weesinrichting. Hiernevens gaat het programma.

Gegroet, allen het beste toewenshend

ben ik uw

Lolke

Groet beppe vooral, ze moet niet menen dat ik haar vergeet.

Koninkrijk den 30 October 1882

Haar de Buer.

Ik zou u ook eens een briefje schrijven,
ren, ik zal voor eerst maar beginnen
met; dat wij allen goed gezond zijn.
Wij hebben veertien ^{dagen} vacante gehad
maar om dat de school nog niet klaar
was zijn wij nog een week wij van school
dus drie weken maar het vervelt mij
niet wij gaan met gerben, en lieue
we naar de bewaarschool, waar
wij breiden. Tdtsje gaat avonds van
vieren tot zes en maar het breiden
maar in de vacantie week niet
want dan gaan wij met gerben en
lieue voor middags en nu
middags naar de bewaar school.
Lieue is van de week ook naar de
bewaarschool geweest om eens te
breiden maar

als het moeder goed veldoet zal hij
ook in geend worden en dan gaat
hij ook naar de bewaarschool. Zij
hebben van de week eenschommel gehad
en toen is Tekke er met van boven ge-
vallen. Zij hebben nu het tafeltje
de stoeltjes en het kastje en het lede-
kant voor het venster op den zolder.
Zuider is donderdag naar snik geweest
Tekke heeft hem vrijdag avond te gemoet
geweest zoowel hij het wel aan lijdbad
wunt zij hadden vacantie zo als
gewest. Hij spels avonds tot moei
dat de avonden ons maar kort vallen.
Toen vader naar geweest was had
Zeltstje bij moeder gesdaper en ik bij
Houtje op den zolder. Onze kleine
Rik is al zo ver dat Tekke haar in
dat kleine wagenje kan rijden alwaar
zij veel plezier in heeft zij zit

ook al in de kutsstoel maar men
moet haar veel wijzen anders ge-
yint zij te schreeuwen. Tekke moet
haar in de slaap ringen.

Ka groete van U en de Uwen

Uw zuster

Judi

Brief 35

Koudum den 30 October 1882

Waarde Broer

Ik wou u ook eens een briefje schrijven, ik zal voor eerst maar beginnen met dat wij allen goed gezond zijn. Wij hebben veertien dagen vacante gehad maar omdat de school nog niet klaar was zijn wij nog een week vrij van school dus drie weken maar het verve[e]lt mij niet. Wij gaan met Gerben en Lieuwe naar de bewaarschool, waar wij breiden. Idtskje gaat avonds van vieren tot zessen naar het breiden maar in de vacantieweek niet want dan gaan wij met Gerben en Lieuwe voormiddags en namiddags naar de bewaarschool. Lieuwe is van de week ook naar de bewaarschool geweest om eens te breberen maar als het moeder goed voldoet zal hij ook in geend worden en dan gaat hij ook naar de bewaarschool.

Wij hebben van de week een schommel gehad en toen is Fekke er met van boven gevallen. Wij hebben nu het tafeltje en de stoeltjes en het kastje en het ledeikant voor het venster op den zolder. Vader is donderdag naar sneek geweest. Fekke heeft hem vrijdag avond te gemoet geweest zoowel hij het wel aan tijd had want zij hadden vacantie zoo als ge weet. Wij spelen avonds zoo mooi dat de avonden ons maar kort vallen. Toen vader naar (Sneek) geweest was had Idtskje bij moeder geslapen en ik bij Joukje op den zolder. Onze kleine Rink is al zoo ver dat Fekke haar in dat kleine wagentje kan rijden alwaar zij veel plezier in heeft. Zij zit ook al in de kakstoel maar men moet haar wel wiegen want anders begint zij te schreeuwen. Fekke moet haar in de slaap zingen.

Nu groete aan U en de Uwen

Uw zuster

Jaai

Koninkum 31 October 82

Mijn Zoon!

Het doet ons genoegeen dat
dy en man toe zul bevelen om
leven te gebruiken. 't Zou wel
niet zoo n aangename smacht. Zyn
man ook dat went wel wat on-
kinders. Lekke Gerben en Lieve
krygen het nu alle drie en Lieve
roept er morgens even luid om als
de anderen. —

Uw ontvange hier by ingesloten
een brief van jaar. Lekke en zy ha-
ben een klein man die ~~aan~~ by
beide alyk waarom wy die van Lekke
man thuis houden. Zy hebben desly
met hun bevel op de zolden gezeten
te Schryven. Lekke heeft jaan toe
wat quispriest en zoo had jaan
de brief ^{Londag} ~~aan~~ op het lee gesteren.
me vroeg en gesteren heet desly om

papier pen en stikt om te schrijven
toen zij een pers bereij geweest was kreeg
Tidshen de reuk er van en was toe. al gaauw.
by haan en maakke zoo veel drukt dat
jaan haan al spoedig vergiste en een
blut maakke toen stond hie een streef
voor te dente dat hi en veel een uur om
niet te hieft. lutteligh kregen wy en
in bedaren door de belofte dat uwe
brief niet weg ging voor zij haan blut
had zij heeft nu van day den gisteren
gy moet nu haan en Tidshen beide een
breeffe schrijven en ook aan Tidshen schrijven
als had gy zinn brieffe ontvangen
ook moet gy eens aan jouke schrijven
dat moet gy voor al doen. —

Van daag was het hee Hemmum
voor leden van het hee college Hiegh
veelinge ~~Hemmum~~ Hemmums kwamen op
ook hi kon onmogelyk even veel
zij de afbreken de leden behalve Jacob
Hochthum die in heestemmy is noch

T. H. de Vries. alle heestemmen —
Onze president is op Toagen blut niet
best in zinn sticht. Sunday vertelde hy
ons dat hy van Jan bereijgh gekregen
had. dat hy bekent was om dat hy
nu volbrachte nien hee jarere leeftyd
als tweeling in de stroot werkzaam
gewest was. D^r verst nam niet goed
hoe dat in elkander zit. maar dat Jan
de eerste uit het gehele land hier om
bebaat zou worden kon hy niet verdragen
te mee om dat Jan Hieghs mood hulp
was. gy weet misschien wel dat Jan
te Himmetsga voor Maan in de plaats
was zoo lang als Maan een bette was
maar nu duurt dat wat lang en in die
huffen en hye wed Jan 19 Jan. Zoo was
2 maanden na zinn vrijdag. toen hi
tot wel zagen dat Maan voor eent de
stroot wel niet kon waanemen heeft
Ja stroot malaten — gy moet bekent
maen giet aan anderen vertellen van
wy weten noch niet hoe het afloopt

Brief 36

Koudum 31 oktober 1882

Waarde Zoon !

Het doet ons genoeg dat gij er maar toe zijt besloten om levertraan te gebruiken.

't Zal wel niet zoo'n aangename smaak zijn maar och dat went wel wat, onze kinders Fekke Gerben en Lieuwe krijgen het nu alle drie en Lieuwe roept er morgens even luid om als de anderen.

Gij ontvangt hierbij ingesloten een brief van Jaai, Fekke en zij hadden beide een klaar maar zij zijn beide bijna gelijk waarom wij die van Fekke maar thuis houden. Zij hebben deftig met haar beiden op de zolder gezeten te schrijven. Fekke heeft Jaai zoo wat geïnspireerd en zoo had Jaai de brief zondag op het lei geschreven, nu vroeg ze gister heel deftig om papier pen en inkt om u te schrijven. Toen ze een poos bezig geweest maar toen kreeg Idtskje de reuk er van en was toen al gauw bij haar en maakte zoo veel drukte dat Jaai haar al spoedig vergiste en een klad maakte.

Toen stond het er scheef voor, ik denk dat ze er wel een uur om geschreid heeft, eindelijk kregen wij ze in bedaren door de belofte dat uwen brief niet weg ging voor zij hare klaar had, zij heeft nu vandaag deze geschreven. Gij moet nu haar en Fekke beide een briefje schrijven en ook aan Fekke schrijven als had gij zijn briefje ontvangen, ook moet gij eens aan Joukje schrijven, dat moet gij vooral doen.

Vandaag was het hier stemmen voor leden van het kiescollege. Slechts weinig stemmers kwamen op, ook ik kon onmogelijk, evenwel zijn de aftredende leden behalve Jacob Hoekstra die in herstemming is met T.H.de Vries, allen herkozen.

Onze predikant is op 't oogenblik niet best in zijn schik. Zondag vertelde hij ons dat hij van Jan berigt gekregen had dat hij bekeurd was omdat hij na volbrachte [studie op] negentienjarige leeftijd als kweekeling in de school werkzaam geweest was. Ds. wist noch niet goed hoe dit in elkander zit, maar dat Jan de eerste uit het geheele land hierom beboet zou worden kon hij niet verdragen te meer omdat Jan slechts noodhulp was, gij weet misschien wel dat Jan te Minnertsma voor Marie in de plaats was zoo lang als Marie weer beter was maar nu duurde dat wat lang en in deze tusschentijd werd Jan 19 jaar. Zoo wat 2 maanden na zijn verjaardag toen ze toch wel zagen dat Marie voor eerst den school wel niet kon waarnemen heeft Jan den school verlaten.

Gij moet het noch maar niet aan anderen vertellen want wij weten noch niet hoe het afloopt, ik schrijf u dat wel eens.

Donderdag ben ik na Sneek geweest en vrijdagavond weer thuis gekomen. Tante Eelkje was noch niet al te goed maar weer beterend overigens was er alles wel.

De bijzondere school is noch niet klaar, 't begint ons als te vervelen. 't Is nog wel wat lang vooruit maar wij willen wel graag dat gij de kerstvacantie thuis komt doorbrengen.

Gisteravond kreeg vader verlet en kon u brief niet sluiten, moest vanmorgen vroeg weg dus nu zal ik dit maar doen, het is al heel laat bij 2-en dus schiet er niet veel tijd over en ik moet wiegen wat ik kan om Rink in de slaap te komen. Idtskje van tante Eelkje is bij ons logeren. Fekke is bij haar lui, Lieuwe speelt met zijn trotje dat heeft vongens wat maakt, het is vandaag dankdag, jou weet wel. Beppe is vanzelf naar kerk hedenmorgen, de meisjes ook.

Ontvang nu de groeten van ons allen en van uw Moeder

A.Deinum

Dag, je kom kristiet naar tus, yer, Joukje wolt graag.

Vou den 7 Noobr 82

Naam Loon

Het de reis gelegenheid
voor kerstyd ^{maakt 94} ~~hou~~ it nog aen
hoofst beken maken. 't is nog zoo
lang voor int. liegen die tyd zal
sh een reisgees laten komen en dan
het veel eens naauwkeurig mag aan
maa ook al is het dat en voor
morgens 9. u 10 uur geen been
van Nymegen 9 oet ^{dan kunt 94} ~~dat~~ met de
liegen woordige reis 94 liegen heen
avonds. Levens een noot te Balch
als 94 het dan hooft heffen clab
94 mit H. Meynga van af Dieren
in geals onap kwaamt. Lou te liegen
de naam van Balch welk. Kellen
en dan het ook al is het dugh
water, bekomm en daer dus met on

De werkzaamheden aan het
Spoor worden met haast voortge-
zet ook van hantsum werken in min-
stens een dertig personen aan man-
dage zijn te kort om veel te produce-
ren. Men begonnen van af Sneek en
over voorbij of ten oosten van Workum
maar er zullen nog wel jaren moeten
verloopen voor dat het klaar is
alleen het gedeelte Sneek Lelouwer
kan misschien met een jaar worden
afgeperst maar voor dat de gehele
lijn aangesloten is in Exploitatie
is zullen er nog wel eenige jaren
moeten verlopen. want voorreest moet
men dat er nog ~~geen~~ vast plaats heb-
ben voor de haven te Stavoren en
dat zal een collosaal werk moeten
worden. dan is het gedeelte
Enkhuizen-Hoorn naar niet onberei-
kend. en dan heeft men nog wel
van dat wanneer het publiek meer

dat er klaar zijn het vaak nog
verruimen tijd duurt voor dat er
groepen worden. Lege woedij is
men weer veel sprake over de aan-
leg van tramwegen. er voreye
wech ~~had~~ ^{werd} daartoe men een ver-
gadering te Balk ghouwen onder
het ventel lijnen waarvoor dan
afgesproken werd was een Tolruan
Workum. hantsum. Kermelumen
Nijbume. Kolwerabbe. Overige
Haren Balk enz. — — —
wordt daartoe overgegaan dan
wanneer men wel aangevraagd en dat
kan spoedig klaar dan't spoor.
Het over gezondheid heeft
het best over deuren heeft de
vorige week ingevalge van de
Koude wel een paar dagen niet al
te ^{heerlijk} ~~olig~~ maar is nu weer goed
slechte
De algemeene gezondheid is over-

Hand is een hyn woordig heft

Wij hebben het hyn woordig
wel wat chuch de Gend Vkl werk
aan. Ieder hebben een aan vanga-
nomen. Githi heb ik de gawen voor
a. W. N. W. de Kees die die Akl
voor ons zal lozen, klaar afkrygen
in maandag moet ik het na Spauy
Shure h. Wains. daarby hebben een
hyn woordig anders ook wel fien
drukt. De vorige week heb ik een
Bukkenwien in Sondt gewest
en heb daar wel fien commen
ontwangen. ~~aan wel~~ een commen
aan. nu met alle entproude —
Byronte heb ik een hyn
woordig. met —

Ontwange ons alle gues
en van u van u

L. W. K. K.

Brief 37

Koudum, 7 Novbr 82

Waarde Zoon,

Met de reisgelegenheid voor kersttijd moet gij nog geen hoofd breken maken, 't is nog zoo lang vooruit. Tegen die tijd zal ik een reisgids laten komen en dan het wel eens nauwkeurig nagaan. Maar ook al is het dat er voor morgens 9 en 10 uur geen trein van Nijmegen gaat dan kunt gij met de tegenwoordige reisgelegenheid 's avonds zeven uur noch te Balk en als gij het dan kondt treffen dat gij met H.Stegenga vanaf Dieren in gezelschap kwaamt, zou A.Stegenga u gaarne van Balk willen halen en dan kan het ook al is het dicht water, bekommer u daar dus niet om.

De werkzaamheden aan het spoor worden met kracht voor gezet, ook van Koudum werken er minstens een dertig personen aan maar de dagen zijn te kort om veel te vorderen. Zij zijn begonnen van af Sneek en even voorbij of ten oosten van Workum, maar er zullen nog wat jaren moeten verlopen voor dat het klaar is. Alleen het gedeelte Sneek Leeuwarden kan misschien met een jaar worden geopend, maar voor dat de geheele lijn aangesloten en in Exploitatie is zullen er nog wel eenige jaren moeten verlopen, want vooreerst hoort men dat zij nog geen vaste plaats hebben voor de haven te Stavoren en dat zal een collosaal werk moeten worden. Daar bij is het gedeelte Enkhuizen - Hoorn noch niet onteigend en dan hoort men nog wel vaak dat wanneer het publiek meent dat ze klaar zijn het vaak nog geruimen tijd duurt voordat ze geopend worden. Tegenwoordig is hier weer veel sprake over de aanleg van tramwegen; de vorige week werd daartoe weer een vergadering te Balk gehouden. Onder het viertal lijnen waarover daar gesproken werd was één Bolsward, Workum, Koudum, emelumenNijeburen, Kolderwolde, Oudega, Harich Balk zijn. Wordt daartoe overgegaan dan waren wij wel aardig gebaat en dat kan spoediger klaar dan 't spoor.

Met onze gezondheid gaat het best, onze Lieuwe heeft de vorige week tengevolge van gevatte kou wel een paar dagen niet al te vlug geweest, maar is weer gou helder. De algemeene gezondheidstoestand is hier tegenwoordig best.

Wij hebben het tegenwoordig wel wat druk, de Sint Nkl werkzaamheden hebben een aanvang genomen; gister heb ik goederen voor de hr R.W.de Vries die deze bestel voor ons zal loopen, klaar gekregen en maandag moet ik het na Sjouke sturen te Warns, daarbij hebben we tegenwoordig anders ook wel ferm drukte; de vorige week ben ik na Oudemirdum en Sondel geweest en heb daar wel flink commiissen ontvangen. Die commiissen zijn noch niet alle uitgevoerd.

Bijzonderheden zijn hier tegenwoordig niet.

Ontvangt ons aller groet
en van u vader

L.Dokkum

Nymegen, den 12ten Nov. 1802.

Lieve Ouders!

Ik ben nog goed gezond. De klieren
lijken nog zoo wat gelijk, ik bemerk dat ik
een luttelachtig gestel heb. Maar ik eet lekker
en slaap lekker en drink lekker en werk lekker,
mij denkt danis er geen gevaar

Ik gebruik nog steeds klierbanaan en hee
maakt ook niet zoo anielijk meer.

Ik hoop Kerstfeest als ik kan thuis-
te komen, u schryft heerdumt nog zoo lang
maar ook de tyd vliegt hier om. 't Wjsus
Zondag geweest oft is al over.

St Nikolaas lacht ons hier zeer tegen
thuis zullen ze er ook wel naar omzien
niet. Heeft de goet Klaus als een

Wredagmiddag heeft Dr Van Rijn
van Doetinchem den handingsrede gehouden
waarin hy ons vertelde van zijne toediening
in de kerk.

Wredagmiddag vregen vroeg stonden
we allen op om naar de kerk te gaan
hebt u die ook gezien? Daar kon men
nog iets van een stuurk zien.

iNiet meer Aha!

Dolke

Brief 38

Nijmegen, den 12 Nov. 1882.

Lieve ouders !

Ik ben nog goed gezond. De klieren blijven nog zoowat gelijk, ik bemerk dat ik een klierachtig gestel heb. Maar ik eet lekker en slaap lekker en drink lekker en werk lekker, mij dunkt dan is er geen gevaar.

Ik gebruik nog steeds levertraan en het smaakt niet zoo akelig meer.

Ik hoop Kerstfeest als 't kan thuis te komen; u schrijft het duurt nog zoo lang maar ook de tijd vliegt hier om. 't Is pas Zondag geweest of 't is al weer.

Sint Nikolaas lacht ons hier zeer tegen. Thuis zullen ze er ook wel naar omzien, niet. Heeft de goeie Klaus als een

[Hier ontbreekt een stuk uit de brief]

Zondagmiddag heeft Ds. Van Rijn van Doetinchem een zendingsrede gehouden waarin hij ons vertelde van zijne rondreis in de Oost.

Vrijdagmorgen vroeg stonden we allen op om de komeet te zien, hebt u die ook gezien? Daar kon men nog eens iets van een staart zien.

Ik weet niet meer. Adieu
Lolke

Nymegen, 27 Nov. 1882.

Lieve broeders

Wk. weer goed gezond geweest
dere week. De lessen gaan goed van de
hand.

Ik geloof dat ik van der Lee hier ook
nog wel heralt. De groenjongens
Thouda geloof ik nog wel van hem
te lachen. Welken kon zijn uitdrukking
Hy moet ook wel wat klanks maken
Hy kan toch niet heel uitdrukken

Ik heb Hendrik Steenga ook
geschreven

Maeder zegt dat ze my ook een
korfje moet opzetten. Mij H. J. Moeras
wil helpt dat valt niet te vermoeden
Muyssaciers en lekkertekpullen, kan

ik hier wel krygen, en ze zijn
somsuren niet waard.

Maar ik Kerstmis ook iets
worde kinderen meebrengen dat
mullen ik my dan zoowat eens
Slechts schryven, teff. weet ik het
niet.

Myn hoed daar benne julie
leest mee bedrukt, hy is zo gemeen,
als wat.

Myn kleiden worden wat minder.

In de tegenwoordige schouwering
is heel weinig verandering, 't is vervelend
o neen, ik heb druk werk en dan bin
veel meer rust niet.

Maar die vacantie, die vacantie!

Pohl.

Brief 40

Nimegen, 27 Nov. 1882.

Lieve ouders

Ik ben weer goed gezond geweest deze week. De lessen gaan goed van den hand.

Ik geloof dat 't van der Zee hier ook nog wel bevalt. De groote jongens houden geloof ik nog wel van hem, ze lachen wel eens om zijn uitdrukkingen. Hij moet ook wel wat kennen maar hij kan zich niet best uitdrukken.

Ik heb Hendrik Stegenga ook geschreven.

Moeder zegt dat ze mij ook een korfje moet opzetten. Als St.Nikolaas wat heeft dat valt niet te versmaden.

Maagpoeiers en lekkerbekspullen kan ik hier wel krijgen, en ze zijn het oversturen niet waard.

Moet ik Kerstmis ook iets voor de kinderen meebrengen dat moet U mij dan zoowat eens stilletjes schrijven, zelf weet ik het niet.

Mijn hoed daar benne jullie leelijk mee bedrogen, hij is zoo gemeen als wat.

Mijn klieren worden wat minder. In de tegenwoordige schoolwereld is heel weinig verandering, 't is vervelend, o nee, ik heb druk werk en dan verveelt men zich niet

Maar die vacantie, die vacantie

Lolke

Nymegen, den 3de 1882.

Lieve Dabbers!!

1/3 Nu weer winter hier
Dinsdagmiddag was 't zulk vrochtig weer
dat we niet naar school gingen maar 'n
vrochtege wandeling maakten.

Gister heb ik voortleest een ^{wolfs} roeterboek ge-
kregen.

De Nikolaas wordt hier met spanning verwacht.
Ik hoop ook dat Ikke niet erg ziek is
Dat meenemen zal ik wel bedenken.

Ja heb Hendrik ook geschreven.

Van middag hebben we appelmoes, en kost
die me aan huis herinnert.

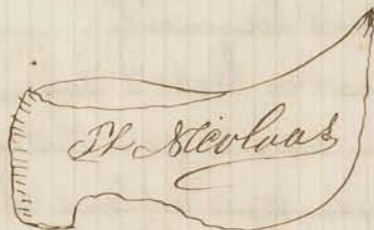
De Kerstvacantie heet 8 dagen maar vol-
gaan is ze 14 en voor 2 jaar 12 dagen geweest.

Als 't Vrijdag veld uitkomt mag ik wel
op V. gaan of wel op Donderdag wroeten

De Waal is verschrikkelijk hoog. Al dur
veiland dat men van de Belvédère kan zien,
de Ory in uitgestrektheid van onregelde
gemeene Hooft, die als overlaet dient is vol
Dinsdag heeft men die laten werken.
Over een lengte van soek viel het water
zich. hoog, over het land.

Hartelyk groet
aan familie en vrienden

D. W.
Solkl.

Brief 41

Nijmegen, den 3 Dec. 1882.

Lieve Ouders !

't Is nu weer winter hier. Dinsdagmiddag was 't zulk prachtig weer dat we niet naar school gingen maar een prachtige wandeling maakten. Gister heb ik voorteerst een wollen onderbroek gekregen. St.Nikolaas wordt hier met spanning verwacht. Ik hoop dat Itte niet erg ziek is. Dat meenemen zal ik wel redden. Ik heb Hendrik ook geschreven.

Vanmiddag hebben we appelmoes, een kost die me aan huis herinnert.

De kerstvacantie heet 8 dagen maar verleden jaar is ze 14 en voor 2 jaar 12 dagen geweest.

Als 't Vrijdags goed uitkomt mag ik wel op Vr.[vrijdag] gaan of wel op Donderdag misschien.

De Waal is verschrikkelijk hoog. Al dat weiland dat men van de Belvédère kan zien, de Ooy en uitgestrektheid van onze gehele gemeente H.O.& N, die als overlaat dient is vol, Dinsdag heeft men die laten werken.

Over een lengte van 50 M viel het water 2 M hoog over het land.

Hartelijke groete
aan familie en vrienden

Uw

Lolke

Harlem 5 Decemb 82

Jaar. Loon

Onze gezondheid is
behalve nog wat verhouding
weer best. ook met Hoge is t.
Jerm afgelopen. Zy is maar een
dag of avond wat hoortsy we
weest, maar de verhouding hebben
wy allen vrij erg gehad —

Een paar dagen heeft het
hier wat gewinterd maar t is nu
weer door weer een erg regent
of strykt wel dat de winter we
gaat. van t water hebben wy nu
zo veel last met als men leest
van by de revren... Holley en g u
Kwam hier van avond even die

dat Hendrik kam van daag
Aisneven had dat hy dan beveest
waren voor overstrooming en
wanneer dat gebeend - zou hy
met hunnen thuis komen -

Kon hy thuis komen dan voor
Anne gaag dat gy te Laren kon
reizen en zou hy H. u. s. vonds
met de wagen van Balk willen
halen, dat was niet onaarby dat
konst gy in de dag over.

~~De~~ een reisgeest subit ontvangen
daaruit blykt dat eerst om 11.21
de trein van Nymegen gaat welke
door loopt na Leeuwarden.
De trein stopt niet te Deventer
en te Zutphen moet gy dan over
stappen. Wanneer afgesproken
wordt om met H. te gaen te

Deze zou het misochien goed
zijn als gy om 9.15 met de trein
gaat dan komt gy misochien van
af Deventer met H. kunnen reizen -
wel moet gy dan byna Laren te
Zutphen wachten maar gy waart
dan dat lyk by elkaar. nu
zou An even by my komen om
over te spreken. Als gy de reisgeest
verlangt stapt dan dat de lullen
my hem de volgende week lent
my lullen zorgen dat gy tyd
wat reisgeld ontvangt -
Wednesday, morgen -

De Sint N. H. Druk is een afen
looper. moesten had nu eenige dagen
niet te hille, en van morgen coast
het feest of te minst het meest.
dat geweest den moer en waren
en die water vrede was en dat

Zoo vreeslyk onbegonnen
dat dat is het geringste dadelijk
weg ~~te meer~~.

Onwacht van ons alle, de
starkelynde ~~grootte~~ van
nuden

L. v. d. M.

Brief 42

Koudum 5 december 82

Waarde Zoon

Onze gezondheid is behalve nog wat verkoudheid weer best ook met Idtskje is 't ferm afgelopen zij is maar een dag of avond wat koortsig geweest, maar de verkoudheid hebben wij allen vrij erg gehad.

Een paar dagen heeft het hier wat gewinterd maar 't is nu weer dooiweer en erg regenachtig. 't Schijnt wel dat de winter weer gaat, van 't water hebben wij hier zoo veel last niet als men leest van bij de rivieren. A.Stegenga kwam hier vanavond even die zei dat Hendrik haar vandaag geschreven had dat zij daar bevreesd waren voor overstroming en wanneer dat gebeurde zou hij niet kunnen thuis komen.

Kon hij thuis komen dan wou Ane graag dat gij tezamen kont reizen en zou hij H. en u 's avonds met de wagen van Balk willen halen, dat was niet onaardig dan kondet gij in één dag over. Een reisgids heb ik ontvangen, daaruit blijkt dat eerst om 11.21 een trein van Nijmegen gaat welke doorloopt na Leeuwarden, deze trein stopt niet te Dieren en te Zutphen moet gij dan overstappen. Wanneer er afgesproken wordt om met H. Stegenga te reizen zou het misschien goed zijn als gij om 9.13 met de trein gingt dan zoudt gij misschien van af Dieren met H. kunnen reizen, wel moet gij dan bijna 2 uur te Zutphen wachten maar gij waart dan dadelijk bij elkaar. Maandag zou Ane even bij mij komen om er over te spreken . Als gij de reisgids verlangt schrijf dat dan dan zullen wij hem de volgende week zenden, wij zullen zorgen dat gij tijdig wat reisgeld ontvangt.

Woensdagmorgen:

De St.N. drukte is weer afgeloopen, moeder had nu eenige dagen wat te stellen en vanmorgen was het feest of ten minste het moest dat geweest zijn maar er waren er die ontevreden waren en dat zoo vreeselijk onaangenaam dat dan is het genoeg dadelijk weg.

Ontvangt van ons allen de hartelijke groet van
u vader

L.Dokkum

Nijmegen, 10 December 1877

Lieve Ouders

De Pluigijs besluit ik hier niet;
van de jongens heb ik er een geleend en
geloof, die de volgende klein van zaterdag
de beste is

Nijmegen		g.	15
Arnhem	a.	g.	82
	v.	10.	03
Dieren		10.	24
Deventer	a.	11.	30
	v.	1.	06
Heerlen		3.	46

Maar die wagen van de fource en de tram
correspondeeren die wel goed op elkander
loopen, dan moet u eens schrijven by een
gemeente, in de fource die wagen afgaat.

Wat dankt u moet ik D. N. ook vanda
anbruyngen, ik heb nu Afl. 24 ontvangen,
beruht my dat si u ja. durt.

Ik ben hier best gerond, alles
gaat vlieg en goed van de hand ik ben vrolyk
en frisk en gerond als een rasch.

Ik kan me niet beeygen dat het
St. Nicolaas soo yeguen is thuis. bij
~~dat~~ als ik immers en was of nog meer
zoo gebeurd wel, maar 'was sedert ook
niet zoo erg: wel.

Wy hebben niet erg veel pret gehad.
Hetke moet my toch een schynen veel
preken hebben, want als ik thuis kom
zal er niet veel meer heel zijn
van de groote.

W. Holke

Gaat & goed met Tante Helge! —

Brief 43

Nijmegen, 10 December 1882

Lieve Ouders !

De Reisgids behoef ik hier niet, van de jongens heb ik er een geleend en geloof, die de volgende trein van Zaterdag de beste is

Nijmegen	9.15
Arnhem a.	9.52
v.	10.03
Dieren	10.27
Deventer a.	11.30
v.	1.06
Heerenveen	3.40

Maar die wagen van de Joure en de tram corresponderen die wel goed op elkander zoo ja, dan moet u eens schrijven bij welk logement in de Joure die wagen afgaat.

Wat dunkt u moet ik O & N ook verder ontvangen, ik heb nu Afl.24 ontvangen, bericht mij dat s.v.p. dus.

Ik ben hier best gezond, alles gaat vlug en goed van de band, ik ben vrolijk en frisch en en gezond als een visch.

Ik kan me niet begrijpen dat het St.Nicolaas zoo gegaan is thuis. Toen ik immers er was is 't nog nooit zoo gebeurd wel, maar 't was zeker ook niet zoo erg, wel. Wij hebben hier erg veel pret gehad. Fekke moet mij toch eens schrijven wat zij gekregen hebben, want als ik thuis kom zal er niet veel meer heel zijn.

Van harte groete

Uw

Lolke

Gaat 't goed met Tante Hiltje?

Koudum 10 Decemb. 88

Haar Loon

Hy draecht ik zou u heeren
maan ommy ver, ook al om dat ik
het nu ferm aan tyd heb, en als
alles goed gaat dan wilde ik den
weer myn reisen voor dat jaar gracy
wat aan de hand, maar moet den
week noch na. Centum erum in
fondel en dan kon het den dat ik
een of 2 nachten uitblyf. waan
door en dan niet veel tyd voor hef
ommyver kon overblyven te my dunkt
gy loucht niet goed te versterken
wanneer gy geen brief ontvingt

De kinder den woensdag late
op de dag noch al met hun Sint offel,
verloren en vrijdag bepaalden, zy dat
en alles dourder spaan tot uwe te
huis komst, nu het zal wel spaan.

dat de daarn woord houden, maar
de voornemens dien dan later in alle
aankomst goud en overigens dat moet u
wel dorgen dat u wat overblijft.

Er is hier tegenwoordig noch al
wat niet volk meest alle tusschen
van gevatte koudte ook d. Enkelt
is met wel en kon kleden niet preek.
Wij den benadue jaar alle goud
overont maar een verhouden ook
dat was jaan vrij erg maar mee
heeft de goudt morgen de hoorts
aankregen en die is noch niet over
wij hopen dat de spreekij meer
wat mag beter.

Harthelyk hopen wij dat gy den
in een goede gezondheid moogt
ontvangen wij hopen al een ver-
langend naar uwe te hant komst.
Wanneer het is dat ik den
wech niet veel tot heb dan tot

Manda u donstag altes
wel senryen

Ontwaakt ons alle goud

Er van u vaden

L. Wokken

Brief 44

Koudum 10 Decembr 82

Waarde Zoon

Mij dacht ik zou u heden maar schrijven ook al omdat ik het ferm aan tijd heb en als alles goed gaat dan wilde ik deze week mijn reizen voor dit jaar graag wat aan de kant, maar moet deze week noch na Oudemirdum en Sondel en dan kon het zijn dat ik een of 2 nachten uitblijf waardoor er dan niet veel tijd voor brieven schrijven kon overblijven en mij dunkt gij zoudt niet gou tevreden zijn wanneer gij geen brief ontvangt.

De kinders zijn woensdag later op de dag toen al met hun Sint Nkl verzoend en vrijdag bepaalden zij dat ze alles zouden sparen tot uwen te huis komst, nu zal het wel spannen dat ze daarin woord houden, maar de voornemens zijn dan toch in alle geval goed en overigens zal moeder wel zorgen dat er wat overblijft.

Er is hier tegenwoordig noch al wat ziek volk meest allen tengevolge van gevatte koude, ook Ds. Tinholt is niet wel en kon heden niet preeken. Wij zijn behalve Jaai allen goed gezond maar zeer verkouden, ook dat was Jaai vrij erg maar nu heeft zij gister morgen de koorts gekregen en die is noch niet over. Wij hopen dat ze spoedig weer wat mag beteren.

Hartelijk hopen wij dat gij deze in een goede gezondheid moogt ontvangen, wij zijn al zeer verlangend naar uwen tehuis komst. Wanneer het is dat ik deze week niet veel tijd heb dan zal moeder u altijd wel schrijven.

Ontvangt ons aller groet
en van u vader

L.Dokkum

Koum 12 deumb, 82

Stuurde Loon!

Gister (Maandag) kwam An
Steyenga hier en zei toen dat
wy de reis naar meester voorstap
en hem daarvan kennis geven dan
konde hy en ik in ~~de~~ Hindust.
met den ryder van de four halen
en dan dunst my zacht of wy te
gaan even door Hamme naar Heer
en wachte u dan op, doch by ge
val wy by aan komst de ~~tram~~ clau
met den het ~~tram~~ station van de
tram. Heeren veen four is vlak.
aante. Het spoorweg station te
Heeren veen.

De trein welke gij op geeft komt
my ook te late voor dan hebt gij
misschien gelegenheid te Dieren bij
H. Steyenga te komen of anders te
Lutphen en Deventer op welke bevo
plaatsen gij moet overslaan en
wachten. te Deventer duurt het wachten
nog al lang.

Loofdra gij dag en nur van
afreis hebbt uost gesteld moet gij
het ons en Hendrik Schryver want
ik heb met Anne niet bepaald aff-
gesproken of gij dan Anne Hendrik
Hendrik zoudt schrijven en het is beter
dat hy dubbel dan geen berytonkvangt

Maandag of dinsdag zal ik u
wat versijdel denken

Wat ons en nieuw bekeft laat ik
u heel aan u zelf over gij moogt
het houden maar geef gij u en t
heel met ons zeg het dan maar
af de kleine revolutie met Schat
is als al de ^{muselyke} vourge revolutie vergeten

I doech ons veel genoege dat gij
heer gezond zijt. I wil by ons nog niet
te gow jaan is naar al ziekeijst maar
dochter zegt dat ze wat beter is en dat
het wel gaan zal de hoorts was van
dauw ween doo slim niet als gisteren
de doo dat u van midday onth-
elen by de tafel gezeten heeft
maar het eten wil niet haan
nog niet

Over tante Helke hebben een en
de laatste week geen beryt
ankregen

Leuke is met een brief
voor u aan de gang en zal
die in de loop de week wel
Lenden

Ontwaacht ons allen goed

u vader

J. W. M. van

Vertrekken met de trein
ook meer jongens van Wyne
na 't noorden

gans isangt om haar kleine penning het wel
haar denk ik ook seik gemakel heeft want haar
pocher is zij dol op toon is zij zeker beklag
maakt wij hopen dat nog het slimste gehad heeft

ontvange mij na en hurel

Grete u moeder J. W. M.

Brief 45

Koudum 12 december 82

Waarde Zoon !

Gister (Maandag) kwam Ane Stegenga hier en zei dat wij de reis maar moesten voorschrijven en hem daarvan kennis geven dan konden hij en ik u en Hendrik met zijn rijderij van de Joure halen en dan dunkt mij zal ik of wij te gaar even doortrammen naar 't Veen en wachten u daar op, doch bij geval wij bij aankomst der trein daar niet zijn het station van de tram Heerenveen Joure is vlak achter het spoorwegstation te Heerenveen.

De trein welke gij opgeeft komt mij ook 't beste voor dan hebt gij misschien gelegenheid te Dieren bij H. Stegenga te komen of anders te Zutphen en Deventer op welke beide plaatsen gij moet overstappen en wachten, te Deventer duurt het wachten nog al lang.

Zoodra gij dag en uur van afreis hebt vastgesteld moet gij het ons en Hendrik schrijven want ik heb met Ane niet bepaald afgesproken of gij dan Ane aan Hendrik zoudt schrijven en 't is beter dat hij dubbel dan geen bericht ontvangt.

Maandag of dinsdag zal ik u wat reisgeld zenden.

Wat Oud en Nieuw betreft laat ik geheel aan u zelf over, gij moogt het houden maar geeft gij er in 't geheel niet om zeg het dan maar af.

De kleine revolutie met St.Nkl. is als al de vorige huiselijke revoluties vergeten. 't Doet ons veel genoegen dat gij best gezond zijt 't wil bij ons nog niet te goed. Jaai is noch al ziekelijk maar dokter zegt dat ze wat betert en dat het wel gaan zal de koorts was vandaag weer zoo slim niet als gister zoo dat ze vanmiddag onder eten bij de tafel gezeten heeft maar het eten wil met haar nog niet.

Over tante Hiltje hebben we in de laatste weken geen bericht gekregen..

Fekke is met een brief voor u aan de gang en zal die in de loop der week wel zenden.

Ontvangt ons aller groet
u vader

L.Dokkum

- vertrekken met die trein ook meer jongens van Nijmegen na 't noorden?

Jaai vraagt om haar krale ponytje hetwelk haar denk ik ook ziek gemaakt heeft want kruk [kurk?] prikken is ze dol op toen is zij zeker bekleumd maar wij hopen dat wij het slimste gehad hebben.

Ontvangt mijn en hare groete

u moeder A.Deinum

Koudum den 16 December 32

Haar de broer!

Ik zal u maar weer eens een le-
tertje schryven, en zal maar be-
ginnen met dat wij allen gve d
gerond zijn ook onze jaai's u lveer
ten heel en nob beter. Gij hebt onde
brieft van 2 ons dag geschreven.
dat ik eens mee oedeelen mveit
kve 38 Nicolaas het met ons ge mveit
heeft. Nidan ik zal beginnen. ik
ik zelf heb zo'n groote 3 mveit
kaansche lei gekregen omdat jaai
de mÿne zou hebben, en een
heele mooie volks atlas van
Nederland van P H WITKAMP
met al de wapens der provincien
en van Nederland zelf in het om
slag met 16 kaarten en in on-
der anderen 3 van Nederland
en huogte kaart, overzichts kaart
en spoorweg kaart verolte alde
elk provincien, en Neder-
landsch Oost Indië en het ei-
land Java.

Jeolers kaart is mooi gekleurd.
en onoterelke kaart staat de be-
volking en hoe groot het land
is, en een psalm boekje om mee
naar school te nemen.

Jaas heeft een mooi paar arm-
banden, een floconje met au-
de Cologne, en een beursje om
met naar de kerk te nemen gekre-
gen.

Polstje heeft een mooi ser wetsche
met blauw menerv, een jacobakan-
netje met stuwke, en een beursje
om met naar de kerk te nemen.
Gerben heeft een heel mooie baum-
olus, en vijfteen hal basteren
knikkers en twee mooie glazen
knikkers, en een lei gekregen.

Leeuwe heeft een leen vijfteen
hal basteren knikkers en twee
glazen knikkers. Rintje heeft
een mooie rinkel bel leze
gekregen.

Onze twee mannen nul-
len mij waren tot dat gij
thuis komt.
Het is nu gaarmer it peest en
daar ben ik ook maar blij
om want dan hebben wij ook
peest van de zondag school
en dankunt gij ook thuis
komen daar ben ik ook blij
om of te zeggen de gehele
huishouding. Hoe lang komt
gij thuis? en komt gij van daag
een week ook met thuis? wij
hebben al weeren nieuw kerst-
ledje opnuten op het bord
staan. Gerben is nu ook op de
zondag school gekomen dus die
heeft ook ook peest. Het is is heer-
alkeer sterk, en de joukje hebben
Donderdagmiddag de gehele
middag geesten. Maar, oh!
vrijdag is een ket al meer bere-
genen en nu kunnen wij ook
niet meer rijden. Ik en Gerben
slopen in het karnesje ende
beide meisjes bonen.

De avondschool is ook al meer
aan de gang maarok en Juni
ook heel gaar. Onze school
is nog al mĳn met groter gemak
~~aan~~ Er zijn nu 5 klassen in
de gehele school, onder anderen
zindet groote en in het klein
ne lokaal.

Goldstje zit al in de vierde bank
in de ~~eerste klas~~ ~~eerste klas~~ er is ook een
plafond gekomen.

Luntje mĳn moeder is gisteren
overleden aan de tering der
longen.

Jaai heeft een mooie heinde
balup haar verjaardagge
kregen.

Uw broer
F. ehke.

Brief 46

Koudum, den 16 december 82

Waarde broer !

Ik zal u maar weer eens een lettertje schrijven, en zal maar beginnen met dat wij allen goed gezond zijn ook onze Jaai is alweer een heel eind beter. Gij hebt in de brief van Dinsdag geschreven dat ik u eens meededeelen moest hoe St.Nicolaas het met ons gemaakt heeft. Nu dan ik zal beginnen: ik zelf heb zoo'n groote Amerikaanse lei gekregen omdat Jaai de mijne zou hebben, en een heele mooie volksatlas van Nederland van P.H.WITKAMP met al de wapens der provincien en van Nederland zelf op het omslag, met 16 kaarten er in onder anderen 3 van Nederland een hoogtekaart, overzichtskaart en spoorwegkaart verder al de elf provincien en Nederlandsch Oost Indie en het eiland Java. Ieder kaart is mooi gekleurd en onder elke kaart staat de bevolking en hoe groot het land is, een een psalmboekje om mee naar school te nemen.

Jaai heeft een mooi paar armbanden, een flacontje met au de Cologne, en een beursje om mee naar de kerk te nemen gekregen.

Idtskje heeft een mooi servietsche met bloemen erop, een Jacobakannetje met stroverfke en een beursje om met naar de kerk te nemen.

Gerben heeft eene heele mooie beurzedoos, en vijftien halbastieren knikkers en twee mooie glazen knikkers, en een lei gekregen.

Lieuwe heeft eene lei en vijftien halbastieren knikkers en twee glazen knikkers. Rinkje heeft eene mooie rinkelbelletje gekregen.

Onze taaimannen zullen wij sparen tot dat gij thuis komt. Het is nu gauw kerstfeest en daar ben ik ook maar blij om want dan hebben wij ook feest van de zondagschool en dan kunt gij ook thuis komen daar ben ik ook blij om of te zeggen de geheele huishouding. Hoe lang komt gij thuis? en komt gij vandaag een week ook niet thuis? Wij hebben al weer een nieuw kerstliedje op noten op het bord staan. Gerben is nu ook op de zondagschool gekomen dus die heeft dan ook feest. Het ijs is hier al zeer sterk, ik en Joukje hebben Donderdagmiddag de geheele middag gereden. Maar och! vrijdag begon het al weer te regenen en nu kunnen wij ook niet meer rijden. Ik en Gerben slapen in het kamertje en de beide meisjes boven.

De avondschool is ook al weer aan de gang waar ik in juni ook heengaan. Onze school is nog al vrij wat grooter gemaakt. Er zijn nu 5 klassen in de gehele school, onder anderen 2 in het groote en 3 in het kleine lokaal.

Idtskje zit al in de vierde bank in de eerste klas er is ook een plafon in gekomen.

Luntje zijn moeder is gisteren overleden aan de tering der longen.

Jaai heeft een mooie heinderbal op haar verjaardag gekregen.

Uw broer

Fekke

Nymegen, den 7 Januarij 1811.

Lieve Ouders.

Soorts ge niet ten ik gisteren
misdag goed alhier^{aange}komen.

Andrus haalde me af, hy was
al nieuwsgierig wat ik meegebracht
had. Hy deelde my wat van Syn
letters en toen hebbe we wat ge
wandelt. De Uur ging te naar
huis en heb toen met nog 3 and^{re}
in de huiskamer bij Mr. gelyeten.

Ik moet zoo gauw mogelijk
naar St. Vaders gaan te vragen of deze
sloop mijn verhuishillet. Naar
het stadhuis alhier zenden.
Wanneer het bemeest wordt, kom
me best 725 buck brengen.

Ik heb het land hier al aardig
ik zal maar goed werken dan
is het al gauw weer groote
vacantie.

Hiervens stuur ik een zegelwet-
st. in dag het leggen; ik & de
dat kan vader goed gebruiken.

Deke pleeser ik, voorts
naar met zijn verzorging

En hartelyk groete aan alle

Solke

Brief 48

Nijmegen, den 7 Januari 1882

[7 januari 1883]

Lieve Ouders

Zooals ge weet ben ik gisterenmiddag goed alhier aangekomen.

Hendrik haalde me af, hij was al nieuwsgierig wat ik meegebracht had. Hij deelde mij wat van zijn lekkers en toen hebben we wat gewandeld.

4 Uur ging 'k naar huis en heb toen met nog 3 anderen in de huiskamer met Mhr. gegeten.

U moet zoo gauw mogelijk naar Tj. Faber gaan en vragen of deze s.v.p. mijn verhuisbiljet naar het stadhuis alhier zendt. Wanneer het bemerkt wordt, kunnen we best f 25 boete krijgen.

Ik heb het land hier al aardig. Ik zal maar goed werken dan is het al gauw weer groote vacantie.

Hiernevens stuur ik een zegelwetje, ik zag het leggen en dacht dat kan vader goed gebruiken.

Fekke feliciteer ik vooruit maar met zijn verjaardag

De hartelijke groete aan allen

Lolke

Konink 9 Januarij 83

Haar Loon!

Ook wij waren zaterdag
vroegtydig te huis. Toen de tram
verbroken was hebben wij een Kops
koffy gedronken en dan toen een kwad
voor achter van de four gereden
te waren. 8 midday 1 uur thuis
- Bij de Schuren vernamen wij
dat de oude heer Praetorius 7 vrydag
avonds - toen gy thuis gecomme
lyt. tot 8 avonds 8 uur daar op
den Loon had geroepen dat speek
ons den maan hadden dat niet
hooft. —

Waarom alles met hem en spoor
nog al goed uit? want gy ook
koud? uw hede gram ontvingen
we 8 maandag? om god half

veer, ook Mendik had nu thuis
gitelegrafied dat hy goed te
Levenaar was aangekomen en
dat de swager nu Daelchem reed.
8 avonds liet de Heeren ge ons dat
nog zeggen. had gy noch ook wat
gezelligheid aan hem? en konst
gy te Ikhem nog een kop koffy
drinken? —

8 Doch ons denoegen dat gy een
met even aan 8 week hoort te gaan
dan valt met een. Die tijd hoort en
heeft men en late voor deelen van
terwijl gy ^{ook} met een een onsewysen
denoegen doet. dat gy en dade
lyk niet by vonden op een gema
lyk kunnen wij wel begrypen, a
verandering is eenth ook een
groot maar 8 is maceflyt om
het en alles te trygen. too als
men het gema heeft. voor allen en
eisen arbeid doch een veel voor

wat niet aangenaam is maar
voor zoo iets moet men niet zoo
spoedig terug deinken met wat
goed. moet en volharding kan men
vele dwang heide, of liever onaan-
genaamheden overwinnen terug te
daanten hier by die meent dat alles
altijd juist naar de trouw en de
moet den noot van de wereld
komt en wanneer ga u teet doet en
u bezyet om het uwe ondersaaken
naar de ten te maken ga van zelf
kanne toegeneyheid hulpe winnen

Het is op het oogenblik twee
barre winter wy heffen het morgen
vroeg oot. wy zijn van plan dan om
half drie op reis te gaan naar Leeu-
warden loopen de naam Bolsward
en onder per team en spoor, eerst
hadde wy plan te rijden, maar worden
dat niet goed klaan krygen

Heden morgen ben ik op de Gemeen-
huus geweest om u van hurs bellet
de Secretaris heeft my belooft
het naar u ymeger te zullen over-
leiden

De hantwoord van onze hant
wordt wat beter met Leuven en
Luben vooral overigen ten
my best gesond

Gy moet ons eens overigen
hoe het met het Haag water gaat
en of gy ook verreesd zykt geweest

Het segel welke het ik on loan
an en kan my ferm van dien
Lyn

Men waard zoou ik
moet eindigen ontvange ons allen
hartelyk groete en van u vader

L. W. V. V.

Brief 49

Koudum 9 Januari 83

Waarde Zoon !

Ook wij waren saterdag vroegtijdig te huis. Toen de tram vertrokken was hebben wij een kop koffie gedronken en zijn toen een kwart voor achten van de Joure gereden en waren 's middags 1 uur thuis. Bij B.Schurer vernamen wij dat de oude Heer Troelstra 's vrijdagsavonds - toen gij thuis gekomen zijt - tot 's avonds 8 uur daar op zijn zoon had gewacht, dat speet ons zeer maar hadden dat niet geweten.

Kwam alles met tram en spoor nog al goed uit? waart gij ook koud? uw telegram ontvingen we 's namiddags om goed half vier, ook Hendrik had naar huis getelegrafeerd dat hij goed te Zevenaar was aangekomen en dat de wagen na Doetinchem reed. 's Avonds liet A.Stegenga ons dat nog zeggen, had gij noch ook wat gezelligheid aan hem? en kondt gij te Arnhem nog een kop koffie drinken?

't Doet ons genoeg dat gij weer met ijver aan 't werk hoopt te gaan dan valt met een die tijd kort en heeft men er later voordeelen van terwijl gij ook uwen onderwijzers genoeg doet, dat gij er dadelijk niet bijzonder op uw gemak zijt kunnen wij wel begrijpen, de verandering is eerst ook weer groot maar 't is moeilijk om het in alles te krijgen zoo als men het graag heeft, overal en in uwen arbeid doet zich veel voor wat niet aangenaam is maar voor zoo iets moet men niet zoo spoedig terug deinzen, met wat goede moed en volharding kan men vele zwaarigheden of liever onaangenaamheden overwinnen terwijl daarentegen hij die meent dat alles altijd juist naar de smaak en 't zin moet zijn nooit ver in de wereld komt en wanneer gij u best doet en u beijvert om het uwen onderwijzers naar 't zin te maken gij van zelf hunne toegenegenheid zult winnen. Het is op het oogenblik hier barre winter, wij treffen het morgen vroeg ook, wij zijn van plan dan om half drie op reis te gaan naar Leeuwarden, loopende naar Bolsward en verder per tram en spoor, eerst hadden wij plan te rijden, maar konden dat niet goed klaar krijgen. Heden morgen ben ik op 't Gemeentehuis geweest om u verhuisbillet, de secretaris heeft mij beloofd het naar Nijmegen te zullen verzenden. De kinkhoest van onze kinderen wordt wat beter, met Lieuwe en Gerben vooral, overigens zijn wij best gezond. Gij moet eens schrijven hoe het met het hoogwater gaat en of gij ook verreist zijt geweest. Het zegelmapje heb ik ontvangen en kan mij ferm van dienst zijn. Nu waarde zoon ik moet eindigen, ontvangt ons aller hartelijkste groete en

van u vader L.Dokkum

London 13 January 63

Fluor-apatite.

Hier morgen werden een
 wak te Lere aangeeld door dat de ~~post~~
 Vries ten slotte geen brief van u was
 N. Lou vroeg weg en sleep toe een
 na i hem toe om u brief maar vond
 tussen de brieven die van u niet, toe
 en van avond thuis kwam was hij en
 H de Vries had door vergissing die
 brief van u aangelegd bij de brieven be-
 Hemd voor D. Molenaar die hem ont-
 vangt en gepend had en toe zoog dat
 hij van ons was van u waan om
 te hem toe de Vries te Lere berouwen
 die hem toe ons bracht

Net doet ons gevoelen dat ge ~~thout~~
 leem veront zyt ook ook veront
 is best om te herten bijen al ween meer
 op te knappen in al ween too dacht
 Lieve is avonds in nacht. wat
 erg onrustig man anders goed veront
 of het komt dat he daags by zonde

omwaakt gester avond — 't is nu woens-
dag morgen — toen ik thuis kwam was
hy al dadelijk by my maar was niet
best te troosten en delyk belooft. ik hem
ju den hy liet. Lotte ik een en toen voor
hy maar vast dat ik hem zou beloven om in
van daag te halen, nu gy begrypt dat
gaat nu — maar Leeuwen praat nog
al veel over en 't is ons een aangenaam
dat het volkje allemmaal zoo ples gebond
is. Jan in holt moet deze week ook voor
Phanton greept omdat hy te lang in
Stroot gewest is

Gy stant op het nu wat sturten
is dat de bysondere Stroot is onkring
uit de Une collectie van Kermelun met de
bepaalde bestemming. ik vind dat nu
juist met de Stroot moet leunen
worden benut en geneel van liefde gifts
en Stroot gele by skanden komen en
als men klein is moet men zich en geen
geval daar voor stromen groeten te
willen. Zyn dan met wettelyk is gup
alays een na deilige gevalgen

Satur day mid day had ik een
als plantelyk Stroot commissie
een opus. Van vergadering 3 mid day
om 12 uur werd hy geroepen alleen
M^r. Keyzen was als toehoorder
aan wezig. uit de verstillende raports
bleek dat het onderwijs in de by
sondere Stroot goed met de open
kan kon goed geven ofomoon het
kosten bedrag van de eerste de helft
lagen is dan de andere ik deed een
proging om dit open lyk in het ver-
slag te vermelden maar gy kunt
niet begrypen hoe de burgemeester
sien daar liegen verzet. I was een
zeer deffige vergadering nu afloos
of lieven om 4 uur vereenigen een
ons aan een maaltijd waan een

Ik moet maar opkruiken Ies
nu 2 uur en allemal druk

Groot — veracht

X Wokman

Brief 50

Koudum 13 Januari 83

Waarde Zoon !

Deze morgen werden we wat teleurgesteld door dat de Vries zei dat er geen brief van u was. 'k Zou vroeg weg en liep toen even na 't kantoor om u brief maar vond tusschen de brieven die van u niet, toen ik van avond thuis kwam was hij er. W. de Vries had door vergissing een brief van u gelegd bij de brieven bestemd voor D. Molenaar die hem ontvangen en geopend had en toen zag dat hij voor ons was van u waar om hij hem bij de Vries terug bezorgde die hem toen ons bragt.

Het doet ons genoeg dat gij zoo ferm gezond zijt ook onze gezondheid is best onze Rink begint al weer mooi op te knappen zij is al weer zoo dartel

Lieuwe is avonds en nachts wat erg onrustig maar anders goed gezond of het komt dat hij daags bijzonder omwoelt, gister avond - 't is nu woensdag morgen - toen ik thuis kwam was hij al dadelijk bij mij maar was niet best te troosten eindelijk beloofde ik hem ja zei hij lietje Lolke ik een en toen wou hij maar vast dat ik hem zou beloven om u vandaag te halen, nu gij begrijpt dat gaat niet - maar Lieuwe praat naar al veel over en 't is ons zeer aangenaam dat het volkje allemaal zoo fijn gezond is. Jan Tinholt moet deze week ook voor 't kantongeregt omdat hij te lang in school geweest is.

Gij schrijft of het niet wat stuitend is dat de bijzondere school 25 [gulden] ontving uit de Unie collecte van Hemelum met de bepaalde bestemming, ik vind dat nu juist niet de school moet zuinigjes worden beheerd en geheel liefdegiften en schoolgeld bij elkander komen en als men klein is moet men zich in geen geval daar voor schamen. Grooter te willen zijn dan men werkelijk is geeft altijd zeer nadeelige gevolgen.

Zaterdag middag hadden we als plaatselijke schoolcommissie een openbaren vergadering, 's middags om 12 uur werd hij geopend alleen Mr. Steginga was als toehoorder aanwezig. Uit de verschillende raporten bleek dat het onderwijs in de bijzondere school goed met de openbare kon wedijveren ofschoon het kosten bedrag van de eerste de helft lager is dan de andere Ik deed een poging om dit openlijk in het verslag te vermelden maar gij kunt niet begrijpen hoe de burgemeester zich daar tegen verzette.

't Was een zeer deftige vergadering. na afloop of liever om 4 uur vereenigden wij ons aan een maaltijd. 'k Moet maar ophouden 't is nu 2 uur en allemaal drukte.

Groete

je vader

L.Dokkum

Nymegen, 14 Januari 1882

Lieve Ouders!

Ik ben als altijd nog goed
gezond; Overmann zal ik de juf-
vrouw bestellen.

Om het hoge water kan ik weinig
schryven. De dammen, die het water
uit de benedenstad moeten keeren,
worden door soldaten bewaakt.

Wegens is het precies zoo
als ik u van de vorige maal
het geschreven of gezegd heb.

En paar postzegels kan
ik nu wel overgebruiken

Het is alle dagen prachtig weer,
het zonnetje schijnt, de lucht is klaar,
ik denk dat het aardig zal vueren!
Het water is nu ufeer aardig ge-
vallen, alle stoombooten varen er
weer.

Ik ben hier geheel al weer geveerd
ik weet niet beter of het heeft zoo.
En 't is toch ook aangenaam wanneer
men onder de veldten eens verkomme
lyk over huis en vakantiegenaege
te praten.

En als ik weer een brief van huis
krijg kan ik my weer thuisdroomen,
Ma Tiekke verwacht ik een
brief, Joutje zal ik by kort eens
schryven.

Da. Gevers

Mw. hefh. Loo

Lolk

Brief 51

Nijmegen, 14 Januari 1882

[14 januari **1883**]

Lieve ouders,

Ik ben als altijd nog goed gezond, levertraan zal ik de juffrouw bestellen.

Van het hoge water kan ik weinig schrijven. De dammen, die het water uit de benedenstad moeten keeren, worden door soldaten bewaakt.

Overigens is het precies zoo als ik u van de vorige maal heb geschreven of gezegd heb.

Een paar postzegels kan ik nu wel weer gebruiken.

Het is alle dagen prachtig weer, het zonnetje schijnt, de lucht is klaar. Ik denk dat het aardig zal vriezen. Het water is nu weer aardig gevallen, alle stoombooten varen reeds weer.

Ik ben hier geheel al weer gewend, ik weet niet beter of het hoort zoo. En 't is toch ook aangenaam wanneer men onder de vrienden eens vertrouwelijk over huis en vacantiemoemens te praten.

En als ik weer een brief van huis krijg kan ik mij weer thuis droomen.

Van Fekke verwacht ik eenen brief. Joukje zal ik bij kort eens schrijven.

Ha. Groeten

Uw liefh. Zoon

Lolke

Koudum 16 Januarij 83

Maar. Zoon

Het verheeft ons dat ge
goud gekond hebt en ook een u ferm
huus gwaelt ge moet vooral maar
meer leventruan gebruiken. ~~XXIX~~ ~~1100~~
wy ten goud gekond het is wel als of
Leeuwe en Gerben een meer haethen
maar sy blyven best gekond met onse
Kente gaat het niet zoo goud wy han
nen meesjucht niet zeggen dat te zoo
Lief is maar loon is sy erg lustloos
en kunnen wy zien dat te vernagert

De reis naar Leeuwarden
wanne ik de vorige week over Streek
is goud af sloopen. S morgens om
half drie gingen wy van huis
lopende naar Poolsward waar
wy om half zes aankwamen. Was
wel vinnig hand maar we hadden
ons nog al flug warm geloopen
kwast voor teven gingen wy met

de Bende bijgeloopen omringden hem

naar Hartley en kwam dan kwart
voor acht juist tijdig genoeij voor het gemaal
dat om half negen na Leeuwarden reis
waer wy kwart over negen aankwam
wy hadden toe nog fern de tyd om ons
eerst wat te warmen en een kop koffie
te drinken voor wy naar de rechtbank
gingen om hen een brief te geven
den wy werden toe ook al spraak
gehooft doch ik werd al zoal te leu
getild want ik hoop ^{dat ik} ~~als eerst getuige~~
~~worden~~ op geroepen maar dat viel me
af toen de president gevraagd vernome
had dat wy allen tegenwoordig waren
den hy dan zullen wy beginnen met
te hooren de getuigen. Krumme Heelkern
te kunnen de andere zoo langheen gaan
tot mijn spijt moest ook ik heen gaan
en went het laatste genoeij dit
Speel my een want een hoofd te
van de andere getuigen en van de
wijze van behandeling wat daarbij

voor veel nuts, nu my ~~te~~ de
belaagd voor die alles ontbent.
Er zijn vordere als de verpersoon
lykt ons mal nu dat de beide
reghis nog eenige vragen tot hen ge
richt hadden kreeg de offieer die
woord die een hoort de gronden oefft
waarop hy bleef by tena vroeger
thelc een en een jaar cels straf

de advocaat voor de belaagd - huch
toe in een nog al langer ^{vy onbedwongen} rest het be
keers van Stult te weeten. nu
te de deplek bepaalde de rechtbank
de uitpraak op zaterdag. een
honden toe een heen gaan nu eerst
ons getuigen al onwanger. we
keerde terug langs den zelfden weg
als wy gekomen waren, een byson
der heet waart, ons nog, toe een
namet day met de team (huc
personen wagen acht de Socomatie)

hij kroegte van Melmarsum
kwamen ontworpen de met delft,
wagen. dat gaf nog al wat ont-
stelt is maar bekken. anders
al heel weinig de tram stond daar
lyk stel en de con dertien lacht
en wat om. hij vroeg eenige flink
mannen acht op de wagen te gaan
staan en andere op hem en voor en te
liggen. Het was juist een klein wagen
en met een gelyk werd hij en eerst
voor en toen acht ingelyk waarom
wij de reis vervolgen en Savonds
negen uur wet was vermaakt om de
toen met bij zonder afgerind trakt
swaan

Nu waard ook H moet eindigen
is woensdag morgen gelyk avond
begonnen kreeg ik wel, en nu reed
over leven? H moet Plood klaar maken
Groet van ons allen en van
van. L. W. W. W.

Brief 52

Koudum 16 Januari 83

Waarde Zoon

Het verheugt ons dat ge goed gezond zijt en ook weer u ferm thuis gevoelt gij moet vooral maar weer levertraan gebruiken. Ook wij zijn goed gezond het is wel alsof Lieuwe en Gerben weer meer hoesten maar zij blijven best gezond met onze Rink gaat het niet zoo goed wij kunnen nu juist niet zeggen dat ze zoo ziek is maar toch is zij erg lusteloos en kunnen wij zien dat ze vermagert.

De reis naar Leeuwarden waar ik de vorige week over schreef is goed afgeloopen. 's morgens om half drie gingen wij van huis loopende naar Bolsward waar wij om half zes aan kwamen. 't was wel vinnig koud maar we hadden ons nog al flug warm geloopt. Kwart voor zeven gingen wij met naar Harlingen en kwamen daar kwart over acht juist tijdig genoeg voor het spoor dat om half negen na Leeuwarden reed waar wij kwart over negen aankwamen. Wij hadden toen nog ferm de tijd om ons eerst wat te warmen en een kop koffie te drinken voor wij naar de regtbank gingen. Om tien uur moesten wij daar zijn, wij werden toen ook al spoedig gehoord doch ik werd al wat teleurgesteld want ik hoopte dat ik eerst zou worden opgeroepen maar dat viel mij af. toen de president gevraagd en vernomen had dat wij allen tegenwoordig waren zei hij, dan zullen wij beginnen met te hooren de getuige Rimme Hielkema en kunnen de anderen zoo lang heen gaan. Tot mijn spijt moest ook ik heen gaan en werd het laatst gehoord. Dit speet mij zeer want nu hoorde ik van de andere getuigen en van de wijze van behandeling wat daarbij voorviel niets, na mij kwam de beklaagde voor die alles ontkende en zich voordeed als de verpersoonlijkte onschuld na dat de beide regters nog eenige vragen tot hem gerigt hadden kreeg de officier het woord die zeer kort de gronden opgaf waarop hij bleef bij zijn vroeger stelde eisen één jaar celstraf, de advokaat voor de beklaagde trachte toen in eene nog al vrij onbeduidende lange rede het bewijs van schuld te weerleggen. Na re- en dupliek bepaalde de regtbank de uitspraak op saturday. Wij konden toen weer heen gaan na eerst ons getuigengeld ontvangen. Wij keerden terug langs den zelfden weg als wij gekomen waren, eene bijzonderheid wacht ons nog, toen wij 's namiddag met de tram (twee personenwagens achter de locomotief) ter hoogte van Witmarsum kwamen ontspoorde de middelste wagon. Dit gaf nog al wat ontsteltenis maar betekende anders al heel weinig, de tram stond dadelijk stil en de conducteur lachte er wat om. Hij vroeg eenige flinke mannen achter op de wagon te gaan staan en anderen om hem er voor in te ligten ('t was juist een kleine wagon) en met een gejuich werd hij er eerst voor en toen achter ingeligt, waarna wij de reis vervolgen en 's avonds negen uur wel wat vermoeid maar toch niet bijzonder afgemat thuis kwamen.

Nu waarde zoon ik moet eindigen, 't is woensdagmorgen gisteravond begonnen kreeg ik verlet, en nu reeds over zeven! 'K moet 't brood klaar maken.

Groeten van ons allen en van uw vader

L.Dokkum

Afmesgen, 21 Januari 18

Lieve Ouders!

Ik zijn van de week, vrijdag,
naar De Wonsvelck lesing gegaan.
Hy had het over Ten Kate, 'n
woutyk, ik had veel plezier. Hy
is geheel weer gevallen.

Ik heb bynaarondig mis bij wege,
we maken alweer kleine wandelingen.

Ik meende dat H de O. Danier had
afgebreven, & ik ontvang hem nog
dat is dat over.

21 Januari.

De mariken zijn hier by ons op
huis; Wynanda en dochter van alle.

ik geloof dat de Sjara is. heeft ze.
Gisterenavond was ze zoo erg, dat mijn heer
ons schreiende bekend maakte dat zij ^{zich} konde steruen.

In de voor. vriesbrief heeft u me
uwt vragen gedaan, welke verleden keer niet
heb beantwoord.

De Andem had ik reeds den tijd
om een kop koffie te drinken.

Verreid was ik niet, noodsak
vloof ik al geschreeven heb, heb ik dienaar
keneden by myn heer van tafel gezet.

De week was het Mr. van Ruyssers
verjaardag, den ^{hellen} vijf en van 't lot d' guld,
deed.

Her joy is rather attenuated & much sorer
much?

All haste & love
 Your aff^l
 father

A. Brouwer
Als ik niet mijn Tienhonderd maect
Aerts voor half acht dan zou ik jouk. geschree-
velten, En nu nog Ten weerge warden.
H.D.

Brief 53

Nijmegen, 21 Januari 83

Lieve Ouders !

Wij zijn van de week, Vrijdag naar Dr. Bronsvelds lezing geweest. Hij had het over Ten Kate, 't was waarlijk, ik had veel plezier. 't Water is geheel weer gevallen.

't Is hier tegenwoordig mistig weer, we maken alweer kleine wandelingen.

Ik meende dat U de Banier had afgeschreven, en ik ontvang hem nog.
hoe is dat zoo.

22 januari

De mazelen zijn hier bij ons aan huis; Wijnanda een dochter van Mhr, ik geloof dat ze 5 jaren is heeft ze. Gisterenavond was ze zoo erg, dat mijnheer ons schreiende bekend maakte dat zij waarschijnlijk zoude sterven.

In de voor-vorige brief heeft u me wat vragen gedaan, die ik verleden keer niet heb geantwoord. Te Arnhem had ik ruim den tijd voor een kop koffie te drinken.

Verreisd was ik niets, zooals ik geloof 'k al geschreven heb, heb ik dien avond beneden bij mijnheer aan tafel gegeten.

Deze week was het Mhr. van Noppens verjaardag, toen hebben wij 's middags van 3 tot 4 gewandeld. Het ijs is zeker allemaal al weer weg niet ?

De hartelijke groete

Uw liefh

Lolke

N.B. (zeven uur) Als ik niet mijn Taalkunde moest leren voor half acht dan zou ik Joukje geschreven hebben. 't moet nu nog èèn weekje wachten.

LD

Looske

Toen ge nader gester avond in brief
klaar had is hij te bed gegruind en toen
hebben ik en jouke zoo lang op gewacht
om zijn van morgen half drie weg ge
gaan het was nog een heele loop naar
Bolsward dan met de titam naar
Haaften en dan met het spoor
het is heel koud het vriest van belang
wij hebben pannetkoek met Quik
gegeten op vlekkes vergaard nu
zijn te te sch antse reiden vlekkegung
vlekke leert al auidig hij is er ook dol
op joukje is ook aant verkleden dan
Zal die ook weg nu moet ik naar uit
scheiden want Gerben zit op de tenn bank
leune roept naar men zoo lang mogelijk
of hij niet de the dikken schrijven mag
Ont want de groete
van je moeder A. Bokken-De

Brief 54

[22 Januari 1883]

Lolke

Toen je vader gisteravond 'n brief klaar had is hij te bed gegaan en toen hebben ik en Joukje zoo lang opgeweest

We zijn vanmorgen half drie weggegaan het was een hele loop naar Bolsward dan met de tram naar Harlingen en dan met het spoor. Het is heel koud het vriest van belang

Wij hebben pannekoek met zuiker gegeten op Fekkes verjaardag [10 jan] nu zijn ze te schaatsereiden Fekke en Jaay. Fekke leert al aardig hij is ook dol op Joukje Die is ook aan 't verkleden dan zal die ook weg Nu moet ik maar uitscheiden want Gerben zit op de toonbank. Lieuwe roept maar mem zoo lang mogelijk of hij wel lolke dokkum schrijven mag.

Ontvangt de Groete
van je moeder A.Dokkum-Deinum

Konstern 30 Januarij 83

Jaar. Loo.

Ik Begroet ons wel om
in dat gij in zoo kort breed gij
moet nu maar en voor al goed oppassen
dat het niet wordt vervraagd maar
dat gij het goed te weten houdt gij
moet u nu maar goed claimen naar
de voorontwerpen van de vrouw kan
dalen en in vervolg met streep een
voorwaghy den, Lyk gij ook een aan
de levensaan? anders moet gij laten
van al en wie men begint niet. Ik kon
den dat dat het gebruik claim van de
kleeve wel wat kleeve -
lyk gij anders goed gezond? kunt
gij noch lekker eten? en slapen?
lyk gij een wat aan een werkzaam
heden gewoon?

Ik gij ten behalve onze
kunnen allen best gezond maar

met Rink wel het nog niet. Zy
quaat toen altyd aenken en word
mager en zwak. my hebben altyd
noch hoop dat het welter haast wel
betere. Zal en te dan weer wat zal beters

Ik verwondert ons wel dat gy niet
antwoort hebt van de verzoeken, door
het springen van de kruidmolen te kenne
aan gelyk my kregen geen krant en
de handen of hy was niet bekroon
heiden daar van gevalt. Solke lieven
streef dat te een verstruik en het
bed aenomen waren. het bed had onse
hede aenmen het lachje op de tafel
was uit gegaan de blinder en kanten
deur open geslagen en de ruitjes gebroek
Zy hadden van streek afgeld als
beutenen

Mr. Kerjengut vraagt of gy
ook van hem g. kregen hebt een
meekand- van st. Brandt
hy hevenende het hem niet, streef

ons dat de volgende week
gy moet ons voor al eens schrijven in de
Volgende week hoe het met de vingers gant
over jonge wat kent ook een niet?
is te verschen dat gy er niet spel met
krijgt ik zou graag willen dat ik hem
zien kon en te gou een stukje sal er op
doen van Finkelt dan zou hij gou beter
zijn maar dat kan natuurlijk niet nu
gy moet er maar goed op passen.

Mr. Rink is van morgen wel aenig
Klaarig de hinkkerst gant hier nog al drij
wat om het kleine meesje van Ette Wernig
legt heel min er aen die is ses weken
jonger als onse Rink. Wij zijn ook niet
niet ongerust over haar. Zij leeft nu het derde
doosje poeijers al maar wij hebben toch nog
hoop dat het zoo may af lopen

Wij twee ruitruikeisers Ette en hute
ze blijft nog al het zelfde aen moeten
dikwijls lachen om hem te zijn en paus
magten maar leune Goltberts man sovel

Otte van om Pieter ook met die
Zul ook wel eens om hem zeggen niet
je wel geloven? Dan van om pretes
komt bij Inke heemstru te wonen
Goukje is ook inder bestel meer
bij Donders weet ik niet veel fver
Tramstra is ook overleden hij is maandag
begraven ge weet wel dat hij schel
was he? Na welke ontvangt me

Kartelyke Groete en

van de Moeder

A. B. B. B.

Brief 55

Koudum 30 Januari 83

Waarde Zoon !

't Begroot ons wel om u dat gij u zoo hebt bezeerd, gij moet nu maar vooral goed oppassen dat het niet wordt verwaarloosd maar dat gij het zuiver houdt, gij moet u nu maar goed daarmee naar de voorschriften van de jufvrouw handelen en in 't vervolg met scherp zeer voorzigtig zijn, zijt ge ook weer aan de levertraan ? anders moest gij toch vooral er weer mee beginnen. 't kon zijn dat het gebruik daar van de klieren wel wat terugtreden. Zijt gij anders goed gezond? Kunt gij noch lekker eten en slapen? Zijt gij wat aan uwen werkzaamheden gewoon?

Wij zijn behalve onze Rink allen best gezond maar met Rink wil het nog niet. Zij gaat noch altijd achteruit en wordt mager en zwak wij hebben altijd noch hoop dat het hoesten haast wat beteren zal en ze dan weer wat zal beteren.

't Verwondert ons wel dat gij niets gehoord hebt van de verwoesting door het springen van de kruitmolen te Muiden aangerigt. Wij kregen geen krant in handen of hij was met bijzonderheden daarvan gevuld. Lolke Lieuwes schreef dat ze zeer verschrikt uit het bed gekomen waren. Het bed had onder hen geschud het lichtje op de tafel was uitgegaan de blinden en kamerdeur opengeslagen en de ruiten gebroken. Zij hadden van schrik gegild als bezetenen.

Mr.Reijenga vraagt of gij ook van hem gekregen hebt eene Meetkunde van Sth. Brandts hij herinnerde het hem niet, schrijf ons dat de volgende week. Gij moet ons vooral eens schrijven in de volgende week hoe het met u vinger gaat. Foei jonge wat kan 't ook raar niet? is te wensen dat ge er niet spul met krijgt, ik zou graag willen dat ik hem zien en u gou een stukje salf er op doen van Tinholt dan zou hij gou beter zijn, maar dat kan natuurlijk niet nu gij moet er maar goed op passen.

Onze Rink was van morgen wel aardig fleurig de kinkhoest gaat hier nog al vrij wat om, het kleine meisje van Otte Verwey legt heel min er aan, die is ses weken jonger als onze Rink. Wij zijn ook wel wat ongerust over haar, zij heeft nu het derde doosje poeijers al maar wij hebben toch nog hoop dat het zoo mag aflopen.

Wij twee uitvanhuisers Otte en Hotze.

Ze blijft nog al het zelfde. Wij moeten dikwijls lachen om hem. Ze zijn een paar nagten naar Leune Folkerts naar Sondel. Otte van oom Pieter ook met die zal ook wel eens om hem laggen wil je wel geloven? Jan van oom Pieter komt bij Imke Leemstra te wonen. Joukje is ook weer besteld. Meer bijzonders weet ik niet veel. Sjoerd Kamstra is ook overleden hij is maandag begraven ge weet wel dat hij sukkelende was he?

Nu Lolke ontvangt onze

hartelijke Groete en
van je Moeder

A.Dokkum

Nymegen, 11 Februari 1873.

Lieve Vader!

Mijn vinger is aardig aan't be-
ven, hij begint wat dicht te hekken.
Ik richter nog niet veel, maar mijn
hand wordt wel leniger. zoedat ik
mijn werk weer sedert Vrydag
behoorlyk kan doen, al heb ik ont-
zettend veel tijd noodig.

Slapen, eten en werken gaat even
goed. Ik heb sedert lang niet
zo'n goeden eetlust gehad
als tegenwoordig.

Moeder, we hebben ook weer
ingeleigde boontjes

Welke heb ik gisteren, en zoo
als je zelf joupe ook.

Wat de vraag van Mr. Heynga
betreft, kan ik hem zeggen, dat
ik wel in St. Mandé heb ge-
kend maar dat hij het toen ik de
3de verzameling van Boeser kreeg,
weer trouw heeft gebracht.

Ik Bin bly, dat joupe was bly,
ik had ook niet anders gedacht.

Nu, wees maar niet boos, dat ik
zoo weinig en onbeduidend schreef,
nood heeft wet.

We gaan alle avonden weer een
kwaatsperje wandelen.

Met hartelyke groete
Mr. Heft. L.
L. K.

P.S. Zekke krygt in de volgende week
een briefje heen, als hij niet ten minste
2000 ft. l.

Brief 56

Nijmegen, 4 Februari 1883.

Lieve Ouders !

Mijn vinger is aardig aan 't beteren, hij begint wat dicht te trekken. 't Is echter nog niet veel, maar mijn hand wordt veel leniger, zoodat ik mijn werk weer sedert Vrijdag behoorlijk kan doen, al heb ik ontzettend veel tijd noodig.

Slapen, eten en werken gaat even goed. Ik heb sedert lang niet zoo'n goeden eetlust gehad als tegenwoordig.

Moeder, we hebben ook weer ingelegde boontjes.

Lolke heb ik geschreven, en zoo als ge ziet Joukje ook. Wat de vraag van Mhr.Reijenga betreft, kan U hem zeggen, dat ik wel in St.Brandt heb gerekend maar dat hij het toen ik de 3e Verzameling van Boeser kreeg, weer boven heeft gebracht.

'k Ben blij dat Joukje weer blijft, ik had ook niet anders gedacht.

Nu wees maar niet boos, dat ik zoo weinig en onbeduidend schrijf, nood breekt wet.

We gaan alle avonden weer een kwartiertje wandelen

Na hartelijke groete

Uw liefh.Z.

Lolke

P.S. Fekke krijgt in de volgende week een briefje hoor, als hij mij tenminste schrijft. L.

Stou dum 6 februari 83

Mauw. Loo!

K. Woch ons gesoegen dat
du zoo fern gezond bist en ook
uue vinger een betent. ook onse
gezondheid is goed onse kint be-
gint nu moer te beteren en hebben
hoop dat te Flornth nu aarst heeft
in Loo in dene weet al een twee
kinderen aan de kinkhoest gestorven
Ik ben heere morgen een by tank
leke-gemeest daan was het als altes
dunk, maar by waer allen best in
Lond.

In onse week van heere
begint een eenige gang te kinnen
It gaat nay wel niet hard maar
both de vinger wech hebben een

Het eerste bed wien verhoort was
mij in de volgende week moech
afleveren. die week te heb
ik moest week te buidern en
en Sontel en heb zoo als ge wist.
vry wat te loopen wanneer het
nu maar niet al te onsternig
is, en het laatste van de week heb
ik een naamb den ik de Sontel
laguen.

U blyft me met de tijd al anders,
wie op te hoogen de dagen beginnen
al moer wat lange te worden en
het voojaan staat voor de deen
ge begint een spacy wien aan
deghed aan een wondelen
te krygen.

Van Sontel was maanag by
Lond en nam stact zy had
en meen les ghegeven en was

en Sontel die baken vooruit
Akomer, de vryge week beoogte
mij de bysonder Sontel die doo
de verhemming wiles verbeter
zy had den met de stuyt. collecty
van Hemelant 25. gekregen met
de begraafte voorwaand - om doe
voor leger en geyt te hoogen.
Tot too ven was ik geyt avont
met een brief gekomen, waarvan
ge wel zegge, zult dat de uitman
dore onbeantwoordeit men by
Lond en dake, Lys hier weg niet
te vernemen. moeten wel de ant
Lys van Lyspen bekoorden.
ontwaryt men kachlyk gaoch

was -

Worckman

-Lieve

Gezult wel denken nu komt er nog
gou wat los maar ech heben ik weet niet
bijsonder. Maar ik zit al ge in de huiskamer
om te ragen het spant om het wellijk
er wat in te komen het is haast te koud
voor hem om buiten te lopen en nu
ben de jongens allemaal aant kroepen
en dat steekt gerben de keel zoo ont
dat ik zei van minclay hand you omms
een hoepel dat nu ken je begrijpen
hoe blij hij was leeuwe dat gant nog
hij zingt zijn hoogste lie, de meeste
is duur, onze Brink is nu een heel eind
beter hant kreken beter dat morij dat
kunen het haast niet begrijpen dat ze
nu zoo hard op knapt ze heeft ook een
tuntje gekregen nu jonge het papier
is wat ik moet het hier maar bij laten
ik wou wel eens met ou loontjes eten
maar dat zal wel mit gaan

Ontdruyt mijne

Groete an moeder V Deim

Gezult wel denken nu komt er nog
gou wat los maar ech heben ik weet niet
bijsonder. Maar ik zit al ge in de huiskamer
om te ragen het spant om het wellijk
er wat in te komen het is haast te koud
voor hem om buiten te lopen en nu
ben de jongens allemaal aant kroepen
en dat steekt gerben de keel zoo ont
dat ik zei van minclay hand you omms
een hoepel dat nu ken je begrijpen
hoe blij hij was leeuwe dat gant nog
hij zingt zijn hoogste lie, de meeste
is duur, onze Brink is nu een heel eind
beter hant kreken beter dat morij dat
kunen het haast niet begrijpen dat ze
nu zoo hard op knapt ze heeft ook een
tuntje gekregen nu jonge het papier
is wat ik moet het hier maar bij laten
ik wou wel eens met ou loontjes eten
maar dat zal wel mit gaan

Brief 57

Koudum 6 Februari 83

Waarde Zoon !

't Doet ons genoegen dat gij zoo ferm gezond zijt en ook uwen vinger weer betert. Ook onze gezondheid is goed, onze Rink begint nu mooi te beteren wij hebben hoop dat ze 't slimste nu gehad heeft. Er zijn in deze week al weer twee kinders aan de kinkhoest gestorven. 'k Ben hedenmorgen even bij tante Eelkje geweest daar was het als altijd druk, maar zij waren allen best gezond.

In onze werkzaamheden begint weer eenige gang te komen, 't gaat nog wel niet hard maar toch de vorige week hebben wij het eerste bed weer verkocht wat wij in de volgende week moeten afleveren. Deze week heb ik mijn werk te Oudemirdum en Sondel en heb zoo als ge weet vrij wat te loopen wanneer het nu maar niet al te onstuimig is, in het laatst van de week zal ik een nacht denk ik te Sondel logeren.

't Begint nu met de tijd al aardig weer op te hoogen de dagen beginnen al maar wat langer te worden en het voorjaar staat voor de deur.

Gij begint nu spoedig weer aardigheid aan uw wandelingen te krijgen.

Onze Idtskje was maandag bijzonder in haar schik zij had een nieuwe lei gekregen en was in school drie banken vooruit gekomen, de vorige week bezogten wij de bijzondere school die door de vertimmering veel is verbeterd. Ze hadden met de Augs. collecte van Hemelum 25 gekregen met de bepaalde voorwaarde om daar voor Leijen en Griffels te koopen.

Tot zoo ver was ik gisteravond met deze brief gekomen waarvan ge wel zeggen zult dat ze uitmunt door onbeduidendheid maar bijzondere zaken zijn hier weg niet te vermelden. Moeder wil de andere zijde van 't papier behouden.

Ontvang mijn hartelijke groete

U.vader

L. Dokkum

Lolke

Ge zult wel denken nu komt er nog goed wat los maar och heden ik weet niets bijsonders want ik zit al in de huishouding om te ragen het spant om het volkje er wat in te houden, het is haast te koud voor hun om buiten te lopen en wat ben de jongens allemaal aan

't hoopen en dat steekt Gerben de keel zoo uit dat ik zei vanmiddag haal jou maar een hoepel dat nu ken je begrijpen hoe blij hij was. Lieuwe dat gaat nog hij zingt zijn hoogste lied, de meester is daar, onze Rink is nu een heel eind beter, haar hoesten betert zoo mooi dat kunen het haast niet begrijpen dat ze nu zoo hard opknapt. Ze heeft ook een tantje gekregen. Nu jonge het papiertje is vol ik moet het hier naar bij laten. Ik wou wel eens met u boontjes eeten maar dat zal wel niet gauw.

Ontvang mijne Groete U moeder

A.Deinum

[In de rand van het papier:] Joukje zal u in de andere week schrijven en Fekke ook.

Baambrugge 9 Febr '83

Waarde Kneef!

Het deed ons gensegen eens een brief van U te ontvangen. Ik had al eens naar eenige letteren uitgezien doch vergeefs. — Einde-
lijk — jamel, hoor! daar kwam hij aan! —

In de eerste plaats zoudt ge gaarne iets van de ramp van Muiden willen horen he? Welnu dan — zie hier het voor-
naamste. —

Was Dinsdagochtend, de 19de Januari, toen we omstreeks half acht zeer verschrift wakker werden door een onheilspellend gedreun. Onre schuifblinden werden op eene vreeselijke wijze heen en weer geslagen. de gordijnen voor de ramen ^(inopelinge heen en weer) ~~geplaten~~ als of er geen glas meer in de

vensters was, de tafel met het
nachtlichtje erop stond te schud-
den, zodat het één en al rumor ge-
leek, het bed wiegde ons heen en
weer, — in één woord, het gan-
sche huis schudde. Dit zelfde
tooneel herhaalde zich viermaal.
Tijdens de eerste schudding wer-
den we natuurlijk al voorgoed
wakker. We wisten bepaald
niet, wat we er aan hadden.
Ik dacht eerst: 'tis bepaald
een aardbeving, de een was niet
minder ontsteld dan de andere.
Sommigen, die tijdens het schud-
de buiten waren, zagen sommige
huizen waggelen. Van enkele huizen
sprong er een uit.

Toen ik om 9 uur naar school ging
hoorde ik al van sommigen,
die 't rumor gezien hadden, (want
van hier naar Muideren is drie
uur gaans!) dat de knutsmolen
van Muideren gesprongen was.
Dat knutsfabriek bestond uit
niet 1/2 magazijnen of stoven
vandaan ook 1/2 ontploffingen.
Overigens wist men toen nog niet,

doch — dat het er in Muideren dan wel
niet best uit zou zien, was wel te
begrijpen. — Tegen des middag
hoorde we al meer. Verscheidene in-
woners van Muideren en Weesp hadden
de wijk naar hier genomen, want
een tweede — nog grootere ramp
was te wachten: het grootste mag-
azijn, bestaande uit een grote toren,
aan den reedijk gelegen, dreigde ins-
gelijks te springen. Of moet we-
ten, dat in die toren een hoop knuts
van 3 maal hardere duursd 1 kilo
geborgen was, tenminste dan de vier
ontploffingen reeds 3200 kilo
in de lucht was gevlagen.
Door deze ontploffingen was brand
ontstaan, die al meer en meer
toe meer den toren bedreigde. Wel
was deze toren eenigen afstand
verder dan de fabriek, doch de
brandende stukken werden ook wij-
er zijde verspreid. — Niemand
echter durfde den brand blus-
schen, daar dit niet zonder le-
vensgevaar ging. Eindelijk ech-
ter kwamen er een 200 militai-
ren uit Naarven, die zich zoo
moedig hielden, dat de brand
spoedig gebluscht werd. Men

was echter telkens nog niet genoeg, dan
men vreesde dat in sommige hoeken
van het in de lucht gevulde gedeelte
nog kruid voorradig was. De moedige
landverdedigers, die ook hier beweren
niet bang voor kruid te zijn, hadden
het geluk nog $\pm$ 200 kisten van ieder
30 kilo van ontploffing te vrij
waren en in de slooten te werpen.
Tegen den avond was er geen gevaar
meer voor verdere ontploffingen.
Ware die grote kruidtoren nog
geopropen; ~~de stad~~ geheel Muiders
in aangegaan. Ook overop, Amster-
dam ^{en dorpjes} ~~hoofddorp~~ zeker veel geleden hebben.
De reedijk zou eveneens beruiken,
zijn, zoodat het zeewater dan ruimen
beugel zou gekregen hebben. We
hadden dan het zeewater tot aan
de daken gehad. - Welk een
groot geluk dus, dat die toren
beinaar is gebleven. trouwens
de ramp was ook al groot
genoeg. -- Niet alleen is de kruidfa-
briek, die een kwartiertje buiten
Muiders staat, geheel vernietigd,
maar ook bijna geheel Muiders.
Er is bepaald geen huis, dat onge-
schonden is. Van alle huizen zijn
bijna de daken afgevoelen, Van
de meesten alle rinken stuk,

gevoels, stuk en schoorsteenen afge-
slagen. Ooggetuigen vertellen, dat,
toen de eerste outploffing plaats
had, een ware panne- en glasregen
begon. 't Was maar goed, dat het
nog vroeg was en er niet zoveel
mensen op straat waren. De
vaart aldaar trad bintes zijne oe-
vers en het water slaeg in de hoog-
te. Doch — ware dit alles!

Ook verscheidene menschenlevens
waren er te betreuen, toen de
schakken voorbijwaren, dacht een
natuurlijk aan de zijner.

Op dat oogenblik waren er
een 20 weerklieden aan 't werk,
hun getal bedroeg anders 60.

Bij de eerste outploffing wen-
de er al eenigen geduld, gebreuk
en vermindert. De partij echter,
die zich in de machinekamer
bevond (men denkt dat vandaar
de outploffing is begonnen) ³
kroop bij den eersten slag in een
hoek en bleef ongedoord. Tot
redding van anderen kon hij na-
tuurlijk niets doen. — Spoedig
begon men met de grootste voor-
zichtigheid het puin te verrij-
den, om de dode en de mis-
schies nog levende te redden.
Al spoedig vond men vele ver-

minste lichamen. De lijkjes werden in eene
nabijgelegen schuur gebracht, maar ^{er}ten
toos werden gesteld om ze te herkennen.
Vele waren echter niet te herkennen.
Drie waren als menschen nog kenbaar.
De anderen (getal doden bedroeg $+ 13$)
waren niet te herkennen. De lijdsmaken
waren van sommigen geheel afgeslagen.
Men vond men eenige beenderen, dan
een paar hoofden enz. enz. 't Was
verschrikkelijk. Dadelijk waren er
verschiedene militairen en andere
docters aanwezig. Wanneer dier
de lijkjes weervoerden werden ze ach-
tervolgd door een aantal vrouwen
en kinderen, die baden en smeekten
of ze toch wel mochten zien of
het hunne mannen en vaders
ook waren. 't Was een waar tra-
nendal vol jammer en wee.

Verscheidene waren er nog ge-
wond; doch het getal doden
en gewonden kan men bijna
niet bepalen. Kort na het ge-
val hiervan er nog verschei-
denen van schrik! Een huis-
houding m. l. is geheel gedood:
man, vrouw en zoos. En zo
meer. - Den volgende dondag
ben ik met een paar Baam-

lunggen vrienden te elluiden geweest,
om alles eens te berichtigen. Men
kon 't niet beter vergelijken, dan
met een stad, die eenige weken
gebombardéerd was. 't Was een
en al vernietiging. Ik ben geheel
elluiden doorgevoerd, doch ik heb
geen huis gezien, dat niet erg
beschadigd was. De straten
lagen vol glas en finis. Bij
en om de fabriek met zijne land-
sels en werkmanswoningen,
was alles vernietigd. 't Was
rondom vol van planken, balken
ijzeren stangen enz. die daar
heen gestoven worden. Grote
balken stonden een heel eind
in 't land op met de punten
in des grond, als hadden
ze daar altijd gestaan. Uperen
huizen waren heinde en over heen
gestingerd. - Ook in weesp
was bijna geen huis ongeschon-
de. Ook in Abcoude, Amster-
dam waren eenige ruiten ge-
sprongen. -

De lijkjes heb ik zo wat gezien.
Ze waren heelmaal zwart en
opengereten, zoodat de ingewan-
den er soms uithingen. 't Was

niet aan te zien. Sommigen van de ge-
wonden zijn ook nog gestorven, terwijl
enkele krankzinnig zijn geworden vande-
schrik.

Dit is zoo ongeveer het voornaamste.
Nu zijt ge zeker zoo wat op de hant
te van de zaak.

Is met ons allen zeer wel in
orde. Ook de kleine jongen maakt
het best. Hij groeit flink. Hij
heet Lieuwke Everen.

Is voldaat ons hier nog heel best.
Is hier wel een heel aardige
plaats. Kom maar eens
over, als ge kunt. Dan kunt
ge hier de omstreken eens zien.

Het 15 Februari krijgen we hier
nog een Fries als onderwijzer.
Zeer waarschijnlijk komt hij
bij ons in de kof.

Hoe gaat het met U te Nij-
megen? Voldaat het kweekschul-
kenen nog al goed? Hoe zijn
de lesjes? Zijn ze wat naar-
der zin? Schrijf me daar s.v.p.
op een ander ^{keer} eens wat van.

Nu waarde Neef, het papier
is bijna al geheel zwart. Ik
eindig dus dit oogenblik maar.
Na hartelijke groeten zijn we
Met U liefste Neef, Nicks
Leentje Dokkum

Brief 58

Baambrugge 9 Febr. 83

Waarde Neef !

Het deed ons genoeg eens een brief van U te ontvangen. Ik had al eens naar eenige letteren uitgezien, doch vergeefs ----- Eindelijk ---- jawel, hoor! daar kwam hij aan ! ---

In de eerste plaats zoudt ge gaarne iets van de ramp van Muiden willen hooren, he ? Welnu dan - ziehier het voornaamste. -- 't Was Vrijdagochtend, de 19de Januari, toen we omstreeks half acht zeer verschrikt wakker werden door een onheilspellend gedreun. Onze schuifblinden werden op een vreeselijke wijze heen en weer geslagen; de gordijnen voor de ramen insgelijk heen en weer geblazen alsof er geen glas meer in de vensters was, de tafel met het nachtluchtje erop stond te schudden, zoodat het één en al vuur geleek, het bed wiegde ons heen en weer, ----- in één woord, het gansche huis schudde. Dit zelfde tooneel herhaalde zich viermaal. Tijdens de eerste schudding werden we natuurlijk al voorgoed wakker.

We wisten bepaald niet, wat we er aan hadden. Ik dacht eerst: 't is bepaald een aardbeving - de een was niet minder ontsteld dan de andere. Sommigen, die tijdens het schudden buiten waren, zagen sommige huizen waggelen. Van enkele huizen sprong een ruit.

Toen ik om 9 uur naar school ging hoorde ik al van sommigen, die 't vuur gezien hadden, (want van hier naar Muiden is drie uren gaans!) dat de kruitmolen van Muiden gesprongen was. Dat kruutfabriek bestond n.l. uit 4 magazijnen of stoven, vandaar ook 4 ontploffingen. Overigens wist men toen nog niets, doch - dat het er in Muiden dan wel niet best uit zou zien, was wel te begrijpen.----- Tegen de middag hoorden we al meer.

Verscheidene inwoners van Muiden en Weesp hadden de wijk naar hier genomen, want een tweede - nog grootere ramp was te wachten: het grootste magazijn, bestaande uit een groote toren aan de zeedijk gelegen, dreigde insgelijks te springen.

Ge moet weten, dat in dien toren een hoop kruit van 3 maal honderd duizend kilo geborgen was, terwijl dan de vier ontploffingen reeds 32000 kilo in de lucht was gevlogen. Door deze ontploffingen was brand ontstaan, die al meer en meer den toren bedreigde. Wel was deze toren eenige afstand verder dan de fabriek, doch de brandende stukken werden ook wijd en zijd verspreid. Niemand echter durfde de brand blusschen, daar dit niet zonder levensgevaar ging. Eindelijk echter kwamen er een 200 militairen uit Naarden, die zich zoo moedig hielden, dat de brand spoedig geblusht werd.

Men was echter telkens nog niet gerust, doch men vreesde dat in sommige hoeken van het in de lucht gevlogen gedeelte nog kruit voorradig was. De moedige landverdedigers die ook hier bewezen niet bang voor kruit te zijn, hadden het geluk nog +/- 200 kisten van ieder 30 kilo van ontploffing te vrijwaren en in de slooten te werpen.

Tegen den avond was er geen gevaar meer voor verdere ontploffingen.

Ware die groote kruittoren nog gesprongen dan had geheel Muiden er aangegaan. Ook Weesp, Amsterdam en drie dorpen zouden zeker veel geleden hebben. De zeedijk zou eveneens bezweken zijn, zoodat het zeewater dan ruime teugel zou gekregen hebben. We hadden dan het zeewater tot aan de daken gehad. Welk een groot geluk dus, dat die toren bewaard is gebleven, trouwens de ramp was ook al groot genoeg. Niet alleen is de kruitfabriek, die een kwartiertje buiten Muiden staat, geheel geruïneerd maar ook bijna geheel Muiden. Er is bijna geen huis, dat ongeschonden is. Van alle huizen zijn bijna de pannen afgevlogen. Van de meesten alle ruiten stuk, gevels stuk en schoorstenen afgeslagen. Ooggetuigen vertellen dat toen de eerste ontploffing plaats had, een ware pannen- en glas regen begon. 't Was maar goed, dat het nog vroeg was en er niet zooveel menschen op straat waren. De vaart aldaar trad buiten zijne oevers en het water sloeg in de hoogte. Doch --- ware dit alles.

Ook verscheidene menschenlevens waren er te betreuren. Toen de schokken voorbij waren, dacht ieder natuurlijk om de zijnen.

Op dat oogenblik waren er een 20 werklieden aan 't werk, hun getal bedroeg anders 60. Bij de eerste ontploffing werden er al eenigen gedood, gekwetst en verminkt. De portier echter, die zich in de machinekamer bevond (men denkt dat vandaar de ontploffing is begonnen) kroop bij den eersten slag in een hoek en bleef ongedeerd.

Tot redding van de anderen kon hij natuurlijk niets doen. Spoedig begon men met de grootste voorzichtigheid het puin te verwijderen om de dooden en de misschien nog levenden te zoeken. Al spoedig vond men vele verminkte lichamen.

De lijken werden in eene nabijgelegen schuur gebracht, waar ze ten toon werden gesteld om ze te herkennen. Velen waren echter niet te herkennen. Drie waren als menschen nog kenbaar. De anderen ('t getal dooden bedroeg +/- 13) waren niet te herkennen.

De ledematen waren van sommigen geheel afgeslagen. Nu vond men eenige beenen dan een paar hoofden enz. enz. 't Was verschrikkelijk. Dadelijk waren er verscheidene militaire- en andere docters aanwezig. Wanneer dezen de lijken wegvoerden werden ze achtervolgd door een aantal vrouwen en kinderen, die baden en smeekten of ze toch wel mochten zien of het hunne mannen en vaders ook waren. 't Was een waar tranendal vol jammer en wee.

Verscheidenen waren er nog gewond, doch het getal dooden en gewonden kan men bijna niet bepalen. Kort na het geval stierven er nog verscheidenen van schrik.

Eén huishouding n.l. is geheel gedood: man, vrouw en zoon. En zoo meer. Den volgende Zondag ben ik met een paar Baambrugger vrienden te Muiden geweest om alles eens te bezichtigen. Men kan het niet beter vergelijken, dan met een stad, die eenige weken gebombardeerd was.

't Was één en al verwoesting. Ik ben geheel Muiden doorgeweest, doch ik heb geen huis gezien, dat niet erg beschadigd was. De straten lagen vol glas en puin. Bij en om de fabriek met zijne loodsen en werkmanswoningen was alles verwoest. 't Was rondom vol van planken, balken, ijzeren stangen enz., die daar heen gestoven waren. Groote balken stonden een heel eind in 't land op met de punten in den grond, als hadden ze daar altijd gestaan. IJzeren buizen waren heinde en ver heen geslingerd. Ook in Weesp was bijna geen huis ongeschonden. Ook in Abcoude, Amsterdam waren eenige ruiten gesprongen.

De lijken heb ik zoowat gezien, ze waren heelemaal zwart en opengereten, zoodat de ingewanden er soms uithingen.

't Was niet aan te zien. Sommige van de gewonden zijn ook nog gestorven, terwijl enkelen krankzinnig zijn geworden van den schrik.

Dit is zoo ongeveer het voornaamste. Nu zijt ge zeker zoowat op de hoogte van de zaak.

't Is met ons allen zeer wel in orde. Ook de kleine jongen maakt het best. Hij groeit flink. Hij heet Lieuwe Everen.

't Voldoet ons hier nog heel best. 't Is hier wel een heel aardige plaats. Kom maar eens over als ge kunt. Dan kunt gij hier de omstreken eens zien. Met 15 Februari krijgen we hier nog een Fries als onderwijzer. Zeer waarschijnlijk komt hij bij ons in de kost.

Hoe gaat het met U te Nijmegen? Voldoet het kweekschoolleven nog al goed?

Hoe zijn de lessen? Zijn ze wat naar den zin? Schrijf me daar s.v.p. op een andere keer eens wat van.

Nu, waarde Neef, het papier is bijna al geheel zwart.

Ik eindig dus dit oogenblik maar.

Na hartelijke groete zijn wij

Uw U liefh. Neef en Nicht.

Nymegen, den 11 Febr. 1852.

Lieve Ouders.

Ik vind u hier binnig, niet aan
gnaam weer.

Ik heb van medelijden in het
uwene leven terug te keeren. I Marduyck
Binnen, Haro en Rust gegeven en met
zulk in hooge spaak het te om, hebben
te keeren.

En dan nu ook de een evandeling mag
Gef! Gef! ik protesteer van
Vaders hoed staat sonner
Honi soit qui mal y pense nu dat is
het deus van de Riddende Vanden

Houdband en bekent: Mee hem
dier kwaad van denkt.

Mijn kameraad las er voor. Krijg
Innod maakt smalle penen.

Hoe gaat het met je, met
van Gerben in zijn werk met
Fante Helge?

De dagen worden al meer aardig
tange ik kan niet zeggen dat ik
er rouwig om ben. Maar de
zijn nog niet over dat weet ik wel.
Al de kinderen van Mr. hebben
achtereenvolgens de Marela gehad.
Hendrik heeft gelooft in deze
week van 't Kantongerecht te Harlingen
om dat hij na 't examen in school
is geweest. Hij vroeg me of ik
hoofdschap had, ik zweefde daar
niet, als u woont heeft dan
wil hij 't misschien wel meenen.
Wat 't niet wat stinkt voor onze
school, dat van een ander dag
geld verhaalt ivend voor te
in greffels. Heeft u nu nog
wel eens over my ~~en~~

Als u by Fante Helge komt
zeg dan dat ik O zoo graag zou
shygen maar dat ik toch niets
weet?

Ja Groete.
Uw liefste
Volke

$$\begin{array}{r}
 912.75 \\
 \underline{45} \\
 957.75 \\
 \underline{1043.40} \\
 64.24 \\
 \underline{867.46}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 H. 45 \\
 645 \\
 750 \\
 \underline{1090}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 3628 \\
 \underline{363} \\
 7260 \\
 \underline{7260}
 \end{array}$$

Brief 59

Nijmegen, den 11 Febr.1882

[11 febr.1883]

Lieve ouders

't Is vandaag hier buiig, niets aangenaam weer. We hebben vanmiddag (om in het gewone leven terug te keren) Aardappelen, Boonen, Ham en Rijst gegeten en met zulk 'n kostje spant het er om, het buikje te bewaren.

En dan na den eten een wandeling te maken. Oef ! Oef ! ik proest er van.

In Vaders hoed staat immers: Honi soir qui mal y pense nu dat is het devies van de Ridder van den Kouseband en beteekent: Wee hem die er kwaad van denkt.

Mijn kameraad las er voor Hongersnood maakt smalle pensen.

Hoe gaat het met beppe, met Oom Gerben en zijn werk, met Tante Hiltje?

De dagen worden al weer aardig langer, ik kan niet zeggen dat ik er rouwig om ben. Maar de kachels zijn nog niet over dat weet ik wel. Al de kinderen van Mhr. hebben achtereenvolgens de Mazelen gehad. Hendrik moet geloof ik deze week voor het Kantongerecht in Harlingen omdat hij na het examen in school is geweest.

Hij vroeg me of ik boodschap had; ik weet waarlijk niets, als u voor mij heeft dan wil hij 't misschien wel meenemen.

Was het niet wat stuitend voor onze school, dat van een ander dorp geld verschaft werd voor leien en griffels.

Heeft Lieuwe 't nog wel eens over mij.

Als u bij Tante Eelkje komt zeg dan dat ik O Zoo graag zou schrijven maar dat ik toch niets weet.

Ha. Groete

Uw liefh. Zoon

Lolke

17
Koudum den 14 Februari

Haar de braver!

Gij hebt een brief van mij verlangd
en daarom doe ik het ook maar.
Ik had al een brief klaar liggen
maar wij vergaten het keer op keer.
daarom zal ik het nu maar oeven.
Wij hebben de kinder bij bel naar
meer tergebracht endie rei dat hij
wel ingebonden kon worden.
Ik heb een nieuw rekenboek gekree-
gen over de meetkunde met
figuren erin van H. Hemkes
Wij hebben de geheele rol der
alweer opgeruimd ende boeken
staan ook al weer goed op de
hanger. Hoeveel afleveringen
van Oud en Nieuw hebt gij nog?
Ik heb er 22 stuks ons die an-
deren dan meer om dan kun-
nen wij ze te onbinden brengen
of be hoeft dat niet.

Zaavals geweest hebben mij drie
man nenplaatzen in de kerk.
Het eerst heeft Simonides gekre-
gen en nu zit ik tusschen vader
en Rein Hebes in. De man
heeft zoo 'n groot vergroot glas
dat als de teeters groen - groot
waren, dan warden zijne wel
groot. Hebt gij ook de
huet te aundae engelsche boeken
Op mijn verjaardag heb ik
een porto roene gekregen onen
naar koningsche klompen. Eers
heb ik niet gehad maar nu hebben
omdat vader naar Leiden warden
was moet, gedaan dan panne koe-
ken met zolder suiker geeten
maar daarom zullen wij nu van
spoedig mogelijk alre kucken bu-
ken. Het April magt gij mij wel
was storen dan kunt gij het
over de post doen. De mag niet
heb ik nog De pluk plaatjes zijn
weg. Ik slaap alleen op de hal-
der op ons eigen bed.

Ik heb een schrift onschuldig
had van J. Fijlstra maar nu
heb ik al meer een gewoenschrift
maar ik schrijft regels. Van
morgen heb ik een passer met
putlood en een dwarsje met
putlood en een dingo malsde
passer slap was neer rust te
schrijven onen moudersje
met de maet of bovenop. Nu
vraagt ge waarom dat ik dat
heb endat welk u ook zeggen
ik heb figuren in mijn reken-
boek en als ik dat dan te ke-
nen met dan mag ik het wel een
passer bij hebben. Hoe gaat het
met uwe gezondheid en met
uw kleine pink?

Van goien dag
gegroet van braer
Hekke.

Koudum den 14 Februari [1883]

Waarde broer !

Gij hebt een brief van mij verlangd en daarom doe ik het ook maar. Ik had al een brief klaar leggen maar wij vergaten het keer op keer, daarom zal ik het nu maar doen. Wij hebben de kinderbijbel naar meester gebracht en die zei dat hij wel ingebonden kon worden. Ik heb een nieuw rekenboek gekregen over de meetkunde met figuren erin van H. Hemkes.

Wij hebben de geheele zolder alweer opgeruimd en de boeken staan ook al weer goed op de hanger. Hoeveel afleveringen van Oud en Nieuw hebt gij nog? Ik heb er 22 stuur ons die anderen dan weer om dan kunnen wij ze te inbinden brengen of behoeft dat niet. Zoals ge weet hebben wij drie mannenplaatsen in de kerk. Het voorst heeft Mensonides gekregen en nu zit ik tusschen vader en Rein Wiebes in. Die man heeft zoo'n groot vergrootglas dat als de letters !---! groot waren, dan waren de zijne wel !-----! groot.. Hebt gij ook behoefte aan die engelsche boeken.

Op mijn verjaardag heb ik een portemone gekregen en een paar zondagsche klompen. Eters heb ik niet gehad maar wij hebben omdat vader naar Leeuwarden was niet gedaan dan pannekoeken met roode zuiker geeten maar daarom zullen wij nu zoo spoedig mogelijk oliekoeken bakken. Met April magt gij mij wel wat sturen dan kunt gij het over de post doen. De magneet heb ik nog. De plakplaatjes zijn weg. Ik slaap alleen op de zolder op ons eigen bed.

Ik heb een schrift op schaal gehad van I Zijlstra maar nu heb ik al weer een gewoon schrift maar ik schrijf regels. Vanmorgen heb ik een passer met potlood er in en een doosje met potlood erin en een doosje met potlood en een ding om als de passer slap was weer vast te schroeven in een mooi doosje met de maat er bovenop. Nu vraagt ge waarom dat ik dat heb en dat zal ik u ook zeggen, ik heb figuren in mijn rekenboek en als ik die dan teekenen moet dan mag ik er wel een passer bij hebben. Hoe gaat het met uwe gezondheid en met uwe kleine pink? Nou goeien dag gegroet uw broer

Fekke.

Kouclum den 14 Februari 1883

Haar broer!

Gij schreef gisteren dat ik u een stekje moest schrijven. Ik zit in kerk bij vrouwenzweer. Zij hebben nu het tafeltje weer vor het venster op den zolder. Zuren heeft van dag ook bij ons geweest. Zij hebben het messivak nog. Zij hebben ook al wat in de spuurpot. Wil ze ons die ^{plant} vande school wel sturen. Zij moeten de geloofsartikelen ook leeren. Een die moeten wij ~~oek~~ oegdag oprengen. Rintje is ook al haast weer beter. Zij begint ook al weer wat te lachen. Teltje zit al haast op de andere klas. Gerben komt in April ook op school als hij may. Fretke heeft nu e schatsen gekregen. en ik Fretke. Teltje leert ook al wat lezen en schrijven. Voor het breien krijgen wij een dobbeltje in de week. Teltje ook al.

Otte en Hotsie hebben hier ook geweest
Otte van oompier heeft hier ook eenclay
geweest. Zij hebben het naarooom lieurwe
geweest. Zij zijden dat uw enstelte
ook eens bij huur nevest komen. tante
Thitje en tanteanna hebben gisteren ook bij
ons geweest. Ik gaar mijn krullen ook
op. Ik en Thitje moeten ook eens bij oom
Folkeat komen. Thitje is drie banten voor
uit gekomen en heeft ook al wat ingesloten
ontrangt u een stutje papieren haer naam
en op

Wen goeien day

Ue groet uw suster

Jaari

Brief 61

Koudum den 14 Februari 1883

Waar broer !

Gij schreef gisteren dat ik u een stukje moest schrijven. Ik zit in kerk bij vrouvantveer. Wij hebben nu het tafeltje weer vor het venster op den zolder. zuren heeft vandag ook bij ons geweest. Wij hebben het mesje ook nog. Wij hebben ook al wat in de spaarpot. Wil je ons die plaat van de school wel sturen. Wij moeten de geloofsartikelen ook leeren. En die moeten wij vrijdag opzeggen. Rinkje is ook al haast weer beter. Zij begint ook al weer wat te lachen. Idtskje zit al haast op de andere klas. Gerben komt in April ook op school als hij mag. Fekke heeft uwe schatsen gekregen, en ik Fekkes. Idtskje leert ook al wat lezen en schrijven. Voor het breien krijgen wij een dubbeltje in de week. Idtskje ook al Otte en Hotse hebben hier ook geweest. Otte van oom pieter heb hier ook een dag geweest. Zij hebben ook het naar oom lieuwe geweest. Zij zeijden dat uw en Fekke ook eens bij haar moest komen. tante hitsje en tante anna hebben gisteren ook bij ons geweest. Ik gaar mijn kralen ook op. Ik en idtskje moeten ook eens bij oom Folkert komen. Idtskje is drie banken voor uit gekomen en leest ook al wat, ingesloten ontvangt u een stukje papier en haar naam er op

Nou goeiendag
gegroet uw zuster
Jaai

Nymegen 18 Febr. 1802.

Lieve ouders.

Zoo even en een Wapening van
1 1/2 uur teruggekomen, yfel ik u
aan te schrijven. Mijn pink is byna
gheel gebeterd, hy ziet er echter
nog al scheef uit er is nog een
kleining pijnlyk.

Wy zijn van de week naar de lezing
van Mr. Platon geweest. Hy had by
over Diderot. Het moeit u
natuurlyk het is nog nooit
vorderd voordragen.

Het weer voort denkt my veel
Lecker Tisclay met Van Veen
dat de zomer komt.

Ik wil dikke wel zeggen dat
ik reeds 200 postzegels heb,
Ik heb van de week een brief, ^{gelyk}
briefje van Solke met Beambding
gekregen van Skantjes.

Hij schreef wel van de ramp van
Minden en noodigt mij met
Paschen uit.

hoe is met die zaak van Smo,
Dauks, ik weet waarlijk niet of
ik of my al eens geschreven heb of
niet.

Tilskje wordt zeer bedacht van
haar schrijven, ik wensch de
gode met zijn rekenboek.

De tijd van overplaatsing na-
dert; ik heb nog al hoop, ik
denk dat ik met de rekenlessen weg
zal gaan.

Rare krabelkrabbel met waar,
hoe gaat het met de ppe, Jan
vrijt ook ons een brief. Ik
heb geen 200 postzegels meer en kan
niet van haar wensen voldoen,
dus

Ad groete.
holke

Vondagavond.

Hendrik heeft me nu
het papier overhandigd.

Waarlijk dank.

Ik had de brief anders al
tijd meer daarvoor wist
wel raad ~~dat~~ hy nog eens
openkomt.

Brief 62

Nijmegen 18 Febr. 1882

[18 Febr. 1883]

Lieve ouders

Zoo even van een wandeling van 1½ uur teruggekomen, zet ik me nu aan 't schrijven. Mijn pink is bijna geheel gebeterd, hij ziet er echter nog al scheef uit en is nog een weinig pijnlijk.

Wij zijn deze week naar de lezing van Mhr. Pierson geweest. Hij had het over Bilderdijk. Zoo mooi en natuurlijk heb ik nog nooit horen voordragen.

Het weer wordt denkt mij veel zachter, 't is geloof me van voelen dat de zomer komt.

U wil Fekke wel zeggen dat ik reeds 240 postzegels heb.

Ik heb van de week een brief, - geen briefje - van Lolke uit Baambrugge gekregen van 8 kantjes. Hij schreef veel van de ramp van Muiden en noodigt mij met Paschen uit.

Hoe is het met die zaak van Simon Fauks, ik weet waarlijk niet of U 't mij al eens geschreven hebt of niet.

Idskje wordt zeer bedankt van haar schrijven, ik wensch Fekke geluk met zijn rekenboek.

De tijd van overplaatsing nadert; ik heb nog al hoop, ik denk dat ik met de rekenlessen wel zal gaan.

Rare kribelkrabbel nietwaar

Hoe gaat het met beppe, Jaai krijgt ook eens een brief. Ik heb geen 2c. postzegels meer en kan dus nu niet aan haar wensch voldoen.

Ha.groete

Lolke

Zondagavond.

Hendrik heeft me nu het pakje overhandigd.

Hartelijk dank.

Ik had de brief anders al dicht maar dààrvoor was 't wel waard dat hij nog eens openkomt.

Wardum 20 februari 83

Staats Loo.

Niet het zaakje van J. F. de
graaf het Stadeg door de rechtbank werd
hy op grond van gebrek aan bewijs
vrij gesproken. maar nu is de officier
van justitie en hooger beroep gekomen
om de zaak te overzien voor het gerecht
hof. hy begrijpt niet meer met hoe
op het met een strafzaak te groet
ik wil haerter het te duidelijk te
maken. maar ik men denk er in ons
land. laat my het nemen. 4 klusjes
van regtspraak laagste is kan ton
vrijdicht dan de rechtbank waar op
volgt het gerechtshof en dan de
hooge raad.

Nu zijn al de ryks en gemeenten
verwachting belast met de opsporing
van overtredingen tegen ryks of gemeente
wetten. en wanneer hy het een of ander
toezicht komen te geven. hy is overleg met
de burgemeester als hoofd der Gemeente
politie heeft een bepaald deel van
een vennootlyke wets overtreding plaats
gehad dan hooren zy al de personen
die daar

die daarmee in aanraking geweest zijn
of er in betrokken waren en maken daar
van een zeer juist beschrijving / proces
verbaal / en denken dat wanneer het een
licht overbrenging is aan de ambtman
van het openbaar ministerie bij het
kantongerecht of bij zwaarder feiten
aan de officier van justitie bij de recht
bank of als het een zware criminele
zaak is aan de procureur generaal
bij het hof, in het geval met Sponget,
was het gevonden aan de officier van
justitie en den deont dat de ambtman
aan de precedent van de rechtbank
nae of het eint tot aan de openbaar
recht zitting toe gaat is nu niet juist
bekend, maar bij de openbaar
recht zitting worden de getuigen an
hoofd de precedent van de rechtbank
aan weens regten en linker zijde een
een regten of raads heer ~~het~~ ^{het recht} hebben
wanneer de voorzitter het begint ~~en~~
tot de getuigen vragen te doen ofstroom
de voorzitter, dan men besluit is.
wanneer nu al de getuigen gehoord

en de regter aan den niets meer te
vragen hebben ~~vertoogen~~ wordt de en
daar de nogmaals gevraagd wat he
tegen de getuigen heeft is nu ook dat
de eint ~~de~~ begint ~~en~~ de officier
van justitie dat is de man van de recht
bank leest het donder register voor en at
niet te weinig ^{het} spreekt van zelf dat hy
verkenning moet geven van de gronden
waar op hy deze eint ~~steent~~ de
precedent geeft daarna het woord aan
deklarende of den verdediger den recht
dan bevoent de bevoent te ontkenne
en het onbegronde aan te toonen, wordt
het gevraagd dan ~~wordt~~ ^{kannen} daarom hoort
eene het woord over waarna de
voorzitter dan bepaalt wanneer de uit
spraak zal plaats hebben. Het gesproken
wordt nu heel lyk op Straat arbans
en de recht bank leest besluit overweegt
in hoeverre of het feit strafbaar is
ook hy geeft by hare beschoping de gron
den op van op het steent, in het bewust
geval sprak te verf de officier van justitie
hier mee niet te vreden heeft en ~~het~~
heeft verlet en het aangeg ^{de} ~~verf~~ ^{by} procureur
generaal die het nu op nieuw overzocht

In het dan voor het gerechtshof bevestigd
bespreken dat gy er nu iets van
begryft of ook wel weer te gebruiken moet
wezen in by niet

Het onze gezondheid is het
nu ferm. ook gy zyt naar Hendrik ons
verhielden ferm gezond. gaet het noch voort
met uw kleine? gebruikt gy ook Levitica
is er een punt al dient er handvat by u
ook in te geven of is. hy steyt

Gy straft dat ge nuen al hoop
hiet dat overplaatting hoofsakelyk
om het rekenen, maar zyt ge naar even
reisy heid dan minder avond met
de Nederlanden in taal met geschiedenis
aardrijkskunde en vorm leen?
valt het u in de vakken dwaalen? en
kunt ge daaren meegelyken de lesjes
volgen?

Ik doet ons veel geroegen dat Sol
u azenneven heeft en dat hy u doord
groot brief streef was tot het be
langstellend ook is het heel aardig dat
hy u vroeg met paspoort over te komen
gy moet hem altyd eens ween staryen
en wanneer het zoo eens uitkomt
hem ook eens bezoeken, maar om
met paspoort en na toe te gaan. kash
te veel is 't zoo niet?

By zondens van hier met met beppe is 't best man
te wel een graag dat gy u liever dandelenen streeft
ontwaant ons alle hartelyst groet en van u vade. Zoon van

Brief 63

Koudum 20 Februari 83

Waarde Zoon !

Met het zaakje van S Fauks gaat het stadig door de rechtbank werd hij op grond van gebrek aan bewijs vrijgesproken, maar nu is de officier van justitie in hoger beroep gekomen zodat hij is gedagvaard voor het gerechtshof en gij begrijpt misschien niet hoe of het met een strafzaak toegaat. 'k Wil trachten het u duidelijk te maken. Naar ik meen zijn er in ons land, laat mij het noemen, 4 klassen van regtspraak, laagst is kantongerecht, dan de regtbank waarop volgt het gerechtshof en dan de hooge raad.

Nu zijn al de rijks- en gemeenteveldwachters belast met opsporing van overtredingen tegen rijks of gemeente wetten en wanneer zij het een of ander te weten komen treden zij in overleg met de Burgemeester als hoofd der Gemeentepolitie, heeft er een bepaalde of een vermoedelijke wetsovertreding plaats gehad dan hooren zij al de personen die daarmee in aanraking geweest zijn of er in betrokken waren en maken daarvan een zeer juiste beschrijving (proces verbaal) en zenden dat wanneer het een ligte overtreding is aan de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht of bij zwaardere feiten aan de officier van justitie bij de regtbank of als het een zware crimineele zaak is aan de procureur generaal bij het hof, in het geval met S.Jongsten was het gezonden aan de officier van justitie en deze zendt dan de aanklachten aan de president van de rechtbank; hoe of het echter tot aan de openbare terechtzitting toe gaat is mij niet juist bekend, maar bij de openbare terechtzitting worden de getuigen gehoord. de president van de regtbank aan wiens regter en linker zijde een regter of een raadsheer zit hebben het regt wanneer de voorzitter het vergunt tot de getuigen vragen te doen ofschoon de voorzitter daar mee belast is. Wanneer nu al de getuigen gehoord de regters aan deze niets meer te vragen hebben wordt de gedaagde nogmaals gevraagd wat hij tegen de getuigen heeft.

Is nu ook dat geeindigd dan begint de officier van justitie dit is de man van de wet en leest het zondenregister voor en eisen niet te weinig 't spreekt van zelf dat hij rekenschap moet geven van de gronden waarop hij zijn eisen steunt. De president geeft daarna het woord aan beklagde of zijn verdediger die zich dan beijveren de bewijzen te ontzenuwenen het ongegronde aan te toonen, wordt het gevraagd dan kunnen daarna noch eene het woord voeren waarna de voorzitter dan bepaalt wanneer de uitspraak zal plaats hebben. Het gesprokene wordt natuurlijk op schrift gebracht en de regtbank overweegt of het feit strafbaar is, ook zij geeft bij hare beslissing de gronden op waarop het steunt, in het bewuste geval sprak ze vrij, de officier van justitie hier mee niet tevreden heeft er zich tegen verzet en het aangegeven bij de procureur generaal die het nu opnieuw onderzoeken het dan voor het gerechtshof brengt. Misschien dat gij er nu iets van begrijpt, of ook wij weer te getuigen moeten weet ik nog niet.

Met onze gezondheid is het nu ferm, ook gij zijt naar Hendrik ons vertelde ferm gezond. gaat het noch goed met uw klieren gebruikt gij ook levertraan, is uwe pink al dicht en hindert hij u ook in 't schrijven of is hij stijf.

Gij schrijft dat gij noch al hoop hebt op overplaatsing hoofdzakelijk om het rekenen, maar zijt ge naar evenredigheid dan minder gevorderd met de Nederlandsche taal met geschiedenis aardrijkskunde en vormleer ?

Valt het u in die vakken zwaarder? en kunt ge daarom moeilijker de lesstof volgen?

't Doet ons veel genoegen dat Lolke u geschreven heeft en dat hij u zoo een groote brief schreef was toen heel belangstellend ook is het heel aardig dat hij u vroeg met passchen over te komen gij moet hem altijd eens weer schrijven en wanneer het zoo eens uitkomt hem ook eens bezoeken. Maar om met paschen er na toe te gaan kost te veel is 't zoo niet?

Bijzonders van hier niet, met beppe is 't best maar zij wil zeer graag dat gij u brieven duidelijker schrijft.

ontvang ons aller hartelijkste groete en van u vader

L.Dokkum

Nymegen, 25 Februari 1802.

Lieve Vaders.

Al weer een week om! Ik weet niet
hoe hard de tijd gaat!

U vroeg zoo of ik in andere vakken,
minder niet kon dan in de reken-
kunde. Dat is nu niet het geval,
maar om de pluijs laat met jongen
niet overgaan, dan met de reken-
want op de 2de klas moet iedere
jongen 2 uren per week naar bened,
voor de klas.

Onze wandelingen hebben zeer
water ver in Nymegens omstreken in.
Gisterenmiddag hebben we gewandeld

Hi gingen, ^{indien} die spoorweg doorlang,
Hes naar de Pastorie van Heerhorst,
waar de lijn naar de Meusemrechten
opgaat en dan verder in een groote
boog om Nymegen waarbij we steeds
elk half uur van de stad bleven en
eindelijk aan de andere zijde van
Nymegen by de Soerheid (Vereniging)
verkwamen. Het duurde dan ook
2½ uur, alles zonder rusten.

Maandag, bij 4 konings verjaardag
zijn.

Morgens konden we samen een
telegram aan den koning:

Sire!

Uw en volk worden gelukkiggezamen
met deren dag door

Uw M. getrouwe onderdanig
de knechtelingen der Chr. Nieuw-Sch.
Nymegen.

In Ontvangen 5 middag 1891:

Ontvang by de 1. Koning, best
dank van uw granssch.

Bilron Grovestins,
adjuvant van Zell, der Koning

Gisteravond hadden we hier nog
klein ongelukje.

Het was Jilur, wy kwamen uit de
Winkel, waar we konden drinken
om te studeren en toen ze allen
lezen aan 1 Specie.

De haakel, een monster, juist vol
gepropt met steenkool, werd omge-
gooid en de brandende inhoud over
den vloer. Het vlamde gelukkig niet
hoog, anders waren de boekrekken
die er vlak by staan ook gegaan.
De secundant (Lomburg) bleef kalm
de jongens gooiden water aan en
het liep goed af.

Ik heb hier nog 2 van de vorige
jaargang van Nieuw-Sch. en 4
van de vorige. Het begraaf me hang
om 1 port. Los gaauw ik echter 2 kleine
postzegels (eenke kan ik ook alweer
gebruiken) ontvang zal ik ze zenden.
In de nieuwe jaargang staan raadsels
waaraan ik er al opgelost en nu
Mr. Gies, hier in de stad, die ze moet
ontvangen gebruikt heb.

Wat doet om Gerben, tegemoetig?
Wat paktje bevatte veel goeds
maar Durm is de schone stad.

Mrs. Heph. Lm
Hohl.

Wet u ook of Jesse enamen
komt doen?

Brief 64

Nijmegen, 25 Februari 1882
[25 februari **1883**]

Lieve ouders

Al weer een week om. Ik weet niet hoe hard de tijd gaat ! U vroeg zoo of ik in andere vakken minder uit kon dan in de rekenkunde. Dat is nu niet het geval maar om de jeugd laat men jongen niet overgaan, dan met de rekenles want op de 2e klas moet iedere jongen 2 uren per week naar beneden voor de klas.

Onze wandelingen strekken zich weer ver in Nijmegens omstreken uit.

Gistermiddag hebben we gewandeld.

Wij gingen onder de spoorbrug doorlangs Hees naar de Pastorie van Neerbosch, waar de laan naar de Weesinrichting opgaat en dan verder in een groote boog om Nijmegen waarbij we steeds een half uur van de stad bleven en eindelijk aan de andere zijde van Nijmegen bij de Sociteit (Vereeniging) uitkwamen. Het duurde dan ook 2 $\frac{3}{4}$ uur, alles zonder rusten.

Maandag bij 's konings verjaardag zijn. 's Morgens zonden we samen een telegram aan den koning:

Sire !

Vorst en volk worden gelukgewenscht met deze dag door

Uwer M. getrouwe onderdanen

de Kweekelingen der Chr. Norm. Sch. Nijmegen.

en ontvingen 's middags terug:

Ontvang bij dezen 's Konings besten dank voor uw wensch.

Baron Grovestins

adjutant van Z.M., den Koning

Gisteravond hadden we hier nog een klein ongelukje. Het was 7 uur, wij kwamen uit de eetzaal, waar we konden drinken, om te studeren en toen raakten eenigen aan het stoeien.

De kachel, een monster, juist volgepropt met steenkool, werd omgegooid en de brandende inhoud over den vloer. Het vlamde gelukkig niet hoog, anders waren de boekenrekken die er vlak bij staan ook gegaan. De secondant (Limburg) bleef kalm, de jongens sjouwden water aan en het liep goed af.

Ik heb hier nog 2 afl. van de vorige jaargang van Oud en Nieuw en 4 van de vorige. Het begroot me haast om 't port. Zo gauw ik echter 2-cents postzegels (5-centse kan ik ook al weer gebruiken) ontvang zal ik ze zenden. In de nieuwe jaargang staan raadsels waarvan ik er al opgelost en naar Mhr. Goes, hier in de stad , die ze moet ontvangen, gebracht heb.

Wat doet Oom Gerben tegenwoordig ?

Dat pakje bevatte veel goeds maar "Duren is een schoone stad"

Uw liefh. Zn.

Lolke

Weet u ook of Jetse examen komt doen ?

N. 11 Maart 1882.

Lieve ouders!

De brief zal niet zoo lang worden als verleden week, want ik weet meer te vertellen.

Ik heb in de laatste dagen prachtig weer, 's nachts mist het gelyk ik vaak.

Ik stuur hierby de portretten der kinderen en de 23 en 24^e aflevering van O. en N. Is nu die jaargang compleet?

De van de nieuwe jaargang volgen spoedig

Het is spijtig, dat gewaltige met
leuwe, is het heel erg, hoe gaar
het met hem.

'k hou wel hoop dat Jesse hier
samen kwam doen, ~~Wijnet~~
Camen had ik een lekker eye
dag in kwam hy hier dan
had ik een Orpseenvoot.

Hendrik heb ik niet veel omgang
mee; de aspiranten voor het half
onderw. samen doen tegenwoordig
zo veel mogelijk hun best.

De samen vangen hier 2 April
aan; onze jongens weten nog
niet wanneer zy maeten.

Vader ik heb tal zoo vaak hoort,
preken over de Millton kwestie
wat is dat toch?

Wordt er thuis nog wel eens
ghamd.

Soms doe ik Zondags wel een spelletje
maar niet vaak.

Het voornaamste loort achteren,
mijn geld, dat door mijn bril
al gedund was, is.....
ik verwacht reken een Paaschei

Uw liefst Zoon

Lothar

Brief 65

N. 4 maart 1882.

[4 maart **1883**]

Lieve ouders !

De brief zal niet zoo lang worden als verleden week, want ik weet weer zuiver niets.

't Is de laatste dagen prachtig weer, 's nachts vriest het geloof ik wat.

Ik stuur hierbij de pothografie der kinderen en de 23e en 24e aflevering van O. en N. Is nu de jaargang compleet?

Die van de nieuwe jaargang volgen spoedig. Het is spijtig, dat gevalletje met Lieuwe; is het heel erg, hoe gaat het met hem.

'k Zou wel hoopen dat Jetse hier examen kwam doen, bij het examen had ik een lekker vrije dag en kwam hij hier dan had ik een dorpsgenoot.

Hendrik heb ik niet veel omgang mee; de adspiranten voor het hulponderw.examen doen tegenwoordig zooveel mogelijk hun best. De examens vangen hier 2 april aan; onze jongens weten nog niet wanneer zij moeten.

Vader, ik heb al zoo vaak hooren spreken over de Biliton-kwestie; wat is dat toch!

Wordt er thuis nog wel eens gedamd . Soms doe ik Zondags wel een spelletje, maar niet vaak.

Het voornaamste komt achteraan, mijn geld, dat door mijn bril al gedund was, is

Ik verwacht zeker een Paaschei.

Uw liefh. zoon

Lolke

lyks eenige en meer $3\frac{1}{2}\%$ aan de
Haat kon entheering, aan van het
lyk, waren de entheering ~~met~~ der
Exploitation minder bevestigend en
de Regering deed daarom zoo veel
de belofte ~~aan~~ ~~of~~ ~~af~~ ~~ont~~ of althans
geef inzicht wanneer en verbeuring
kwam in de entheering, concessie van
leniging kon kunnen worden toe
staan, door al sparsely wist de ont
gaining zeer wettig geveend zoo zelfs
dat de aandel houders in de laatste
jaren tot 100% winst maakten dat is
met eenen 100 gulden maatschappij
kapitaal wonnen 2 jaarlyk $\$100$.
Na de dood van Prins Hendrik de
zoo als gy weet kinderloos stierf
werden zyne erfenis natuurlijk deel
noot in de maatschappij —

My werd ten vorigen jare door de
Gouverneur Genitaal de concessie
met geveend de maatschappij
en meer 20 of 30 jaren verlengd en
ofstroom de maatschappij in een
zeer bloeyende toestand verheft
werd de laat my het meene de

cyne of ^{of verandering} ~~bedragting~~ welke de Staat
en van geveend kon naar de meer ons
 $3\frac{1}{2}\%$ tribuut slecht op $4\frac{1}{2}\%$
dere dading van de G. G. went door
de minister van kolonies zonde dat
de Staten Generaal dan over wettig en
hoofd geveend en ten tegen
kwamen de Staten in verdel. op voor
het ^{van} ^{van} dat lyks aan wettig een con
missie bevoemt om de zaak te onder
zoeken, na onder zoek een ludeend
dere conmissie onder meer dat land
bedrag niet was bevoemt en der
conclusie wettig naar de meer met 57
lyen 20 stemmen door de kamer aan
genomen — Zoo meer en dat de Staat
zoo wettig in elken der zek en dat het
een twaalf nehtige twaalf is dan
de Hoogste Staatgen. some in betrekke
den zult gy toe stemmen

Met onze Leerm gant het ten
Londen best den geveend en ten is ten
ten geheel wettig beten ook zyne armen
en het been beten moor hy speelt
en praat als vroegen ofstroom ten may
een beekje krengel loopt ook Staat
hy men best my hebben hoort dat
het wettig spoorig men in vrede zal

Komen ook in hun aller best gaom
de gezondheid's toestand is hier alre-
meer best, — de vorige week stond
dag was hier lating Lijke van
oon. Peter en Jan Ten holt walt
de vrees hun ou vry aeloot. Tevens
Heins is aan aeloot —

Met de werkzaamheden aan het
spoor begint nu een wat hevigere
toekomst met degt dat een 70 stuyper
aan't eind van den maan cholkruen
eenige jolder jongens hun reeds an-
schouwen en met de spoorlyk hun re-
dan ook reeds aan de quarry —

Een moet ons eens stuyper van
of het met een klein gaat en of
en een heel nu met goed hun
Arbuckler — Ik vrees wel dat
Jeter met komt om enaars te
doen hy wil graag een vry man
sinn moeder dan hun met vrees
Lijke jolder teent om een beurs aan
de openbare vrees en loep te kolk
ook wanneer hy dan nu met slaapt
dat hy dan nu stuyper. ~~Jan~~ was
zeer begint den is van keijgen
tot stuyper van een beurs den is nu en
pottwesp van f 2.50

Maar nu zal op een ander vel nog wel wat
stuyper en vrees ~~en~~ met lukt met vrees
Lijke jolder

Brief 66

Koudum 6 Maart 83

Waarde Zoon

Gij vraagt mij naar de Billitonkwestie maar dat is mij te geleerd om daar eene goede beschrijving van te doen. Wel heeft het kamerlid Keuchenius en de Redactie ieder een reeks art daarover geplaatst in de Standaard maar ik heb ze te weinig met oplettendheid gelezen om een goede beschrijving u over te zenden wat ik er van meen te weten is dat voor 30 en 40 jaren een Maatschappij werd opgericht met het doel om het eiland Billiton in cultuur te brengen en tinmijnen te ontginnen in deze Maatschappij nam Prins Hendrik wiens finantiele inkomsten met zijn staat niet overeen kwam voor 2/5 deel. Zij vroeg en verkreeg van de Staat daartoe concessies tot 1890 of 95 of daar omtrent, onder voorwaarden dat ze van hare winst jaarlijks eenige ik meen $3\frac{1}{2}$ % aan de Staat zou uitkeering, aanvankelijk waren de uitkomst der Exploitatie minder bevredigend en de Regering deed daarom zoo wat de belofte of althans gaf uitzicht wanneer er verbetering kwam in de uitkomsten, concessieverlenging zou kunnen worden toegestaan, doch al spoedig werd de ontginning zeer winstgevend zoo zelfs dat de aandeelhouders in de laatste jaren tot 100% winst maakt dat is met ieder 100 gulden Maatschappelijk kapitaal wonnen ze jaarlijks f 100.-

Na de dood van Prins Hendrik die zoo als gij weet kinderloos stierf werden zijn erven natuurlijk deelgenoot in deze maatschappij -----

Nu werd ten vorige jaren door de Gouverneur Generaal de concessie met genoemde maatschappij ik meen 20 of 30 jaren verlengd en ofschoon de Maatschappij in een zeer bloeiende toestand verkeert werd de - laat mij het noemen - de cijns of belasting of vergoeding welke de staat er van genieten zou naar ik meen van $3\frac{1}{2}$ % gebracht slechts op $4\frac{1}{2}$ % . Deze dading van de G.G. werd door de minister van kolonien zonder dat de Staten Generaal daarvan werden gehoord goedgekeurd en hiertegen kwamen de Staten in verzet . Op voorstel van leden van dat ligchaam werd een commissie benoemd om de zaak te onderzoeken. Na onderzoek concludeerde deze commissie onder meer dat 's lands belang niet was bevorderd en deze conclusie werd naar ik meen met 57 tegen 20 stemmen door de kamer aangenomen ----- zoo meen ik dat de zaak zoo wat in elkander zit en dat het een kwade netelige kwestie is daar de Hoogste staatspersonen in betrokken zijn zult gij toestemmen.

Met onze Lieuwe gaat het bijzonder best, zijn gezicht en kin is bijna geheel weer beter ook zijn armen en het been betert mooi, hij speelt en praat als vroeger ofschoon hij nog een beetje kreupel loopt, ook slaap hij weer best wij hebben hoop dat het wel spoedig weer in orde zal komen, ook wij zijn allen best gezond, de gezondheids toestand is nu algemeen best..

de vorige week donderdag was hier loting. Sipke van oom Pieter en Jan Tinholt en Walter de Vries zijn oa vrij geloot; Simon Heins is aangeloot.

Met de werkzaamheden aan het spoor begint nu vrij wat beweging te komen. Men zegt dat een Jo Schipper aan 't zand varen zijn naar Molkwerum Eenige polderjongens zijn reeds aangekomen en met de spoordijk zijn ze daar ook reeds aan de gang.

Gij moet ons eens schrijven hoe of het met uwe klieren gaat en of gij uwen bril nu wel goed kunt gebruiken.

Ik vrees wel dat Jetze niet komt om examen te doen. Hij wil graag genoeg maar zijn moeder kan hem niet missen. Luitje solliciteert om een beurs aan de openbare Normaal lessen te Balk. Ook wanneer hij daarmee niet slaagt zal hij daar na School wat zeer tegen 't zin is van Reijenga

Tot stijving van uw beurs zenden we een postwissel van f 2.50

Moeder zal op een ander vel nog wel wat schrijven;

ontvangt onze hartelijke groete

uw vader

L.Dokkum

Nymegen, 11 Maart 1773.

Lieve Ouders!

Die klein waaraan ik spreek zit dan myn klein
wat duider by de brief dan die bekende en dan
aan de vinderijde van den voot ik de uitspraak
gezond; het als een dierst, schap van gerust, maar
en lekker als 't maar voert hen.

Leertnaam getuigt ik gezegt.

De klein heeft nog al wat geïnteressante
dat is ook wel te begrepen.

Als ik den vinderijde wil ga ik een beetje lamen
voeter en een spons met de rechte lamen neem myn
dierst en ga dan naar het zekkenhamertje van
rechter dat opzettelyk voor zichten en kwalen
is ingericht.

Hy hebben gisteren weer van't brood gehak
gegeten.

Hy hebben Paschen geen vacantie maar
Pinkster en de groote vacantie komt van 'sjaer
14 weken later.

De hand raadtels niet oud en nieuw opgevoerd,
en het nu de prijs ontvangen bestaande uit.

J. v. Linderhout,	Was maar een heerenlammel	1.25
J. v. Linderhout,	Jakob e. Koosje	1.25
J. " "	Moori Anneke	1.00
C. J. J. J.	de tempel van Salomo	0.50

daner van 14 weken.

Hy zijn allemaal aardig boekjes, niet in pathos
maar met een aardig plauze in.

Hy de gehele week konst en even terijgquelen
Hy is van duy wat moer.

Wolke

Lolke

Noch vooral eens van haren schrijven
hoor: Vader.

Schijft Petke of Jank ook een meer.

Brief 67

Nijmegen, 7 maart 1883.

Lieve ouders !

Die klier waarvan ik sprak zit aan mijn been wat dichtter bij de knie dan de bekende en dan aan de onderzijde van den voet. Ik ben uitstekend gezond; eet als een olifant, slaap zoo gerust, vast en lekker als 't maar kan. Levertraan gebruik ik geregeld.

De klier heeft nog al wat geëtterd van de week; dat is ook wel te begrijpen.

Als ik hem verbinden wil ga ik een keteltje lauw water en een spons uit de keuken halen , neem mijn doek en ga dan naar het ziekenkamertje een vertrek dat opzettelijk voor zieken en kwalen is ingericht .

Wij hebben gisteren weer voor t eerst gebak gegeten.

Wij hebben Paschen geen vakantie maar Pinkster en de groote vakantie komt van 't jaar 4 weken later.

Ik had raadsels uit Oud en Nieuw opgezonden en heb nu een prijs ontvangen bestaande uit

J.v.t.Lindenhou, 't Was maar een boerenlummel	1,25
---	------

J.v.t.Lindenhou, Jakob en Koosje	1,25
----------------------------------	------

J.v.t.Lindenhou, Mooi Anneke	1,00
------------------------------	------

C.Jesse De tempel van Salomo	0,50
------------------------------	------

Samen voor f 4 waarde.

't Zijn allemaal aardige boekjes, niet in prachtband maar met aardige plaatjes erin.

't Is de geheele week koud en winterig geweest.

't Is vandaag wel mooier.

Uw liefh. Zn

Lolke

Noch vooral eens van Lieuwe schrijven hoor vader.

Schrijft Fekke of Joukje ook eens weer.

Locke

Ik had mij voor genomen om te goeden
wat te schijven maar het viel veel meer
met veel worden het is nu wij het ben
van midday vordapels met gehak gegeten
gij kunt begrijpen dat er dan wat om gaat
want dat lusten we allen even graag en
wij kunnen tegenwoordig nog goed pleusen

Onze Rink is van dunn wat seurig ik
denk dat te tantsis heeft & heeft te reeds
zij was anders nu weer zo op haar drie
en wat kan dat kleine ding eten dat
is een lust maar het is een kleine speling
ze is een teer meisje maar dat is niets als
ze maar gezond blijft

Onze Cécile dat gaafte zo best om te
even te vertellen hoe het was gelijk vader
en schreef handde hij de teestroy met de heij
over hem heeft ik stond bij de tafel dat
ik in schenken. Zou ik praten hem terstont
ik schreeude wat ik kon ik dacht dat is
dood want ik zag de heij over zijn hoofd
gaand ik vloog met hem naar buiten en sprak
de het heij dit van zijn gezicht toen

ging ik met hem in huis en bemerkte dat
zijn heel hier gebrand was ik mist niet
beter te doen (vader was nog niet thuis
anders wel op houdend) dan hem in de
brommel te setten de andere morgen
was hij geheel dakt om zijn hoofd zijn een
oog zat haast dicht ook boren zijn neus zijn
beide wangen rood en blarig zijn borenst
sat een blaasje op de onderste tot een van
binnen dat het gehele hin tot onder
heel toe tot aan ~~de borenst~~ over toezien
zelfs in het oos en haar saten de blaasjes
zijn beide armen een groote blaas ophouden
de eene arm zijn voet aan ieder kant van
het huilt een groote blaas drie kleine op
den plakt moet gij hant begripen want een
boel toe hebben ^{de} weder daz dokter hand
en die sei er moet maar een olie op dat
hebben wie er nog op nu is zijn gesicht zoo
gebetert dat het heeft niets geetter alles is
nu meer schoon komdag heeft hij voor teest
de cloeken er af gehouden de andere plakken
ben nog niet beter maar het staat mooi,
hij is wij heke er onder het geras gij begrijpt
dat ik er drukte van heb ik heb morgers
t aer wert om hem te niet vinden

Dokter doet het ook wel eens mee
hij moet dan haast geheel maken want
het stinzel van de eene arm moet om de
hulp anders glijft het af en dan schiet
hij zoo want het zit er dan wel wat
in vast nu hier maar niet meer over,
het portret van de kinders waren heel
blij mee maar het was onze bedoeling zoo
niet in dien gij het graag te rug hebt
schrijft ons dan maar weer. dan sluiten we
het eens weer terug hoor. Com Ger hen
heeft nog geen werk. Gij komen mee nu
meer in hun oude woning en gading den
dan in het harnestje om vollen hant
in het huis van onse en wilkij
teusis in dat maastje de Boer dat
van hestel Pot dat die swarigheid is
weer aan de hant gantje zingsma hant
te elbolkweren hij haast om de welbeulen
te wonen het was gister toe en merig doet
ze vuer hen niet weg van morgen stant
het er al weer maar want het is alle maal
sneeuw maar hij is toch maar weggegaan
nu ist op voren blik met meer mooi
nu welke ik moet einde gen het walt mij luy
met af dat ik drie hant val heb nu schrijft
maar eens wech een goede brij wij heb en er toch
zoo in aarigheid aan mit vragt de groote van ze
elboda & Deinum

Brief 68

[Ongedateerd]

Lolke,

Ik had mij voorgenomen om u goed wat te schrijven maar het zal wel weer niet veel worden. Het is 1 uur. Wij hebben vanmiddag aardapels met gehak gegeten. Gij kunt begrijpen dat er dan wat omgaat, want dat lusten we allen even graag en wij kunnen tegenwoordig dog goed pluizen. Onze Rink [14.06.82] is vandaag wat seurig, ik denk dat ze tantjes krijgt, 1 heeft ze reeds. Zij was anders nu weer zoo op haar drie en wat kan dat kleine ding eten, dat is een lust, maar het is een kleine spiering. Ze is een teer meisje maar dat is niets als ze maar gezond blijft. Onze Lieuwe dat gaat zoo best om u even te vertellen.

Hoe het was gelijk vader u schreef haalde hij de teestooft met de kofij over hem heen; ik stond bij de teestel dat ik inschenken zou, ik pakte hem terstont. Ik schreeude wat ik kon, ik dagt dat is dood want ik sag de kofij over zijn hoofd. Gauw ik vloog met hem naar buiten en spoelde het kofijdik van zijn gezigt. Toen ging ik met hem in huis en bemerkte dat zijn heel kin gebrand was, ik wist niet beter te doen (vader was nog niet thuis anders wel op Koudum) dan hem in de boomwol [katoen] te setten. De andere morgen was hij geheel dik om zijn hoofd. Zijn een oog zat haast digt ook boven zijn neus, zijn beide wangen rood en blarig, zijn bovenste sat een blaartje op, de onderste tot even van binnen, dan het geheele kin tot onder an de keel toe tot aan het eene oor toe. Ja, zelfs in het oor en haar saten de blaartjes. Zijn beide armen een groote blaar, ook onder de eene arm; zijn voet aan iedere kant van het kuit een groote blaar en drie kleine op den plat voet; gij kunt begrijpen wat een boel toe hebben wij des saterdags dokter haald en die sei er moest maar boololie op; dat hebben wij er nog op. Nu is zijn gesigt zoo gebetert dat het heeft niets geettert; alles is nu weer schoon. Zondag heeft hij voor 't eerst de doeken er af gehouden; de andere plakken ben nog niet beter maar het staat mooi; hij is vrij helder onder het geval; gij begrijpt dat ik er drukte van heb, ik heb morgens 1 uur werk om hem te verbinden en dokter doet het ook wel eens mee. Hij moet dan haast geheel naken want het winsel van de eene arm moet om de hals anders glijt het af en dan schreeuwt hij zoo want het zit er dan wel wat in vast. Nu hier maar niet meer over.

Het portret van de kinders waren ze heel blij mee, maar het was onze bedoeling zoo niet indien gij het graag te rug hebt schrijf ons dan maar weer dan stuuren we het eens weer terug hoor.

Oom Gerben heeft nog geen werk.

Zij komen mei nu weer in hun oude woning en Jaring ten duur in het kamertje. Oom Willem komt in het huis van Ansche en Wilkje. Teusis in dat naast Jelle de Boer dat van Hessel Pot, dat die swarigheid is weer aan de kant. Jantje Jungsma komt te Molkwerum bij haar oom, S. van der Meulen te wonen.

Het was gister zoo onwerig dat je vader kon niet weg.

Vanmorgen stont het er al weer naar want het is allemaal sneeuw, maar hij is toch maar weggegaan. Nu is 't op oogenblik wel weer mooi. Nu Lolke ik moet eindigen; het valt mij lang niet af dat ik drie kanten vol heb.

Nu schrijf ook maar eens weer een goede brief; wij hebben er toch zoo'n aardigheid aan.

Ontvangt de groete van

je Moeder A.Deinum.

Nymegen Paschmaandag 1843.

lieve Vaders.

Dat kleine brief op woensdag heeft
heeft 2 reder. 1^e waren we heden niet
in gelegenheid om brieven op de post
te doen en ~~zaterdag~~ 2^e voor ik gaag
als van Paaschen schryven.

Dit zweer aan mijn voet is niet
zoals u denkt een gewone zweer
maar een kleine, daar zikt al de
verschynselen van een klein zwerf
by zijn verding als tegenwoordig
dat my voorgekomen hebben.

Hij heet ook D zeggen aardig, hy
is in de afgelopen week manisch
3 à 4 maal doorgebroken, dat me
hy is wanneer ik het by die klein
kan den hals vergelyk die by redt

Stoppe kanen liet vallen.

Verwondert my zelf dat ik er niet
meer pijn aangehad heb, ik ben wel
een paar maal thuisgebleven met
de wandeling, maar dan was ik ^{wanneer}
ik weinig lust tot wandelen had.
En dus is voortdurend veel gemakkelijker
om er af te komen.

Antient die preppy's in C. en D.
had ik eigenlijk niet veel van de
Chr. Ph. omdat zij alleen ditschillende
hefpladige gestalten beschryft en ten
L. werden de boeken my gezonden.
Zonder dat ik gekozen heb.

Jesse's Tempel v. Salomo denk ik dat
ik als cadeauje gekregen heb voor
an ander raadselje dat in een latere
apl. voorkwam.

Ik ontving een brief van Peebe
van Jacob Spoumes, waarin hy me
schreef dat Jesse kwam, wanneer
hy waarlijk komt. Hy zegt ik zeker

vrij van Mr. G. om hem om te beelden
enz. enz. Hierin gesloten is een klein
brieffje voor P. Tette zal zich veel met
de ~~voor~~ beroving belasten.

Ik heb over Paasch.

Uitschaan is geen vacantie eigenlijk
is zijn er toch slechts de helft der
jongens thuis. Vrijdag Klementines
door de gewone zondagsoost en Chocod.

S. Morgens gingen we allemaal naar
de Franse kerk u weet wel op de Kerk
markt, die poort, waar onze vijf jongens
die namen moeten doen van voorgaare
aangenomen werden, s'avonds worden
wy de avondmaalsreuning / natuursche
als toeschouwers, hy.

Zaterdag verschaftte ons behuue
~~verf~~ het ontslag van studeren
enz. een wandeling in de Beheve
aan de oever der rivier. Daaraan de
rivier is ook nog een fort in volkomen
goede toestand.

21
Zondag, verwisselden onze bierhammen
van rogg en wittebrad in bierhammen
van krentebolle en wittebrad wat my
zoval te beugt goed voldeed.

Gisterenavond kreeg ieder 4 gekookte
eieren by zijn bord en ook daar had ik
geen afschuw van.

Vandaag eindelijk hebben we van middig
heerlyke soep, aardappelen en veldsla gedaan
waarover reeds eieren gedaan waren
kenkens 4 eieren. Het zal hier wel
by blijven. Morgen weer aan 't werk.
Ik hoorde van de jongens dat de vromen
dagen voor kousen den 2. 4. 6. 8
April zijn.

De aspiranten (voor hulpendr.) moeten
ook in de loop van April examen doen,
~~de ene naar~~ op verschillende datum

Met hartelyke groete
— Holth.

Brief 70

Nijmegen PaaschMaandag 1883.

Lieve Ouders.

Dat U deze brief op Woensdag krijgt heeft 2 reden. 1e waren we heden niet in de gelegenheid om brieven op de post te doen 2e wou ik graag iets van Paaschen schrijven.

Die zweer aan mijn voet is niet zooals u denkt een gewone zweer maar eene kleine, daar dit al de verschijnselen van een klier zou wel bij zijn wording als tegenwoordig voorgedaan hebben. Hij betert zou 'k zeggen aardig, hij is in de afgelopen week misschien 3 à 4 maal doorgebroken, dat niet erg is wanneer ik het bij de klier aan den hals vergelijk die bij ieder stootje tranen liet vallen. en dan is zoo'n ding wel gemakkelijk om er af te komen.

't Verwondert mij zelf dat ik er niet meer pijn aangehad heb, ik ben wel een paar maal thuisgebleven met de wandeling, maar dan was 't wanneer ik weinig lust tot wandelen had. Omtrent die prijsjes in O. en N. had ik eigenlijk niet veel aan de Chr. Ph. omdat zij alleen verschillende liefdadige gestichten beschrijft en ten 2e werden de boeken mij gezonden zonder dat ik gekozen had.

Jesse's Tempel v. Salomo denk ik dat ik als cadeautje gekregen heb voor een ander raadseltje dat in een latere afl. voorkwam.

Ik ontving een brief van Piebe van Jacob Sjouwes, waarin hij mij schreef dat Jetse kwam, wanneer hij waarlijk komt krijg ik zeker vrij van Mhr. G. om hem omteliden enz. enz.

Hierin gesloten een klein briefje voor P. Fekke zal zich wel met de bezorging belasten.

Nu iets over Paasch.

Ofschoon er geen vacantie eigenlijk is zijn er toch slechts de helft der jongens thuis. Vrijdag kenmerkte zich door de gewone Zondagskost en Chocolade. 's Morgens gingen we allemaal naar de Fransche kerk, u weet wel op de Korenmarkt, die poort, waar onze vijf jongens die examen moeten doen van 't voorjaar aangenomen werden, 's avonds woonden wij de avondmaalviering natuurlijk als toeschouwer, bij.

Zaterdag verschaftte ons behalve het ontslag van studeren enz. een wandeling in de Betuwe aan de overzij der rivier. Daar aan de rivier is ook nog een fort in volkomen gave toestand.

Zondag, verwisselden onze boterhammetjes van rogge en wittebrood in boterhammetjes van krentebolle en wittebrood wat mij zooals u begrijpt goed voldeed.

Gisteravond kreeg ieder 4 gekookte eieren bij zijn bord en ook daar had ik geen afschuw van.

Vandaag eindelijk hebben we van middag heerlijke soep, aardappelen en veldsla gehad waarover reeds eieren gedaan waren benevens 4 eieren. Nu zal 't er wel bij blijven. Morgen weer aan 't werk. Ik hoorde van de jongens dat de examendagen voor kosteloos den 2, 4, 6, 8 April zijn.

De adspiranten (voor hulponderw.) moeten ook in de loop van April examen doen op verschillende datum.

Na hartelijke groete

Lolke

Nieuw-dum 27 Januarij 83

Naam: Loon

Gelyk de vorige week is
het alweer druk ^{ik} ben van daag
na Overmeer-dum geweest en had van
avond nog eene wat goed blaas te
maken maar opsinooen een van morgen
uwe brief niet onwinger tots moet u
een oogen blik hier en van nemen om u
eenige letteren te schrijven, een van
vrouwen uwe brief zal morgen wel
komen. — eigenlyke byzonden
heden zijn van hier niet te melden
tante Anna is altyd noch ongesteld
zy heeft twee groote kliergezwellen
een aan en een onder de arm ook is
zy en zickelyk by de beste meesters
van haar hebben erg pleas op t'hoop
In Hemelrum blyth het noem al zoo
wat by het oude oom Arent vaart
nu maandag met jille u. Gode
als knecht maandag voor acht

daag was t by de Stormwee en ont-
Littend houd toe, was het vout een
spoor maar zy had den hiel en best
afgebrant. Gospe blyth noch al-
tyd de zelfde vreemde gest. —

over grond hier is nu jern, ten
byna achiel reineren alleen dan ten
voet zijn noch een paar open plekken
de ten kooft is ook aan t'afnemen
ook tunk haeth noch t'neeth maar
zy wordt anders helder dan teken
en jaan hebben die avond de laatste
avond smool van ~~het~~ winde halffjaar
ghesat maandag zal als alles goed
is cyrben men na smool t'by kups
dat en niet veel ten aan. —

Wat is het de vromen week streekt
kelyk houd geweest ^{ik} ben altyd
dinsdag op reis geweest. donder-
dag heb ik noch al even van huis en
weet maar niet buiten houdum, heb
gy ook veel last van de hond
Acht? —
Hoor qu en ook van of en vele

Volleblaat, hem om een ogenblik
vallen beuren. Jekke heeft hem
stukken ook noch ingesonden
hem waastijn luk komt die dus
in het laatst van April te Wyome
op enamer te doen.

Vader zei tegen mij nu moet u den
brief maar af schrijven als zoo morgens u
brief komt dan schrijft diek een keer om
vader te hooren wat u te vestellen heeft
wij ben er zoo blij mee dat gij het zoo
goed hebt onze kinders waren van morgen
al galvers dat gij zoo heerlijke pausoch
gehad had lieke 2 cijeren en wij slegts een
wij krijgen niets merd er gesejd zij vergaten
dat ze wel eens op ^{eens} ~~morgens~~ krijgen gelijk
gij u mag wel herinneren maar ik had ook
niet zoo veel in't voor om dat de kleinen
nog alle morgens krijgen en tegen pausoch
dan zijn ze bray zij kunnen het ook best
af met het geen ze krijgen maar gij hebt
deker toch een beste host niet wam?
mij dunkt u hen het niet beter begren

hoe gaant het met u kleeven is er ook
het een of ander dat hem beyeest hoe is
zejt er wel eens iemand wat voor zekwed
slagt het moet niet al te erg worden
of zorgen ze daar wel voor dat het niet
in't erg loopt schrijf mij dat eens hoer
wij zijn nu meer aarvig op stap onze
lieuwe is kro goed als her steld minn hij
begint tegen woordij zoo te stutten en
wij moeder er om luygen toe toe toe toe
heit hem hem hem nou, van morgen
naveg herben of ze haast een ei brengen
wij wij wij het mit ai ai aija zu dat
hoort a reewe dat zeg ik u gister morgen
ten zocht hij al de bank ledij om een
paar sokken voor tennus of binnu zijn
cupnkes die voor in de bleek waren
ken ken ken die moet men dij lieke lante
mire ka hree
tante Anne haar arm deijt dichter gester
door gesneden nu is hij haar een eind gemak
lijker ik ben haast de heefe winter zieken
hier pleeger eerst met ons eigen en nu hond
djoewke maidsdag bij mij dan moet ik haast
hoofde ge heel wase dat is en bauntje dat
zeg ik u haar heel hoofd is zeer van het
eene eind tot het ander ik denk als ik
daar

Brief 71

Koudum 27 Maart 83.

Waarde Zoon

Gelijk de vorige week is het alweer druk. 'K ben vandaag na Oudemirdum geweest en had vanavond nog eerst wat goed klaar te maken, maar ofschoon wij vanmorgen uwe brief niet ontvingen toch moet ik een oogenblik het er van nemen om u eenige letteren te schrijven; wij vertrouwen uwe brief zal morgen wel komen eigenlijk bijzonderheden zijn van hier niet te melden, tante Anna is altijd noch ongesteld.

Zij heeft twee groote kliergezwollen, een aan en een onder de arm, ook is zij er ziekelijk bij, de beide meisjes van haar hebben erg klieren op 't hoofd. Te Hemelum blijft het noch al zoo wat bij het oude. Oom Arent vaart nu maandag met Jelle en Gosse als knecht. Maandag voor acht dagen was 't bijna stormweer en ontzettend koud, toen was het wat een sjouw maar zij hadden het er best afgebracht. Gosse blijft noch altijd dezelfde vreemde gast.

Onze gezondheid is nu ferm. Lieuwe zijn bijna geheel genezen alleen aan zijn voet zijn noch een paar opene plekken, de kinkhoest is ook aan het afnemen, onze Rink hoest noch 't meest, maar zij wordt aardig helderder. Fekke en Jaai hebben deze avond de laatste avondschool van het winterhalfjaar gehad, maandag zal als alles goed is Gerben mee naar school. Hij heeft er niet veel zin aan.

Wat is het de vorige week schrikkelijk koud geweest. 'K ben alleen dingsdag op reis geweest, donderdag heb ik noch al even van huis geweest maar niet buiten Koudum. Hebt gij ook veel last van de koude gehad?

Hoort gij er ook van of er velen sollicitanten zijn om de opengevallen beurzen. Jetze heeft zijn stukken ook noch ingezonden, zeer waarschijnlijk komt die dus in het laatst van April te Nijmegen om examen te doen.

Vader zei tegen mij nu moet u den brief maar af schrijven; als zoo morgens u brief komt dan schaaft zich een ieder om vader te hooren wat u te vertellen heeft. Wij ben er zoo blij mee dat gij het zoo goed hebt; onze kinders waren vanmorgen al jaloers dat gij zoo heerlijk paasch gehad had, Lolke twee eijeren en wij slegts een. Wij krijgen niets werd er gezegd. Zij vergaten dat ze wel eens op eene morgen krijgen gelijk gij u noch wel herinnert maar ik had niet zoo veel in 't voor omdat de kleinen nog alle morgen krijgen en tegen paasch dan zijn ze krap. Zij kunnen het ook best af met hetgeen ze krijgen, maar gij hebt zeker toch een beste kost niet waar? Mij dunkt u kan het niet beter begeren. Hoe gaat het met de kleeren, is er ook het een of ander dat hem begeeft, hoe is 't zegt er wel eens iemand wat wordt je hoed slegt, het moet niet al te erg worden of zorgen ze daar wel voor dat het niet in het oog loopt, schrijf mij dat eens hoor. Wij zijn nu weer aardig op stap onze Lieuwe is zoo goed als hersteld maar hij begint tegenwoordig zoo te stotteren. Wij moeten er om laggen toe toe toe toe heit kom kom kom nou, van morgen vroeg Gerben of ze haast een ei kregen: wij wij wij het nit ai ai aijen ju dat hoort vreemd, dat zeg ik u gistermorgen, toen zegt hij al de bank ledig om een paar sokken voor Tomas Abma zijn lamkes die voor in de bleek waren; ken ken ken die wol mem dij lieze lamkes wurde sa koud. Tante Anna haar arm heeft dokter gister door gesneden nu is hij haar een eind gemakelijker, ik ben haast de heele winter ziekenverpleeger eerst met ons eigen en nu komt Djoeuke middags bij mij dan moet ik haar hoofd geheel wasse dat is een baantje dat zeg ik u, haar heel hoofd is zeer van het eene eind tot het andere ik denk als ik daar

[hier eindigt de brief]

Kyngem, 1 April 1883.

Lieve broders!

't Is hier vandaag prachtig weer. Het zonnetje
schijnt zoo lekker, wy hebben al weer
een heel paar kisten onder de groote kasten
geboormt gereken. Van middag mocht by
't wandelen nooit eerst de jas uitschuyven.
't Was verleden week erg koud, maar ik
heb er niets geen last van, ik geloof dat
ik nog gehard wordt.

Wie hier aan mijn been, belet zou ik
zeggen goed, 1 of 2 keer heeft by van
de week geëkerd. 't Is me nu zoo
makkelek aan mijn been. Ryddet het
niet en 't is nu knijg als vroeger.

Van de jongens voor de beuren weten
my eervol als U.

De twee seconanten Mhr. Schomaker
quat met Mei zeg 't zal my nieuw
doen, zeg ik we dan krygen. ^{op de} Joke maer
maer ons schryft waar ze zullen ^{op de} by
en wanneer ze komen.

Wat moe schryft van die heerly re
paak kenk het volkomen met haar
ons; anders dan beard, middageten,
water en wat thee, zien we ook
niets.

Maar toch we hebben 't goed dat is
waar. Beter heeft het niet!

Gisterenavond had ik wat hoofdpijn
ik ging toen naar op bed en ontwaakte
van morgen half 8 frisch en gezond.

Mijn Meester zijn vrouw ik weet goed
in orde. A 't Vertellen kost hier anders
niet veel. Lautat morgens had
ik my verolapen; ik stond op en won
haastig mijn broek aantrekken

maar knap in de haast, scheurde ik
graad heel broek (by de gelp) in tweeën
't werd binnē. dezelfde weer gemaakt
voor 10 cents. Mijn oudste jas hebben ze
voor 15 cents nieuwe halve mouwen ^{aangetoet} en
mijn de zakken gemaakt.

't Jammer dat lieuwe zoo stoffert, hij
is 't geen middel om dat aftelesen?

Mijn hued is erg slecht, er wordt wel
ons (vaak bedwelst) op gesmuat ik zal
de jufvrouw omme eens om andere
vragen niet. Hy is zoo grys als Alberts.

Wanneer moe weer schryft dan afschryf
geen U. & meer.

Karschys groete aan alle
ook aan Beppe en jouk.

Lvke

Mijn postzegels zijn ook weer op.

Brief 72

Nijmegen, 1 April 1883

Lieve Ouders !

't Is hier vandaag prachtig weer. Het zonnetje schijnt zoo lekker, wij hebben al weer een heele poos onder den grooten kastanjeboom gezeten. Van middag mocht bij 't wandelen voor 't eerst de jas uitblijven. 't Was verleden week erg koud, maar ik heb er niets geen last van, ik geloof dat ik nog gehard wordt.

Die klieren aan mijn been, betert zou 'k zeggen goed, 1 of 2 keer heeft hij van de week geëtterd. 't Is nu zoo makkelijk aan mijn been. Pijn doet het niet en 't is zoo lenig als vroeger Van de jongens voor de beurzen weten wij even weinig als U.

Een onzer secondanten Mhr. Schoomaker gaat met Mei weg, 't zal mij nieuw doen, wie we dan krijgen. Jetse of Mr. moet maar eens schrijven waar ze zullen logeren en wanneer ze komen.

Wat moe schrijft van die heerlijke paasch ben 'k het volkomen met haar eens; anders dan brood, middageten, water en wat thee, zien wij ook niets.

Maat toch we hebben 't goed dat is waar. Beter hoeft het niet!

Gisteravond had ik wat hoofdpijn, ik ging toen 7 uur op bed en ontwaakte vanmorgen half 7 frisch en gezond.

Mijn kleeren zijn zoover ik weet goed in orde. 't Verstellen kost hier anders niet veel. Laatst morgens had ik mij verslapen; ik stond op en wou haastig mijn broek aantrekken maar knap in de haast, scheurde ik bijna de heele broek (bij de gulp) in tweeën. 't Werd binnen dezelfde week gemaakt voor 10 cents. Mijn oudste jas hebben ze voor 15 cents nieuwe halve mouwen aangezet en de zakken gemaakt.

't Is jammer dat Lieuwe zoo stottert, is er geen middel om dat afteleeren?

Mijn hoed is erg slecht, er wordt wel eens (vaak bedoel ik) op gesmaald, ik zal de jufvrouw maar eens om andere vragen, niet. Hij is zoo grijs als Alberts.

Wanneer moe weer schrijft dan alsjeblieft geen U meer.

Hartelijke groete aan alle
ook aan Beppe en Jouk

Lolke

Mijn postzegels zijn ook weer op

Vrouwen 3 April 83

Maand Loo⁹¹p

Nu zoo n day of wat
hebben my hier zoo wat een klein
leekenhuis jaar is niet al te goud
gewest. Peppe is niet fluy. Tette
is erg versnoven. Joutje is niet
goud en ter overvloede ik ben
zelf ook niet al te goud.

Zondag voormiddag ben
ik met de hoofts en de kerke
komen ik ben toen 'namiddag'
op het aquarium en heb fern gerust
maandag gevoelde ik mij wat
beter en had toen hoop dat het
spoedig weer beter zou zijn
maar nu was ik keken meer zoo
lusploos avon om maeds wat
onrust werd en docter het home
nu der gaf nou al een gerust
Hullend verklaring, ontstekung
van de lichtspijer, waarvan ten gevolge

een weening kworts". hy heeft my
een doosje met pillen gestuurd waar
van ik om de 2 uur 3 moet innemen
en verder vragen om die week
niet de dem uit te gaan. ofsinne
my dat niet zoo best past. Zal ik
nog maar blij zijn als het zo af
loopt waar op ik nu wel hoop heb.
Er is hier tegenwoordig veel
gebelat. volk dymt huis aan
huis. Heeft men zeker aan over
het algemeen nente noch al niet
gevaarlijk. Het zo'n dag of
vyf en dan knapt het weer wat op
Bouke Franke van Wains
die vroeger by ons heeft gewoond
is op't oogenblyk hier uit van
huis. Hy is gisteren donsdag gekomen
en gaat hier een week
het Stotteren van Leuwe. Geht
al weer. dat gy een nieuwe
heid hoort is goed.

Na waarde zo'n 4 moet maar
enkeles in de volgende week
hoop ik meer te Schryven
u van L'Wontum

Brief 73

Koudum 3 April 83.

Waarde Zoon

Nu zoo 'n dag of wat hebben wij hier zoowat een klein ziekenhuis, Jaai is niet al te goed geweest, Beppe is niet flug, Fekke is erg verkouden, Joukje is niet goed en ten overvloede ik ben zelf ook niet al te goed.

Zondag voormiddag ben ik met de koorts uit de kerk gekomen, ik ben 's namiddags op bed gegaan en heb ferm gezweet. Maandag voelde ik mij wat beter en had toen hoop dat het spoedig weer beter zou zijn maar nu was ik heden weer zoo lusteloos waarom moeder wat ongerust werd en doctor liet komen, deze gaf noch al een geruststellende verklaring "ontsteking van de luchtpijpen waarvan tengevoege een weinig koorts ". Hij heeft mij een doosje met pillen gestuurd waarvan ik om de 2 uur 3 moet innemen en verder geraden om deze week niet de deur uit te gaan. Ofschoon mij dit niet zoo best past zal ik nog maar blij zijn als het zoo afloopt waarop ik nu wel hoop heb, er is hier tegenwoordig veel ziekelijk volk bijna huis aan huis treft men zieken aan over het algemeen noch al niet gevaarlijk met zoo'n dag of vijf en dan knapt het weer wat op.

Boukje Franken van Warns die vroeger bij ons heeft gewoond is op 't oogenblik hier uitvanhuis, zij is gister dinsdag gekomen en gaat heden weer weg.

Het stotteren van Lieuwe betert al weer, dat gij een nieuwe hoed koopt is goed.

Nu waarde zoon ik moet maar eindigen en de volgende week hoop ik meer te schrijven.

U vader

L.Dokkum

Nymegen, 8 April 1863.

Lieve Ouders!

Totals by u thuis zijn er nog ons ook
de helft der jongens riek. Ik ben ook
by verkouder geweest, myn neus heft
me als de fontein en meer! o uwe!
Vader! in dacht dat u niet meer
van de veranderingen van het weer
te lyden had. Mijn klein beest-ged
het en meermalen goed gekregen,
zoo'n platten. Ik geloof dat dat me
goed staat, de jongens en de pufferen
Zeggen het hemmende

Er zijn twee ook jongens, die kamers
dalen er zijn 4^e Sollicitanten, waarmede
Gerritsen heeft gezegd. De vrije dagen zijn
24, 26 en 27 April.

Als Jkee me kunt, dan is 't misschien
ongelukkig om hem een huardschap voor
mij mee te geven, k'hou me anders
grecommandeeren.

Wolfspeken gaat niet te best, te veel
waarlijk niet hoe 't komt; 't kekenen gaat
goed. Ik keken tegenwoordig groepen
van meekunstige lichamen die voor mij
als spel staan.

W. vatter nu te zo weinig hebt geshreeven,
weet ik ook niets te antwoorden.

Harleys Geestes! van
Uw Holke

Brief 74

Nijmegen, 8 April 1883.

Lieve Ouders !

Zoals bij u thuis zijn er bij ons ook de helft der jongens ziek. Ik ben ook erg verkouden geweest, mijn neus liep als een fontein en niezen! o wee!

Vader! ik dacht dat u niet meer van de veranderingen van het weer te lijden had. Mijn klier betert goed. Ik heb een nieuwe hoed gekregen, zoo'n platten. Ik geloof dat die me goed staat, de jongens en de juffrouw zeggen het tenminste.

Er zijn hier ook jongens, die examen doen, er zijn 42 sollicitanten, zooals Mhr.Gerritsen heeft gezegd. De vrije dagen zijn 24, 26 en 27 April.

Als Jetse nu komt, dan is 't misschien onfatsoenlijk om hem een boodschap voor mij mee te geven, 'k hou me anders gerecommandeerd.

Vioolspelen gaat niet te best, 'k weet waarlijk niet hoe 't komt; 't teekenen gaat goed. 'k

Teeken tegenwoordig groepen van meetkundige lichamen die voor mij op tafel staan.

Nu vader nu u zoo weinig hebt geschreven weet ik ook niets te antwoorden.

Hartelijk Gegroet! van

Uw Lolke

Nymegen 13 April 1882.

Lieve Broders.

Hier is hier van de week prachtig
weer geweest, bijna warm. Men kan nu
alreeds voelen en zien dat de winter voorby
is.

Mijn kleeven en kleeven zijn goed op stap,
alleen mijn oudste paar schoenen, gaat
snel. Wij dragen hier nog altijd ons
wintergoed, onze overjassen behouden we
lekker niet meer aan te trekken.

Alleen onze jengens is geslaagd.
Maandag en Dinsdag moet er weer een
Woensdag en Donderdag een
Maandag en Dinsdag van de volgende week
I waaraan van der Lee.

't Spijt me wel een weinig dat 'tse Vrydag
examen moet doen, ~~ook~~ moeten ze Vrydag-
avond al weer weg. Ik zou ze niet raden om

Donderdagavond half 10 hier te komen

Ik zal ~~U~~ ^{om} dan, met hun, wat glas
savrals ik hem behuip heb.

Met leeren gaat het best, het valt me
zoo gemakkelijk alleen vroolapelen gaat
niet. De theorie leeryp is zoo goed als
vermand anders niet, maar om het te boek
te spelen gaat niet. Ik ben nu maarly
dat ik geen vrool van me reiken heb

Omdat er Paasch geen vacantie geweest
is krygen we nu met Pinkster een heel
week. Ik ben hier nu geen een jaar.
Ik heb het van 't jaar nog al byzonder
mooi mijn jaardag valt kret op
Pinkstermaandag.

Ik weet toch van zyn leven niet hoe

u altyd uw brief vol krygt. Ik weet
nooit niets

Zij zijn tegenwoordig weer duchtig bezig
met het verspreiden der omstreken.

Vijvers en fonteynen, rotgroepen en bloempes
ken worden aangelegd.

Met hartelyke groeten, ook aan
Mte R. en Hofma

Mte Solke

Brief 75

Nijmegen 13 April 1882.

[13 april 1883]

Lieve ouders,

Het is hier van de week prachtig weer geweest, bijna warm. Men kan nu toch voelen en zien dat de winter voorbij is.

Mijn kleeren en klieren zijn goed op stap, alleen mijn oudste paar schoenen gaat teneind. Wij dragen hier nog altijd ons wintergoed onze winterjassen behoeven we lekker niet meer aan te trekken.

Al één onzer jongens is geslaagd. Maandag en Woensdag moet er weer een, Woensdag en Donderdag een en Maandag en Dinsdag van de volgende week (waaronder van der Zee)

't Spijt me wel een weinig dat Jetse Vrijdag examen moet doen, nu moeten ze Vrijdagavond al weer weg. Ik zou ze niet raden om Donderdagavond half 10 hier te komen. Ik zal voor Fekke dan, met hun, wat geven zoals ik hem beloofd heb.

Met leeren gaat het best, het valt me zoo gemakkelijk, alleen vioolspelen gaat niet. De theorie begrijp ik zoo goed als iemand anders, maar om uit een boek te spelen gaat niet. Ik ben nu maar blij dat 'k geen viool van me zelven heb.

Omdat er Paasch geen vacantie geweest is krijgen we nu met Pinkster een heele week. Ik ben hier nu gauw een jaar. Ik heb het van 't jaar nog al bijzonder mooi; mijn jaardag valt krek op Pinkstermaandag [14 mei].

Ik weet toch van zijn leven niet hoe u altijd uw brief vol krijgt. Ik weet nooit niets.

Zij zijn tegenwoordig weer duchtig bezig met het verfraaien der omstreken. Vijvers en fonteinen, rotsgroepen en bloemperken worden aangelegd. De hartelijke groeten, ook aan Mr.R. en Hobma

Uw Lolke

Konink 17 April 83

Haar Loon

Ook my hadden de over-
week en gether en hebes praatly
weer. Is zedangen aan dat
de houw wat geweken is dols
en wordt hier veel uitgegeven naar
flink wat regenwater bouw
en weid land en vooral de
waterbakken krygen en behoefte
aan

De examens voortzake
by u deken naar al wat drukke
my meende dat H. v. Lee
vrijdag en zaterdag van die
weken examens mocht doen. V. L.
voor hem warme dagen Jan
Pinholt is weer gezant man
en dag nam hy aan 1 examen
deel en men gevoelt te hebben
dat hy te op heeft

Voor eenige tyd herleef

gy ons dat de groote vacante
dit jaar begint en t'laatst
van juli. maar hoe kan dit?
ik meende toen dat en de voor
waarden bepaald is dat het
en t'laatst van jun aan vangt

Met Keijzenge heb ik nu
niet ~~een~~ over het reesplan
gesproken wanneer ik by heden
kom zal ik hen aanzien dat
ze met de heeren van welk op m
half vyf donderdag avond in
Nymegen komt. dan kunt
gy donderdag avond als ge
en vry om te krijgen nu
wel wat met Mr en Jette
wonderen.

t'doet ons groot gonnege dat
het leeren u gemakkelijk valt
dat het vrool spelen niet best
wel verwacht en wel en eend
reken door Mynde Gerrits wel
beemerkt anders had hy u van
de verplichting om een vrool

aan te smuffen met ontlay
nu my dunkt wanneer de an
dere vakken maar willen dan is
niet zoo slim. hoe gaat het
met de tullen? hebb gy daar
wat senk in? en wel u dat wat
van de hand?

Met onze gezondheid is het
nu intressend Leune Treeth
en springt daags buits dat
het een luth is en onse klum
Kink sluit met handen en
voets als een beweging aemaak
wordt dat zy de deuren uitkij
kerken gaat trouw met en
hinderen nu smool ook. Jan
en Stokje en Lekk Lijf fien
gezond de weeknaam hebben
van Lekk breder. Lekk uit gy
weet musfines wel dat met
1 April de post pakketten wel
in werking is getreeds den
met bepaalt dat pakketten tot
5 heloge Lwaan per post kunnen

worden verhoorden tegen een groot
van 15^{cts} de pakketten van 1 kilo en
daar benevens, 20^{cts} per stuk van 1 tot
3 kilo en 25^{cts} per stuk van 3 tot 5
kilo. Zwaar wanneer de pakketten
nu ver weg moeten gaan dat wel
maar als het niet verder behoeft
als de olieveren stans van
huizen of zoo dan is het te
dun en dan moet Lebben met
de pakketten of spoor

Wanneer er een ontvangst
is het juist een jaar dat er een
gebaar heeft wat is dat jaar al
spreekend voor by ga quaar!

Gaar en met Penkole ook
van de Preesen nu kunt. Het
jammer dat het reizen zoo duur is
18 Apr. Het is den morgen ten alle
maal duikt wij kreij. Sures
den morgen en daar by en
duikt met Troon muren
i aper is vol dus ik moet
einde ontvangst van alle groot
u van Arnhem

Brief 76

Koudum 17 April 83

Waarde Zoon

Ook wij hadden vorigen week en gister en heden prachtig weer 't is zeer aangenaam dat de koude wat geweken is doch er wordt zeer veel uitgezien naar flink wat regenwater bouw en weidelanden en vooral de waterbakken krijgen er behoefte aan.

De examens veroorzaken bij u noch al wat drukte, wij meenden dat H vd Zee vrijdag en zaterdag van deze week examen moest doen 't zijn voor hem warme dagen. Jan Tinholt is weer gezakt maar een dag nam hij aan 't examen deel ik meen gehoord te hebben dat hij 't opgeeft. Voor eenige tijd schreef gij ons dat de groote vacantie dit jaar begint in 't laatst van Juli maar hoe kan dit? ik meende toch dat in de voorwaarden bepaald is dat het in 't laatst van Juni aanvangt.

Met Reijenga heb ik noch niet over het reisplan gesproken wanneer ik bij hem kom zal ik hem aanraden dat ze met de trein gaan welke p.m. half vijf donderdag avond in Nijmegen komt, dan kunt gij donderdag avond als gij er vrij toe krijgt noch wel wat met Mr. en Jetze wandelen.

't Doet ons groot genoeg dat het leeren u gemakkelijk valt, dat het vioolspelen niet best wil verwachten wij wel en werd zeker door Mijnheer Gerritsen wel bemerkt anders had hij u van de verplichting om een viool aan te schaffen niet ontslagen nu mij dunkt wanneer de andere vakken maar willen dan is 't niet zoo slim. Hoe gaat het met talen? Hebt ge daar wat schik in? en wil u dat wat van de hand?

Met onze gezondheid is het nu uitnemend. Lieuwe speelt en springt daags buiten dat het een lust is en onze kleine Rink slaat met handen en voeten als er beweging gemaakt wordt dat zij de deur uitkan. Gerben gaat trouw met de kinders na school ook Jaai en Itskje en Fekke zijn ferm gezond de werkzaamheden van Fekke breiden zich uit. Gij weet misschien wel dat met 1 April de postpakkettenwet in werking is getreden deze wet bepaalt dat pakketten tot 5 kilogr zwaar per post kunnen worden verzonden tegen een port van 15 ct de pakketten van 1 kilo en daar beneden, 20 cts die van 1 tot 3 kilo en 25 ct die van 3 tot 5 kilo zwaar, wanneer de pakjes nu ver weg moeten kan dat wel maar als ze niet verder behoeven als Molkwerum Warns Bakhuizen of zoo dan is het te duur en dan moet Fekke met de pakjes op sjouw.

Wanneer gij deze ontvangt is het juist een jaar dat gij examen gedaan hebt wat is dat jaar al spoedig voorbij gegaan!

Gaan er met Pinkster ook van de Friesen na huis, 't is jammer dat het reizen zoo duur is

(18 April)

't Is deze morgen hier allemaal drukte wij kregen burens deze morgen en daarbij een drukt met schoonmaken. Papier is vol dus 'k moet eindigen.

Ontvangt ons aller groet

u vader L.Dokkum

Nymegen, 22 April 1882.

4
Lieve Ouders!

Ik zal maar met de deur in huis vallen,
ik ben met de Rekenlessen (Rekenkunde, ^{Alf.}
Meetkunde, van 1. g's morgens) overgegaan.
De andere lessen weet ik ^{het} nog en
Vijf van onze zes ouders
Lijven hulpvonderwijzer geve.
Laals ge zeek weten van der Lee son.
Dit is een drukke voor ons
Amsteeds 14 uur gisterenmiddag was
alles in spanning. Daar komt een telegram
Wyle, Wynveldt, van der Lee
Bollingen etc. een akte mee.
Dat was me een gescheen van Lelanz
P'arvink gingen we ze in kroonaf.

getuuld. De trein is nog pas stil blijven
staan. Of we stromen naar de wagen
waarin ze zitten. Leider drukt de ge-
lukkigen de hand en nu gaat het op
huis ~~getuuld~~ aan. Weer gaat er een
hoeroc op van heling en al de jongens
dringen zich om de gestorven den heer en
kustten naar het verhaal der ~~jevan~~
namen.

We hebben ons zonnig goed weer aange-
ken en weer een deel op bed.

Dat de Pontst Groote vacante uit
later invalt wordt veroorzaakt doordat
we van 4 jaar Pontst vacante hebben.
Dere is er weer om de brederwysers
vergadering.

De vrienden talen leven goed aan,
gemachtelre Dierkebae kan ik
reeds later Hansch out al een beelje, maar
dat laatste gaat toch minder omdat
het moeilijker is.

We hebben van 4 jaar 1 x repetitie (herhaling)
van de Vaderlandsehe Geschiedenis gehad.

De secundant bekende dan aan.

3 was best, 2 voldoende, 1 minder goed
of slecht. 4 is my allen gelukt 1 x een
brieven te halen.

Ik vind ook dat dit jaar gaauw is overge-
stroomd. Ik heb het niet zoo goed overzien als
hier.

Ik heb sprakelijk weer, de bloemen en
weer groen en de bloemetjes komen
schijn, het heeft zo'n opwekken
invloed op de jongens.

Onze Mevrouwe kastanjeboom is
een prachtige boom, had reeds een
lang re op 1 st. boken gestaan; nadat
er Dinsdagnacht wat regen gevallen was,
waren Dinsdagmorgen alle knoppen uit.

M. Baart met
W. Hefting.
Lutke

Brief 77

Nijmegen, 22 April 1883.

Lieve Ouders,

Ik zal maar met de deur in huis vallen, ik ben met de Rekenlessen (Rekenkunde, Algebra, Meetkunde, van 8-9 's morgens) overgegaan. Van de andere lessen weet ik het nog niet.

Vijf van onze adspiranten zijn hulponderwijzer geworden. Zoals ge zult weten Van der Zee ook. Dat is een drukte voor ons. Omstreeks 4 uur gisterenmiddag was alles in spanning. Daar komt een telegram:

Wijk, Wijnoeldt, van der Zee

Brengen elk een akte mee.

Dat was me een geschreeuw van belang. 's Avonds gingen we ze in triomf afgehaald. De trein is nog pas stil blijven staan of we stormen naar de wagen waarin ze zitten. Ieder drukt de gelukkigen de hand en nu gaat het op huis aan. Weer gaat er een hoezee op van belang en al de jongens dringen zich om de geslaagden heen en luisteren naar het verhaal van 't examen. We hebben ons zomergoed weer aangetrokken en weer een deken op bed.

Dat de Groote Vacantie wat later invalt wordt veroorzaakt doordat we van 't jaar Pinkster vakantie hebben. Deze is er weer om de onderwijzers vergadering.

De vreemde talen leeren goed aan, gemakkelijke Duitsche boeken kan ik reeds lezen Fransch ook al een beetje, maar dat laatste gaat toch minder omdat het moeilijker is.

We hebben van 't jaar 4 x repetitie (herhaling) van de Vaderlandsche Geschiedenis gehad. De secondant teekende dan aan:

3 was best, 2 voldoende, 1 minder goed, 0 slecht. 't Is mij alleen gelukt 4x een drietje te halen.

Ik vind ook dat dit jaar gauw is omgegaan, thuis kon ik het niet zoo goed overzien als hier.

't Is prachtig weer, de boomen worden weer groen en de bloemetjes koomen te voorschijn, het heeft zoo'n opwekkende invloed op de jongens.

Onze groote kastanjeboom op het plein, een prachtige boom, had reeds zeer lang op het uitbreken gestaan; nadat er Donderdagnacht wat regen gevallen was, waren Vrijdagmorgen alle knoppen uit. Nu vaart wel

Uw liefh.Zn.

Lolke

Nymegen, 29 April 1882.

Lieve Ouders!

Groot nieuws, bly nieuws!
Helemaal over naar de ander klas, Hoge,
Van al de overblyvenden, van allen
die overzyngegaan ben ik de jongste.
Ik weet haast niet wat ik zal doen
van blydschap.

De 4 Inamendagen of zooals wy zeggen
de Feiertagen syn weer afgelopen.
Groot wandelingen van een uur of
drie, vyf namiddagen lierden ze op.
Donderdag zag ik voor't eerst een
ekhoornje.

Vrydag Vvendsdag kwam Mr Gerritsen
al by mij en zei: Ken je Mr Reyn
ga. Ik zei natuurlijk ja.

Nu, zei hy verder, zoo als je wel zult
weten komt die hier Vrydag en dan zal
je wel willen uitgaan, nu dat kan wel.
Ik dacht maar kan het niet.

's Morgens om ^{half} 9 uur kwam ik op school
wachthe Msh. met V. de Lee op en twee
roe op 't bosch, in de kapel, op de Beluier,
waar we koffiedronken, in 't park in de
grot enz. enz. geweest.

Om 12 uur kwamen ea thuis ik kreeg
mijn kasje en at thins boterhammen.

Om half 2 ging ik weer naar school,
Jhee en Jille Toethout spronken
waarna ik met hen het gewandte.

Dat kasje bevatte veel goeds hoor:

Die manchettercoopen zijn subnauten,
die andere hebben me Zondagsavonds
alzo vaak doen stampen als ik niet
los kon krijgen, maar deze zijn probaat
niet.

Nal vraagt me wat ik op mijn
jaardag moet hebben, ik liefst een

veel mogelijk, maar wat weet ik
waarlijk niet.

Als secundant komt hier een
Lekere Meyer.

Gruetend

Nu

kolke.

voor Tekke.

Hierby enige gewone Nederlandsche
vreemde postzegels.

Ik heb achter de vreemde de namen der
landen geschreven; Nu moet je vader
vragen van een schrift en ze de ar
netjes in plakken met de namen en hoort
zwaar ik vroeger. ^{Sted} Ik heb zelf 325.
postzegels, ook een van de Transvaal.

Nu braver

de volgende weet nog wat.

Brief 78

Nijmegen, 29 April 1882.

[29 April 1883]

Lieve ouders !

Groot nieuws, blij nieuws! Helemaal over naar de ander klas, Hoezee. Van al de overblijvenden, van allen die over zijn gegaan ben ik de jongste. Ik weet haast niet wat ik zal doen van blijdschap. De Examendagen of zooals wij zeggen de Feiertagen zijn weer afgelopen. Groote wandelingen van één uur of drie, vrije namiddagen leverden ze op. Donderdag zag ik voor 't eerst een eekhoortje. Woensdag kwam Mhr. Gerritsen al bij mij en zei: Ken je Mhr. Reyenga. Ik zei natuurlijk ja. Nu, zei hij verder, zooals je wel zult weten komt die hier Vrijdag en dan zal je wel willen uitgaan, nu dat kan wel. Ik dacht mooier kan het niet. 's Morgens om half 9 uur kwam ik op school wachtte Mstr. met v. der Zee op en toen zijn we op 't Bosch, in de kapel, op de Belvederè, waar we koffiedronken, in 't park in de grot enz. enz. geweest. Om 12 uur kwamen we thuis, ik kreeg mijn kistje en at thuis boterhammen Om half 2 ging 'k weer naar school, Jetze en Jelle Zoethout opwachten, waarna ik met hen heb gewandeld. Dat kistje bevatte veel goeds hoor: Die manchetknoopen zijn uitmuntend, die andere hebben mij Zondagsavonds al zoo vaak doen stampen als ik ze niet los kon krijgen, maar deze zijn probaat, hoor

Moe vraagt me wat ik op mijn jaardag moet hebben, nu liefst zoo veel mogelijk, maar meer weet ik waarlijk niet.

Als secondant komt hier een zekere Meijer.

Groetend

Uw

Lolke

voor Fekke: Hierbij eenige gewone Nederlandsche en vreemde postzegels. Ik heb achter de vreemde de namen der landen geschreven. Nu moet je vader vragen om een schrift en ze dan daar netjes in plakken met de namen er boven zoals ik vroeger deed. Ik heb zelf 325 postzegels, ook een van de Transvaal.

Uw broer L.

De volgende week nog wat.

Konink 1 Mei 83

Graaf Loon!

Hartelijk aeluck
met uwe bevordering. As onze
wensen dat het zoo may voort
gaan my waren eigen lyk. vol
met ongerust dat gy niet zouwt
overgaan

I was zeer voor u en
heel gerocht dat gy vrijdag met
Keuzen ga konkt wandelen over
de waren en roel over te vreden
Saturday named day omtheeds
half vyf waren te Thurs 11th
kwam toe valley lang's her. voor
by wie te dachtlyk werden dat
gy zoogoud gezond waakt
ik heb toe Saturday avond
nog even by Keuzen ga geweest
met wie ik over my wat over
u en de Wynean reis

getrouwen heb Hvd Lee is
hier nog niet geweest door den
broeder heeft zeker u boek
ontvangen, waarom nu geen
en den stuk is

Egy schryft dat een zeker
heer heeft bij u wordt als
Secondant waar komt die
Mhr van, daar?

Jan Lucas gaat met
u hier als hulponderwyse
na Utrecht, Jan Tenholt is nu
thuis

Egy hebt my niet geantwoord
of en niet Tenholt van vrieden
na huis gaat, schryft ons dat
u dan niet een hoe het met
u d'angels gaat

Hebt gy van de examens over
wat vernomen? of blijft dat
voor ~~u~~ de jongens en de
herm van Leijden jaagpomp
den Tolerantie hoor ik met
niet. Ik vrees dat het wel

mislukt is

Wij hebben het tegenwoord
geen stuk van het bevestig
vervoerd veel drukke in
ben van daar over Ipmus am nu
Wans Smal Laaksen en
Gubburen geweest zoo dat
ik verneemt Aethius hoort
en nu is hij ten grooie on
bed wel waar om ik van u
eindej waarden yn l'k schryft
moeten morgen vroeg het papp
vol

Soolke

Wier mede ontwangtje een raadsel en
post legels ik aneinde dat is meer waren
maar welke zei de andere had ze wel
Wij hebben het huis schoon hier en daar
nog wat op knappen en dan zijn de
klam onze gezondheid is go. Het oogenbly
best onze Brink ligt, dan zijn we wat
ongerust over de ontdekte verleden duit
Ze aan de ene kant den de say wat
dokter was dan de andere toen hebben wij
dan dokter bij gehu die zei dat ze

Wel moest liggen om hebben om te tunc
Dinke haas kinder wagen luten bromen
en om rijden de kinders huur duar in
en dan moet zij daar natuurlijk in lig-
gen maar zij heeft wat en schik zij om
wel eren rijden dat zij ik zou.

^{daags}
2 maal (een) eijer gepul kolk en staal / roejer
met tante Anne wil het nog niet ont-
vresen Deer voor haar leven zij heeft deen
en geeft ook vrij wat goed op en ook leit
de nog al vaak dat het is niet too best
met haar het heeft om ook al een meek
of deen geduurd ommegeiden is bij de
spoorbrug aan 't overk duar gaat het
er duar langs met de poldergongens
bij onder heden weet ik anders niets
gij maakt mij in de volgende week eens ter
tellen hoe ze die balletjes hebben ge-
smakt ik ben er Deer meintschurig om

Ont vuyt onse Groets
en dan ze e theeder
A Deimur

Brief 79

Koudum 1 Mei 83

Waarde Zoon !

Hartelijk geluk met uwe bevordering 't Is onze wensen dat het zoo mag voort gaan wij waren eigenlijk ook niet ongerust dat gij niet zoudt overgaan

't Was zeker voor u een heel genot dat gij vrijdag met Reijenga kondet wandelen ook zij waren er wel over tevreden. Zaterdag namiddag omstreeks half vijf waren ze thuis. Fekke kwam toevallig langs hen voorbij wie ze dadelijk zeiden dat gij zoo goed gezond waart, ik heb toen Zaterdag avond nog even bij Reijenga geweest met wien ik toen nog wat over u en de Nijmegen reis gesproken heb. H vd Zee is hier nog niet geweest door zijn broeder heeft Fekke u boek ontvangen waarmee hij zeer in zijn schik is

Gij schrijft dat een zekere heer Meijer bij u komt als secondant waar komt die Mhr. van daan?

Jan Gras gaat met 8 Mei als hulponderwijzer na Utrecht, Jan Tinholt is nu thuis. Gij hebt mij niet geantwoord of er met Pinkster ook vriesen na huis gaan, schrijf ons dat en dan met een hoe het met u zakgeld gaat

Hebt gij van de examens ook wat vernomen? of blijft dat voor de jongens een geheim, van Luitjen Jaagesma zijn sollicitatie hoort men niets, ik vrees dat het weer mislukt is

Wij hebben het tegenwoordig zeer druk ook het beddegoed veroorzaakt veel drukte, ik ben van daag over IJmerdam na Warns Scharl Laaksen en Bakhuizen geweest zoodat ik vermoeid tehuis kwam en nu 't is bij tien graag na bed wil waarom ik van avond eindig, waarschijnlijk schrijft moeder morgen vroeg het papier vol.

Lolke

Hiermede ontvangt ge een raadsel en postzegels ik meende dat er meer waren maar Fekke zei de andere had ge wel.

Wij hebben het huis schoon hier en daar nog wat opknappen en dan zijn we klaar. Onze gezondheid is op het oogenblik best Onze Rink egter daar zijn we wat ongerust over ik ontdekte verleden dat ze aan de eene kant van de rug wat dikker was dan de andere toen hebben wij daar dokter bij gehad die zei dat ze wel moest liggen, nu hebben we tante Hinke haar kinderwagen laten komen en nu rijden de kinders haar daar in en dan moet zij daar natuurlijk in liggen maar zij heeft wat een schik Zij mag wel over rijden dat zeg ik jou.

Zij krijgt daags een half ei en 2 maal daags een eijer lepel kalk en staalpoeyer

Met tante Ane wil het nog niets Wij vresen zeer voor haar leven, zij hoest deeg en geeft ook vrij wat goed op en ook leit ze nog al vaak dat het is niet zoo best met haar, het heeft nu ook al een week of zeven geduurd. Oom Gerben is bij de spoorbrug aan 't werk daar gaat het er ruw langs met de polderjongens.

Bijzonderheden weet ik anders niets, gij moet mij in de volgende week eens vertellen hoe je die balletjes hebben gesmaakt ik ben er zeer nieuwsgierig na.

Ontvangt onze Groete en van je Moeder

A.Deinum

Nymegen blik 1882.

Lieve ouders!

Ik ben nog altijd goed gezond
ik heb van de week vorigjaars
schoonmaak gehouden, 't was wel
lastig, maar ik is nu beter.

Drie bollekes heb ik lekerkes
tusschen mijn boeserham opge
snuffelt.

Met Pinkster gaat er geloof
niemand van de Friesen naar
huis.

Me op de 2^e klas heb ik eenige
vakken meer gekregen:

opvoedkunde, aardglobel, staatre
geling.

Ik ben van de week ook voor

eerst beneeden op de klas geweest.
Dat komt nu vaker voor.
Moe, ik begryp niet wat u van
Rensje schryft.

Uwter vraagt naar myn Latgeld.

Nu, wat zal ik zeggen.

Op is het; dat is zeker

De secantant, die aegging moet
ik wat geven, ~~de~~ myn ~~de~~ vriend
Halen is jarig geweest en vol
gens onder gewoonte hier, moet
ik ook hem wat geven

Die nieuwe secantant Meyer
komt van Rotterdam

Wy hebben met Pinkster van
12 tot 20 Mei vacantie

Met hartelijken gezeg

Wm. Lohman

Het raadsel heb ik reeds gevonden
maar ik weet niet waar L. J.
Koning woont, niet meer de
Oosterbueren dat weet ik zeker

h.

Brief 80

Nijmegen 6 mei 1882.

[6 mei 1883]

Lieve ouders !

Ik ben nog altijd goed gezond ik heb van de week voorjaars schoonmaak gehouden, 't was wel lastig, maar 't is nu beter.

Die bolletjes heb ik lekkertjes tusschen mijn boterham opgesnuffeld. Met Pinkster gaat er geloof niemand van de Friezen naar huis.

Nu op de 2e klas heb ik eenige vakken meer gekregen:

opvoedkunde, aardglobe en staatsregeling.

Ik ben van de week ook voor 't eerst beneden op de klas geweest.

Dat komt nu vaker voor.

Moe! ik begrijp niet wat u van Rinkje schrijft.

Vader vraagt naar mijn zakgeld.

Nu, wat zal ik zeggen.

Op is het; dat is zeker.

De secondant, die wegging moest ik iets geven, mijn vriend v Galen is jarig geweest en volgens ouder gewoonte hier, moest ik ook hem wat geven.

Die nieuwe secondant Meyer komt van Rotterdam.

Wij hebben met Pinkster van 12 tot 21 Mei vakantie.

Nu hartelijk gegroet

Uw Lolke

Het raadsel heb ik reeds gevonden, maar ik weet niet waar Z.J. Koning woont, niet meer te Oosterburum, dat weet ik zeker.

L.

Nymegen, 13 Mei 1882.

Lieve Ouders!

Ik ontvang Donderdagmiddag
den postbussel, in goeden welstand.
Dat g'd har my wel dienen, ik
had het ^{my} anders, wanneer U my
niet had gevraagd, maar stil
gehouden tot de Groote Vacantie.

Wij zijn hier slechts met ons
twaalven, & was gister nog een
on aangenaam oogenblik te
allen te zien verheffen

Bijzonders is er nog niets,
anders niet dan dat wij van
middag een glas op wijn heffen.

Mijn kluis blijven opdenzelfden
voet, zy beteren geregeld, indien
er geen nieuwe kommen, ^{valt goed} gaate
het. Ik heb nog altijd leverschijn
gebruikt en heb nu een flesch bez.
Van de aspiranten-keuring
weeten wy niets.

De Behalve tijd voor ons werk,
hebben we ook nog tijd voor ^{vroeg}
In dien tijd redigert ik een blad:
"de Nieuw" dat in onze schoolavereld
verschijnt. Van de 30 à 40 jongens heb
ik 25 lezers. Ieder betaalt in de
~~week~~ ⁱⁿ 4 dagen een cent.

Het heeft ⁱⁿ hier dere week, nog
al zinnar weer geweest.
In juli begint de groote vacantie.
Mae schryft dat het hier wel
prachtig zal zijn.

Nu dat is 't ook. Alles is in
volle pracht. Buiten de stad

komen ons de geuren der bloemen,
en boschen om zoo te zeggen tege.
Wol ik thuis niet wat te vernieuwen
winter of zomer, hierwel.

Op de plaats staat een prachtige
kastanjeboom, waaronder er we
Zou vaak zetter babbelen en zondag
avond theedrinken. Daarna
voorst vervoert omig vroolgespeel
of de jongens rijken uit volle
borst, de schone Hollandsche,
Fransche of Duitse heederen.

Wat 't Duitse betreft daarin
begin ik aardig te vorderen.
De werken van Schiller en Goethe
de moriste stukken, die in 't
Duitse geschreven zijn, vallen
niet erg moeilyk meer te lezen.
Het verslag der Chr. N. werd te
vregenonden door de Directie,
alle ouders, ondeweelingen,
Chr. onderw. en begunstigers kry

geen er een. Van 4 jaar waren
er ongeveer 1100.

Fetse of wie anders meer wil
maakt ook eens schrijven.

Maakt it er altijd om vragen,
Ook by ^{meegans} het ~~moet~~ het eens uit zich
Zelven.

Ma groete Uw
Lolke

P.P. Vergeet dat dit zoo slecht
is geschreven, ik zit alleen in de
kamer, alle andere ^{spelen} ~~spelen~~ ^{hij} ~~brute~~.

L.

Brief 81

Nijmegen, 13 Mei 1882.

[13 mei 1883]

Lieve Ouders !

Ik ontving Donderdagmiddag den postwissel, in goeden welstand. Dat geld kan mij wel dienen, ik had mij anders, wanneer U mij niet had gevraagd, maar stil gehouden tot de Groote vacantie. Wij zijn hier slechts met ons twaalven 't was gister nog een onaangenaam oogenblik ze allen te zien vertrekken. Bijzonders is er nog niets, anders niet dan dat wij vanmiddag een glaasje wijn kregen. Mijn klieren blijven op dezelfde voet, zij beteren geregeld, indien er geen nieuwe bij komen zal 't goed gaan. Ik heb nog altijd levertraan gebruikt en heb een fles leeg.

Van de aspiranten-kwekeling weten wij niets.

Behalve tijd voor ons werk, hebben we ook nog tijd voor genoeg. In dien tijd redigeer ik een weekblad "De Nar" dat in onze schoolwereld verschijnt. Van de 30 à 40 jongens heb ik 23 lezers. Ieder betaalt in de 14 dagen één cent.

Het is hier deze week nog al zwaar weer geweest.

14 Juli begint de groote vacantie. Moe schrijft dat het hier wel prachtig zal zijn.

Nu dat is 't ook. Alles is in vollen pracht. Buiten de stad komen ons de geuren der bloemen en bosschen om zoo te zeggen tegen. Wist ik thuis niet wat te verkiezen winter of zomer, hier wel. Op de plaats staat een prachtige kastanjeboom, waaronder we zoo vaak zitten babbelen en Zondagsavonds theedrinken. Daarna wordt vierstemmig vioolgespeeld of de jongens zingen uit volle borst de schoonste Hollandsche, Fransche of Duitsche liederen. De werken van Schiller en Göthe, de mooiste stukken, die in 't Duitsch geschreven zijn, vallen niet erg moeilijk meer te lezen

Het verslag der Chr .N. werd u toegezonden door de Directie, [dit is het Dagelijks Bestuur van de Vereniging], alle ouders, oudkwekelingen, Chr. onderw. en begunstigers krijgen er een. Van 't jaar waren er ongeveer 1200.

Fekke of wie anders maar wil moet ook eens schrijven.

Moet ik er altijd om vragen, doet niemand het eens uit zich zelve.

Ha. Groete Uw

Lolke

P.S.

Vergeef dat dit zoo slecht is geschreven, ik zit alleen in de Kamer, alle anderen zijn buiten.

L.

Norio Nagum, 14 Mei 1883.

Waarde Vriend!!

Ende in de Archieven van
den geslachte Dokkums vonden ik
in deze dagen vermeld:

„ 14 Mei van den Jare onzes
Heeren 1869.

Geboren in het dorpke Wäms
in de provincie Friesland
Solcono Wämesensi."

Ende siet, die dag is voor
de 15^e maale voor hem aange-
broken. Ende soude uw vriend,
Pauze Pius, achterblijven,
sijne gelukwensen, u te

doen toekomen?

Ik feliciteer u met dezen dag,
die voor u gelukkig en gezegend
moge genoemd worden. De Heer
zij u genadig nabij en doe nog
menigmaal eenen dag als heden
beleven.

Ende onderteekend door
uwen Vriende

W. J. M. A. Th. -

Brief 82

Novio Magnum, 14 Mei 1883

Waarde Vriend !!

Ende in de Archieven van den geslachte Dokkums vonde ik in deze dagen vermeld:

" 14 Mei van den Jare onzes Heeren 1869.

Geboren in het dorpke Warns in de provincie Friesland

Lolcono Varnesensi. "

Ende siet, die dag is voor de 15e maale voor hem aangebroken. Ende soude uw friend Pause Pius, achterblijven, sijne gelukwensen u te doen toekomen ?

Ik feliciteer u met dezen dag, die voor u gelukkig en gezegend moge genoemd worden. De Heer zij u genadig nabij en doe nog menigmaal eenen dag als heden beleven.

Ende ondertekend door
uwen vriend

P.Potma Thz.

Nijmegen, 14 Mei 1803.

Waarde Vriend!!

Zooals bekend is, is het den
14ten deser uw verjaardag. Het vengaan
de van Piet hebt ge gelezen.

Als ge hem in handen krijgt zijn
wij zeker reeds beiden ver van
Nijmegen.

Nu, ik feliciteer u met
uw verjaardag. God zegene u
en schenke u dit jaar wat Hij
in Zijne liefde noodig voor u
oordeelt. Hij bleve bij en met
u, opdat gij eens ter Zijner eer leven
kunt.

De groetenis met mijne hand
van

A. J. van der

Brief 83

Nijmegen, 14 Mei 1883.

Waarde Vriend !!

Zooals bekend is, is het den 14en dezer uw verjaardag.
Het voorgaande van Piet hebt ge gelezen. Als ge hem in handen krijgt zijn wij zeker reeds beiden ver van Nijmegen.

Nu, ik feliciteer u met uw verjaardag. God zegene u en schenke u dit jaar wat hij in Zijne liefde noodig voor u oordeelt. Hij blijve bij en met u, opdat gij eens ter Zijner eer leven kunt.

De groetenis met mijne hand

van

AG v Gaalen

St. Ymogen, 20 Mei 1883.

Lieve Ouders.

Harstelyk dank voor het toegel.
Londens. Ik was noodig aan een
postmannale toe, die ik had had
ik nog van Deumer gekocht.

Dere is zoo mooi als ik maar ont-
ken. Ik draag hem alleen maar

Londens, voor de week is ze te mooi

De vacantie is nu weer bijna voor-
by, hy is verlengd tot maandag.

Behalve eenige vagenblikken dat
ik me nog al verveelde, heb ik ze
wel genoechelyc doorgebracht.

Ik kreeg en paar maal ryst met
besensap, eenmaal sla met uien,
zaden op sigaren getrakteerd, yongel
en dagje naar de Meuwijk, bronka
hier enz. enz. enz.

Op mijn jaardag kreeg ik van Henk
Bloemering met Dichters der 16 eeuw,
van v. Gaalen en Pothman, een album
voor gedroegde planten en 2 van de
prachtigste postzegels.
(wente)

Nu ik zul me wel vergaen, dat ik
zoo weinig schreef, ik heb ogt. meening
en op 't oogenblik ook geen postpapier
meer.

Da groete

Lokman

Brief 84

Nijmegen, 20 Mei 1883.

Lieve Ouders!

Hartelijk dank voor het toegezondene. Ik was noodig aan een portemonnaie toe, die 'k had had ik nog van Bremer gekocht.

Deze is zoo mooi als 't maar ooit kan. Ik draag hem alleen maar Zondags, voor de week is ze te mooi

De vakantie is nu weer bijna voorbij (hij is verlengd tot Dinsdag) behalve eenige oogenblikken dat ik me nog al verveelde, heb ik ze wel genoeglijk doorgebracht.

We kregen een paar maal rijst met bessensap, eenmaal sla met eieren, werden op sigaren getrakteerd, gingen een dagje naar de Meerwijk, dronken bier enz. enz. enz.

Op mijn verjaardag kreeg ik van Stienstra Bloemlezing uit Dichters der 19 eeuw; van v. Gaalen en Potma een album voor gedroogde planten en 4 van de prachtigste (vreemde) postzegels.

Nu U zult me wel vergeven, dat ik zoo weinig schrijf, ik heb geen nieuws en op 't oogenblik ook geen postpapier meer.

De groeten

L. Dokkum Jr.

Nymegen, 24 Mei 1880.

Lieve ouders!

Het is hier van de week nog al afwisselend weer geweest.

Dan was 't weer mooi, dan regende het.

Met kleeën en klieren gaat het goed.

Mijn oudste paar schoenen is totaal ten end.

En onzer secondants Mhr. Limburg kan Engelsch. Nu is hiereen jongen, die later Engelsch moet gebruiken. En die zou nu les nemen by bovengenoemd Mhr.

Maar die Mhr. had weinig lust om

om een jong les te geven en vreez
daarom ook nog twee jongens of
zij wouen leeren.

Die jongens waren Trueltjes en ik
Het kost niets, dan de boeken, mhr.
Zei, ik had tyd in overvloed.

Ik vind het dan ook heel aangenaam,
Engelsch-Duitsch en Fransch maakt
zo'n goed effect.

Toevals ik schreef gaat Mhr. Schoonmaker,
vreez. Zijn versterk is bepaald op 31 Mei.
Nu hadden we Zaterdag avond de
plechtige intrekking van zijn
adeauntje.

Het was een keurig bewerkt tafeltje
waarop: pypestandaard, aschbak,
sigarenkokers, met geurige sigaren.
En stelling van een lucifersdoosje
en een om sigaren punten af te knip-
pen. Het was waarlyk mooi.

Wanneer veel een beetje
geven komt er gaand als by elken.

De 2 Juni is de verjaardag van de
juffrouwe, dat moet ook nog al een
prettige zijn.

Het spijt me dat Lise hier niet is ge-
komen, ^{omkenn, of niet om my}
korne. Zuchtouwt zeker ook niet, dan
Zou ik het zeker wel weten.

Mijn moeder 'k zal indruent in acht
nemen, hoofs ik!

Hartelyk gezond; maar waar
blyft Vokke of Jaais of allebei
haver brief
Uw lieft. Zoon

Lolke

Brief 85

Nijmegen, 27 Mei 1883.

Lieve Ouders !

Het is hier van de week nog al afwisselend weer geweest.

Dan was 't weer mooi, dan regende het.

Met kleeën en klieren gaat het goed. Mijn oudste paar schoenen is totaal ten end.

Een onzer secondants Mhr. Limburg kan Engelsch. Nu is hier een jongen die later Engelsch moet gebruiken en die zou nu les nemen bij bovengenoemd Mhr.

Maar die Mhr. had weinig lusten om één jong les te geven en vroeg daarom ook nog twee jongens of zij wouen leeren.

Die jongens waren Troelstra en ik. Het kost niets, dan de boeken, Mhr. zei, ik had tijd in overvloed.

Ik vind het dan ook heel aangenaam. Engelsch, Duitsch en Fransch maakt zoo'n goed effect.

Zooals ik schreef gaat Mhr. Schoemaker weg. Zijn vertrek is bepaald op 31 Mei. Nu hadden wij Zaterdagavond de plechtige uitreiking van zijn cadeautje. Het was een keurig bewerkt tafeltje waarop pijpenstandaard, aschbak, sigarenkoker, met geurige sigaren, een stellage voor een luciferdoosje en een om sigarenpunten af te knippen. 't Was waarlijk mooi.

Wanneer velen een beetje geven komt er gauw iets bij elkaar.

De 2 juni is de verjaardag van de juffrouw, dat moet ook nog al een pretje zijn.

Het spijt me (om hem, niet om mij) dat Jetse hier niet is gekomen. Zoethout zeker ook niet, dan zou ik het zeker wel weten.

Nu moeder 'k zal uw wenk in acht nemen, hoop ik!

Hartelijk gegroet; maar waar blijft Fekke's of Jaai's
of allebei hun brief.

Uw liefh. Zoon

Lolke

Stymeyer 3 Juni 1813.

lieve ouders!

Ik Ben nog goed gezond.
Is hier tegenwoordig flink
warm, nu en dan door een
onweer afgevoeselt.

Ik ben uitkettend geplaatst
door warmtepuisten, op mijn
voeten, om mijn knieën, op mijn
borst, in de palmen van mijn
handen, aan mijn vingers
overal puisten. En jauch O. mer!
Het ongeluk paar schone
is niet waard om herstelt te

worden. Mijn Zondagsche zijn
een weinig stuk.

Volk mijn oudste pak kleed
is mit veel. Mijn broek uit
het tusschenpakte waren beide
kneuen door. Ik kon echter best ~~aan~~ meeloe

Donderdag ging onze onderwijzer
Schoemaker weg, nadat hij ons
Woensdagavond op huis en zijner
had gehaakt.

Vrijdag was de jeffrouw jarig.
We haddenk alleen dat byscheyde,
en daarvoor eenige fraaie
kaemen gehakt, die wy haar
gaven.

Vrijdagavond haddenk we souper.
Krentbroodjes, broodjes melworst,
verschillende tuarjes enz.

Egteren werdte vrijdagdag
op de Meerwyk genierd
De Meerwyk is een uitspanning

deur by de Duitsehe grensen.

We werden gehaaktend, staten
uurwerk af en brachten recht
genaegelyk de dag door.

Wy zagen nog eens naauw het
Schieten van eenige jonkers uit
de stad en leerden huns waarts.

Dat we moe waren is te begrypen
mit de meecheling dat de Meerwyk
zelf $1\frac{1}{2}$ uur te loopen is.

~~Ten~~ Wel ik a. s. week schrijven.
Hy moet niet loos syn.

Morgen komen de meeneuen
Wie? Zal ik de volgende week
schryven

Ik heb s. v. p. wat postgeld
ik verkeer daar omkint in dringende
nood.

W. Solke

Brief 86

Nijmegen 3 Juni 1883.

Lieve Ouders !

'k Ben nog goed gezond. 't Is hier tegenwoordig flink warm, nu en dan door een onweer afgewisseld. Ik ben ontzettend geplaagd door warmtepuisten, op mijn voeten, om mijn knieën, op mijn borst, in de palmen van mijn handen, aan mijn vingers overal puisten. En jeuken o, man! Het oudste paar schoenen is niet waard om hersteld te worden. Mijn Zondagsche zijn een weinig stuk. Ook mijn oudste pak kleeren is niet veel. Mijn broek uit het tusschenpak waren beide knieën door. Ik kan er echter best mee toe.

Donderdag ging onze onderwijzer Schoomaker weg, nadat hij ons Woensdagavond op bier en sigaren had getrakteerd.

Vrijdag was de juffrouw jarig. We hadden allen wat bijgedragen en daarvoor eenige fraaie bloemen gekocht, die wij haar gaven.

Vrijdagavond hadden we souper. Krentebroodjes, broodjes met worst, verschillende taartjes enz. Gisteren werd de verjaardag op de Meerwijk gevierd. De Meerwijk is een uitspanning dicht bij de Duitsche grenzen. We werden getrakteerd, staken vuurwerk af en brachten echt genoeglijk de dag door.

We zagen nog eens naar het schieten van eenige jonkers uit de stad en keerden huiswaarts.

Dat we moe waren is te begrijpen uit de meededeling dat de Meerwijk zelf 1½ uur te loopen is.

Fekke zal ik a.s. week schrijven. Hij moet niet boos zijn.

Morgen komen de nieuwen. Wie? zal ik de volgende week schrijven.

Stuur s.v.p. wat postzegels, ik verkeer daaromtrent in dringende nood.

Uw Lolke

Amegem, 10 Juni 1883.

Lieve Vaders!

Als haer sedert een paar
dagen nog al regenachtig weest.
Als middageten is tegenwoordig
niet altijd even lekker, we krijgen
4x in de week sla, 2x gestoofd
koolx rauw.

Bijzonders is er deze week evenig
geen niets voorgevallen.

Maakt de groote vacantie
nog maar zoo kort verwijderd
is, valt ze my toch onbegrijpelijk
de tijd

lang. Het is alsof ik nog een
moeielijke reis met de vacante.
Ik kan niet over Amsterdam
en als ik over Akkrum ga heb
ik nog veel lawaai met de
Koffer.

Maandag kwamen de nieuwe
ten getale van 8.

Vol de jonge Westerkoff. Thys
wel aardige jongens.

Ik bewonder altijd uw talent
Vader of moeder om altijd zoveel
te schrijven.

Ik ben altijd dadelijk uitgeput.

Na hartelijke groete

Uw liefh.
Lokk.

Zooals geziet hiernevens een briefje
van Tekke.

Brief 87

Nijmegen, 10 Juni 1883.

Lieve Ouders !

't Is hier sedert een paar dagen nog al regenachtig weer. Ons middageten is tegenwoordig niet altijd even lekker, we krijgen 4 x in de week sla, 2 x gestoofd en 2 x rauw. Bijzonders is er deze week weinig ja niets voorgevallen.

Hoewel de groote vacantie nog maar zoo kort verwijderd is, valt de tijd mij toch ongeloofelijk lang. Het is geloof ik nog een moeilijke reis met de vacantie. Ik kan niet over Amsterdam en als ik over Akkrum ga heb ik nog veel lawaai met de koffer.

Maandag kwamen de nieuwe ten getale van 8 Ook de jonge Westerhoff. 't Lijken wel aardige jongens.

Ik bewonder altijd uw talent Vader of moeder om altijd zooveel te schrijven.

Ik ben altijd dadelijk uitgeput.

Na hartelijke groete

Uw liefh.

Lolke

Zooals ge ziet hiernevens een briefje voor Fekke.

Nymegen 16 Juli 1883.

Lieve Ouders!

Ik ben nog goed gerond en hoop
dat de zieken thuis ook hersteld
mogen zijn.

Indertijd wil u nu toch eens voorkeuren
niet met mijn reisplan. Ik heb
ten Reizgids gekocht en vraag nu of
niet voor de beste manier aan te
Zou zijn. Ik ga om ^{van} 10de den klein
naar Amsterdam, die aldaar w. 3 aan
komt. w. 30. verkeert de boot der
Hollandsche Maatschappij, die volgens
mijn Reizgids ook te Hendeloopen
aankomt.

Mocht dat echter een fout zijn, dan

Maar valt het plan natuurlijk is dinge,
en zal er geen andere weg zijn dan
dat ik 's avonds fuur van Bolsward
of fuur van Balk afham loope,
of anders dat ik een nacht in Sneek
blijf. Mijn koffer heb ik als bestel
goed naar Sneek redden by tante Hin-
ke, en ze dan 's Dinsdags met de jong-
sten meenemen.

Hoe dunkt u, vader?

Arstereu is Mr. Meyer geboren,
veel valt er nog niet van hem te
zeggen.

Z. L. Zaterdag viel een jongentje
van een Heer uit de stad in de Waal,
door den snellen stroom meegevoerd
verduwen hy spoedig. Eerst Woensdag
ochtend avond is het geluk het lijn
te vinden. Een kwartier, beneden
de plaats waar het ongeluk gebeurd
was. We kwamen juist van de
wandeling, toen de boot, waarop

het in lakens gewikkelde lijn, voorby
gedragen werd.

In de nacht van Dinsdag op Woens-
dag brak er een brand uit in het
Place Royale, het voornaamste lo-
gement uit de stad. Le was ontstaan
door de onvoorzichtigte van een
al daar logerende jonge familie. Om
keels 11 uur brak ze uit meêr waerde

binnenshuis. De brandspuit rukte
aan en men meende de brand mees-
ter te zijn. Toen om 1 uur de vlam
boven 't dak uitslag

Le werd echter toch betenget.
De gasten werden langs brand ladders
naar beneden gebracht.

Het grootste deel der boven verdieping
is uitgebrand. Op straat liggen nog
de overblyfselen van kapok, veer,
matten enz. enz.

Zij zijn na druk bezig met schenken

maken en herstellen.

We hebben van Mr. Gerrens de toezegging
ontvangen om de volgende week kerst
in henz te gaan eten. Het is hier nu in
de kersentyd. De vorige week zijn de
prijzen van 1/2 tot 1 cent per 1/2 kg opgedrukt.
Men verwacht dat ze van 1 jaar nog
wel voor 3 Cent 1/2 kg verkocht zullen
worden, zooveel zijn er.

Moe, schee verleden week mooi
uit met haar brief; dat is waar.

Woe onbegrijpelijk het is; ik kan 1 niet
helpen ik heb my ter oge met Gerrens
Quintusheek vermaakt.

Nee moe! ik ga my niet zoo erg
vervelen, hoewel zelfs by het handte
werken de ket naar ~~weeter~~ ^{huis} hoe langer
hoe kleiner groter wordt. By 1/2 Toer
alleen zoo by my; maar met alle jon
gens zonder uitzondering.

Hardeghy's groet van Uw
Lolke.

Brief 88

Nijmegen 16 Juli 1883.

[16 Juni 1883]

Lieve Ouders !

Ik ben nog goed gezond en hoop dat de zieken thuis ook hersteld mogen zijn. Vader ik wil u nu toch eens voorkomen met mijn reisplan. Ik heb een Reisgids gekocht en vraag nu of niet zoo de beste manier van reizen zou zijn. Ik ga om 7 uur op den trein naar Amsterdam, die aldaar 10.3 aankomt. 10.30 vertrekt de boot der Harlinger Maatschappij, die volgens mijn Reisgids ook te Hindeloopen aanhoudt. Mocht dat echter een fout zijn, dan valt het plan natuurlijk in duigen en zal er geen andere weg zijn dan dat ik 's avonds 7 uur van Bolsward of 7 uur van Balk af kom lopen of anders dat ik een nacht in Sneek blijf. Mijn koffer kan ik als bestelgoed naar Sneek zenden bij tante Hinke, en ze dan 's Dinsdags met de Jong laten meenemen.

Hoe dunkt u, Vader?

Gisteren is Mhr. Meijer gekomen, veel valt er nog niet van hem te zeggen.

L.I. Zaterdag viel een jongentje van een Heer uit de stad in de Waal, door den snellen stroom meegesleept verdween hij spoedig. Eerst Woensdag avond is het gelukt het lijk te vinden. Een kwartier, beneden de plaats waar het ongeluk gebeurd was. We kwamen juist van de wandeling, toen de baar, waarop het in lakens gewikkelde lijk voorbij gedragen werd.

In de nacht van Dinsdag op Woensdag brak er brand uit in het Place Royale, het voornaamste logement uit de stad. Ze was ontstaan door de onvoorzichtige van eene aldaar logeerende Jodenfamilie. Omstreeks 11 uur brak ze uit maar woedde binnenshuis. De brandspuit rukte aan en men meende de brand meester te zijn toen om 1 uur de vlam boven 't dak uitsloeg.

Ze werd echter toch beteugeld.

De gasten werden langs brandladders naar beneden gebracht.

Het grootste deel der bovenverdieping is uitgebrand. Op straat liggen nog de overblijfselen van kapok, veer, matten enz. enz. Zij zijn druk bezig met schoonmaken en herstellen.

We hebben van Mhr. Gerretsen de toezegging ontvangen om de volgende week kersen in Lent te gaan eten. Het is hier nu kersentijd. De vorige week zijn de prijzen van 40 tot 6 cent per ½ KG gedaald.

Men verwacht dat ze van 't jaar nog wel voor 3 cent de ½ KG verkocht zullen worden, zooveel zijn er. Moeder schreef verleden week mooi uit met haar brief, dat is waar.

Hoe ondeugend het is, ik kan 't niet helpen ik heb mij terdege met Gerben's guitenstreek vermaakt.

Neen moe! ik ga mij niet zoo erg vervelen, hoewel zelfs bij het laatste werken de trek naar huis hoe langer hoe grooter wordt.

't Is niet alleen zoo bij mij, maar met alle jongens zonder uitzondering.

Hartelijk Gegroet van Uw

Lolke

Nymegen, 23 Juli 1872.

Lieve Vaders,

~~Vaders~~. We hebben de laatste
week voor de vacante repetitie
van het gedeelte en ik heb verino-
men, dat Mr. Gerretsen, dan on-
gaarne heeft, dat er nogens weg
zijn. Daarom heb ik een ander
besplan opgeschaard.

Westerhoff heeft hier een groot
in de stad, die verhuurd is. Nu
kunnen deze ons vuren (bin getal) me-
nemen, met onze koffers, zaterdag
morgen, dat we de 1/2 reis nog
konden krijgen. die 6.30 met Antien
rekekt. Het waren dan half twee

in Akkrum, 3 uur in Sneek, &
Westerhoff heeft bericht ontvangen,
dat de boot van Sneek op Workum
na aankomst der Akkrumse boot
verkeert. Myn koffer zou dan of
in Sneek tot Zaterdag kunnen blijven,
Aan of L. Schaap zou hem misschien
nog kunnen medenemen van Workum.
Andere Friesen dan Westerhoff zijn
er niet gekomen.

Ik moet mee hae vragengae,
heelen, mededeelen.

Primor de kerel. Kijn nu wel 6 Stuk
het pond, zoodat ik een mandje
van 11 pond, net rugpakk, voor
10 zou kunnen koopjen, maar
per postpakket magen geene
krachten worden verzonden, teveel
met van Gend en Ross meenden
50 Cent (ik denk van meer) vracht
moet betaalt worden.

Zoo ge toch by me voornemen

blyft, stuur me dan zoo gauw moge
lyk bericht, dan wil ik ze wel koopjen,
maar dan moet u de vracht thuis
maas betalen.

Verder kan ik alle nuumen
van de Nas overnemen. Alweer om
het hooge post, maar ik zal ze
met de Vreestie meenemen naar
huis.

We zyn nu met Engelsch begyn
het kost ons noch niets.

Wk hebben we agenaardig de
Wittebroodsweken.

Onse tafel van spijzen is
1 Maandags, Soep, gestampore aardep. Sla

2 Dinsd. Wittebrood, Sla,

3 Woensd. Wittebrood of Gestampore
aard. en boontjes

4 Donderd. Wittebrood, Sla, Gest.
Vrijdags. Gest. aard. sla.

Zaterdag. Aard. en boontjes door
kanden

zondags, wittebrood, appelen, roest.

Ik zou wel graag reusgeld van huis
willen hebben. Mynhe^r vraagt altyd
zoo precies, waarvoor we het geld
moeten gebruiken.

Ik moet uow zoowel weten dat
ik mee moet nemen voor de kinderen
het heet nu al soo mooi naord
Vacantie sprekend.

W. W. Roene

Brief 89

Nijmegen, 23 Juni 1883.

Lieve Ouders,

We hebben de laatste week voor de vacantie repetitie van het geleerde en ik heb vernomen, dat Mhr. Gerretsen, dan ongaarne heeft, dat er jongens weg zijn. Daarom heb ik een ander reisplan opgescharreld.

Westerhoff heeft hier een grootvader in de stad, die verhuizer is.

Nu zou deze ons Friezen (6 in getal) mee nemen, met onze koffers, Zaterdagmorgen, dat we den 1e trein nog konden krijgen, die 6.30 uit Arnhem vertrekt. We waren dan half twee in Akkrum, 3 uur in Sneek, en Westerhoff heeft bericht ontvangen dat de boot van Sneek op Workum na aankomst der Akkrumsche boot vertrekt. Mijn koffer zou dan of in Sneek tot Zaterdag kunnen blijven staan of S. Schaap zou hem misschien nog kunnen medenemen van Workum. Andere Friezen dan Westerhoff zijn er niet gekomen.

Ik moet moe twee onaangenaamheden mededeelen.

Primo: de kersen zijn nu wel 6 cents het pond, zoodat ik een mandje van 11 pond, net ingepakt, voor f 1 zou kunnen koopen; maar per postpakket mogen geene vruchten worden verzonden, terwijl met van Gend en Loos minstens 50 cent (ik denk van meer) vracht moet betaald worden.

Zoo ge toch bij uw voornemen blijft, stuur me dan zoo gauw mogelijk bericht, dan wil ik ze wel koopen, maar dan moet u de vracht thuis maar betalen.

Verder kan ik geen nummers van de Nar verzenden, alweer om het hooge port, maar ik zal ze met vacantie meenemen naar huis.

We zijn nu met Engelsch begonnen, het kost ons toch niets.

Ook hebben we tegenwoordig de wittebroodsweken.

Onze tafel van spijzen is

's Maandags, soep, gestampde aardap. , sla

's Dinsd. Wittebrood, sla,

's Woensd. Wittebrood of gestoofde aard. en boontjes

's Donderd. Wittebrood, Sla, Gort

Vrijdags. Gest.aard. sla

Zaterdags. Aard. en boontjes doorelkander

Zondags, Wittebrood, Appelen, rijst.

Ik zou wel graag reisgeld van huis willen hebben. Mijnh. vraagt altijd zoo precies, waarvoor we het geld moeten gebruiken.

Ik moet ook zoowat weten wat ik mee moet nemen voor de kinders, het trekt nu al zoo mooi naar de vacantie.

Groetend

Uw Lolke

Ons reisplan is dus als volgt:
6 uur opreis, 6.30 van Arnhem
9 u. te Zwolle, 11.5 van Zwolle,
1.31 Akkrum; 3 uur Sneek
3.30 van Sneek; 6.30 in Vorkum
ongeveer 8.30 thuis.

Maar lici met het nu met de
Koffie. We gaan te Vrijdags allen
weg; als de Markte buid dus
om half zes weg ging, dan was
ik daarvoor wel mee gaan en was
dan ongeveer de half tien thuis; dan
kon de koffie met naar de Dammes,
de Archiefs van de Klosterberg was
Donderdag gestorven en werd gesten
begraafd. Wy hadden toen geen school
dour zijn naar buiten geweest.
Het is hier wederom dag eveneens
in rueten van de hille ons by
riet te brengen. 's Nachts stannale
Zamen van de slaapkamers op.

Ik heb geluof ik in geen 3 weken
Bambres hebben wel, of spaan
U ze soms op voor de Gr. Meante
De Vacantie doet haar werking reeds
gevaalen. De borden en het weeke
wezen ^{den} ter. Het spoorboekje wordt
meer geraadpleegd dan Alphraaf
Maakunde.

Nu is 't hoog tijd dat ik keuskei

Wartelype groete

Nog maar de brief naar huis
Wolke!

Uw Lolke

Kyrmegere 7 Juli 1883.

Lieve vaders!

De vacantie nadert nu
al meer en meer. Ons reisplan
is nu vastgesteld.

Vanmiddag riep Myrheer Gerretz
die er zeker iets van gehoord had
my en liet my alles uitleggen.
Hy gaf daarna zijn toestemming,
maar ten van de andere Dieren, die
reë zonder gaan, moest nog eenmaal
by Westerhoffs grootvader vragen.
Doke, de aardig oud man, gaf hem op
de vraag Mr. antwoord, dat hy het
gratis en voor plezier der jongelui
keest.

Brief 90

Nijmegen 1 Juli 1883.

Lieve Ouders !

De vakantie nadert nu al meer en meer. Ons reisplan is nu vastgesteld. Vanmiddag riep Mijnheer Gerretsen die er zeker iets van gehoord had mij en liet mij alles uitleggen. Hij gaf daarna zijn toestemming, maar een van die andere Friezen, die mee zouden gaan, moest nog eenmaal bij Westerhoffs grootvader vragen. Deze, een aardig oud man, gaf hem op de vraag ten antwoord, dat hij het gratis en voor 't plezier der jongelui deed.

Ons reisplan is dus als volgt: 4 uur op reis, 6.30 van Arnhem, 9 u te Zwolle, 11.5 van Zwolle, 1.34 Akkrum; 3 uur Sneek, 3.30 van Sneek; 6.30 in Workum, ongeveer 8.30 thuis.

Maar hoe moet het nu met de koffer. We gaan 's Vrijdags allen weg; als de Staversche boot dus om half zes weg ging, dan kon ik daar ook wel mee gaan en was dan ongeveer half tien thuis; dan kon de koffer mee naar de Dammen.

De Concierge van de Klokkenberg was Donderdag gestorven en werd gisteren begraven. Wij hadden toen geen school, maar zijn naar buiten geweest. Het is hier iederen dag even heet, wij weten van de hitte ons bijna niet te bergen. 's Nachts staan alle ramen van de slaapkamers open.

Ik heb geloof ik in geen 3 weken Banieren gekregen wel, of spaart U ze soms op voor de Gr.vacantie.

De vakantie doet haar werking reeds gevoelen. De etensborden en het werk bewijzen het. Het spoorboekje wordt meer geraadpleegd dan Algebra of Meetkunde!

Nu is 't hoog tijd dat ik uitschei

Hartelijke groete

Nog maar één brief naar huis

Hoezee !

Uw Lolke

Nymegen, den 7 Juli 1883.

Lieve vaders,

Vader! hartelyc wordt gij op
felicitteerd op uw verjaardag;
Moge nog vele jaren toege-
voegd worden aan de reeds verlopen
jaren.

Woecht de Goede God U nog
vele jaren voor ons en moeder spa-
ren.

Dat is mijn wensch en kom
ik Frydag thuis, dan loop ik
mijn wensch nog eens te herha-
len.

Mijn oudste

Von Allen !--

De vacantie week is aangekomen,
Vrijdag naar huis! Eerst moett
er echter nog door een bijberg gega
worden.

Deze week repetitie van al het
geleerde samen ongeveer 240 bladz.
Deze repetities zullen in het ver-
volg om de maand plaats hebben
en wie dan 3 X achterelkander in het
Zelfde week drumpt wordt naar huis
gestuurd. Nu daar ben ik niet k
bang voor.

Stuur me als 'u helijp nog eens
een briefkaart, met aandelyse aan
wyzing hoe ik met de koffer moet
handelen?

Na his' gemaeg; Achter vol
~~den~~ 'Vrydag. Lothe

Brief 91

Nijmegen, den 7 Juli 1883.

Lieve Ouders,

Vader! hartelijk wordt gij gefeliciteerd op uw verjaardag. Mogen nog vele jaren toegevoegd worden aan de reeds verloopene.

Mocht de Goede God U nog vele jaren voor ons en moeder sparen.

Dat is mijn wensch en kom ik Vrijdag thuis, zoo hoop ik mijn wensch nog eens te herhalen

Uw oudste

Voor Allen!

De vakantie week is aangekomen, Vrijdag naar huis! Eerst moet er echter nog door den brijberg gegeten worden.

Deze week repetitie van al het geleerde samen ongeveer 210 bladzijden. Deze repetities zullen in het vervolg om de maand plaats hebben en wie dan 3 x achterelkander in het zelfde vak druipt wordt naar huis gestuurd. Nu daar ben ik niet te bang voor.

Stuur me als 't u blijft nog eens een briefkaart, met duidelijke aanwijzing hoe ik met de koffer moet handelen ?

Nu 't is genoeg; Adieu tot Vrijdag.

Lolke

Koudum 10 Juli 83

Waarde Loon,

Harthelyk dank
voor uwe wenstken by de
vermelding mijner jeugd

Wat de verzending
van uwe koffer betreft be-
daakt gy zeker wat en op
het adres moet plaatsen
ik herinner het my evenwel
niet goed meer wat wy met
de heren reis en op het oer
maak my denkt gy moet
er een papier op plakken
met dat adres.

Passagiers goed
Denkem - Arkum - Sneek
den heer L Wouma
Koudum

Misphien, behaefst i neer
en niet by toorn mag het
dunkt my zeer kwaad als
het eenijns kan mocht en
niet te laat te berken
Lijn de oud-Heer Heshuhoft
en ook een mede versuimende
Troeloha en Potma zullen
wel weten waar de bagage
moet worden beroght gy ont
vangt dan dan na weyning
der hoffer een reeds en numm
welk numm ook op de hoffer
komt dan gy dan nuu ik
meer te Arum een teyge
de hoffer vult, te Arum
~~volgt dat met een van de Trechte~~
van de boot om het quid of
te halen vraay die dat hy
uwer hoffer mee neemt nam
de boot dan van de ander
jonge Potma Troeloha en
westerhoff moete loch liden

ook mee ~~ik~~ zal ook noch
Kieken, Strijper dat hy en wat
om denken en dan uwer hoffer
te Sneek moer houden dat
dat hy wordt afgehaald dan
zal ik tegelyk de Houdamer
Strijper vaders geve dat hy
hem later day mee neemt
nam huns

Misphien is en te Sneek
wel een onzer om te afte halen
gy moet dan om slaan by de
Oppe huse brug waar Potma
en der helye ook af gaat maar
Klaan Horn en ook afgaan als
gy een onzer niet en om half een
endigt want dan tult gy noch
een jaan mer in Sneek ter
dan de boot na Stavoren
eest om half het vrank
in alle geval moet gy be-
dient gaan, en voor Lintky
handelen.

en waan ~~hoo~~

Post wissel gult ay hier en
wel ontvangen en is dankt my
alles voor de reis blauw
hertelyk wensken me ~~te~~ en
goede aan verraam reis. en
hoopen u vrijdag avond
tegen een te ontvangen
onwanne om gracie
in vaden

L. Wolkman

Brief 92

Koudum 10 Juli 83

Waarde Zoon !

Hartelijk dank voor uwe wensen bij de vermeerdering mijner jaren.

Wat de verzending van uwe koffer betreft bedacht gij zeker wat gij op het adres moet plaatsen, ik herinner het mij eigenlijk niet goed meer wat wij met de heenreis er op hadden maar mij dunkt gij moet er een papier op plakken met dit adres

Passagiersgoed

Arnhem - Akkrum - Sneek

den heer L. Dokkum Koudum

Misschien behoeft Sneek er niet bij toch mag het dunkt mij geen kwaad als het eenigsins kan moet ge niet te laat te Arnhem zijn, de oude heer Westerhoff en ook uwe mede reisgenooten Troelstra en Potma zullen wel weten waar de bagage moet worden bezorgt, gij ontvangt daar dan na weging der koffer een reçu en nummer welk nummer ook op de koffer komt die gij dan naar ik meen te Akkrum weer tegen de koffer ruilt.

Te Akkrum is altijd een van de knechten van de boot om het goed af te halen, vraag die dat hij uwe koffer mee neemt naar de boot, die van de andere jongens Potma en Troelstra en Westerhoff moeten toch zeker ook mee. 'k Zal ook noch Nieveen schrijven dat zij er wat om denken en dan uwe koffer te Sneek maar houden totdat hij wordt afgehaald dan zal ik tegelijk de Koudumer schipper orders geven dat hij hem Zaterdag mee neemt naar huis.

Misschien is er te Sneek wel een onzer om u af te halen, gij moet daarom maar bij de Oppenhuizer brug waar Potma er denkelijk ook af gaat maar klaar zijn er ook afgaan als gij een onzer ziet en om half vier er zijt want dan hebt gij noch een paar uur in Sneek tijd daar de boot na Stavoren eerst om half zes vaart, in alle geval moet gij bedachtzaam en voorzichtig handelen. en nu waarde zoon de postwissel zult gij heden wel ontvangen en is dunkt mij alles voor de reis klaar.

Hartelijk wensen wij U een goede aangenaam reis en hoopen u vrijdag avond negen uur te ontvangen

ontvang onze groeten

u vader

L.Dokkum

Nijmegen, 2 Sept. 1883.

Goede Vriend!

Bijna een week zijn wij al weer hier, terwijl gij thuis waarschijnlijk te bed ligt. Ik ben nog 2 weken in Sneek geweest, maar ik kon geene gelegenheid vinden, om bij je te komen. Ook ben ik niet naar de tentoonstelling geweest, hoewel het mij zeer spijt! Hijne moeder woont daar in Hriebergen prachtig en nog niet zoo ongezellig, als ik mij voor, gesteld had. Nocht in den winter moeten zij 's avonds buiten met een lantaarntje loopen, om geen ongeluk te krijgen, of overal te goe te loopen.

Alles is hier geverfd: banken, deuren, ramen enz, behalve de

vloeren. Overigens staat alles nog
op dezelfde plaats. De jongensfen
daar onder behoort ook ik) praten
nu al weer van over 16 we-
ken. Nu ik hoop van harte,
dat gij daar ook gauw weer over
mee moogt praten, ook in „de
Star“. Schrijf eens, hoe het je
nu tegenwoordig gaat, want
de berichten van dien nieuwen
dorpgenoot waren van weinig
betekenis. Hopende, dat gij
gauw weer in ons midden moogt
zijn, blijf ik

Uw Vriend

H. P. M. A. H.

Brief 93

Nijmegen, 2 Sept.1883.

Waarde Vriend!

Bijna eene week zijn wij al weer hier, terwijl gij thuis waarschijnlijk te bed ligt. Ik ben nog 2 weken in Sneek geweest, maar ik kon geene gelegenheid vinden, om bij je te komen. Ook ben ik niet naar de tentoonstelling geweest, hoewel het mij zeer spijt. Mijne moeder woont daar in Driebergen prachtig en nog niet zoo ongezellig, als ik mij voorgesteld had. Doch in den winter moeten zij 's avonds buiten met een lantaarntje loopen, om geen ongeluk te krijgen of overal tegen te loopen. Alles is hier geverfd: banken, deuren, ramen enz., behalve de vloeren. Overigens staat alles nog op dezelfde plaats. De jongens (en daar onder behoort ook ik) praten nu al weer van over 16 weken. Nu ik hoop van harte, dat gij daar ook gauw weer over mee moogt praten, ook in "De Nar". Schrijf eens, hoe het je nu tegenwoordig gaat, want de berichten van dien nieuwen dorpsgenoot waren van weinig beteekenis. Hoopende, dat gij gauw weer in ons midden moogt zijn, blijf ik

Uw Vriend

P.Potma Thz.

Nijmegen, 2 September 1803.

Waarde Vriend!

Maandag avond werd ons
het bericht gebracht dat gij ziek waart.
Dit is spoedig bevestigd door een neder-
ling, die uit Koudeven kwam. Hij zeide
dat het nog al erg met u was, maar
meer niet. En daar wij niet meer we-
sten, en toch graag meer weten wilden,
hoe het met u gaat hebben wij besle-
ten u te schrijven, in de hoop spoedig
van u antwoord te zullen krijgen.

Het is bij ons weer het oude leven;
men denkt slechts aan de toekomst en
roeft: Over 16 weken. Ik hoop dat
ge mijn brief, die ik in de vacantie ver-
zond ontrangen hebt, en dat gij niet boos zult

zijn, dat hij ~~ter~~ heel kwam. Ook
hoop ik dat gij weer spoedig weer hier
zult zijn om uw werk te vervolgen.

Ik ben de laatste maandag, toen
we weg moesten nagaan voor in Utrecht
bij mijne familie geweest, doch niet
lang.

Hiernevens zend ik u mijn por-
tret, in de hoop er ook eens een van
u te ontvangen. Ook maak ik u de
complimenten van Flore en Kooij doen
en u medde dat de laatste met Schöller
dier besloten hebben de "War" voort te
zetten tot uwe terugkomst.

Wa groete hoop ik

Uw vriend

H. J. J. J.
3.

Brief 94

Nijmegen, 2 September 1883.

Waarde Vriend !

Maandag avond werd ons het bericht gebracht dat gij ziek waart. Dit is spoedig bevestigd door een nieuweling die uit Koudum kwam. Hij zeide dat het nog al erg met u was, maar meer niet. En daar wij niet meer weten, en toch graag meer weten wilden, hoe het met u gaat hebben wij besloten u te schrijven, in de hoop spoedig van u antwoord te zullen krijgen. Het is bij ons weer het oude leven, men denkt slechts aan de toekomst en roept: Over 16 weken. Ik hoop dat ge mijn brief die ik in de vakantie verzond ontvangen hebt, en dat gij niet boos zult zijn, dat hij laat kwam. Ook hoop ik dat gij weer spoedig weer hier zult zijn om uw werk te vervolgen.

Ik ben de laatste maandag, toen we weg moesten nog een poos in Utrecht bij mijne familie geweest, doch niet lang.

Hiernevens zend ik u mijn portret, in de hoop er ook eens een van u te ontvangen. Ook moet ik u de complimenten van Floor en Kooij doen en u melden dat de laatste met Schöttlendreier besloten hebben de "Nar" voort te zetten tot uwe terugkomst.

Na groete blijf ik

Uw vriend

A.G. van Gaalen

D.

Koudum, 4 Sept 1833.

Waarde Vriend Potma!

Na zooveel belangstelling van uw
kant men ik ook niet ~~achter~~
mogen blijven.

Brief 95a

Koudum, 4 Sept.1883.

Waarde vriend Potma.

Na zooveel belangstelling van uw
kant meen ik ook niet achter te
mogen blijven

Koudum 4 Sept. 1863.

Waarde Vriend Potma.

Op uw belangstellend brieft van
van morgen meen ik zoo goed ma-
gelyk even te moeten antwoorden.

De ziekte is nog al zeer hevig geweest.
Ik had daags een paar keer opstaan
en van het bed naar de stoel loopen
3 M. ongeveer (reapstand). De geneeskeer, zegt
dat het nog wel eens een poosje kan
duren.

Doe vooral de groeten van Elou en Wey
~~En~~ dat ²Ly ³zich ⁴zeker ⁵inde als plaats
verzuigers ⁵beschouwen

Groetend Uw zeer vriend

L. Botman

Brief 95

Koudum, 4 Sept.1883.

Waarde vriend Potma.

Op uw belangstellende brief van vanmorgen meen ik zoo goed mogelijk even te moeten antwoorden. De ziekte is nog al zeer hevig geweest. Ik kan daags een paar uren opzitten en van het bed naar de stoel loopen 3 M ongeveer (die afstand). De geneesheer zegt dat het nog wel eens een poosje kan duren.

Doe vooral de groeten aan Floor en Kooij en zeg dat zij zich zeker als plaats vervangers beschouwen.

Groetend

Uw zieke vriend

L.Dokkum

Nijmegen, 19 September 1853.

Mijnheer!

Heden ontving ik de verpletterende
bepijnding, dat ons zoon dood ziek, ja bijna
opsterven lag. Het doet mij leed, dat hij
reeds zoo vroeg met het leven scheiden mocht,
doch: de Heer heeft gegeven, de Heer heeft gene-
men, Zijn Naam zij geloofd

Mijnheer, al zijne boeken zijn nog hier.
Denkende, dat u ze wel thuis zoudt willen
hebben, wil ik, met zijn andere Kameraad mij
wel belasten ze u over te sturen.

Hij was ons altijd een goed Kameraad
en niet dan met leedwene woorden wij zijn

ziekte.

Los hij deze wereld nog niet afgestorven
is, stijgt hier, dat hem dan nog de groeten
van alle jongens. Mischien is het u
bekend, mischien ook niet, maar hij
heeft mij twee keer verteld, toen hij nog
in Nijmegen was, dat hij twee maal last
had van bloedspuwing, met een gedeelte der
long. Toen vertelde hij mij, dat hij daer
geen jaar meer te leven.

Los hij nog niet gestorven is, mijnheer
zeg hem dan, dat wij het hem vergeven, als
hij dacht, dat hij ons niet goed behandeld
had.

Na groete.

Stuortons Kamerand

Stuortons

Brief 96

Nijmegen, 19 September 1883.

Mijnheer !

Heden ontving ik de verpletterende tijding, dat uw zoon doodziek, ja bijna op sterven lag.

Het doet mij leed, dat hij reeds zoo vroeg uit het leven scheiden moet, doch: de Heer heeft gegeven de Heer heeft genomen, Zijn Naam zij geloofd.

Mijnheer, al zijn boeken zijn nog hier. Denkende dat u ze wel thuis zoudt willen hebben, wil ik, met zijn andere kameraad mij wel belasten ze u over te sturen.

Hij was ons altijd een goed kameraad en niet dan met leedwezen hoorden wij zijn ziekte.

Zoo hij dezer wereld nog niet afgestorven is, Mijnheer, doe hem dan nog de groeten van alle jongens. Misschien is het u bekend, misschien ook niet, maar hij heeft mij twee keer verteld toen hij nog in Nijmegen was, dat hij twee maal last had van bloedspuwing met een gedeelte der long. Toen vertelde hij mij, dat hij dacht geen jaar meer te leven. Zoo hij nog niet gestorven is, mijnheer, zeg hem dan, dat wij het hem vergeven, als hij dacht, dat hij ons niet goed behandeld had.

Mijnheer, wil hij ook ons vergeven, wat wij tegen hem misdeden?

O, vraag hem, want over wat ik soms tegen hem deed heb ik nu berouw. O, dat het niet te laat kome!

Na groete

Uw Zoons kameraad

A.G. v. Gaalen

Nijmegen. 19 Sept. 1883.

Haar de Friend.

Reeds in de vacantie vernam ik te Haren van u, dat Lolke ernstig ziek geworden was; in den beginne hoopde ik, dat hij spoedig weer zou opbeteren. maar toen hij met het einde der vacantie niet alhier kwam, begon ik erover te denken, dat zijne ziekte misschien erger was, dan ik had gedacht; en van morgen vernam ik van een van Lolkes vrienden, dat de toestand van uwen Leen nogal gevaarlijk was. Dier schreef u een brief, en ik greep gietig de gelegenheid, om u eens te schrijven; te meer, daar ik eenigzins met u bekend ben en ik de Lolke de laatste maal heb gezien en gesproken.

Dat ge allen zeer bedroefd zijt. Begrijp ik volkomen; immers als een kind van het ouderhart wordt weggenomen, dan valt het zwaar, om dat te droegen; vooral dat kind uwer verking is; een jonger, die iets beloofde; een Leen, die scheen bestemd te zijn, om een christelyk onderwyzer te worden. God had alle pogingen, om dat te vinden, tot dusver geregend en nu — Wat zullen we zeggen? Niets anders dan: uwer wil geschiede. There!

Maar dat valt zwaar, o. dat weet ik al te wel uit onze eigene familie, toen mijne ouders binnen 3 jaren, een zoon, een dochter en een ~~klein~~ schoonzoon werden ontnomen, allen in de bloei hun levens. Ik ben nog jong; ik voel niet zoo diep, maar toch begrijp ik, hoe zwaar het mijn ouders, zelfs mijn moeder, hoewel een jonge vrouw, moest vallen, om nog te kunnen zeggen: God, uwer wil geschiede!

Toch moet dat: de Heer en 'het'. Althij Staat, past het ons niet te murmureeren, alleen stil te zijn en ootmoedig te wachten, tot Hij ons weder op richt.

Maar nog eeuwig hoop ik, dat gij dien zwaren
slag niet zult beheeren te dragen, dat gij u moogt
blijven ophangen in het bezit van uw' toev. dat God hem
bete mate!

Wie weet, waarom de Heer deze krankheid liet
komen? Wellicht vindt dit ziekte u welte den
weg in hemel; wellicht rijst nu in hem de bede op, anders
zou ook vergeten: O. God, wees mij tondaar genadig!

Dat hoop ik; dat al uw wensch ook wel zijn. Verbulke
de Heer u en mijn verlangen en mate. Hij zalke u
beter. want gij zijt hem ook en in een haast.

Na hartelyke groeten blijf ik als altijd

Uw toegewijde vriend

A. P. Broekstra

P. S. Alge mij een viltel schrijven. Alse mij
niet gaagden; want ge zult niet, dat is ook goed.
De groet aan alle hij groeten, vooral aan Lotke.

Lieve Vriend,

Met beween vernam ik, dat gij ongelukkig waart,
door de gedaante aan beter wordt vervuld mij als al een ander
kamerass vrienden, tot wat zijt laatste bijding ontvinge,
die ons het aardsch op de wezenen heeft gemaakt, toen

erst sloot ik. Lieve vriend ik herinner mij vier sterfgevallen,
binnen den tijd van twee jaren in ons huis, van vader, moe,

der, broeder en oom, doch zij zagen en altes tege

den op. My, oom, wiens dood mij nog het beste leugt,

ziede slamelende: Engelen, lieken. — God! "Hag

en leenzaan, zoo het zoo met u komt, ook zoo zijn.

Dat wij elkenver spandig bij Uen wein mogen

Lien. Ik kan gijne reünie meer besteden.

Vaartwel.

Bleef nog een aan

Uw Vriend P. Broekstra

Lieve vriend

Er kan veel gebeuren in het leven, ook in ons
leven. Wat kan alles wel veranderen. Wie had het
kanne denken voor de vacante dat ge hier waarschijnlijk
niet meer komen konde. Ge waart toen vol levenslust,
thans ligt ge geknakt. Wie magen net de schrift
zegge ons leven is gelijk het gras, gelyk de bloem des
veldes. Hoar ge hoe goed en lieftlyk is het voor degenen
wie daar ligt net het bewustzijn, ik heb yerns bij
een haewel we misschien elkander hier niet op deze
aarde weerzien, zoo hopen we elkander weer te zien
daar boven bij IJern. Wanneer we dan aan die
hemelsche menigte denken dan zoe men hier
niet langer op deze aarde willen blijven. Ik zoe
u nog gaarne eens zien, maar dat kan niet,
daarom zyt gesterkt en heb goeden moed, want IJy
zal alstij u van deze aarde wegreken, zeter bejden
zyt in zjns armen ontvangen. Wie groet van alle
de jongen, de IJen blijft u nabij, en ik stijf steeds
in den gebove u heere namme ^{of misschien nog vroege} ~~meester te zien~~
en liefhebber vrend
Abraham van. skapen

Brief 97

Nijmegen, 19 Sept. 1883.

Waarde Vriend

Reeds in de vacantie vernam ik te Stavoren van u, dat Lolke ernstig ziek geworden was, in den beginne hoopte ik, dat hij spoedig weer zou opbeteren; maar toen hij met het einde der vacantie niet alhier kwam, begon ik er over te denken, dat zijne ziekte misschien erger was dan ik had gedacht; en van morgen vernam ik van één van Lolkes vrienden, dat de toestand van uw zoon hoogst gevaarlijk was. Deze schreef u een brief en ik greep gretig de gelegenheid, om u eens te schrijven; temeer daar ik eenigzins met u bekend ben en ik Lolke de laatste maal heb gezien en gesproken.

Dat ge allen zeer bedroefd zijt, begrijp ik volkomen; immers als een kind van het ouderhart wordt weggenomen, dan valt het zwaar, om dat te dragen, vooral dat kind uw eersteling is; een jongen, die iets beloofde; een zoon, die scheen bestemd te zijn om een christelijk onderwijzer te worden. God had alle pogingen, omdat te worden tot dusver gezegend en nu - Wat zullen we zeggen? Niets anders dan: Uw wil geschiede, Heere! Maar dat valt zwaar, o, dat weet ik al te veel uit onze eigene familie, toen mijne ouders binnen 3 jaren, een zoon, een dochter en een schoonzoon werden ontnomen, allen in de bloei huns levens. Ik ben nog jong, ik voel niet zoo diep maar toch begrijp ik, hoe zwaar het mijne ouders, zelfs mijne moeder, hoewel eene vrome vrouw, moest vallen om nog te kunnen zeggen: God, uw wil geschiede!

Toch moet dat: de Heer wil het! Als Hij slaat, past het ons niet te murmureeren, alleen stil zijn en ootmoedig te wachten, tot Hij ons weder opricht.

Maar nog vuriger hoop ik, dat gij dien zwaren dag niet zult behoeven te dragen, dat gij u moogt blijven verheugen in het bezit van uw zoon, dat God hem beter make!

Wie weet, waarom de Heere deze Krankheid liet komen? Wellicht wordt dit ziekbed uw Lolke den weg ten hemel; wellicht rijst nu in hem de bede op, anders zoo vaak vergeten: O, God, wees mij zondaar genadig!

Dat hoop ik; dat zal uw wensch ook wel zijn. Vervulle de Heer uw en mijn verlangen en make hij Lolke weer beter, maar geve hij hem ook een nieuw hart.

Na hartelijke groete blijf ik als altijd

Uw toegenegen vriend

A.S.Troelstra

P.S. Als ge mij eens wildet schrijven, 't zou mij veel genoegen doen; kunt ge echter niet, dat is ook goed.

De groete aan alle huisgenooten, vooral aan Lolke

Lieve vriend,

Met leedwezen vernam ik dat gij ongesteld waart, doch de gedachte aan beter worden vervult mij als al uwe andere kameraads evenzeer, totdat wij uwe laatste tijding ontvingen, die ons het uitzicht op een wederzien hachelijk maakte, toen eerst schrok ik. Lieve vriend ik herinner mij vier sterfgevallen binnen den tijd van twee jaren in ons huis, van vader, moeder, broeder en oom, doch zij zagen geen van allen tegen den dood op.

Mijn oom, wiens dood mij nog het beste heugt, zeide stamelende: - Engelen, lichten ---- God! Mag uw heengaan, zoo het zoo met u komt, ook zoo zijn. Dat wij elkander spoedig bij Hem weer mogen zien. Ik kan geen ruimte meer besteden.

Vaarwel

Denk nog eens aan

uw vriend P.Stienstra

Lieve vriend

Er kan veel gebeuren in het leven, ook in ons leven. Wat kan alles snel veranderen. Wie had het kunnen denken voor de vakantie dat ge hier waarschijnlijk niet meer komen zoudt. Ge waart vol levenslust, thans ligt ge geknakt. We mogen met de Schrift zeggen ons leven is gelijk het gras, gelijk de bloem des velds. Maar hoe goed en lieflijk is het voor degenen die daar ligt met het bewustzijn, ik heb Jezus lief. En hoewel we misschien elkander hier niet op deze aarde weerzien, zoo hopen we elkander weer te zien daar boven bij Hem. Wanneer we dan aan deze Hemelsche vreugde denken dan zou men hier niet langer op deze aarde willen blijven. Ik zou u nog gaarne eens zien, maar dat kan niet, daarom zijt gesterkt en hebt goeden moed, want Hij zal als Hij u van deze aarde wegneemt, zeker liefderijk in zijne armen ontvangen. Wees gegroet van alle de jongens, de Heer blijve u nabij, en ik blijf steeds in den geloove u hier namaals of misschien nog vroeger weder te zien.

uw liefhebbende vriend

Abraham van Noppen

Nijmegen 19 Sept '83.

Waarde Vriend.

Zeer oep trof mij de lyding door uw vader aan elke gedachte en ik beschouwde het als een weldaad en nog een leekertje toe te voegen. Der onweerstaanbaren drang gewild ik om, daar we niet met elkander kunnen spreken en een brief te schrijven.

Ik wenscht vuriger ik bid het voor u van den Heer, dat ge nog weder in ons midden mag komen maar indien het niet zoo was indien de Heer u weg nam weest ge dan bereid, kondet ge tot hem vlieden en zeggen, Abghen Heer en mijn God! Indien dit zoo is zoo is het sterven u gewin, maar indien dit niet zoo is, och vraag hem nog ops en sterfbed om gerade, ge nog tot Heer toe met al uw zonden, zoo vals ge zijt en Hij wil en zal u aannemen. Hij zal u in open armen ontvangen en gij zult tot hem ingaan in Zijne heerlijkheid. Gij zult juichen voor Zijn kroon en het schudden van uwe anders zal gemakkelijker voor u en voor hem vallen. En nu mijn geliefde vriend zoo gij gaat, ga in vrede, neem en laat vaarwel van mij mee, hopende dat gij mij en ik u voor Gods kroon mag ontmoeten. Uw zeer geliefde vriend Jb. Stap.

Brief 98

Nijmegen 19 Sept '83.

Waarde Vriend.

Zeer diep trof mij de tijding door uw vader aan Mhr. gedaan en ik beschouwde het als een weldaad u nog een lettertje toe te voegen. Een onweerstaanbaren drang gevoel ik om, daar we niet met elkander kunnen spreken u een brief te schrijven.

Ik wens vurig en ik bid het voor u van den Heer, dat ge nog weder in ons midden mag komen maar indien het niet zoo was indien de Heer u weg nam waart ge dan bereid, kondet ge tot hem vliden en zeggen: Mijn Heer en mijn God? Indien dit zoo is zoo is het sterven u gewin, maar indien dit niet zoo is, och vraag Hem nog op uw sterfbed om genade, ga nog tot Hem toe met al uw zonden, zoo als gij zijt en Hij wil en zal u aannemen. Hij zal u in open armen ontvangen en gij zult tot Hem ingaan in Zijne Heerlijkheid. Gij zult juichen voor Zijn troon en het scheiden van uwe ouders zal gemakkelijker voor u en voor hen vallen.

En nu mijn geliefde vriend zoo gij gaat, ga in vrede, neem een laatst vaarwel van mij mee, hopende dat gij mij en ik u voor Gods troon mag ontmoeten.

Uw zeer geliefde vriend

H.Stap

My
Haar de Heer.

Met innige deelneming
heb ik de ernstige ongerustheid van twee
jongen vernomen; ik wist niet dat het
zoo ernstig was. Van ongerustheid had ik
niets bespeurd toen hij bij ons was; het
blijkt nu echter, dat het reeds voor
de vacantie niet goed was. In augustus
hebben wij aan hem gedacht. de Heer doe
wat goed is. maar Hij geve U bovendien
de genade te beruiken in Zijn doen. Dat
dit waar is kan ik begrijpen: in de
korten tijt, diens hij bij ons geweest is,
heb ik hem lief gekregen. en als hij
niet mocht wederkomen! verlieren wij
in hem een veelbelovend leerling. die
door zijn gedrag alle reden tot hem toe
hier gaf. Heet zoo goed, hem hart-
lijk van mij te groeten, en zeg hem,
dat als wij elkaar hier niet meer

mochten zien, wij dan hopen in den
hemel elkaar weer te ontmoeten. De Heer
schenke hem een helder inzicht in de
grondwaarshipen van Christus. Heer zoo
vriendelijk ons nog eens al is het slechts
per briefkaart te berichten hoe het gaat.
De Heer sterke U in den maatschappelijke dagen,
en geve U Zijn nabijheid te overwinnen.
Na hartelijke groeten, en heilwensen voor U
de Mevrouw den geliefden Franke, blijf ik

Uw dienaar & hoopt.

A. A. M. M. M.

Brief 99

[Nijmegen, 19 September 1883].

Waarde Heer,

Met innige deelneming heb ik de ernstige ongesteldheid van uw jongen vernomen, ik wist niet dat het zóó ernstig was. Van ongesteldheid had ik niets bespeurd toen hij bij ons was; het blijkt nu echter, dat het voor de vacantie niet goed was. In de gebeden hebben wij aan hem gedacht - de Heer doe wat goed is - maar Hij geve U bovenal de genade te berusten in Zijn doen. Dat dit zwaar is kan ik begrijpen: in den korten tijd, dien hij bij ons geweest is, heb ik hem lief gekregen, en als hij niet mocht terugkomen verliezen wij in hem een veelbelovende leerling, die door zijn gedrag alle reden tot tevredenheid gaf. Wees zoo goed, hem hartelijk van mij te groeten, en zeg hem, dat als wij elkaar hier niet meer mochten zien, wij dan hopen in den hemel elkaar weer te ontmoeten. De Heer schenke hem een helder inzicht in de zondaarsliefde van Christus. Wees zoo vriendelijk ons nog eens al is het slechts per briefkaart te berichten hoe het gaat. De Heer sterke U in deze moeilijke dagen en geve U Zijn nabijheid te ondervinden.

Na hartelijke groete en heilbede voor U de Uwen en den geliefde kranke, blijf ik
Uw dienstv. en toegen.

A.E.Gerretsen

Jaak 20 sept 1803

Waarde Br & L.

Gisteren ontvingen wij het bericht
van het overlijden van een Doontje
Lolke, ofschoon wij van tyd tot
tyd minder hoop kregen. Door
de berichten die tot ons kwamen
bragt dit bericht by ons een heere
ontsteltenis te weeg, en wanneer
we ons dan in onze plaats ver-
beelden, kunnen wij best begrypen
in welke doerze toestand zij in
thans bevindt, na zoveel zorg-
volle dagen te hebben beleefd.
ontvang derhalve onze innige deel-
neming in dit zoo smartelyk sterf-
geval, want wy weten wat zij hoopte
van dat kind in de toekomst, wat
grootste verwachting zij koesterde
doch thans is onze hoop vervlogen, al-
leen blijft zij met liefde aan hem
denken, en dat zal u zeker groot

genoege doen, wij wenschen
dat de kinderen, die u thans
nog overblijven, u zoo veel
genoege zullen verschaffen, dat
dit leed u daardoor eenig kind
wordt versacht, en dat gij ze
allen als nuttige leden van de
maatschappij, moegt aanschouwen
en een zalige nagedachtenis
aan uw Aerbare overledenen,
tot in troosten en der strom

Wetnemende
B. & L.
A. & L.

Brief 100

Sneek 21 Sept.1883.

Waarde Br. & Z.

Gister ontvingen wij het bericht van het overlijden van uw zoontje Lolke, ofschoon wij van tijd tot tijd minder hoop kregen door de berichten die tot ons kwamen bragt dit berigt bij ons een hevige ontsteltenis te weeg, en wanneer we ons dan in uwe plaats verbeelden, kunnen wij best begrijpen in welke droevige toestand gij u thans bevindt, na zoovele zorgvolle dagen te hebben beleefd, ontvang derhalve onze innige deelneming in dit zoo smartelijk sterfgeval, want wij weten wat gij hoopte van dit kind in de toekomst, wat grootsche verwachting gij koesterde, doch thans is uwe hoop vervlogen, alleen kunt gij in liefde aan hem denken, en dat zal u zeker groot genoeg doen. Wij wenschen dat de kinderen, die u thans nog overblijven, u zooveel genoeg zullen verschaffen, dat dit leed u daardoor eenigzins wordt verzacht en dat gij ze allen als nuttige leden van de maatschappij moogt aanschouwen en een zalige nagedachtenis aan uw dierbare overledenen tot in hoogen ouderdom.

Uw deelnemende

Br. & Z

A. & H

(Age en Hiltje)

Nijmegen, 23 September 1803.

Mijnheer.!

Gisteren, zaterdag, ontving
ik van mijnheer Geurtsen het bericht
van het overlijden van mijn dierbare
vriend, uw zoon Lotke. Ik condoleer
daarom met de dood uw zwaren mijn innigste
wensch is, dat de hoop op een salig wederzien
uw smart nage leenigen. Ik begrijp uw droef-
heid, en ook voor mij was zijn verlies smarte-
lyk.

Maar nu moet ik u nog eenige an-
dere zaken spreken. Vooreerst is mij genoege,
of ik u wilde vragen om de boeken der bi-
bliotheek, namelijk: de pastorie van Maasland
en de Geuren.

plan, die het met zijn beken en kapdons een
moet gaan, die zich nog hier bevinden. En
zonder wilden Skap en ik gaarne een voor
het van ons doorn hebben, zoo u er ten
minste nog hebt, maar zoo niet, dan kan het
natuurlijk niet

Wegmaats beting ik u mijn bedanken
met de dank uwe zoon. Na groete Huis
ik

De vriend van Lolke

M. Gaslen.

Mijnheer, wil mij ook schrijven of hij
mij nog vergeven heeft, ik verlang ^{er} dars
sax naar het te weten

M. Gaslen.

Brief 101

Nijmegen, 23 September 1883

Mijnheer !

Gisteren, Zaterdag, ontving ik van Mijnheer Gerretsen het bericht van het overlijden van mijn dierbare vriend, uw zoon Lolke. Ik condoleer daarom met de dood uws zoons en mijn innige wensch is, dat de hoop op een zalig wederzien uw smart moge lenigen. Ik begrijp uwe droefheid en ook voor mij was zijn verlies smartelijk.

Maar nu moet ik u nog over eenige andere zaken spreken. Vooreerst is mij gevraagd of ik u wilde vragen om de boeken der bibliotheek, namelijk De pastorie van Maarland en De Geuzen. Dan, hoe het met zijn boeken en kapdoos enz. moet gaan, die zich nog hier bevinden en verder wilden Stap en ik gaarne een portret van uw zoon hebben, zoo u er tenminste nog hebt, maar zoo niet, dan kan het natuurlijk niet.

Nogmaals betuig ik u mijn leedwezen met de dood uws zoons. Na groete blijf ik

De vriend van Lolke

A.G. van Gaalen

Mijnheer, wil mij ook schrijven of hij mij nog vergeven heeft, ik verlang er zeer naar het te weten.

A.G. Gaalen

Nijmegen 23 Sept. 183.

Geachte Heer,

Als onderwijzer aan de Christelijke
Normaalschool acht ik mij verplicht,
doch gewet ik tevens behoorde U mijne
deelneming te betuigen in het droevig
verlies, dat Gij hebt geleden door het
sterven van uwen. Lotke.

Weinig had ik gedacht, toen hij mij vóór
de vacantie zoo opgeruimd vaarmel
zei, dat het de laatste maal was, dat
ik hem de hand zou drukken, en toen
ons na de ty vacantie de bijding geveerd,
dat hij ernstig ongesteld was, hoorden
wij allen, dat hij maar spoedig weer
tot ons mocht komen. Want hij was
een goed leerling. Hij werkte in oeffening,
maar met een brouw en eerlijk hart en
met eenen ijver, die veel, zeer veel belooft.

de voor de toekomst. Wij verlieten en hem
een onzer beste knechtelingen, die zeker
den oland, waarvoor hij werd opgeleid
ere zou aangedaan hebben.

De Heer heeft het anders gewild, en
hem reeds nu tot zich willen nemen.

O, ik zal met trachten U te troosten; ik
gevoel het, uwe smart is te diep, dan
dat menschelijke troostredenen, die zou-
den kunnen lenigen. God zelf trooste
U en geve U, zij het dan ook met een
bloedend harte, te kunnen zeggen:
Uw wel geschiede! De Heer heeft gege-
ven, de Heer heeft genomen, de naam
de Heeren zij gelaofd. Daaraan gaat
strijd, veel strijd vooraf, de Heer ster-
ke U en de Heeren en dien strijd
zullen Davids woorden ook in uwen
mond waar zijn: Hij zal tot ons
niet wederkeeren, maar wij zullen
tot hem gaan!

Immer wij behoeven niet te vrezen
als degeneren, die geen hope hebben.
Of wacht ook U niet na dit smart.

hetijk scheiden een recessie bij den
Vader? Zijn heengaan was in vrede,
welnu, dan was voor hem het steunen
zeker gewin, en hij zelf zou, als hij
thans tot U spreken kon, U zeggen:
„Berwijk niet onder uwe smart, want
er staat immers geschreven, Wie in mij
gelooft zal leven, al ware hij ook
gestorven!”

De Heer zij met U in deze moeilijke be-
proeving en geve U kracht het kruis
te dragen, dat Hij te dragen U opgelegd.
Dit is mijn wensch en bede voor U.

Ontvang myne hartelijke groeten voor
U en de Heeren en geloof mij steeds
uw deelnemende vriend

A Limburg.

Brief 102

Nijmegen 23 Sept. 83.

Geachte heer,

Als onderwijzer aan de Christelijke Normaalschool acht ik mij verplicht, doch gevoel ik tevens behoefte U mijne deelneming te betuigen in het droevig verlies dat Gij hebt geleden door het sterven van uwen Lolke.

Weinig had ik gedacht, toen hij mij vòòr de vacantie zoo opgeruimd vaarwel zei, dat het de laatste maal was, dat ik hem de hand zou drukken, en toen ons na de vacantie de tijding gewerd, dat hij ernstig ongesteld was, hoopten wij allen, dat hij maar spoedig weer tot ons mocht komen. Want hij was een goed leerling. Hij werkte in stilheid, maar met een trouw en eerlijk hart en met eenen ijver, die veel, zeer veel beloofde voor de toekomst. Wij verliezen in hem een onzer beste kweekelingen, die zeker den stand, waarvoor hij werd opgeleid eere zou aangedaan hebben.

De Heer heeft het anders gewild, en hem reeds nu tot zich willen nemen.

O, ik zal niet trachten U te troosten; ik gevoel het, uwe smart is te diep, dan dat menschenlijke troostredenen, die zouden kunnen lenigen. God zelf trooste U en geve U, zij het dan ook met een bloedend hart, te kunnen zeggen: Uw wil geschiede! De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd. Daaraan gaat strijd, veel strijd vooraf, de Heer sterke U en de Uwen in dien strijd. Mogen Davids woorden ook in uwen mond waar zijn: Hij zal tot ons niet wederkeeren, maar wij zullen tot hem gaan!

Immers wij behoeven niet te treuren als degenen, die geen hope hebben. Of wacht ook U niet na dit smartelijk scheiden een weerzien bij den Vader? Zijn heengaan was in vrede, welnu, dan was voor hem het sterven zeker gewin en hij zelf zou, als hij thans tot U spreken kon U zeggen: "Bezwijk niet onder uwe smart, want er staat immers geschreven, Wie in mij gelooft zal leven, al ware hij gestorven! De Heer zij met U in deze moeilijke beproeving en geve U kracht het kruis te dragen dat Hij te dragen U oplegt. Dit is mijn wensch en bede voor U.

Ontvang mijne hartelijke groeten voor U en de Uwen en geloof mij steeds

Uw deelnemende vriend

A.Limburg.

BRIEFKAART

AAN

Den Herr L. Dokkum en
familie
Koudum
Friesland.

24
Gisteren morgen laren wij in de
Banner het bericht van het groote
verlies, dat U getroffen heeft, den wij
kunnen niet nalaten, met een
kort woord onze deelneming in
uwe droefheid te betuigen. Dat de
Gheer uwe sterke wrege pijn in deze
dagen van beproeving is de wensch
van

Carlo en Harri Tinholt.

Leiden, 23 Sept. 83.

Brief 103

[briefkaart]

Heden morgen lazen wij in de Banier het bericht van het groote verlies, dat U getroffen heeft en wij kunnen niet nalaten met een kort woord onze deelneming te betuigen. Dat de Heer uwe sterkte moge zijn in deze dagen van beproeving is de wensch van

Cato en Marri Tinholt

Zetten, 23 Sept. 83.

Heer,

Het aandoening vernam ik het bericht
van Mr. Goudier, dat uw zoontje, onze
vriend is ontslaapen.

Van harte condoleer ik u met het smart-
telijk verlies van uw zoon; maar was
zijn heengaan in vrede, dan kunt ge zeker
zijn, dat hij, wien ge te vergeefs in uw
middelen zoekt, bij Hem in den hemel is,
wien u diesen slag heeft toegebracht.
Zijn wil was het dat Lotke niet meer
op aarde was, maar bij Hem in Zijne
heerlijkheid. Leer graag zou ik zijn portret
zoals van Galer reeds geschreven heeft

hebben. Hoe het met zyne boeken en
verre dingen gaan moet, heeft v. Gale
eens gevraagd.

Toen het doodsberient werd voorgelzen
kevan er een diepe stilte over de jongens
Niemand kan het zien voor stellen, dat
hy dood is, maar al mocht het ook
voor u en ons al smartelyk zyn, Hy
is wellicht voor eenwig gelukkig

De vriend van uwen
afgestorven Lotke

Hendrik Stap

Nymegen 23 September '83.

Brief 104

Mijnheer,

Met aandoening vernam ik het bericht van Mhr. Gerretsen, dat uw zoontje, onze vriend is ontslapen.

Van harte condoleer ik u met het smartelijk verlies van uw zoon; maar was zijn heengaan in vrede, dan kunt ge zeker zijn, dat hij, wien ge te vergeefs in uw midden zoekt, bij Hem in den hemel is, wie u dezen slag heeft toegebracht. Zijn wil was het dat Lolke niet meer op aarde was, maar bij Hem in Zijne heerlijkheid. Zeer graag zou ik zijn portret zooals van Gaalen reeds geschreven heeft hebben. Hoe het met zijne boeken en verdere dingen gaan moet, heeft v. Gaalen reeds gevraagd.

Toen het doodsbericht werd voorgelezen kwam er een diepe stilte over de jongens. Niemand kan het zich voorstellen, dat hij dood is, maar al mocht het ook voor u en ons al smartelijk zijn, Hij is wellicht voor eeuwig gelukkig.

De vriend van Uw afgestorven Lolke

Hendrik Stap

Nijmegen 23 September '83.

Nijmegen, 23 September 1883.

Mijnheer!

Enigszins was het al bij uelen onzer
opgekomen, dat wij Holke niet meer
onder ons zouden mogen zien. Thans
weten wij maar al te goed, dat dit
berwaachtheid is. De Heer heeft hem tot
Zich genomen. Dit ten minste meen
ik op te mogen maken uit de voor-
den: in vrede was zijn heengaan.

Reeds Vrijdag, toen U mijnen
brief ontvangen heeft, heeft U ver-
nomen, welk eene deelneming wij
hebben in Uw verlies. Hoeh^{op} ons
is van toepassing, dat de Heer
ons eenen vriend ontnomen heeft,
die ons geschonken was. Indien
U nog een portret van Holke heeft,
en ~~er~~^{aan} niemand van U of Uwe fa-
milie het gegeven wordt, zou ik
gaarne welk een geschenk van U

willen ontvanger, opdat ik mij tel-
kens zijne vriendschap kan herinneren,
als ik mijn album inzie. Hoeh kon-
der dat zal ook wel 20 September
1883 voor mij eens dag van leed
zijn. Ontvangt allen de hartelykste
heeleminingen en groeten van
den vriend van Lolke,

J. Potma.

Heeft U slechts één portret over,
stuur het dan niet aan mij, maar
aan Van Gaalen, daar deze langer
met hem bevriend is geweest.

Brief 105

Nijmegen, 23 September 1883.

Mijnheer !

Eenigszins was het al bij velen onzer opgekomen, dat wij Lolke niet meer onder ons zouden mogen zien. Thans weten wij maar al te goed, dat dit bewaarheid is. De Heer heeft hem tot Zich genomen. Dit ten minste meen ik op te mogen maken uit de woorden: in vrede was zijn heengaan.

Reeds Donderdag, toen U mijnen brief ontvangen heeft, heeft U vernomen, welk eene deelneming wij hebben in Uw verlies. Doch ook op ons is van toepassing, dat de Heer ons eenen vriend ontnomen heeft, die ons geschonken was. Indien U nog een portret van Lolke heeft en aan niemand van U of Uwe familie het gegeven wordt, zou ik gaarne zulk een geschenk van U willen ontvangen, opdat ik mij telkens zijne vriendschap kan herinneren, als ik mijn album inzie. Doch zonder dat zal ook wel 20 September 1883 voor mij een dag van leed zijn. Ontvangt allen de hartelijkste deelnemingen en groeten van

den vriend van Lolke

P.Potma

Heeft U slechts één portret over, stuur het dan niet aan mij, maar aan Van Gaalen, daar deze langer met hem bevriend is geweest.

Den Wils. Mev. L. Dorkum
lieftegenooten.

Waard Mev,

Ik heb bij dezen mijn
dankbetuiging betuigd in het
zeer treffend versies, zoo
U gelezen.

Een zoon van 14 jaren te ver-
leeren, die zijn eerste leeftijd
dus achter zich heeft, dien
wij zoo gaarne tot jongeluy-
den laten opvoeden, die
daarenboven hoop heeft, dat
hij een zoon des vaderlands
worden zal, het moet zeer
wel smartelyk zijn.

Maar gelukkig, zylk een
smart pynf vinden Men.

Had goed, als wij het wisten,
dat de Men niet plaagt en
lust tot spelen, maar omdat
hij ons berouft.

Had zulke, als wij er door
bevestigd worden in het geloof,
dat wij dus opene basterden
maar zonen zijn, want wat
zoon is er, die de vader
niet kastijdt.

Maar kort heb ik hem gekend;
maar toch lang genoeg om
niet te twyfelden aan de ver-
zekering: Het was zijn leven;
in vrede zijn heengaan.

In ons ongelukken en vrede
met God, die alleen ver-
een wordt door het bloed
des kruises, dan is dat hem-
geen ons open schade, maar
voordub. Dan dankt u
wat vroeger dan anderen in
de zaligheden van Abrahams
schootelen blijven u bewaard
voor al de tranen, die onze
wandering door dit tranendal
met zich brengt.

De Heere zal u dan, wat
open mensch het wereld ver-
mag, zij trooste u. Zij
sterkte u tot het kuisst van
zijn kostgheende hand en
dat mag uet tegen voort.
komt voor u en de lieden
uit dit smarteljk heengaan.

Met alle achting
noemt u u' liefstemme
dinner en vrede

P. J. Meyer

Onderwijzer aan de

Chr. Normalschool

Stemp, 23 Sept, 03.

Brief 106

Den Weled. Heer L. Dokkum en echtgenoote.

Waarde Heer,

Mag ik U bij dezen mijne deelneming betuigen in het zeker treffende verlies, door U geleden.

Een zoon van 14 jaren te verliezen, die zijne eerste jeugd dus achter zich heeft, dien wij zoo gaarne tot jongeling en man zagen opgroeien, die daarenboven hope geeft, dat hij een zoon des ouderdoms worden zal, het moet zeker wel smartelijk zijn.

Maar gelukkig, zulk eene smart komt van den Heer. Hoe goed, als wij het weten, dat de Heer niet plaagt uit lust tot plagen maar omdat Hij ons liefheeft.

Hoe zalig, als wij er door bevestigd worden in het geloof, dat wij dus geene bastaarden maar zonen zijn, want wat zoon is er, dien de Vader niet kastijdt.

Maar kort heb ik hem gekend; maar toch lang genoeg, om niet te twijfelen aan Uwe verzekering: Stil was zijn leven; in vrede zijn heengaan.

En is ons heengaan in vrede met God, die alleen verkregen wordt door het bloed des kruises, dan is dat heengaan ons geene schade, maar voordeel. Dan deelen wij wat vroeger dan anderen in de zaligheden van Abrahams schoot en blijven wij bewaard voor al de tranen, die onzen wandeling door dit tranendal met zich brengt.

De Heere zelve doe, wat geen mensch ter wereld vermag, Hij trooste U. Hij sterke U tot het kussen van Zijne kastijdende hand en doe nog veel zegen voortkomen voor U en de Uwen uit dit smartelijk heengaan.

Met alle achting noem ik mij Uw deelnemende dienaar en vriend

P.J.Meijer

Onderwijzer aan de Chr. Normalschool

Nijmegen, 23 September 83.

Hindum, 23 Sept. 1882.

Waarde vriend en vrienden.

Diep getroffen door den ontzettenden slag, die u trof, betuig ik u bij deze myne deelneming. Het is geene uiterlijke plichtpleging, door het fatsoen, geboden en door uw oplettenoekheid mij tot schuldigen plicht geworden, — maar drang van mijn hart. Ik heb hem gekend, twee eerstgeborene, met zijne donker haar en diepe, donkere oogden, met zijn stillen eenvoud en zijne buitengewone vliegheid in 't leeren reeds als knaap van vier à vijf jaar, zoodat hij alles vooruitstreefde, zonder het zelf op te merken. Duidelijk kwam in de verloopen 9 à 10 jaren, of na mijn vertrek uit Hindum, meermale zijn beeld mij voor de geest, en wanneer ik soms zijde een buitengewoon vlieggen, en uitzigelezen geest onder de schoolknapen ontmoet, zei ik wel eens: het is een Lotke

"Dokkum." Teel belovend ja, mocht Gij hem
noemen, zonder u in de verte aan onder-
lyke grootspraak schuldig te maken; en
toen ik verleden jaar zijn slagen te Nijmegen
vernam, was ik innig verheugd en reidde
„dat is eerst de rechte man op de rechte plaats.
„Een blinde hoop vervult mij, als zulke jongens
voor het chr. onderwijs op zulke een plaats
worden opgeleid". Ik achtte thans zelfs
mij geopen; — en zie! weggenomen! Ja, waan-
lijfe, God heeft u geslagen! Hij kan balsemen,
Hij ook allen. Zijn weg is in de donkerheid
en Hij kan alle licht der voger weg nemen;
maar ook bestrafte hij de duisternis
en het wordt licht. Gewijs ik zelf in de
pynlijke ure van weifelen en beslisping
over mijn bevoening te ^{aan} ~~aan~~
mij bevoening vervult mij de gedachte met
diepe smart, dat Uwe ~~smachtelijke~~ wonden
de smartelijkheid is, welke u treffen kan.
Goddelijke almacht is noodig om U te gebr-
ken hart te heelen. Diep geroerd, omdat er
edelstenen worden weggerukt nog in de periode
der wording, bidt mijn hart, dat Gods ver-
troostende Uwe ziel moge verkwikken.
Bedreft eens, welk een andere soort van
smart Gij zoudt moeten gevoelen, als U zey

eens de weg des ongeloofs & der zonde ware op-
gegaan. Bedreft dat het, volgens Uw schryven
van hem zeldat: „in vrees heengegaan". Hierin
ligt alle troest, welke Gij noodig hebt. Hoe
onverwacht, hoe bij de ingang van een schynbaar
door God reiken ontsloten schitterend loop-
baan, een menschenleven moge worden weg-
gerukt, als het eene vrees is, dan is het
levens doel bereikt. Van zulk een leed, gelat
het nooit: onvoltooid, onverwacht, pas
begonnen weggeraapt; en welke vreeselijke
wankelende er in dit jammerdal meer moge
gehoord worden. God de vader spreekt
van zulk een leed het machtige & diep-
zinnige woord: getend van Cleefwijheid; Jesus
Christus riep: „volbracht"; de H. Geest
zeft: „volmaakt"; en de verlostte ziel
geniet het ware leed bij Hem, wiens drie-
maal heilige naam op't voorhoofd werd
gesprengd. — En al bleef er smart de wond
van de vleeschelijke band, die verbroken
werd, ook nog ras; er is een band te meer
gelegd, die u aan den hemel verbindt. De
hemelsche Gheest draagt het Lam op zijne
armen in de schaapskooi, vóór het schaap
uit; want hij weet, dat dan het blattende
schaap zijne schreden verhoort om ook
daar te zijn.

Mocht Gij nu maar niet als verdoolde
naar alle kanten zoeken om Uw lieveling weer
te vinden; maar mocht Gij den Herder maar
te sneller & gewilliger achterna loopen;
dan zijt Gij te eerder in de Hemelsche
stal, en vindt daar alles reenvoudig weer.
God zij met u! Hg wake voort u genadig
over Uw gerin, en spare u verder.

Mijn hart bidt voor u. Wees gegroet
ook van de mijnen

Uw vriend

A. v. d. Kerk.

Brief 107

Wirdum, 23 Sept. 1883.

Waarde vriend en vriendin.

Diep geroerd door den ontzettenden slag, die U trof, betuig ik U bij deze mijne deelneming. Het is geene uiterlijke plichtpleging, door het fatsoen geboden en door Uwe oplettendheid mij tot schuldigen plicht geworden, - maar drang van mijn hart. Ik heb hem gekend, Uwen eerstgeborene, met zijn donker haar en diepe donkere oogen, met zijn stillen eenvoud en zijne buitengewone vlugheid in 't leeren reeds als knaap van vier à vijf jaar, zoodat hij allen vooruitstreefde zonder het zelf op te merken. Duidelijk kwam in de verloopene 9 à 10 jaren, of na mijn vertrek uit Koudum, meermalen zijn beeld mij voor de geest, en wanneer ik somtijds een buitengewoon vluggen en uitgelezen geest onder de schoolknapen aantrof, zei ik wel eens: het is een Lolke Dokkum. Veel belovend ja, mocht Gij hem noemen, zonder U in de verte aan ouderlijke grootspraak schuldig te maken; en toen ik verleden jaar zijn slagen te Nijmegen vernam, was ik innig verheugd en zeide: "dat is eerst de rechte man op de rechte plaats. Een blijde hoop vervult mij, als zulke jongens voor het chr. onderwijs op zulk eene plaats worden opgeleid". Ik achtte thans zijn weg geopend; - en zie! weggenomen! Ja, waarlijk God heeft u geslagen! Hij kan balsemen. Hij ook alleen. Zijn weg is in de donkerheid, en Hij kan alle licht der oogen wegnemen; maar ook bestraft Hij de duisternis en het wordt licht. Terwijl ik zelf in de pijnlijke uren van weifelen en beslissing mij beving over mijne benoeming te Arum vervult mij de gedachte met diepe smart, dat Uwe wonde de smartelijkste is, welke U treffen kon. Goddelijke almacht is noodig om Uw gebroken hart te heelen. Diep geroerd, omdat de edelsten worden weggerukt nog in de periode der wording, bidt mijn hart, dat Gods vertroostingene eene ziel moge verkwikken. Bedenkt eens, welk eene andere soort van smart Gij zoudt moeten gevoelen als Uw zoon eens de weg des ongeloofs en der zonde ware opgegaan. Bedenkt dat het volgens Uw schrijven van hem geldt: "in vrede heengegaan!" Hierin ligt alle troost, welke Gij noodig hebt. Hoe onverwacht, bij de ingang van een schijnbaar door God zelve ontsloten schitterende loopbaan, een menschenleven moge worden weggerukt, als het einde vrede is, dan is het levensdoel bereikt. Van zulk een leven geldt het nooit: onvoltooid, onverwacht, pas begonnen weggeraapt; en welke vreeselijke wanklanken er in dit jammerdal meer mogen gehoord worden. God de Vader spreekt van zulk een leven het machtige en diepzinnige woord: geleend van eeuwigheid; Jezus Christus riep: "volbracht"; de H.Geest zegt: "volmaakt;" en de verlostte ziel geniet het ware leven bij Hem, wiens driemaal heilige naam op 't Voorhoofd werd gesprengd.- En al bloedt en smart de wonde van den vleeschelijken band, die verbroken werd, ook nog zoo, er is een band te meer gelegd, die U aan de hemel verbindt. De Hemelsche Herder draagt het lam op zijne armen in de schaapskooi vòòr het schaap uit; want hij weet, dat dan het blatende schaap zijne schrede verhaast om ook daar te zijn. Mocht Gij nu maar niet als verdoolden naar alle kanten zoeken om Uw lieveling weer te vinden: maar mocht Ge Uw Herder maar te sneller en gewilliger achterna loopen; dan zijt Gij te eerder in de Hemelsche stal, en vindt daar alles zevenvoudig weer. God zij met U! Hij wake voorts genadig over Uw gezin, en spare U verder.

Mijn hart bidt voor U. Wees gegroet ook van de mijnen

Uw vriend

S. v. d. Kooi

Waarde Heer & Vriend,

Het zal wel niet noodig zijn
U mededeelen, dat wij allen ontsteld
waren over het bericht van het overlijden
van uw zoon. Ware de afstand niet zoo
groot geweest, dan had ik zeker eens over-
genomen, na uw laatste febrüen, om
hem nog eens de hand te drukken.
De Heer heeft ook dit zoo gewillt. en
nu is de slag gevallen. Gij mist een
veelbelovend kind, en mij een ijverig
leerling. De hoop hem eenmaal meer
te dien, kan allen hoort geven. De
Heer vervulle door zijne nabijheid de
ordtane ledige plaats. Met achting
en graet, ook namens mijne Vrouw.

Uw deelnemend Vriend L. H. Gerretsen.
24. 9. 83.

Brief 108

A.L. Gerretsen
Nijmegen

Waarde Heer en Vriend,

Het zal wel niet noodig zijn U mede te deelen, dat wij allen ontsteld waren over het bericht van het overlijden van uw zoon. Ware de afstand niet zoo groot geweest, dan had ik zeker eens overgekomen na uw laatste schrijven, om hem nog eens de hand te drukken. De Heer heeft ook dit zoo gewilt en nu is de slag gevallen. Gij mist een veelbelovend kind, en wij een ijverig leerling. De hoop hem eenmaal weer te zien kan alleen troost geven. De Heer vervulle door Zijne nabijheid de ontstane ledige plaats. Met achting en groete, ook namens mijne Vrouw

Uw deelnemende Vriend

A.L. Gerretsen

24. 9. 83.

Leist 24 September

Opachte (maar Bedroefde)
vriend en vriendin!

Ik schrikke zaterdagavond bij
Minnen komen van mijn kamer,
toen ik een brief met zwarten rand zag
liggen. Was een bewijs dat de dood
bij iemand door de vensteren was gestoken
en zich een slachtoffer had gekozen.
Boven de opende ik hem en moest daar
lezen: "Solke is dood". Ja ondenkbaar
dat is met recht een heffend verlies voor u.
Hij, zulk een veelbelovende knaap, van
wien men zulke goede verwachtingen
koesterde, hij zoo opeens en nog zoo
jong over den drempel der eenwigheid ge-
plaatst. God is wonderlijk in zijn doen.

2
Daarom was onze bedroefing ook nu
wederom. Wij meenden hij moest
blijven leven en eens zal hij een Sierrone
zijn voor Ichr. onderwijs. God de Heere
lecher zegt: Zijne wegen zijn niet te
wegen en hij neemt den adem weg.

God sloeg ene wonde, ene schrynende
wonde vriend en vriendin en Hij de
Kijze, de Bestuurder van alles geeft gun-
stigheid van zijn daden.

Schrei niet ondenpaar, berust in zijn
heilgen wil. God had Solke nood die
daar boven. Zijn heengaan was immers
vredes. De dood was voor Hem geen
verschrikking maar ene blijde engel
die hem voerde naar de Stad, die van
Sondamonken huist, wier kunstenaar
en Bouwmeester God is. Beween
zijn zaligheid niet onden. Hij
zingt het Lied der verlorenen: Gij zijt waar,
dij te ontvangen de hof, de dank, de
aanbidding tot in alle eeuwigheid.
Woe de God de Almachtige bliecken.

Met overtuiging van mijn
Afbarnen in blide vrede. Ad. Haan.

Brief 109

Zeist 24 September [1883].

Geachte (maar Bedroefde) vriend en vriendin.

Ik schrikte zaterdagavond bij 't binnenkomen van mijn kamer, toen ik een brief met zwarte rand zag liggen. 't Was een bewijs dat de dood bij iemand door de vensteren was geslopen en zich een slachtoffer had gekozen. Bevende opende ik hem en moest daar lezen: " Lolke is dood ". Ja ouderenpaar dat is met recht een treffend verlies voor u. Hij, zulk een veelbelovende knaap, van wien men zulke goede verwachtingen koesterde, hij zoo opeens en nog zoo jong over den drempel der eeuwigheid geplaatst. God is wonderlijk in zijn doen. Hoe anders was onze bedoeling ook nu wederom. Wij meenden hij moest blijven leven en eens zal hij een sieraad zijn voor 't chr. onderwijs. God de Heer echter zegt: Mijn wegen zijn niet uwe wegen en Hij neemt de adem weg. God sloeg eene wonde, een schrijnende wonde vriend en vriendin en Hij de Wijze, de Bestuurder van alles geeft geene rekenschap van Zijne daden.

Schrei niet oudrenpaar, berust in Zijnen heiligen wil. God had Lolke noodig daarboven. Zijn heengaan was immers vrede. De dood was voor Hem geen verschrikking maar eene blijde engel die hem voerde naar de Stad, die vaste fundamenten heeft, wier Kunstenaar en Bouwmeester God is. Beween zijne zaligheid niet ouders. Hij zingt 't lied der verlostten: " Gij zijt waardig te ontvangen de Lof, de dank, de aanbidding tot in alle eeuwigheid ." Trooste God de Almachtige ulieden.

Weest overtuigd van mijne
deelname in Ulieder verlies

A. de Haan

Baamby Sept '73

Waarde Oom & Sante!

Wē hebben de treurige tijding van het overlijden van Uw zoon Lolke ontvangen. 't Was als verpletterd toen ik dien zwarten brief las. Ik kon 't haast niet gelooven, want we wisten natuurlijk niet, dat hij ziek was; maar - 't stond er, helaas, maar al te duidelijk. 't Is jammer, werkelijke jammer, in den bloei van 't leven te worden weggerukt. Wat had er nog met uit hem kunnen groeien en wat had hij zijne medemenschen nog niet van nut kunnen zijn, zou men zeggen; - doch de onverbedelike dood be-
komt zich daarom niet, maar zwang onmededogend zijne reis.

— Hij is niet meer, mijn Wēf, dien ik zoo hoog achtte en bewonderde en

voor wien ik zoo veel respect had.

Ik zie hem nog & land naar komen met zijn tasch op den rug. Dat heldere verstand staat voortdurend stil en die ~~slagge~~ juist voortdurend uitge-
dooft. — Die helderzinnige juist was te sterk in verhouding tot het lichaam. Zij heeft & geheel ondermijnd en uitgeput. —

Wonder me hem ^{men} mogen beklagen, dat hij dit leven verliet? — Voor-
reken neen; — wel als een geliefde doode betreuen. — Iemand, die, zoo jong als hij was, zo'n be-
staand had en zoo in stil en godvree-
zend leven leidde, (dat het ik dikwijls bij hem opgemerkt) behoefte, dunkt mij, niet vreesende de eenwigheid in te gaan. — Niemand weet het natuurlijk en er over oordeelen mag men ook niet, maar ik voornam ge-
loof reken, dat het Herven voor hem gewin is geweest. —

& Nient echter niet weg ^{gaf}
verliest een dierbaar kind. 406

kunnen ons best begrijpen hoe smart-
telijk u dit verlies valt. Wees
echter verzekerd van onze deelneming
in Uwe smart en we hopen, dat
God u sterkte moge geven, om
Uw kruis gemillig en gelaten te
dragen, bedenkende dat geen men-
schen & u aangedaan hebben. —

Zeer gaarne zou ik hem nog eens
gerien willen hebben en hem de laat-
ste en bemenen hebben, doch de af-
stand is te groot. Als je deze liet-
ten ontvangt, heeft de begrafenis
reken al plaats gehad. —

Hij rustte in vrede.

& Is hier alles wel. Geertje
is meer hupisch en wel. Ook
de jonggeborene is wel. De kleine
Lieve groeit, dat het zoo wak-
doet. —

Nu, waarde Oom en Tante, ik ein-
dig.

Wa harkelijke groeten nogmaals
het beste gewenscht,

Uw Neef en Nicht

Leely Dokkum.

P.S. Zou gaarne van ik met willen, als u mij
eens schreef en iets meldde van Lalkes ziekte
en laatste levensdagen. Dan zou u mij ontzettend veel plezier
doen. —

Brief 110

Baambrugge Sept '83

Waarde Oom en Tante !

We hebben de treurige tijding van het overlijden van Uw zoon Lolke ontvangen. 'k Was als verpletterd toen ik dien zwarten brief las. Ik kon het haast niet gelooven, want we wisten natuurlijk niet, dat hij ziek was; - maar - 't stond er, helaas, maar al te duidelijk. 't Is jammer, werkelijk jammer, in den bloei van 't leven te worden weggerukt. Wat had er nog niet uit hem kunnen groeien en wat had hij zijne medemenschen nog niet van nut kunnen zijn, zou men zeggen; doch de onverbiddelijke dood bekommert zich daarom niet, maar zwaait onmeedoogend zijne zeis. Hij is niet meer, mijn Neef, dien ik zoo hoog achtte en bewonderde en voor wien ik zooveel respect had. Ik zie hem nog 't land neer komen met zijn tasch op den rug. Dat heldere verstand staat voor altijd stil en die vlugge geest voor altijd uitgedoofd. Die helderziende geest was te sterk in verhouding tot het lichaam. Zij heeft 't geheel ondermijnd en uitgeput.

Zouden wij hem mogen beklagen, dat hij dit leven verliet? - Voorzeker neen: - wel als een geliefde doode betreuren. Iemand, die zoo jong als hij was, zoo'n bestaan had en zoo'n stil en godvreezend leven leidde, (dat heb ik dikwijls bij hem opgemerkt) behoefde, dunkt mij, niet vreezende de eeuwigheid in te gaan. Niemand weet het natuurlijk en er over oordeelen mag men ook niet, maar ik voor mij geloof zeker, dat het sterven voor hem gewin is geweest.

't Neemt echter niet weg - gij verliest een dierbaar kind. We kunnen ons best begrijpen, hoe smartelijk U dit verlies valt. Wees echter verzekerd van onze deelneming in Uwe smart en we hopen, dat God U sterkte moge geven, om Uw kruis gewillig en gelaten te dragen, bedenkende dat geen menschen 't U aangedaan hebben.

Zeer gaarne zou ik hem nog eens gezien willen hebben en hem de laatste eer bewezen hebben; doch de afstand is te groot. Als ge deze letteren ontvangt, heeft de begrafenis zeker al plaats gehad.

Hij ruste in vrede.

't Is hier alles wel. Geertje is weer hupsch en wel. Ook de jonggeborene is wel. De kleine Lieuwe groeit, dat het zoo wat doet.

Nu, waarde Oom en Tante, ik eindig.

Na hartelijke groete en nogmaals het beste gewenscht

Uw Neef en Nicht

L en G Dokkum

P.S. Zeer gaarne zou ik wel willen, als U mij eens schreef en iets meldde van Lolkes ziekte en laatste levensdagen. Dan zou U mij ontzettend veel plezier doen.

Nymegen, 26 Febr. 1884.

Mijnheer!

Sinds lang zal ik
wel uitgezien hebben naar de be-
ken van wijlen uw zoon. Dat ze
nu eerst komen, komt, omdat mijn-
heer Gerretsen zeide, dat wij ze niet
eerder wegsenden konden, voor L'd
nog een paar rekeningen ontvan-
gen had. Of L'd ze nu heeft,
weten wij niet.

Ook wij van onzen kant zien se-
der lang uit naar eenig bericht van
U. Wij hadden gaarne gewenscht
ene beschrijving van U te ontvangen
omrent de laatste uren van Polke,
doch dit is niet gebeurd. Thans we-
ten wij niets meer van hem, nadat
hy van hier vertrokken is, en hebben
ook niets, dat aan hem herinnert.

Het spijt ons wel zeer, maar daaraan
zal U ook mischien niets kunnen
veranderen. Wij hopen echter nog

Ontvang met al U'v' huisgenoo-
ten de vriendelijke groeten van

Uwe U' toegeneegen vriendjes:

P. Potma. Thr.

A. G. van Gaalen

Brief 111

Nijmegen, 26 Febr. 1884.

Mijnheer !

Sinds lang zal U wel uitgezien hebben naar de boeken van wijlen uw zoon. Dat ze nu eerst komen, komt, omdat Mijnheer Gerretsen zeide, dat wij ze niet eerder wegzenden konden, voor ZEd nog een paar rekeningen ontvangen had. Of ZEd ze nu heeft, weten wij niet.

Ook wij van onzen kant zien sedert lang uit naar eenig bericht van U. Wij hadden gaarne gewenscht eene beschrijving van U te ontvangen omtrent de laatste uren van Lolke, doch dit is niet gebeurd. Thans weten wij niets meer van hem, nadat hij van hier vertrokken is, en hebben ook niets, dat aan hem herinnert.

Dit spijt ons zeer, maar daaraan zal U ook misschien niets kunnen veranderen. Wij hopen echter nog.

Ontvang met al Uwe huisgenooten de vriendelijke groeten van
Uwe U toegenegen vriendjes:

P.Potma Thz.
A. G. van Gaalen

BRIEFKAART

AAN den Heer
L. Bokkum
Koudum.

Harlekijk dank voor den ons gekom-
den brief. Niet alleen is daardoor
onze rekening in orde, maar heb ik
er blijvend aandenken aan mijn
kind ontvangen. Het Meer zij U en
de Meen verduken goede nacht.
Wij danken.

Nijmegen 7. 6. '84.

A. H. H. H. H.

Brief 112

[briefkaart]

Hartelijk dank voor den ons gezonden brief. niet alleen is daardoor onze rekening in orde, maar heb ik een blijvend aandenken aan uw kind ontvangen. De Heer zij U en de Uwen verder ten goede nabij.

Uw dienstw.

A.L.Gerretsen

Nijmegen 7 - 6 - '84

Nijmegen, 15 Juni, 1894.

Waarde Heer en Vriend,

Hartelijk dank voor het bewijs van liefde en toegegenenheid aan de vriend van den zoon van uw harte, hartelijk dank voor het bewijs van belangstelling, dat gij mij deedt toekomen. Gij bracht mij welken dank voor de vriendschap uw zoon bewezen; dat had niet het hoofd: die vriendschap was mijne vrijde nooit een offer, ik was blijde, iets voor hem te kunnen doen, wiens aanleg ik boven de mijne schatte, wiens hart zoo goed was als zijn hoofd helder, wiens verdien mij waar viel. Men, een offer heb ik hem nooit gebracht; wij waren niet, wat men hier op den Klokkenberg. kameraads "noemt, wij wandelden niet samen, en toch voelden we ons de een door de ander aange trokken. Hoe het kwam, weet ik niet; zijn aanleg toch kon meer aanleiding tot verandering dan het vriendschap geven. - Hij was jonger dan ik, en toch mijn meerdere, en het viel mij niet twaarf, dat te erkennen.

Hoewel gij, kameraad, kent en wij elkander

lootten nauw, gunsten zij elkander blikken
in ons hart, die wij zelfs onse vrienden wreigden.
Dok wisten iets, dat hij allen aan mij, ik allen
aan hem kon toevertrouwen: zij beminde zijn
vaderland Friesland, en daarin gaf ik hem niet
gewonnen; op dat gebied ware hij één; zoo kwam
het, dat wij elkander noodig hadden.

Langtjyd heb ik verlangd naar het portret
van den vriend, die mij zoo nauw aan het harte
lag; en om vragen durfde ik niet, en nu, zie, op
kuis mijn wenssel vervuld.

Hartelyk dank voor dat geschenk; gij hebt mij
een grooter weldaad kunnen bereyken. Het bly
was ik, het in mijn bezit te hebben: ik heb het lan-
ge tyd aandacht betracht, en mij het beeld
van den ontslapen vriend voor oogen groef.

In juist zulke uren zijn mij aangehaan: ik heb
ze niet veel. — Te denken, dat hij niet meer aan
de smarten onderlevig is, die wij lijden, en
dat, wat ons leed deed, hem een verlossing was,
is een balsam in de wondt.

De herinnering, het gedachte aan afgetr.
van betrekkingen zijn een bewijs van de onsterflich-
heid hunner ziel, zijn een bewijs, dat hunne
ziel niet al oue voortleeft, dat er nog

mogelykleid op wederzien, op hereniging is.
Dat sterkt mine, dat sterkt myne hope, en
de hope beschaamt niet.

De liefde blijft. —

Met heilwede uw vriend

Den Welld. Heer

L. Dokkum.

P. Stierpha.

Brief 113

Nijmegen, 15 Juni 1884.

Waarde Heer en Vriend,

Hartelijk dank voor het bewijs van liefde en toegenegenheid aan den vriend van den zoon van uw harte, hartelijk dank voor het bewijs van belangstelling, dat gij mij deelt toekomen. Gij bracht mij uwen dank voor de vriendschap uwe zoon bewezen; dat had niet behoefte: die vriendschap was mijnerzijds nooit een offer, ik was blijde, iets voor hem te kunnen doen, wiens aanleg ik boven de mijne schatte, wiens hart zoo goed was als zijn hoofd helder, wiens verlies mij zwaar viel. Neen, een offer heb ik hem nooit gebracht; wij waren niet, wat men hier op de Klokkenberg "kameraads" noemt, wij wandelden niet samen, en toch voelden we ons de een door den ander aangetrokken. Hoe het kwam, weet ik niet; zijn aanleg toch kon meer aanleiding tot verweidering dan tot vriendschap geven. - Hij was jonger dan ik, en toch mijn meerdere, en het viel mij niet zwaar, dat te erkennen. Hoewel geen kameraads kenden wij elkander toch zeer nauw; gunden wij elkander blikken in ons hart, die wij zelfs onze vrienden weigerden. Ook was er iets, dat hij alleen aan mij, ik alleen aan hem kon toevertrouwen: hij beminde zijn vaderland Friesland, en daarin gaf ik hem niets gewonnen; op dat gebied waren wij één; zoo kwam het dat wij elkander noodig hadden.

Langen tijd heb ik verlangd naar het portret van den vriend, die mij zoo nauw aan het harte lag; er om vragen durfde ik niet, en nu, zie, op eens is mijn wens vervuld.

Hartelijk dank voor dat geschenk; gij hadt mij geen grooter weldaad kunnen bewijzen. Hoe blij was ik, het in mijn bezit te hebben: ik heb het langen tijd achtereen beschouwd, en mij het beeld van den ontslapen vriend voor oogen geroepen. En juist zulke uren zijn mij aangenaam: ik heb ze niet veel. - Te denken, dat hij niet meer aan de smarten onderhevig is, die wij lijden, en dat, wat ons leed deed, hem eene verlossing was, is de balsem in de wonde.

De herinnering, het gedenken aan afgestorven betrekkingen zijn een bewijs voor de onsterfelijkheid hunner ziel, zijn een bewijs, dat hunne ziel met de onze voortleeft, dat er nog mogelijkheid op wederzien, op hereeniging is.

Dat sterkt uwe, dat sterkt mijne hope, en de hope beschaamt niet.

De liefde blijft.-

Met heilbede Uw vriend
P.Stienstra.

Nijmegen, 15 Juni 1884.

Waarde vrienden,

Het was mij behaefte, ik te bedanken voor
het portret van Uwen onvergetelijken voor, mijnen
onvergetelijken vriend.

Wij waren niet verbonden als makkers, maar
toch gelukkig te kunnen zeggen (en van mijn kant
met volkomen zekerheid): wij waren vrienden!.

Er zijn nog andere banden dan de zichtbare, en
ik geloof, dat ook een band ons ontbengelde.

Het is mij een smartelijke, en toch weer
verblijdende herinnering, dat ik de laatste mocht
zijn, die hem zien en spreken mocht van onze jongens.

En daarvoor blijft mij zijn aandenken te
levendiger, daardoor blijft zijn beeld mij te duidel-
ijker bij.

Geloof mij als altijd

Uw deelnemenden vriend

A.C. Froelika.

Wanneer ik in de wed. gr. vacantie tijd heb,
hoop ik, met Uw goedgevinden eens even bij U
aan te komen.

Brief 114

Nijmegen, 15 Juni 1884

Waarde Vrienden,

Het was mij behoefte, U te bedanken voor het portret van Uwen onvergetelijken zoon, mijne onvergetelijken vriend.

Wij waren niet verbonden als makkers, maar toch geloof ik te kunnen zeggen (en van mijn kant met volkomen zekerheid): wij waren vrienden!

Er zijn nog andere banden dan de zichtbare, en ik geloof, dat zulk een band ons omstrengelde.

Het is mij eene smartelijke, en toch weer verblijdende herinnering, dat ik de laatste mocht zijn, die hem zien en spreken mocht van onze jongens.

En daardoor blijft mij zijn aandenken te levendiger, daardoor blijft mij zijn beeld mij te duidelijker bij.

Geloof mij als altijd

Uw deelnemende vriend

A.S.Troelstra

Wanneer ik in de toek.gr. vakantie tijd heb, hoop ik, met Uw goedvinden eens even bij U aan te komen.